Romulus Bărbulescu
&
George Anania

DOANDO

Romulus Bărbulescu
&
George Anania

IN MEMORIAM

DOANDO

Ediţie revăzută
1992

„AŞTEPTAU CEVA, CA O AMENINŢARE IMINENTĂ. APOI DIN VÂRFURILE ANTENELOR CARE SE DISTINGEAU LUCIND ALB PE CĂRBUNELE CERULUI, ŢÂŞNIRĂ FLĂCĂRI ENORME. JERBELE, FLUTURÂND BEZMETICE, SE MICŞORAU ŞI SE LUNGEAU, ŞERPI ÎNTĂRÂTAŢI CARE MUŞCAU ÎNTUNERICUL DINTRE STELE. NU ERA NIMIC TRIUMFĂTOR ÎN ACEST JOC AL FLĂCĂRILOR, SPAIMA RUPEA ZĂGAZURILE CONŞTIINŢEI, REVĂRSATĂ CA O CASCADĂ ÎN SUFLET, ADUCÂND SCLIPIRI ÎNGHEŢATE ÎN PUPILE, CRISPÂND DEGETELE PE OBIECTE. DOANDO UCIDEA O PLANETĂ, ÎNVĂLUIND-O ÎN PĂLĂLAIA GAZELOR INCANDESCENTE DIN PÂNTECELE EI, APOI O FĂRÂMIŢĂ MĂRUNT, O TRANSFORMĂ ÎNTR-UN BULGĂRE ROŞU ŞI ALB.”

ÎMBINÂND ANALIZA PSIHOLOGICĂ ŞI SUSPANSUL CU MEDITAŢIA GRAVĂ ASUPRA ROSTURILOR OMULUI ÎN UNIVERS, ACŢIUNEA ROMANULUI „DOANDO” PARE DESPRINSĂ DINTR-UN TULBURĂTOR MIT CONTEMPORAN. AUTOR AL MULTOR CĂRŢI DE MARE SUCCES, CUNOSCUTUL CUPLU LITERAR A FOST DISTINS CU PREMIUL EUROPEAN DE NOTORIETATE *LE EUROCON* (FRANŢA 1990)

Ergo vivida vis animi pervicit, et extra
Processit longe flammantia moenia mundi
Atque omne immensum peragravit mente animoque
Unde refert nobis victor quid possit oriri…

LUCRETIUS – De rerum natura

Aşadar forţa vie a raţiunii a învins
şi a mers departe înainte,
dincolo de zidurile aprinse ale lumii
şi a străbătut întreg nesfârşitul
cu mintea şi cu judecata,
de unde ne aduce victorioasă
tot ceea ce se poate naşte…

LUCREŢIU – Despre natura lucrurilor

Avertisment

O revista literară străină, reputată pe vremea aceea pentru audienţa ei în această parte de lume, a publicat o prezentare elogioasă a romanului „Doando”, remarcându-i, cu toate conotaţiile lesne de presupus în acel context, optimismul funciar, tălmăcit în încrederea faţă de viitorul paşnic al omenirii de pe Pământ şi de aiurea. Peste trei ani, vorbitorii limbii în care se tipărea revista aveau să dovedească prin invadarea brutală şi cinică a unui stat vecin, cât preţ puneau cu adevărat pe idealurile umaniste afirmate în toate ocaziile. Lăsând însă deoparte respectiva cronică (despre existenţa căreia autorii au aflat mult mai târziu şi oarecum întâmplător, şi care intră de acum în anecdotica istoriilor literare), se cuvine menţionată, în spiritul respectului pentru adevăr, primirea deosebit de călduroasă făcută cărţii de către publicul nostru cititor de toate vârstele; şi aceasta în ciuda „masivităţii” ei: prima ediţie însuma nu mai puţin de 360 de pagini!

Dacă există o explicaţie a acestui prim succes, ea trebuie să rezide, pe lângă originalitatea ideilor vehiculate şi un anume, incontestabil, suflu epic, în ceea ce s-ar putea numi viziunea adolescentină a autorilor asupra lumii. În sensul prezenţei unei candori şi unei purităţi „în stare naturală”, inconştiente adică de slăbiciunile dar şi de puterea lor de influenţă. Ca şi în

sensul prezenţei unui crez, atât de necesar pe atunci (în ce măsură istoria l-a „confirmat” se ştie), cu privire la forţa omului de a se desprinde de tenebrele propriului trecut şi a deveni, pe totdeauna, tolerant şi paşnic. De altfel, scuză sau autoincriminare, în urmă cu aproape trei decenii, când aşterneau pe hârtie primele rânduri ale cărţii, autorii numărau, împreună, anii care azi îl apasă pe cel mai tânăr dintre ei.

Sperăm încă în supravieţuirea valorilor noastre fundamentale? Sperăm într-o viaţă care să merite a fi trăită? În găsirea, măcar cândva, într-un viitor incert, a resurselor pentru a ne înfrăţi şi nu învrăjbi cu noi înşine şi cu lumea?

Optimismul, deşi acum bine despuiat de puritate şi candoare, îi îndeamnă pe autori să considere că, dincolo de valoarea strict literară a textului în sine, cititorul de azi va întrezări în rornan actualitatea, mai ascuţită decât oricând, a unor asemenea neliniştitoare întrebări.

Ediţia din 1965, datorată fostei Edituri a Tineretului şi avându-i ca redactor responsabil pe Herta Spuhn şi ca şef al secţiei de literatură s.f. pe Ion Hobana, a reprodus în întregime textul manuscrisului original.

Actuala variantă, pentru apariţia căreia autorii nu vor izbuti să mulţumească îndeajuns Editurii „Nemira” şi directorului acesteia, domnul Valentin Nicolau, reprezintă un text revăzut, din care au fost eliminate pasajele ce nu mai corespundeau gustului literar şi unora dintre realităţile prezentului.

17 august 1992 *AUTORII*

PROLOG DESPRE DEPĂRTĂRI

Vântul a bătut toată ziua, a răscolit adâncurile mării şi s-a întors într-o adiere cuminte. E seară. Lumina celor cinci Sori aproape stinşi persistă în aer; pare a izvorî ca o diafană perdea albastră, din micul luceafăr lunecător la asfinţit. Pe cer se rotesc constelaţii străine, cu stele ciudat de mari, îngrijorător de aproape. Locul lor se schimbă mereu, închipuind alte şi alte figuri, parcă aranjate cu mâna. Bătrânul le-a cercetat deseori, de fiecare dată cu emoţie şi regretul că mai are puţin de trăit.

La fel şi acum, de pe creştetul Muntelui Alb, contemplă bolta, însă nu caută în noul joc al luminilor semne despre ce va veni. L-a învelit trecutul în scânteirile altor lumini, şi-şi deapănă viaţa.

Întregul munte, cu platformele, cu pantele lui domoale e plin de oameni. S-au adunat în grupuri, urmând o tradiţie repetată din lună în lună, azi pentru a douăsprezecea oară, serbând de la plecare un an. Jos, la picioarele lor, sub peretele drept al falezei, valurile se preling obosite. Spuma sare înroşită de asfinţit, ca o tainică pulbere stelară.

Tinerii l-au găsit pe bătrân gânditor. Râsetele li se opresc sfioase. El îi priveşte, cum coboară, apropiindu-se întrebările îl copleşesc din nou. Ce destin are să-i aştepte acolo?

Sfiala, tinerilor rămâne şi după ce le zâmbeşte. Au venit să-l ia la banchet. Stânjeneala asta a lor nu-i place

bătrânului; prea seamănă cu despărţirea care va să vină.

— De ce-aţi tăcut? îi întreabă.

— Credeam... să nu vă stingherim! răspunde cel mai în vârstă dintre ei. Elicopterul e aici.

Bătrânul dă din cap şi porneşte spre maşină. Poartă o îmbrăcăminte de croială veche, care-l deosebeşte de grupurile numeroşilor săi asistenţi.

Se ridică în aer exact când Sorii s-au stins cu totul. Luceafărul dăinuie încă la orizont, confundat cu luminile Oraşelor de departe. Se aude respiraţia apei, ghicită numai, fiindcă s-a întunecat de tot. Băiatul cel mai mare conduce vehiculul aproape de sol, sfâşiind cu proiectoarele munţii, cu haine de păduri, braţele lor întinse către ocean.

Au ajuns deasupra apelor, când Luna cea Mică se arată sub un nor rotund. Peisajul luminat iar, acum în albastru-verzui, pare că s-a trezit la o nouă viaţă. Bătrânul urmăreşte valurile născute din Lună cum brăzdează în şiruri paralele faţa oceanului, înaintând spre ţărm, uşoare şi diafane, ca fumul. Platformele ridicate sus, dincolo de nori, nebănuite, aruncă roiuri de artificii multicolore. Ele ard într-una şi coboară încet, ca şi cum stelele ar pluti spre pământ în pulberi de raze. De pretutindeni se varsă o muzică răscolitoare.

Elicopterul submersibil îşi închide capota, coboară dincolo de suprafaţa oceanică şi continuă să se afunde. Aici e multă lumină, parcă mai multă ca afară, din cauza spaţiului mai strâmt. Lămpi gigantice, cu alimentare independentă, împestriţează fundul apei, la un kilometru adâncime. Pădurea de alge freamătă, ca şi codrii de pe ţărm, răvăşită de curenţi circulari.

Se opresc într-o vale întinsă, ca o cupă pe marginile

căreia unduiesc despletite alge. În centru se ridică uriaşa sală de ospăţ, construită special pentru aniversare. Pereţii îi sunt străvezii, cu goluri de zece metri lăţime, unde peştii, curioşi, au venit să se ascundă între tufişurile verzi. Elicopterul trece prin camera-ecluză, apoi este parcat lângă alte zeci de asemenea aparate.

Tinerii îi fac loc bătrânului să coboare. El cuprinde de braţ un băiat şi o fată şi astfel intră în sală, întâmpinaţi cu aplauze. O masă înconjură incinta, cu oamenii de frunte ai planetei. Printre ei a fost invitat şi bătrânul cosmonaut. Îl aşază, împreună cu însoţitorii lui, la loc de cinste.

Cineva vorbeşte despre serbare. Este cel care a condus elicopterul. Bătrânul intervine cu o remarcă şi din nou constată că tinerii sunt stingheriţi. Îşi aminteşte că şi el, odinioară, când părinţilor lui li s-au conferit titlul de Eroi Galactici…

— Spune-mi, o întreabă pe fata alături de care venise la braţ, cum ai fi reacţionat în faţa lui Tem To sau a tatălui meu?

Fata roşeşte:

— Nu ştiu. Ei au fost…

— Deosebiţi? întreabă iar bătrânul.

— Desigur, intervine altcineva. Eroi galactici. Ei…

Omul în vârstă încearcă să-şi închipuie cum vor fi socotiţi, el şi ceilalţi, eroii, peste cinci decenii, peste un secol, când dificultăţile şi tragediile drumului vor smulge aureolele atât de darnic şi atât de grabnic puse acum de contemporani pe frunţile lor.

— Ar fi bine, ripostează prudent, ar fi bine să vă convingeţi că erau nişte bieţi oameni obişnuiţi. Ca voi şi ca mine. Dacă aţi izbutit o asemenea răsturnare a

valorilor, o asemenea corectă aşezare a valorilor, v-ar fi, poate, ceva mai uşor…

— Cum aşa?… Dumneavoastră, care i-aţi cunoscut…

— Au fost nevoiţi să treacă prin toate… durerile şi tot zbuciumul. Voi v-aţi oferit, aţi ales… Asta e diferenţa. Şi, cândva, are să fie primejdia… De-aş putea să vă pregătesc!

— Povestiţi-ne! îl roagă deodată fata.

Liniştea a căzut brusc. Muzica şi dansul s-au terminat. Dansatorii vin în cercul bătrânului.

— Acum? se opune acesta.

E rugat din toate părţile. Tace un moment, parcă nehotărât, apoi se ridică din scaun şi îl trage spre mijlocul sălii, făcând celorlalţi semn să-l urmeze.

— Bine, ascultaţi!

Tace iar. Se gândeşte că noaptea aceasta va fi cea mai lungă dintre puţinele care i-au rămas.

Peştii colindă tufele de alge ca într-un joc de copii neastâmpăraţi…

— Totul a început atunci când, după timpul Pământenilor, trecuseră 1600 de ani de la primele lor zboruri cosmice, iar pe planeta Vuundo se scurseseră doar câteva decenii de la războiul de eliberare…

Partea întâi

ÎNTÂLNIREA CU DEPĂRTĂRILE

I. LA MARGINEA LUMII

„MLIN-MLIN... MLIN*..”*

Gâlgâitul subţirel, metalic se topi în liniştea nesfârşită din cabină. O tăcere ce stăpânea de 23 de ani lumea rachetei.

„Mlin... mlin...”

Parcă se rostogoleau bucăţele de gheaţă pe membranele unei cutii de rezonanţă. O mână nevăzută ciupind coardele unui instrument muzical?

„Mlin...”

Sunetul străbătu ca o şoaptă încăperea rotundă. Abia atunci îl auzi Tem. Gândurile i se împrăştiară. Întoarse capul, cu o mişcare domoală, spre ecranul din spatele căruia noaptea cosmică îl pândea nepătrunsă.

Pe chip îi apăru obişnuitul zâmbet timid.

„Mlin... mlin... mlin...”

Sunetele erau acum puternice şi vioaie, străbătute parcă de o nestăpânită bucurie. Tem To zâmbi şi mai mult, cu buzele şi cu ochii tupilaţi în fundul orbitelor adânci, umbrite de o oboseală fără leac.

— Am uitat de tine... Am uitat. Iartă-mă! spuse el, blând, ocrotitor, tandru.

Se ridică încet, cu greutate; avea umeri puternici şi picioarele lungi şi zdravene. Cabina de comandă a navei părea prea joasă pentru înălţimea lui. Dar în ciuda masivităţii şi a mişcărilor lente, dovedea o mare siguranţă de sine, de parcă şi-ar fi cumpănit dinainte fiecare gest. Întinse braţul şi-şi desfăcu palma.

— Vino, Cin-orcim[1]! spuse el, adresându-se micii fiinţe aşezate pe un suport verde.

Ca şi cum l-ar fi priceput, îi sări în palmă un ghemuleţ strălucitor. „Mlin… mlin… mlin-mlin…”

Tem To îl ridică până în dreptul feţei. Privi cu duioşie pliscul care se deschidea repede.

— Vrei să discuţi cu mine… Te-ai plictisit sau ţi-e sete? Ah! Ai terminat gheaţa!

„Mlin… mlin…”

— Am înţeles, am înţeles…

Aşeză mica pasăre la locul ei, se îndepărtă şi reveni cu un vas pe fundul căruia se găsea o pulbere albicioasă de gheaţă. Îl puse binişor lângă Cin-orcim, mai surâse o dată, obosit, apoi citi indicaţiile unui aparat.

— Trei sferturi de dlin[2]!

Când se aşeză în fotoliu, chipul lui îşi recăpătase asprimea, iar ochii îi străluceau nefiresc.

„Nu credeam că va rezista zborului cosmic! gândi el. Dacă nu era Iu, ar fi rămas pe Vuundo… Acasă…”

Îşi sprijini braţele pe planul alb, înclinat, din faţa sa, plin de globuri negre şi roşii, aşezate simetric în cupe sferice, cu figuri luminoase policrome şi un gol hexagonal întunecat: ecranul.

I se făcuse dor de Im Iu, iar dorul îi răscolea amintirile… Amintirile…

Se întâlniseră într-o zi care avea să marcheze viaţa tuturor locuitorilor planetei.

Iu… Auzise de ea. Cosmobiolog strălucit şi medic nu mai puţin ilustru – calităţi pentru care şi fusese vizată de satrapi în scopul includerii în „echipajul de elită”. Em

---

1 Cin-orcim – puiul gheţii, în limba vuunzilor (n.a.)

2 Dlin – minus 2,7^{0}C – unitate de temperatură în sistemul vuund (n.a.)

Ro, care i-o recomandase, susţinea că ar fi printre cei câţiva care cunosc, în detaliu, structurile constructive ale astronavei «Loro», ca şi amplasamentul ei secret.

Vorbea repede, plină de nerăbdare, deşi sosise la rachetodrom după o lungă călătorie. Era obosită. Părea cu cinci-şase bi[1] mai tânără decât Tem. Fascina, desigur, prin frumuseţe şi feminitate... Avea un glas care îl obligase pe cosmonaut să piardă şirul spuselor ei. Abia când Iu se oprise, pe semne în aşteptarea unui răspuns, el se desmeticise numai atât cât să-i replice, cu jumătate de gură: „Îţi cer iertare, n-am prea înţeles... Am avut astăzi două zboruri orbitale şi...”

Iu deschisese ochii mari, uimită, apoi deodată zâmbise, rezemându-se de spătarul fotoliului şi ceruse o băutură caldă. Se priviseră lung, în tăcere. După expresia chipului ei, Tem descoperise că era descumpănită, dar şi pradă unei altfel de tulburări; şi atunci îi fusese un pic ruşine. Însă nu numai vocea ei îi distrăsese atenţia. Profilul femeii nu-i era nici el necunoscut. De unde? La o expoziţie, parcă... Bineînţeles, expoziţia lui Sed, numai că Iu se făcea remarcată într-un tablou, acel portret mult lăudat, de pe panoul central, drept în faţa intrării!

Tânăra nu-şi îngăduise însă mai mult de câteva clipe de slăbiciune. Se ridicase brusc, neînduplecată şi aspră. Deasupra adăpostului, în noapte, se pornise iar să şuiere vântul; rafalele lui prelungi, îngheţate îl dezmeticiră, în fine, pe astronaut. „Tem To, n-am de gând să repet şi a treia oară. E vorba de un grup de comando pentru capturarea lui «Loro» Va fi nevoie, probabil, să decolăm, ca să interzicem accesul la navă al satrapilor. Mai târziu, dacă vei dori şi vei trece

---

1 Bi – unităţi vuunde de măsură a timpului. 1 bi=1,95 ani tereştri (n.a.)

probele de selecţie...”

Se oprise deodată, parcă interzicându-şi să spună mai mult, deşi nu părea nicidecum o fire care se lasă dominată de emoţii. Şi atunci ori lansase, cu bună ştiinţă, o promisiune formulată doar pe jumătate, ori i se întâmplase, cu adevărat, să-şi piardă niţel autocontrolul —ceea ce era o a doua promisiune, de data asta scăpată involuntar. Tem nu avea însă nevoie de recompense, deci cu atât mai puţin de făgăduieli ca să-şi facă exemplar datoria (ceea ce nu însemna, totuşi, că nu înregistrase, cu tainică plăcere, avansul oficial şi pe cel personal al frumoasei femei).

„Sub comanda dumitale, aşadar?” întrebase, ca semn al acceptării. Dar Im Iu, înciudată, poate, de acea dovadă involuntară a interesului pentru el, redevenise rigidă şi aspră, o vajnică păstrătoare a legilor conspirativităţii. „Nu. Îţi dai seama că nu voi fi acolo, prezenţa mea ar trezi imediat bănuieli. O să afli cine va fi comandant când va veni clipa. Dacă socoteşti că asta e un impediment sau că, în general, există impedimente...”

Întoarse capul. Tem ştia că n-o să ezite. Aşteptase prea mult să se întâmple ceva, aproape toţi coechipierii lui din Divizia de interceptare aşteptaseră, deşi nu bănuise niciun moment că va intra în vederile rebelilor. „Unde şi când mă prezint?”

Garda rachetodromului îşi făcuse apariţia sub arcade, însoţită de gorilele doctoriţei. Ca orice persoană importantă pentru satrapi, Im Iu era permanent păzită, iar dacă ajunsese cu atâta uşurinţă la el, să-i trateze personal „începutul de anemie” descoperit ca prin minune de analizorii cibernetici, însemna că o făcuse cu aprobarea cuiva dintre satrapi, ba chiar din îndemnul

aceluia. Ceea ce argumenta, nici mai mult, nici mai puţin, că frumoasa Iu făcea joc dublu.

Satrapii se pregăteau, într-adevăr, să pornească în cosmos cu «Loro», singura astronavă cu motoare ionice, anume construită în acest scop. Lăsându-şi concetăţenii pradă încărcăturilor nucleare aşezate, din vreme, în locuri secrete, sub fiecare oraş şi a căror explozie s-ar fi declanşat de îndată ce ieşeau din funcţiune dispozitivele menite să o amâne fără încetare. Iar pentru cursa în spaţiu, doctoriţa primise misiunea să-i recruteze unul, doi sau mai mulţi piloţi, care să fie cooptaţi în faimosul „echipaj de elită”.

„Vă voi trimite o reţetă prin radio, exclamase Iu, cu glas tare, ca să fie auzită de gărzi. În orice caz, nu mai ieşiţi din adăpost până nu vă dau permisiunea.” Şi se îndepărtase, cu acelaşi aer aspru şi distant, lăsându-l atât de zăpăcit de noua lui descoperire, încât paznicii se putuseră convinge cu propriii lor ochi că era atins de o greu remediabilă anemie! Pentru că sângele îi pierise din obraji.

Cin-orcim se învârtea, vesel, pe suportul lui, ciugulind cu delicii micile cristale de gheaţă şi cântând, ca de fiecare dată, parcă în transă. Ca pe munţii veşnic învăluiţi în zăpadă, unde vântul rece de vară arunca norii de seminţe ale plantelor sălbatice din văile înguste şi adânci şi unde, în timpul unui ospăţ nesfârşit, semenii săi îşi începeau dansurile nupţiale.

Visa şi el la nuntirile de acasă, la fel cum omul mare şi blând de alături îşi amintea, pierdut într-o halucinaţie atât de asemănătoare, propriul dans nupţial, celebrat într-o zi unică, a iubirii şi a urii nemăsurate.

Primise abia către ziuă semnalul convenit şi se îmbarcase fără preget în avioracheta de luptă, pornind

spre cealaltă emisferă, în pădurile de la Ram Mar.

… Şi atunci îl învălui o emoţie copleşitoare. Din pricina iminentei bătălii? Fusese îndelung antrenat să-şi ţină în frâu sentimentele. Şi totuşi… Cum să te poţi stăpâni când ştii că ai ajuns să reprezinţi o rază de speranţă pentru Vuundo, planeta mohorâtă de sub învelişul norilor cenuşii?

Ieşise din zona de întuneric. Acum atmosfera era aproape limpede. Jumătate din suprafaţa lui Vuundo se vedea clar. În depărtare, Orit ardea galben-roşiatic; la mică distanţă satelitul natural, Kno, reflecta, în culori aspre, lumina. Iar pe cealaltă jumătate de cer, vecină Marelui Viscol[1] – bezna. „În marginea lumii, repetase în gând, ca de obicei, la vederea acetei imagini. În marginea lumii, o lume sortită să se stingă, învinsă de frig.”

Calota strălucitoare a planetei era acoperită la extremităţi de imateriale cupole de safir. Cocooaşele albe ale norilor pluteau, nemişcate parcă, în oceanul aerian de un albastru decolorat. Jos, o întindere nesfârşită de gheaţă şi zăpadă. Reflexe verzui, sinilii. Banchize de sloiuri, peste care vântul flutura neaua, mutând-o din loc în loc, fără odihnă, fără preget. Munţi îngheţaţi, peste care alerga nevăzută moartea albă.

Oraşele dispăruseră de mult de la suprafaţă. Izvoare, râuri, mări încremeniseră de milenii în împărăţia gerului. Ogoare şi păşuni muriseră sub alba cenuşă căzută din înalturi. De o parte şi de alta a ecuatorului se ridicase de sub ape un podiş ce înconjura planeta ca un inel verde-cafeniu. Mii de bi la rând înălţaseră oamenii podişul, cu pământ salvat de la îngheţ. Aici, unde în

1 Marele Viscol – nume, dat în limba vuunzilor, Galaxiei (n.a.).

anotimpul ploios temperatura nu atingea decât 10 og[2], se dezvoltase o vegetaţie destul de bogată, care hrănea toată populaţia lui Vuundo. Aici se construiseră şi cele mai mari aşezări – centre administrative, politice, culturale.

„Atenţie, Tem! O pistă de aterizare se află mascată în pădure. Memorează coordonatele!” Un glas de femeie, pe atunci necunoscută lui. Era Voa Zad – astrofizician şi navigator cosmic, un alt membru al „echipajului de elită.” Apoi, imediat în urma mesajului şi parcă prevestit de acesta, mult aşteptata ştire inundase, după numai câteva clipe, difuzorul radioului de bord, o dată cu toate aparatele de radio de pe Vuundo. Începuse revolta împotriva satrapilor, organizată şi condusă de militari. Ştirea debuta cu un anunţ de maximă însemnătate: amorsele încărcăturilor nucleare fuseseră demontate, încă din ziua precedentă, chiar de către specialiştii care le instalaseră.,

Dar pilotul cosmic nu avusese vreme nici măcar să înregistreze ca lumea comunicatul. Trei aviorachete, însoţind un cargo, îşi făcuseră apariţia ca din senin. „Tem! izbucnise glasul imperativ al frumoasei Iu. Eşti singura noastră şansă. Satrapii au evitat ambuscada şi se grăbesc să pună mâna pe «Loro»!

În mod ciudat, în clipele care urmaseră, el îşi amintise de ultimul mare congres ştiinţific, ţinut în urmă cu exact zece bi (după scandalul de atunci, satrapii interziseseră orice fel de reuniune, fie ea artistică, ştiinţifică, religioasă sau de altă natură), congres la care, proaspăt autor al unei remarcabile lucrări de pilotaj astral pe distanţe lungi în spaţiul intragalactic, fusese invitat, ceremonios, de însăşi conducerea academiei. Cu acel

2 Og – cca. + 1,75° C – unitate vuundă de măsurare a temperaturilor. (n.a.)

prilej, Dru, descoperitorul energiei atomice, susţinuse un referat despre necesitatea folosirii acesteia, cu prioritate, în acţiunile de menţinerea ordinii, ca argument hotărâtor pentru obţinerea „păcii universale” indispensabile lumii greu încercate a lui Vuundo. „Dacă înţeleg bine, se ridicase atunci din prezidiu un bărbat firav, adus de spate, un exemplar tipic de „şoarece de bibliotecă” („Ciberneticianul Em Rou”, îl lămurise pe cosmopilot vecinul de scaun, şi Tem nu avusese nevoie de nicio adăugire, cunoştea prea bine această autoritate absolută în materie), „dacă înţeleg bine, Dru, – era să comit greşeala de a te numi *colega* – se pare că eşti gata, în numele păcii, să ucizi, cu sânge rece, toată suflarea de pe Vuundo. Dă-mi voie atunci să declar, ca om de ştiinţă că, indiferent de ordine sau dezordine, voi lupta pentru apărarea şi triumful vieţii, deci împotriva ta! „

Îl făcuseră să revină la realitate strigătele de entuziasm şi de îngrijorare ce-i răsunau în căşti. Luptase, pe semne, ca niciodată, de vreme ce cargoul, prăbuşit, ardea, cu flăcări până la cer, în mijlocul pădurii, nu departe de un aparat de însoţire care-i împărtăşise soarta. Despoţii fuseseră nimiciţi! Pur şi simplu, nu izbutea să creadă – şi cu atât mai puţin să observe că propriul său aparat se rostogoleşte în vrie, cuprins de foc. Abia o nouă intervenţie verbală – tot a frumoasei Im Iu – îl determinase să declanşeze sistemul de catapultare din carlingă; exact de la înălţimea la care se mai putea deschide paraşuta!

Ce departe erau toate acum! Echiparea lui «Loro». Primirea noii misiuni (împlinire a făgăduielii minunatei Iu), în cadrul aceluiaşi mare congres, reluat pentru

prima oară după victorie. Plecarea, într-un zbor al speranţei, departe de Vuundo, în cuprinsul Marelui Viscol. Speranţă prefăcută, treptat, în tristeţe de moarte – care-i cuprinsese, fără alegere, pe toţi: Tem, Iu, Voa, Ua Ena şi Ro… Şi din pricina căreia nimeni nu mai scosese o vorbă pe astronavă de 23 de ali…

… Tem se ridică încet. Lângă el se afla Iu, privindu-l cu ochi strălucitori, umbriţi de cearcănele aliior de veghe şi ale speranţei pierdute.

— Nu ne-am vorbit de-atâta vreme… Eu…

Ar fi vrut să spună că i-a fost dor de glasul ei. Dar o sfială nelămurită îl opri.

— M-am gândit la tine, m-am gândit, murmură femeia. Însă n-am putut… N-am putut să… Din ziua când ai hotărât să ne-ntoarcem. Nu trebuia…

— Trebuia, Iu! Combustibilul…

— Învinşi! Suntem învinşi, Tem!

Comandantul îşi cuprinse soţia de umeri:

— Nu încă! Mai putem întâlni pe traiectoria de întoarcere o planetă accesibilă…

Totuşi mâinile îi căzură de-a lungul trupului. Îşi privi soţia drept în ochi şi, ca şi când n-ar fi putut rezista întrebărilor mute ale acesteia, îşi plecă fruntea.

— Câte nădejdi îşi puseseră în noi! exclamă Iu, pe neaşteptate. În noi, eroii legendari ai planetei, care îi izbăvisem de satrapi şi aveam să le aducem şi vestea veştilor, mult aşteptată, a eliberării dintre gheţuri. A doua izbândă, cea mai mare şi mai greu de obţinut. Un bun prilej de a intra în istorie, aşa-i? Doar că, nu ştiu de ce, istoria nu vrea să ne primească…

Se opri, încercând să-şi învingă slăbiciunea. Tem nu se simţea vinovat. Încă nu se încovoiase în el credinţa că vor reuşi. Dar cum, cu ce argumente să demonstreze

că până şi atunci când certitudinile şi speranţele mor rămâne încă o cale: cea a unei minuni? Că uneori miracolul devine o bază de calcul?

Trebuia să îndrăznească, deşi parcă nu mai avea puteri.

— Ştii câte lumi am cercetat. Multe corpuri cereşti ne-au gonit, înainte să fi ajuns la ele; erau tinere. Altele erau vechi şi pustii – moarte. Unde e planeta pe care viaţa noastră să poată continua? Teoretic, în preajma oricărei stele – dacă se află la o distanţă potrivită şi are o structură convenabilă. Fiindcă nu se pune problema *apariţiei vieţii*, ci a *continuării unei civilizaţii.* De aceea eu nu încetez nici acum să sper. Nu revenim pur şi simplu, pe Vuundo, ci căutăm, îndreptându-ne spre Vuundo, pe alt drum decât la plecare… Combustibilul rachetei e calculat precis. În momentul când am comandat întoarcerea, consumasem trei sferturi din el. Ro a încercat să mă convingă că nu am dreptate. Îmi propusese să căutăm combustibil pe un corp ceresc. Ara înţeles; mai bine să murim decât să ne întoarcem fără rezultat…

Im Iu nu părea să fi auzit cuvintele soţului ei.

— N-am înţeles niciodată de ce mi-am asemănat sufletul cu un spaţiu cosmic. Dogoresc Sori dătători de viaţă şi bucurie. Licăresc stele creatoare de frumuseţe. Ard cometele speranţelor, şi cad apoi, şi dispar… Nu-mi spune că tristeţea nu e omenească! Nu-mi spune că durerile se înfrâng, că noi suntem eroi şi nu le cunoaştem! Am tăcut 23 de ali, 23 de ali, în care sunt sigură că n-a curs nicio lacrimă, dar în care timp am trăit tot atât cât de la venirea noastră pe lume… Tem, acum ce vom face?

Racheta zboară mereu, sol al vieţii în necuprins. Pe

ecran a apărut un bob de lumină care se măreşte treptat. Steaua pe nume Pla-Dim.

Tem To şi Im Iu s-au aplecat deasupra ecranului.

Privesc încordaţi. Poate că acolo vor şerpui iar comete strălucitoare, se vor aprinde Sori, vor licări stele. Dar până atunci mai sunt miliarde de mo[1], şi timpul nu ţine seama de bătăile inimii.

— Du-te şi odihneşte-te! Hai, du-te!

În glasul lui Tem au tremurat iubirea şi teama. Şi-a strâns soţia lângă el şi-a-ngropat chipul în părul ei.

— Rămân cu tine… Te rog!

În acel moment, Em Ro deschise repede uşa cabinei şi alergă spre ei. Ro, cibemeticianul, constructorul – ajutorul nepreţuit al lui Tem – strigând cu violenţă:

— Inutil! Stupid şi inutil! Ceea ce vedeţi acolo este cea mai execrabilă utopie!

Cu braţul întins arătă ecranul. Apoi, tot atât de brusc, scoase din buzunar o bandă galbenă, mată:

— Concluziile automatului de analize spectrale. Niciun compus organic, fie chiar de sinteză abiogenă. Radioemisia stelei precizează temperatura de 10.000 og la suprafaţa ei. Este adevărat: stea simplă, cu rotaţie înceată, dar… inutil. Planetele ei nu pot prezerva viaţa.

— De unde ştii? întrebă liniştit Tem.

— Nu mai cred în nimic. Nu mai pot crede că în toată această zonă a Galaxiei există vreun adăpost pentru noi!

Era nervos, impulsiv. Îl cunoşteau de o viaţă întreagă şi ştiau de câtă energie dispune. Dar acum era suficientă o singură privire ca să-ţi dai seama că nu mai este cel dinainte. „Nu am puteri să mai cred…”

Pentru moment, Tem nu pătrunse înţelesul dureros al

1 Mo – 2,02 km tereştri – unitate de măsură în sistemul vuund (n.a.)

cuvintelor. Dar numaidecât se repezi către Ro şi-i prinse umerii. Făcu un efort, îşi stăpâni teama, şi, aparent calm, întrebă:

— Ce-i cu tine?

Reuşi să zărească întunecimile de gheaţă din ochii lui. Simţi o undă de spaimă săgetându-i inima şi, când Ro i se smulse din mâini, nu mai putu face niciun gest.

Bărbatul care pleca acum fără să-i dea vreo explicaţie avea umerii căzuţi, paşii grei. Iar fruntea i se apleca pe nesimţite, ca şi când gândurile de sub ea ar fi lovit-o, încercând s-o sfărâme. Sau, dimpotrivă, gândurile îngheţaseră şi indiferenţa se strecura perfidă peste tot ceea ce fusese până acum tumult, furtună, permanentă mişcare creatoare.

Iu îşi dădu seama că orice amestec al ei ar fi fost inutil. L-ar fi stânjenit pe Tem, care tăcea îndărătnic, cu ochii la uşa întredeschisă. Nu putu goni tristeţea dezarmantă care o cuprinsese. Poate era şi milă în ceea ce simţea, o milă adăugată la neputinţa de a da ajutor.

Camandantul ridică din umeri, cu nervozitate. Se întoarse spre ea, privind-o parcă fără s-o vadă:

— Crezi că te poţi interesa de fete? Dar nu le aminti nimic despre cele întâmplate cu el…

Iu ar fi dorit să spună ceva, dar se răzgândi. După ce-şi mai privi câteva clipe soţul, pe al cărui chip se întipărise expresia cea mai aspră, părăsi încăperea închizând uşor uşa etanşă.

Voa Zad era cea mai dârză membră a echipajului. O pasionaseră de timpuriu problemele legate de comunicaţiile interastrale, aşa că avea la bordul rachetei o sarcină însemnată: navigaţia. În orice clipă, Voa ştia precis în ce punct al spaţiului se află, la ce

distanţă de Vuundo, câte miliarde de mo aveau până la cea mai apropiată stea.

Dar îndeplinirea programului de bord nu o împiedica să înregistreze permanent pe benzi magnetice semnale din Cosmos, sau să se plece peste ecranul oval al „cercetaşului gravific”, urmărindu-i imaginile. Acest aparat, un palpator gravitaţional, era construcţia ei. Cu el putea „vedea” la milioane de mo înaintea rachetei. Numai că nu-l folosea prea des, deoarece consumul de energie necesar era foarte mare.

Apropiindu-se de cabina de navigaţie, Iu era sigură că o va găsi pe Voa la aparatul său. Nu se înşelase. Fata urmărea ceva pe ecran şi era atât de concentrată, că nici nu-i simţi prezenţa.

— Te-ai dezobişnuit să crezi că mai existăm? spuse Iu, apropiindu-se de ea şi punându-i mâna pe umăr.

Fata nici nu tresări. Şi, ca şi când ar fi continuat o discuţie de mult începută, spuse repede:

— Am descoperit ceva foarte important, aproape de necrezut: un fascicul de radiaţii pare că cercetează ceva în faţa noastră.

— Cercetează?... Vrei să spui că are o mişcare precisă în spaţiu, pe anumite direcţii?

— Să-ţi explic!

Voa o duse în faţa unui ecran lateral

— Iată zona în care ne aflăm. «Loro» a urmat drumul acesta şi se află acum pe traiectoria care duce la steaua vizibilă pe ecrane: Pla Dim. Cu 35 de ali în urmă, undele palpatorului meu s-au lovit, la aproximativ cinci miliarde de mo, de un obstacol pe care nu l-au putut trece şi care rămâne invizibil. Deci nu e un corp material; cel mai probabil, un fascicul de unde gravifice, care a interferat cu radiaţia aparatului. Acest fascicul,

după calculele mele, nu depăşeşte un diametru de 100 de mo. Şi asta n-ar fi nimic, dar… Voa exită câteva clipe, încruntându-se: Dar am reuşit să-l urmăresc câţiva ali la rând.

—Continuă! murmură Iu, uitând parcă pentru ce a venit.

— Fasciculul de radiaţii apare şi dispare, de parcă ar urmări ceva. L-aş asemăna cu o rază luminoasă cercetând un teren fâşie cu fâşie.

— Aşadar, în afară de o mişcare să zicem verticală, fasciculul se mai deplasează şi în planul rachetei noastre?

— Da. După cum arată aceste mişcări, cred că va cerceta zona de dincolo de Pla Dim şi că n-ar fi exclus să fim la rândul nostru interceptaţi.

— Interceptaţi?… Foloseşti o expresie de luptă, Voa! încercă să zâmbească Im Iu.

— Nu zâmbi… Nu înţelegi? Sursa radiaţiilor nu poate fi determinată. Asta e sigur!

— Ce vrei să spui?

— Fasciculul vine dinspre marginea Marelui Viscol sau de dincolo de această zonă. Ce fenomen cosmic să-l fi produs?

— Şi crezi că întâlnirea cu el…

Cel mai bine ar fi să-l ocolim. Dacă…

— ?

— Dacă vom putea!

În încăpere se aşternu tăcerea. Cele două femei se priviră câteva momente şi abia acum Im Iu făcu o constatare pe care nu ştiu cum s-o interpreteze: Voa îşi continua cercetările, ca şi când faptul că nu întâlniseră mult căutata planetă n-o afecta deloc. Sau reuşea, cu totul surprinzător, să se stăpânească?

„Ce-mi trece prin minte! Dacă am îmbătrânit? Sigur că sunt mai bătrână. Dar nu atât de mult ca să nu pot iubi. Să pot iubi…”

Una Ena rămase aplecată peste oglinda care reflecta un chip de femeie încă tânără, cu ochi strălucitori şi albaştri.

Scânteierile ochilor n-au dispărut nici acum. Numai că aici… ba nu, şi aici au apărut câteva riduri. Iar pe frunte – alte câteva linii fine.

Copilării…

Pe planetă au trecut peste două sute de bi. Gan n-o mai ţine minte. Gan… Ce tânără era atunci! Crezuse că e îndrăgostită doar de planetologie.

Ciudată mai e şi iubirea! A venit pe nesimţite, şi Ena a trebuit să părăsească stelele pentru Gan. Dar dacă el nu i-ar fi dat voie să plece, l-ar fi urât toată viaţa. Oare?

„Acuma poate aş fi avut copii… Când am plecat, m-a sărutat prima oară, pe obraz, lângă colţul gurii. Ţinea ochii închişi. M-am depărtat de el şi-mi ardea locul unde mă sărutase.”

Nemişcată, privi ecranul pe care noua stea strălucea tot mai puternic. Şi nu văzu nimic… Aşa a găsit-o Iu. Dar n-o trezi din vise. A părăsit cabina tiptil şi n-a spus nimănui că pe chipul planetologului se rostogolea încet o lacrimă, iar mâna cu degete lungi îi era, uitată undeva, pe colţul gurii „

„Am fost egoistă? Dar dacă, într-adevăr, n-am să-mi mai pot împlini iubirea niciodată? Trebuia Gan să-şi mai amintească de mine?… Pe Vuundo sunt milioane de, îndrăgostiţi Cine-şi va mai aminti de Ua Ena, care iubeşte fără nicio speranţă?

*

Iu intră în cabină, stinse toate luminile şi se lăsă încet, obosită, în fotoliul larg din faţa ecranului. Cu un gest maşinal, racordă imaginea. Pe tot ecranul – un singur corp luminos, cu marginile neregulate: Pla Dim. Se apropiau neîncetat de stea.

Im Iu se aplecă asupra ecranului. Vorbea cu glas tare sau gândea numai?

„Pla Dim!... Ro minte! S-a înşelat. Nu poate fi aşa cum a spus el. Ce importanţă mai au calculele şi maşinile electronice? Arată-le puterea ta, Pla Dim! Primeşte-ne cu zgârcenie, fără entuziasm, dar arată-ne că viaţa s-a născut acolo, că ea poate continua, chiar dacă ar fi străină de a noastră. Suntem fiinţe raţionale, superioare. O să-ţi arătăm recunoştinţă! Oamenii sunt buni, Pla Dim, şi la tine pot fi fericiţi. Te căutăm de mult timp. Am îmbătrânit toţi, de când rătăcim prin Marele Viscol…”

Deodată, femeia sări în picioare.

„Dar dacă nici aici nu găsim nimic? Cine va mai crede atunci?… Cine?”

Cuprinsă de teamă, alergă pe coridor şi, de acolo, intră gâfâind în cabină la Tem. Acesta, contrariat de faţa ei răvăşită, o întrebă repede:

— Ce este, Iu? Ce s-a întâmplat?

— Tem!… Toţi ne lăsăm biruiţi de amintiri. Trăim tot mai retraşi şi ne bântuie nălucile. Vorbim singuri. Suntem bolnavi.

— Nu mai reuşim să ne învingem.

— Crezi că Ro a avut dreptate?

— Da, Iu! În jurul lui Pla-Dim nu poate exista viaţă. Nici acolo şi nici pe aproape.

Ce aspru vorbea! Femeia simţi cum greutăţi uriaşe i

se prindeau de mâini. Făcu un efort supraomenesc:

— Învinşi…

Câteva momente i se păru că este singură şi că din toate părţile vin mereu zgomote neînţelese, ca ecourile dintr-o peştera gigantică, sub pământ. Apoi simţi că lacrimile îi năpădesc în colţul ochilor. Le strivi cu pleoapele, înciudată, încercând să-şi alunge tristeţea.

Tăceau. Tăceau toţi.

Em Ro privea îndărătnic ghemul luminos ce se micşora mereu. O limbă roşie se alungi brusc în spaţiu, şerpui de câteva ori şi apoi dispăru. Pla Dim clocotea, azvârlind jerbe lungi de sute de mii de mo. Fuseseră obligaţi să ocolească steaua la mare distanţă. Un adevărat bombardament neutronic se dezlănţuişe pe neaşteptate, iar câmpul gravitaţional devenise instabil. Era imposibil să se apropie mai mult. Ar fi fost o nebunie.

Tem o rugase pe Voa să urmărească în permanenţă fasciculul misterioaselor radiaţii gravifice descoperite de ea. De aceea fata lipsea din mijlocul lor.

Orice discuţie devenise inutilă. Comandantul se gândea cum ar putea trece peste acest moment, când deprimarea devenise înăbuşitoare. Să spună ceva, să-i încurajeze, să le demonstreze că alţii vor fi plecat ca şi ei, şi dacă ei se întorc învinşi nu-i nimic? Sau că alţii şi alţii vor încerca, până când noua planetă va fi descoperită?

Dar era prea banal. Şi, mai cu seamă, inexact. Vuundo nu dispunea de resurse pentru a echipa alte astronave de cursă lungă.

„Mlin, mlin…”

„Ia te uită, ţi-ai găsit să cânţi! Nu acum. Acum taci,

Cin-orcim!”

Atât gândi Tem, fără să vadă cum ceilalţi tresăriseră violent, ca şi când racheta s-ar fi oprit. Ro se întoarse repede spre puiul gheţii, apoi se încruntă şi reveni la ecran. Iu se apropie încet.

— Ascultă-mă! şopti.

— N-am ce asculta! ripostă cu violenţă savantul. Ce vreţi să-mi spuneţi? Plecăm spre casă. O ştiu. Şi? În faţa acestei *victorii* vreţi să râd, să dansez? Eu, unul, n-am ce face pe Vuundo. N-aveţi decât să vă întoarceţi voi!

Până ce Im Iu să răspundă, interveni Voa, anunţând la difuzorul central:

— Tem!... Intrăm în fasciculul de radiaţii!

— V-aş ruga să treceţi la posturi! Nu putem şti...

Nu termină. Luminile din cabină se micşorară pe neaşteptate. Un vuiet scurt, ca şi când mersul rachetei ar fi fost frânat de o impresionantă şi nevăzută energie. Cei rămaşi în picioare se clătinară, rostogolindu-se apoi pe podeaua cabinei. Sonerii de alarmă ţipară strident.

— Energia gravitaţională s-a mărit de trei ori! strigă speriată Voa. Racheta îşi schimbă drumul. Viteza în creştere progresivă cu...

— Direcţia! o întrerupse comandantul.

— Spaţiul din afara Marelui Viscol.

Tem apucă maneta declanşatoare a motoarelor de direcţie, uitând să mai blocheze pilotul automat. O apăsă până la refuz. Răzbătură vuiete ascuţite.

Apoi iar şi iar.

În cele din urma îşi dădu seama că orice încercare de a scăpa din capcana gravifică nu duce decât la consumarea inutilă a combustibilului. Opri motoarele.

„Mlin-mlin... mlin!”

Dintr-un salt, Ro ajunse lângă Cin-orcin.

— De ce nu taci? şuieră el.

Întinse mâna şi strânse pasărea în pumn. Apoi se scutură speriat şi reveni încet, încet la ecran. Abia acolo desfăcu palma. Pasărea moartă căzu pe suprafaţa neagră, în mijlocul căreia abia se mai zărea doar punctul luminos al lui Pla-Dim.

II. ROSTOGOLIRE ÎN NOAPTE

VUUNDO, VUUNDO…

La ţărmul imensei insule în mişcare – Galaxia – tu semeni cu o scoică neîncetat izbită de valuri. În jurul tău străjuieşte oceanul fără margini al Universului.

Acolo însuşi fluviul Timpului îşi încetează curgerea imperioasă, devenind ca un Jac străbătut de un curent imperceptibil.

Viaţa s-a născut foarte greu, iar imediat după naştere s-a ascuns, lipsită de puteri. Forţele stihinice ale luptei pentru existenţă au fost dominate de vecinătatea golului negru care îngheaţă totul prin prezenţa lui. Milioane şi miliarde de bi, ansamblul vieţii s-a păstrat aparent în aceleaşi forme. Însă legile obiective care guvernează natura pregăteau prin schimbări nebănuite apariţia fiinţei raţionale.

Această fiinţă a apărut.

Dar existenţa ta, Vuundo, începuse a intra în declin. Frigul oceanului de întuneric, pe care atâta vreme îl biruiseşi, te cuprindea acum, fărâmă cu fărâmă. La început, oamenii nu ştiură nimic. N-aveau răgaz să colinde, să privească şi să-şi dea seama: îi domina necesitatea obţinerii hranei, adăpostului, căldurii. Poate uneori, în timpul verilor din ce în ce mai reci, se vor fi întrebat, privind cerul, de ce jumătate din el este golit de luminiţele stelelor.

Poate… Niciunul nu bănuia însă că din bezna aceea se apropie cu paşi tupilaţi moartea.

Treptat, animalele au prins să coboare spre ecuator, pe urmele vegetaţiei care se retrăgea vertiginos din

calea gheţarilor. Oamenii s-au adunat şi ei, trib cu trib, hoardă cu hoardă. Un măcel nemaivăzut se încinse între dânşii, pentru fiecare petic de pământ. Aşa a început acolo dezvoltarea civilizaţiei.

Em Ro stătea lângă fereastra boltită a cabinei. Ochii lui căutau un punct asupra căruia să se oprească, dar alunecau mereu în gol, pe lângă rarele aglomerări stelare, de parcă cerul acela străin ar fi dispărut în întuneric. Îl domina un sentiment de sfâşietoare singurătate. Iar în singurătate evenimentele de peste zi căpătară alte proporţii. Conflictul dintre Voa şi Tem nu fusese o simplă ceartă, ci altceva, cu mult mai însemnat.

Fiindcă forţa necunoscută care îi azvârlise afară din Galaxie încetase să se mai manifeste, Voa îi ceruse lui Tem să folosească această schimbare pentru a se întoarce înapoi pe planetă. Conducătorul s-a opus, pretextând că asta ar fi însemnat să sacrifice ultimele rezerve de combustibil, cele care asigurau căldura, lumina, împrospătarea oxigenului. Străbătuseră şi aşa o distanţă imposibil de apreciat, într-o direcţie necunoscută. Avem oare siguranţa – argumentase Tem – că forţa gravifică nu se va trezi din nou, condamnându-ne astfel la pieire?

Ro se rezemă greoi de marginea ferestrei. În întunericul sec de afară, şterse, abia vizibile, câteva Galaxii luminau mat, de 1a distanţe colosale. Ochiul nu percepea aceste distanţe; totul îi apărea în acelaşi plan, ca pe o fotografie obişnuită.

S-a întâmplat în istoria astronavigaţiei, de mult, pe la începuturile ei, ca o rachetă să fugă spre centrul Marelui Viscol, în speranţa că va scăpa pentru totdeauna de Vuundo. Voa amintise acest act ca

argument suprem în discuţie. Cei de pe planetă, văzând că nu se mai întorc, vor crede că au procedat aidoma cu echipajul acela de laşi.

Pe Ro l-a uimit faptul că Tem n-a răspuns nimic replicilor date de Voa; că a ieşit imediat din încăpere fără să privească la nimeni. Felul lui de a încheia discuţia semăna grozav cu o înfrângere.

Se clătină. Golul prin care cădeau îi răscolea creierul, ca tuturor celor cu nervii slabi, astfel că nu putea rămâne la hublou decât foarte puţină vreme. De când racheta se rostogolea între Galaxii, încerca zilnic să se uite la hău, din ce în ce mai mult, cu o răzvrătire de copil îndărătnic, urâcios.

Începuse să nu mai înţeleagă ce se petrece cu ei. O iubise pe Voa, la fel de arzător cum îşi iubea planeta natală, cu frigul ei, cu soarele lipsit de putere, cu cerul jumătate înstelat, jumătate gol. Voa apăruse în calea lui pe neaşteptate, cucerindu-l prin felul ei de a privi lumea, pe jumătate trist, pe jumătate însetată de viaţă. Aşa a fost şi dragostea lor, mereu schimbătoare, cu perioade de căutări înfrigurate, care-l făcuseră fericit pe tânărul de odinioară şi cu lungi perioade de nepăsare, ostilitate chiar, faţă de el şi de cele din jur. Într-un asemenea moment, când Ro încerca din răsputeri să-i trezească interesul pentru nu mai ştiu ce experienţă ştiinţifică, ea îl repezise brutal: „De ce *nu* vrei să mă laşi în pace?” Urmase o scenă penibilă – asta se întâmpla în urmă cu peste opt bi – iar de atunci iubirea lui se sfârşise. La amintirea acestor cuvinte, pe Ro îl domina un singur gând: că Voa făcuse ceva ce el nu reuşise să înţeleagă. Cum fusese şi cererea adresată de ea acum lui Tem.

Astronautul se întoarse brusc cu spatele la fereastră.

Ţinu ochii mult timp închişi, ca să-şi alunge ameţeala. Se îndreptă greoi spre fotoliu şi, aşezându-se, nu-şi putu reţine o grimasă de oboseală.

Fotoliul acesta îi cuprindea corpul într-un fel prea cunoscut ca să-i mai facă plăcere. La fel îşi ştia, exasperant de precis, cabina nu prea mare, postul de comandă, fiecare buton şi fiecare şurub al navei. Până acum se mândrea şi chiar se linişţea cu faptul că îşi cunoscuse atât de bine racheta. Totul se împăcase de minune cu firea lui meticuloasă, care respingea din instinct incertitudinile. Atunci ce-l doborâse?

Poate încremenirea aripilor timpului, deoarece «Loro» se prăbuşea cu o viteză foarte apropiată de cea a luminii; picurul înnebunitor de încet al clipelor între intervalele atât de convenţional denumite de ei „zi” şi „noapte”.

Şi totuşi timpul, pe care crezuse că zborul vertiginos al rachetei îl înşală, s-a strecurat în Ro pe neobservate. Pentru prima dată, el se simţi bătrân; neputincios de bătrân. Până şi Vuundo îi era acum obscur, de parcă distanţa care-i despărţea ar fi aşternut peste amintirile bărbatului un văl nepătruns.

Cândva, după absolvirea Institutului Decatehnic, uimit de orizonturile necuprinse pe care i le deschidea ştiinţa, a neglijat cu totul bucuriile mărunte, de fiecare zi, dragostea, gândurile despre un cămin al lui, pe care le considera fleacuri… Pe oameni îi cunoscuse prea puţin. A participat la războiul împotriva satrapilor fiindcă raţiunea îi dovedise de mult putreziciunea sistemului lor, fiindcă judecata îi demonstrase necesitatea egalităţii între oameni..

Iar când în viaţa lui apăruse Voa, Ro n-a izbutit să se descurce. A iubit-o, neştiind să-i dezvăluie profunzimea

sentimentelor lui contradictorii. Poate o mai iubea şi acum pe această femeie, care, fără a fi deosebit de frumoasă ca Iu, continua, cel puţin pentru el, să rămână atrăgătoare… Se ghemui în fotoliu, obosit.

Gândurile i se întoarseră la incidentul din cursul zilei. Cererea lui Voa nu-l mai preocupa acum; ştia că nu-şi poate lămuri purtarea ei nepermisă, că e una din ciudăţeniile firii sale… Dar Tem To? Părăsise atât de brusc şi hotărât cabina de comandă, încât lăsase impresia că discuţia l-a surprins nepregătit. Dar asta era imposibil. El trebuia să se aştepte – imediat ce forţa gravifică încetase să acţioneze – că, poate, cineva din echipaj va cere mai devreme sau mai târziu întoarcerea.

Em Ro văzu în gestul conducătorului o reprobabilă dovadă de slăbiciune şi-şi dădu seama că nu-i va ierta asta. Întotdeauna Tem i-a amintit lui Ro de propria lui tinereţe. Amândoi fuseseră la fel de entuziaşti. Numai că Ro se entuziasmase pentru uriaşele perspective ale ştiinţei, pe când Tem era animat de o fidelă dragoste faţă de orice Vuund ce lupta epuizant cu gheţurile. Şi Tem To rămăsese acelaşi. Cel puţin până azi.

Privirile lui Tem sorbeau liniştite imaginea tulburătoare a Marelui Viscol. Ca un necuprins vârtej de zăpadă, ea arginta partea superioară a ecranului. Nori de aştri dantelau marea insulă de nea către marginea din care se vedea de pe «Loro». Dedesubtul lor se căsca acelaşi „nimic” ce desparte lumile în Cosmos. Dar de data aceasta golul era cu totul altfel, producând alte impresii, căci era antitetic cu stelele şi devenise într-un fel palpabil.

În bibliotecă alunecau sunete limpezi ca lacrimile, izvorând din instrumentul la care cânta Ena. O pasăre

uriaşă şi blândă părea că fâlfâie mângâietor şi aerul strecurat prin moliciunea penelor ei vibra într-un cântec de leagăn. Ascultând cum se zbuciumă frumuseţea melodiei, lupta lui Tem cu sine însuşi pierise. El visă răsuflarea infinitului viu al mării, grandoarea oglinzilor ei însângerate de lumina zgârcită a lui Orit. Ce altceva este viaţa decât mişcarea neîncetată a apelor, care nu cunosc înfrângere. Fiindcă nu cunosc istovire?

Pe ecran vedea suprafaţa unui lac negru, din care se învălătuceau trâmbele de ceaţă luminescentă ale Galaxiei. Lumini plecate de la celălalt capăt al îngrămădirii stelare curseseră prin vid milioane de bi, pentru a fi percepute de ochiul lui, al lui Tem. Iar el însuşi nu e decât produsul unei unice alcătuiri, laolaltă cu lumina şi stelele.

Se simţi legat prin structura lui cea mai intimă de tot ce îl înconjura, de lacrimile cântecului, de imaginea de pe ecran, de infinitul Universului întreg. Şi se simţi stăpân totodată pe ele, pentru că toate laolaltă ajutaseră ca el să fie născut şi-i aparţineau.

— *Doar pulberi de lumină infinite*
Şi nesfârşita noapte, nesfârşită…
Iar viaţa, moartea luptă deopotrivă.
Cum pot să urc pe treptele gândirii,
Sfârşitul nesfârşitului să-l pipăi,
Scânteile din beznă să le număr?
În tine, viaţă, *cântă necuprinsul*
Cum pot lumina să ţi-o dărui toată
Şi cum să-mprăştiu noaptea rece-a morţii?
Acum m-avânt în zboruri printre aştri
Şi picur stropii vieţii pretutindeni,
Prin VIAŢĂ cucerind tot *infinitul!*

Ena mângâia strunele, ca pe nişte degete de copii. Se topise toată în ele, să-l uşureze şi să-l liniştească pe omul căruia i-ar fi dat bucuroasă viaţa, numai să-l ştie totdeauna vesel şi încrezător.

Nu cânta o melodie anume. Îşi cânta dorurile, deziluziile şi speranţele de fiecare zi, învăluindu-le pe toate cu dragostea ei pentru Tem, cu durerea înţelegătoare că el nu ştie nimic de acea dragoste, cu bucuria că totuşi îl are în preajmă mereu.

Iar cântecul spunea pe semne ceea ce fata ţinuse doar pentru dânsa. Tem simţi cum ceva străin lui i se strecoară în vine, pulsându-i o dată cu sângele. Atunci îşi aminti de Im Iu, de purtarea ei, când sprijinise cererea de întoarcere a vajnicei Voa. Vraja clipei tihnite se rupse brutal. Vechile griji năvăliră din nou, şi mai apăsătoare.

— Te rog… Ena… să nu mai cânţi! şopti.

Ea se întrerupse imediat. Senzaţia de apăsare i se intensifică lui Tem, aşa, ca o durere pierdută.

— Ţi-e tare greu, nu? şopti şi Ena, ca un răspuns,

Glasul reţinut şi foarte apropiat îl făcu pe comandant să tresară. În ciuda vârstei, vedea în Ua Ena aceeaşi tânără, care la prima întâlnire îi spusese, roşind de emoţie: „Dumneavoastră sunteţi Tem To, ştiu. Pe mine mă cheamă Ena, Ua Ena. M-au admis în echipajul lui «Loro».” De atunci se obişnuise să şi-o ştie mereu aproape, în preajmă, din necesitatea organică pe care o au aproape toţi oamenii foarte buni de a ocroti în permanenţă pe cineva.

Se ştiuse mereu puternic. Această tărie i-o dădeau deopotrivă iubirea faţă de semenii lui şi faţă de Iu, cel mai drag şi mai apropiat om pe care-l cunoscuse. Dar

după incidentul din timpul zilei un firicel de gheaţă se strecurase între comandant şi soţia sa. Acest lucru era atât de neaşteptat, că Tem simţi nevoia să-i mărturisească lui Ena, ca unei fiice, neliniştea sa.

— Uneori îmi e greu! spuse şi se aşeză, alături de fată, în acelaşi fotoliu. Apoi, cu multă duioşie, îi atinse umărul şi adăugă: Dar tu… să nu te sperii… Are să-mi treacă. Nu crezi?

— Dar o să lase urme, Tem. Iartă-mă… cred că Iu n-a avut dreptate…

— Nu, desigur, ca de altfel şi Voa. Nu asta mă chinuie…

Ar fi vrut să spună: „… ci motivul pentru care au cerut să ne întoarcem”. Dar tăcu.

Ena simţi instinctiv, cu simţul îndrăgostiţilor, că Tem se zbate ca într-o cursă. Nu-l putea ajuta să scape. Toată viaţa se considerase un fel de copil. Aşa o priveau toţi pe navă, înconjurând-o cu tot soiul de atenţii. Doar când le cânta punea stăpânire pe ei cu talentul său înnăscut. Atunci se dăruia muzicii cu întreaga fiinţă, ca să-i răsplătească prin ea pe toţi şi mai ales pe Tem.

Dar iată că acum, în timpul certei, nu găsise în ea puterea să intervină, să le strige lui Voa şi lui Iu că greşesc. Doar Tem ştie mai bine decât toţi ce au de făcut Senzaţia că e încă un copil o împiedicase, o dezarmase, îşi închipuia mereu că îl va putea ocroti pe Tem în momente grele, dar asta nu fusese decât o iluzie.

Îşi lăsă capul pe spătarul fotoliului.

— Du-te, odihneşte-te, Tem! suspină. Eşti obosit. Mâine au să fie toate altfel…

Tem tăcu o vreme, încercând parcă să prindă un gând

fugar. Aceeaşi tresărire de adineauri îi alerga prin vine, pulsând o dată cu sângele. Sprâncenele, foarte negre, asemănătoare cu părul lucios care-i învelea gâtul, atât cât se vedea din haină, i se încruntară uşor.

Apoi se ridică din fotoliu, schiţă gestul de a pleca şi deodată apucă mâna Enei, mângâindu-i-o.

— Mulţumesc! rosti el simplu. Noapte înstelată!

Fata îşi privi mâna atinsă de palmele lui şi şopti încet, după ce el ieşise:

— Noapte înstelată, Tem!

*

...O câmpie de sloiuri sticleşte până departe, fără urme de viaţă. Dinspre răsărit noaptea se târâie ca un linţoliu, uniformizând totul în întuneric.

Vuundo a murit. Tot ce mai era viu a evadat în spaţiile de dincolo de cer, luând drumul noii planete descoperite de „Loro”. Numai arborii multiseculari, despuiaţi de frig, îşi leagănă crengile negre, fără noimă. În bătaia viscolului.

Ultima rachetă aşteptă startul, încărcată până la refuz. Câteva animale mici, care n-au putut fi luate, s-au zgribulit pe banchizele vineţii ce le ard tălpile cu suflarea lor îngheţată. Animalele caută în jur cu uimire şi teamă, aruncând uneori priviri întrebătoare spre nava uriaşă care le-a azvârlit din pântecul ei.

Oamenii verifică grăbiţi şi morocănoşi suprafaţa exterioară a rachetei. Se zoresc cu glasuri inexpresive, căutând să nu dea atenţie animalelor. Voa asistă la scenă şi simte un nod sugrumându-i respiraţia.

În sfârşit, pregătirile s-au terminat. Vuunzii urcă treptele. Animalele părăsite încep să scheaune, ridicând

capetele spre ei. Voa are impresia că printre aceste gemete nearticulate răsună şi un glas omenesc.

Se întoarce.

O bătrână aleargă, poticnindu-se, spre navă. Părul îi flutură la tâmple. Pe măsură ce se apropie, i se disting trăsăturile chipului blând, agitat acum de durere:

— Voa! Voa…

Se trezi, ţipând. Ţipa ascuţit, zgârâindu-şi timpanele. După câteva clipe de buimăceală, se dezmetici de-a binelea. În cabină domnea un întuneric deplin. Îşi pipăi gâtul asprit de sudoare, apoi, pe dibuite, apucă paharul de lângă pat şi înghiţi toată gheaţa dintr-însul

Ceva mai liniştită, puse paharul la loc şi se culcă iarăşi, cu un suspin.

Ascultă liniştea străbătută de un sunet melodios venit parcă de pretutindeni. „Iar cântă Ena”, înregistră automat.

Ce vis!

Mama sa a murit de mult. De când? Asta n-are importanţă. Important este că ea, Voa, a rămas singură pe lume, singură, fără niciun om apropiat.

Încet-încet, începu să-şi amintească de cearta cu Tem. Un singur amănunt îi stăruia în minte: uimirea comandantului după ce o ascultase. El nu voia să capituleze nici acum în faţa înfrângerii expediţiei. Se îndărătnicea să-l lase pe «Loro» să-şi continue drumul acesta bezmetic, economisind cu stricteţe combustibilul. De ce?

Pentru Voa, sfârşitul rostogolirii lor era unul singur: moartea. Acum sau mai târziu, rapid ori încet. Conducătorul nu făcea decât să le prelungească o agonie, şi totuşi aştepta ceva, şi de aceea le drămuia tuturor lumina şi căldura pe navă.

Cântecul zbuciumat al Enei se auzea din ce în ce mai tare. În el se zbătea o fiinţă, neputincioasă faţă de opreliştile ce-i îngrădeau libertatea, totuşi fremătând de speranţă. Gândul lui Voa fugi înapoi cu o sută de bi, la adolescenţa ei. Nu, speranţele lui Voa nu-şi trăgeau viaţa din sufletul său, fiindcă ea se dezobişnuise să spere.

Copilărise în nordul lui Vuundo, în oraşul subteran cel mai depărtat de ecuator. Jumătate din oraş era ocupat de uzine. Cinci sute de mii de oameni îşi trăiau toată viaţa acolo.

Mama o povăţuia adeseori să se ferească de oameni. „Sunt nişte fiare, spunea. De la ei nu te aşteaptă nimic bun”. Fata o crezuse. Mult timp îi ocolise pe cunoscuţii şi vecinii lor. Ei n-o înţelegeau şi o tratau cu o ironie batjocoritoare, umilind-o în fel şi chip.

Crescând îndeajuns ca să poată lucra, Voa intră în uzină. Trei sferturi de zi era nevoită să macine piatră de var, înotând într-o pâclă de praf. La vreo trei bi de la venire îl întâlni pe Orh şi se îndrăgosti de el, cu tot elanul unei tinereţi înăbuşite.

Orh făcea parte din categoria de muncitori privilegiaţi care erau supraveghetorii uzinei. În general, oameni vicleni şi cruzi. Orh se purta însă altfel cu Voa, plin de respect şi atenţie. Până într-o zi, când, împreună cu alţi doi supraveghetori, a violat-o.

După puţin timp, tatăl ei a dispărut şi de atunci nu l-a mai văzut nimeni. A urmat o perioadă de muncă istovitoare. Voa învăţa. Termină Institutul Decatehnic, avându-l, printre profesori, pe Em Ro. Când a venit rândul plecării lui «Loro», Voa a fost aleasă în echipaj.

Pe rachetă, Ro începu s-o iubească. Sufletul fetei nu cunoscuse frumuseţea unei iubiri împlinite. De aceea

era bănuitoare, la amintirea mârşăviei lui Orh.

De altfel, fostul profesor îi vorbea puţin despre dragoste. Voa avea de multe ori certitudinea că îl pasionează doar ştiinţa. Clipele lor de fericire sincere, adevărate, ea le uita repede. O chinuia nesiguranţa.

Poate că, în ciuda eşecului din tinereţe, păstra încă visul unei iubiri luminoase, aşa cum nu-i fusese dat să întâlnească. Şi n-o găsise nici la Ro. După ruperea legăturii cu el, trăia parcă mai liniştită, dar fără nicio perspectivă aducătoare de bucurii.

Se smulse din cercurile gândurilor. Nu mai putea dormi. Cântecul Enei purta până aici valuri de speranţă. Voa deschise uşa, fără grabă. Plecă spre bibliotecă.

Se gândi la Tem, care o nelinişteа prin puterea lui de a sacrifica totul. Rămăsese un visător; ea îl credea un pic necontrolat. Purtarea lui de azi fusese stranie. Logic ar fi fost să întoarcă racheta, îndată după dispariţia forţei gravitaţionale ce-i absorbise în spaţiu. Dar n-a făcut asta; nu de teama reapariţiei câmpului gravific, ci fiindcă n-a vrut s-o facă!

Refuzând, îi ducea la o moarte sigură. Şi totuşi, lăsa impresia că aşteaptă ceva... Ce anume?

*

Im Iu nu se mai frământa. Zbuciumul o răscolise ca o furtună, care lasă după trecerea ei o linişte plină de oboseală. Undeva, în străfundurile conştiinţei, pâlpâia încă gândul că trebuie să se întoarcă. Dar licăririle acestui gând erau prea palide, iar somnul începuse de mult să-i dea târcoale, ademenitor, ipocrit.

Era aproape adormită, când îl simţi pe Tem intrând încetişor şi, după puţin timp, întinzându-se lângă ea.

Atunci îi ajunseră în auz şi acordurile muzicii. Ritmate puternic de un şir de mişcări înăbuşite, ca nişte lovituri. Între vis şi viaţă, Iu îşi îngropă faţa în umărul lui Tem şi suspină fără voie. Loviturile de adineauri se auzeau acum distinct şi tare. Încet-încet, o treziră de-a binelea, dar nu ridică pleoapele.

Erau bătăile inimii lui. Constatarea îi veni o dată cu aprinderea gândului îndărătnic, care o urmărise până în somn: „ «Loro» trebuie să se întoarcă!”

Ţinea mai departe ochii închişi. Întunericul de sub pleoape îi era apropiat, puţin luminos, ca un fel de penumbră. Dacă şi-ar fi deschis ochii, ar fi alunecat la infinit prin întunericul rece, de o profunzime dură, cel dintre Galaxii. Îşi plimbă mâna , pe faţa atât de cunoscută a lui Tem, cu duioşie şi blândeţe, ca o rugă de iertare. Ştia că sprijinul dat de ea lui Voa îl nedumerise şi îl îndurerase pe Tem. Era prima neînţelegere dintre ei doi. Dacă ar fi ştiut pentru ce făcuse ea toate astea!… Dacă ar fi ştiut!

— N-ai adormit, Iu? întrebă el în şoaptă.

Femeia nu-i răspunse.

Rămăseseră amândoi în noaptea cabinei, unde pătrundeau irizaţiile de opal ale mării galactice. Aceeaşi imagine pe care Tem o admirase în bibliotecă. Se simţi însingurat şi străin. Nimeni nu înţelesese încăpăţânarea lui de a lăsa nava în voia necunoscutei forţe. Nimeni, nici măcar Iu.

— Acum la Sabe trebuie să răsară Orit, spuse deodată.

Iu îşi strânse şi mai tare pleoapele. Sabe! Oraşul unde trăiseră până la îmbarcarea pe „Loro”… Câtă frumuseţe îl domina din culmile veşnic îngheţate ale munţilor împrejmuitori!

— Înainte de plecarea noastră… Tem îşi împreună degetele în părul mătăsos al soţiei. Glasul îi suna uscat, metalic, în ciuda gestului mângâietor — înainte de plecarea noastră, am urcat pentru ultima oară culmile marelui Tlat. Eram cu Ro şi Ena. Am ajuns în vârf la căderea nopţii.

Făcu o pauză lungă, încercând parcă să prindă un gând fugar..

— Acolo, sus, e o peşteră unde se adăpostesc cei care îl escaladează pe Tlat. Când am ajuns noi, izbucnise viscolul. Un copil de vreo zece bi a ieşit afară, ca să aducă puţină zăpadă. Nu s-a mai întors.

Iu se mişcă brusc, lipindu-şi palmele de pânteee.

— Avea ochii mari, de un albastru străveziu. Nu o culoare rece, ci foarte clară şi de aceea foarte profundă. Am ieşit după el. L-am căutat mult. De undeva din dreapta s-a desprins o avalanşă, care s-a oprit doar la capătul de jos al unei stânci uriaşe… N-am dat de fetiţă. Abia a doua zi, la coborâre… Zăcea la poalele stâncii, printre bucăţile de gheaţă pe care avalanşa le rătăcise în cădere. Capul… îi fusese zdrobit.

Îngrozită, Iu deschise ochii şi imediat întâlni vidul de sub Marele Viscol care o făcu să ameţească.

— Tem, eu n-am vrut..,

— Ai ajuns să te întrebi pentru ce nu doresc întoarcerea. De fapt, ce ţi-aş putea explica? Nu doresc să ne întoarcem pentru că pe Vuundo copiii se rătăcesc în viscol… Voa mă socoteşte laş. Poate că par astfel. N-aş vrea ca şi tu să mă socoteşti laş, fiindcă îmi eşti mai dragă decât tot Universul… Şi totuşi, dacă aş şti că, jertfindu-te, am găsi planeta căutată, te-aş jertfi fără şovăire. Şi sunt sigur că şi tu cu mine ai face la fel. Fiindcă două miliarde de vuunzi ne-au încredinţat

soarta lor.

Iu se lipi şi mai tare de el. De cel care, orb de dragoste, era dispus să-şi jertfească dragostea. În cumpenele unei balanţe sortită să fie pentru totdeauna strâmbă.

— În drumul aparent necontrolat al rachetei noastre eu văd altceva decât voi, reluă Tem. Îţi aminteşti încercările de a explica originea câmpului gravific în raza căruia am intrat? Voa e sigură că el a fost emis *în* urma unor procese petrecute în masa stelară a Marelui Viscol. Ipoteză prea logică pentru a fi pusă la îndoială. Ro a fost primul care a acceptat-o şi a susţinut-o. De atunci s-au scurs trei bi. Trei bi de zbor cu viteza luminii. Am parcurs o distanţă impresionantă. Toţi s-au obişnuit cu ideea că nu mai există scăpare. Şi s-au pierdut în indiferenţă. Asta i-a făcut să nu simtă ciudăţenia faptului că forţa a acţionat în toată această vreme cu aceeaşi putere. Ca şi cum sursa ei s-ar mişca în aceeaşi direcţie cu noi şl ar avea aceeaşi viteză, dacă nu cumva...

— Ce vrei să spui?

— Ai înţeles foarte bine. Nu e un fenomen natural. Mai mult, forţa nu provine din Marele Viscol, ci dinafară. Înseamnă că emiţătorii ei, fiindcă vor să ne capteze sau să ne întâlnească, ne atrag *de trei bi* către dânşii...

Iu se ridică în capul oaselor, ca sub imperiul unei revelaţii, iar surpriza o împiedică mult timp să mai vorbească.

— E o... Ce să... Bine, dar... Şi celorlalţi de ce nu le spui!? reuşi, în sfârşit, să întrebe.

— Să le-o spun? Trebuie s-o descopere singuri. Sunt intrigaţi de siguranţa şi de liniştea mea?... Eu mi-am păstrat credinţa chiar şi-ntr-un miracol... Nu, nu de

ordin divin. Raţiunea ne-a fost dăruită de Dumnezeu pentru a cuprinde tot ceea ce nu se lasă înţeles… Lasă-i să caute… Ştii de ce am plecat aşa de repede din cabină, după discuţia cu Voa? Am fost tentat să-mi divulg ipotezele.

Bărbatul tăcu din nou, pentru mult timp. Răzbăteau, despicând liniştea, zbuciumările cântecului continuat de Ena. Se prăbuşeau înecate în durere, cu încetineală, agăţându-se de fiece clipă. Încetaseră urcuşul vertiginos către culmile speranţelor şi acum alunecau din nou, alunecau înapoi în nelinişte.

Ce curios, să asculţi muzica atât de frământat omenească, şi să ai în faţă nepăsarea Galaxiilor!

Im Iu se strânse şi mai puternic lângă umărul lui Tem. Îi era frică de Univers, de muzica sfâşietoare a Enei, de viitorul copilului pe care urma să-l nască…

— Ce e greu de priceput? urmă Tem. Vreau să vadă singuri ceea ce până acum n-au văzut… Poate greşesc. Când vor descoperi însă ce le ascund azi, vor fi alţi oameni decât în urmă cu trei bi. Sper că şi mai buni, fiindcă suferinţa e ca focul… Doar tu… crezusem că m-ai înţeles de mult…

Muzica încetă.

— Te rog, iartă-mă!

Tem îi cuprinse umerii. Din degetele lui curgea o linişte care pătrundea în sufletul femeii.

— Hai, spune! o îndemnă.

Iu închise ochii, fericită. Unda de frig strecurată duşmănos între dânşii pierise. Erau din nou împreună, puternici şi de neclintit.

— Am sprijinit-o pe Voa, nu fiindcă îmi pierdusem încrederea în tine, Tem… Numai că, vezi… Cine ştie dacă ne vom mai întoarce. Mie îmi este aproape

indiferent. Pentru noi, viaţa sau moartea nu mai sunt lucruri de importanţă primordială. Eşecul expediţiei le-a depăşit. Aşa trebuie că gândesc şi ceilalţi. Însă noi doi, Tem… vom avea un copil… Un copil, dragul meu!

— Ştiam, replică el, strângând-o şi mai tare la piept.

— Mă gândeam că nu trebuie jertfit… N-are nicio vină să se nască şi să piară pe «Loro».

III. „SI PICUR STROPII VIEŢII PRETUTINDENI”

— IAR EU CONTINUI să susţin că vor trebui să plece măcar doi membri din echipaj.

— Ce pericole pot exista, Ro?

— Nu ştiu… Situaţii imprevizibile cărora singur nu vei reuşi să le faci faţă.

— Poate ai dreptate! Să mă gândesc….

Tem se ridică greu din fotoliu şi privi afară prin hublou. Dincolo de astronavă se întindea suprafaţa unui corp cosmic enorm. El reflecta foarte slab lucirile Galaxiei, cu licăriri vizibile numai datorită beznei cosmice.

Comandantul îşi întoarse repede capul:

— Dar dacă afară e gheaţă? Gheaţă ca pe Vuundo?

— De ce?

— Se reflectă Marele Viscol.

Ro începu să râdă. Nimeni nu mai râsese pe «Loro» de multă vreme. Trecuseră nenumăraţi bi…

— Automatul de analize spectrale ne-a dat o veste înduioşătoare: suprafaţa asta nu e altceva decât metal. Un fel de aliaj necunoscut.

— Prima surpriză?… Dar oare e prima? Şi pe cine surprinde? replică Tem, aproape grav.

— Nu-i nimic extraordinar. O planetă îmbătrânită, care-a luat-o razna, continuă Ro. Discutăm însă de atâta vreme şi nici măcar n-am cercetat-o cu un reflector… Parcă ne-am pierdut capul!

Tem puse în funcţiune marele ecran al rachetei, conectând la obiectivul lui două dintre cele mai

puternice reflectoare. Nimeni nu comentă imaginea din chenarul hexagonal. Lumina se revărsa ca o cascadă în noapte, absorbită din toate direcţiile.

Nava acostase corect, sprijinindu-şi suporţii pe un fel de platou, a cărui culoare bătea în albastru. Raza lăptoasă descrise în jurul lui câteva zigzaguri, după care alunecă vertiginos înainte, pe o întinsă curbură lucioasă.

Tem, cu mişcări grabnice, aprinse toate proiectoarele exterioare, concentrându-le într-o singură direcţie. Apoi coborî fluidul argintiu pe o linie paralelă cu solul şi-l plimbă lateral sub un unghi de câteva grade. Departe, la o distanţă aşa de mare că dădeau impresia, unei iluzii, sclipiră două şiruri de luminiţe. O linie neregulată se profilă şters.

— Oriozntul! şopti înfiorată Iu.

Ro se dădu fără voie înapoi, parcă vrând să aprecieze exact depărtarea. Nu spuse nimic. Tem începu să rotească lumina spre stânga. Nicio ridicătură. Părea că e o câmpie, cu străluciri inexplicabile.

— Dacă acest corp, să-i spunem planetă, a avut atmosferă, ea a îngheţat în spaţiul cosmic, zise Im Iu,

— Planetă… murmură Ro ca un răspuns.

— Atenţie!

Cam pe la jumătatea distanţei dintre «Loro» şi orizont, lumina se pierdea într-un gol aidoma unei depresiuni uriaşe.

— Nu e o vale, e prea mică pentru o vale

— Mm!

Fluviul fotonic făcu o mişcare rapidă, descriind restul arcului de cerc, dar fără niciun alt rezultat. Tem îl îndreptă din nou spre depresiune şi-l lăsă în această poziţie. Se întoarse întrebător către ceilalţi.

— Am crezut, ca şi tine, că acel corp astral pe care urma să-l întâlnim nu va fi altceva decât o navă cosmică, indiferent cum ar fi arătat, rătăcită în spaţiu sau cu o misiune de interceptare… La distanţa asta n-ar fi putut aparţine decât altei civilizaţii cosmice… Şi iată că am dat peste o planetă scăpată de sub controlul gravitaţiei galactice şi care aleargă hai-hui… Din cauze necunoscute, automatele de la bord n-au reuşit să ne ofere nici măcar dimensiunile ei. Ea se roteşte în jurul unui ax orientat către Marele Viscol şi se mişcă în aceeaşi direcţie. Atracţia e cam de şase ori, comparativ cu Vuundo, Asta e tot ce ştim, după aparatele noastre. Cum a ajuns între Galaxii şi încotro se îndreaptă ar fi imposibil de răspuns.

— Să nu ne grăbim, interveni comandantul. În urma unor cercetări sistematice s-ar putea să mai aflăm câte ceva… Aş propune să începem cu „valea” din faţa noastră. Îmi reînnoiesc cererea: lăsaţi-mă să ies singur din navă! Voi cerceta locul în luminile astronavei, ca să mă puteţi urmări. Aşa e mai bine.

Pe chipul lui Ro se citea dezaprobarea. Ena îşi strânsese braţele la piept şi scruta ecranul. Voa părea că se gândeşte la ceva neplăcut. Dar Tem privi la toţi trei în fugă. Atenţia i se concentrase asupra soţiei sale, aşteptând de la ea dezlegarea.

Iu închise ochii.

Comandantul citi aprobarea, însă nu reacţionă cu nimic.

— Cer să-l însoţesc! se auzi deodată glasul precipitat al Enei. Nu poate pleca singur, deoarece…

Glasul se subţie şi tăcu.

— Tem, n-ai să pleci fără noi, spuse Ro liniştit. Am judecat bine totul. Eventualele pericole nu ne pot

surprinde dacă vom fi mai mulţi. Gândeşte-te!

Tem se aşeză iar în fotoliu, fără să-şi ascundă nervozitatea. Ridică din umeri. Ce le mai putea spune coechipierilor lui? Că femeile de pe Vuundo nasc foarte greu? Că din patruzeci, de obicei cinci îşi pierd viaţa în încercarea de a aduce alte vieţi pe lume?

Nu, ei ştiau asta. Ştiau şi altceva: ce înseamnă Iu pentru el. Mai ales acum, când speranţa răbufnea ca o apă, asaltându-l din toate părţile. Iu, singurul om care nu se rătăcise în timpul căderii lor între Galaxii; Iu, pe care şi-o simţea mai aproape decât pe sine însuşi…

Asemenea lucruri nu pot fi explicate.

Să piară Iu? E ca şi cum el, Tem s-ar sinucide, ca să nu cerceteze corpul acesta enigmatic.

O clipă îl ispiti gândul să rămână în rachetă, lăsându-i pe ceilalţi să plece. Dar nu era bine. Căderea nervoasă provocată de inactivitatea îndelungată avea să-i împiedice să cerceteze amănunţit, să caute peste tot şi să vadă totul. Nădejdea, în viaţă de întâlnirea cu acest astru stins, nu era de ajuns ca să-i scoată pe de-a-ntregul din apatie. Semănau cu nişte convalescenţi, care au nevoie de ocrotire în permanenţă…

— Trebuie să pleci împreună cu Ro şi Ena. În primul rând împreună cu ei doi, auzi vocea liniştită, melodioasă a soţiei care nu îndrăznea să-l privească direct.

— La fel cred şi eu, se alătură Voa. Ar putea fi mal greu acolo, afară, în necunoscut.

Lucrurile luaseră o astfel de întorsătură, încât rămânea să hotărască Tem. El ştia că Voa acceptase. Singură să rămână lângă Iu, socotindu-se drept cea mai nimerită pentru a o veghea, şi în consecinţă o va face cu foarte multă atenţie. Problema ei se rezolvase deci

de la sine.

Rămâneau Ro şi Ena. Ro îi era foarte necesar lui Tem, datorită cunoştinţelor lui. Ei doi se puteau completa reciproc în încercările ce aveau să urmeze: Ro prin capacitatea de orientare ştiinţifică, Tem prin vigilenţă şi sânge rece. Ena? De ce insistase Iu să fie luată şi Ena? Fata era un eminent planetolog, dar Tem şi Ro împreună i-ar fi putut suplini absenţa.

Comandantul privi cu îndoială către dânsa şi imediat clipi, citindu-i în ochi dorinţa de a merge, şi încă ceva, pe care nu-l putea descifra, dar care îl tulbură şi mai mult, adăugându-se emoţiilor celorlalte.

— Bine! acceptă. Să ne îmbrăcăm scafandrii.

Cei trei exploratori intrară în cabină tropăind cu tălpile metalice. Capetele fără căşti păreau mici în gulerele dinţate ale uriaşelor costume. La centură le atârna câte un reflector voluminos ce le stânjenea şi mai mult mişcările rigide.

— Armele? întrebă Iu.

— Crezi că sunt necesare? se miră Ena

Tem nu spuse nimic. Făcu doar un semn aprobator cu mâna. Cuvintele soţiei sale răsunaseră ca un ordin ce nu putea fi comentat. O privi lung, în tăcere.

— Rămâneţi cu bine…

— Aveţi grijă de voi…

— Cu bine!… Izbândă!

Îndată ce trapa 3i se închise în urmă, Iu căzu în fotoliu fără puteri. Puţin dacă mai întârzia plecarea, nu s-ar mai fi putut preface. Durerea nu-i sfredelea numai pântecul, ci se infiltra prin oase şi prin vine, colindându-i tot corpul o dată cu sângele.

— Să mergem! o îndemnă Voa, apucându-i braţele

— Nu, încă nu… Doar o clipă…

Iu părea că trăieşte numai pentru ecran. Acolo apăruseră deja trei siluete sclipitoare, scăldate în albul orbitor revărsat din «Loro». Una din ele se întoarse, apoi şi celelalte, dar pe când acestea îşi agitau mâinile în semn de rămas bun, prima sta nemişcată.

— Neobişnuită senzaţie! se auzi vorbind Ena. De când n-am mai simţit pământ sub picioare!

— Abia mă stăpânesc să nu o rup la fugă! mărturisi Ro. De când n-am mai alergat! Pe Vuundo parcurgeai aşa, mulţi mo…

Iu clipi istovită de durere. Ochii îi alunecară spre pupitrul de comandă, ce semăna eu un corp pe jumătate paralizat. O parte dintre aparate funcţionau încă, sclipind liniştite din ledurile de control, dar altele multe zăceau, pustii şi negre, în inactivitate. O aripă întreagă, cea din stânga, fusese acoperită cu husa. De acolo comandaseră odinioară motoarele, încercând să scape de puternicul flux gravific. Prin adânciturile de sub colţurile husei se strânsese o pânză cenuşie de praf.

Voa se rezemă cu braţele de acel loc, ştergând indiferentă praful. Părea un element perfect integrat al decorului.. Iu se întoarse greu spre ea, apucând să mai vadă cum cei de afară se înşiraseră în drum spre groapa cea mare.

— Haide, Voa! Am pregătit în cabină tot ce trebuie.

Pe coridor se întrebă cum de nu izbutise fata asta să-şi regăsească speranţa. De ce continua să rămână nepăsătoare? La fel ca şi până acum, dar ceea ce în condiţiile zborului spre necunoscut era un semn de tărie morală, în condiţiile actuale dovedea prăbuşirea psihică.

— Întinde-te cât mai comod, Iu! Spune-mi ce să fac?

Cu ce să te ajut?… Mai ai dureri?

— Deocamdată nimic, Voa. Fă-mi legătura cu ecranul principal al navei. Repede!

În dreptunghiul de pe peretele opus patului se aprinseră trei pete de raze: exploratorii, dar vocile lor nu se mai auzeau, căci difuzorul din cabina de comandă nu era conexat cu acest ecran.

— S-au dezobişnuit să meargă pe jos, remarcă Voa, cu o nuanţă de abia simţită nelinişte. Au făcut abia un mo, dacă nu mai puţin.

— Da, s-au dezobişnuit, repetă Iu fără expresie.

— De ce l-ai lăsat pe Tem să plece?

— Destupă, te rog, flaconul acela şi dă-mi-l.

Voa îi privi sprâncenele încruntate amarnic, contrastând atât de ciudat cu glasul liniştit. Se simţi un pic stânjenită, deşi n-ar fi putut spune de ce. Să fi fost pentru puterea de stăpânire a acestei femei care-şi trăgea tăria şi duioşia din lucruri ei necunoscute?

— Să mă ierţi dacă mă strâmb niţel! zâmbi Iu. Probabil că mai încolo voi începe să mă şi vait. Ce să fac?

Inspiră puternic din gazul calmant şi începu să se destindă. Cei de afară se depărtau mereu. O vreme umblaseră cu armele în mâini, dar totul în jur era liniştit; de aceea, Tem îşi agăţă arma la şold.

— Ce crezi, Voa, există viaţă?

Voa clipi mărunt, trezită din gânduri.

— În frigul cosmic?… Fără aer?

— Da, aici nu e atmosferă. Temperatura atinge o sută de dlini. Dar în altă parte?

— Unde în altă parte?

— Atunci ce crezi despre această planetă?

— Simplu! Că soarele ei s-a stins, ori a dispărut din

pricina unui cataclism cosmic. Scăpată de sub gravitaţie, planeta a fost catapultată violent în afara Marelui Viscol. A descris o curbă alungită şi acum cade iarăşi spre îngrămădirea stelară, atrasă de aceasta.

— Şi câmpul gravific care ne-a captat?

— Originea lui e tot într-un proces cosmic. De ce visaţi forme de viaţă, chiar incipiente, fiinţe raţionale? Eu judec lucrurile logic şi toate mi se clarifică firesc. Să căutăm minuni unde nu există nimic, numai pentru că aşa căpătăm dezlegările fericite?

Deodată pe Voa o cuprinse ciuda şi se îndârji. Cealaltă îi simţi instinctiv izbucnirea, înainte de a se manifesta şi şi-o înăbuşi printr-o atingere a mâinii.

— Dar tu, Voa, de ce l-ai lăsat pe Ro să plece?

Cuvintele o stânjeniră pe fată.

— De ce întrebi?

— Voiam să ştiu dacă îl mai iubeşti.

— Ah, draga mea Iu!

— Eşti şi tu un copil. Dar altfel decât Ena. Ei îi place să iubească fără a visa niciodată la împlinire, pe când tu fugi de dragoste, tocmai fiindcă n-ai ştiut să găseşti în ea împliniri.

Iu se întrerupse, rezemându-şi mâinile de pat, ridicându-se pe jumătate. La tâmple îi sclipiră mărunt broboane de sudoare. Voa se gândi o clipă că în cabină e mult prea cald, mai cald parcă decât la ecuatorul lui Vuundo,

— Acolo… serul acela… în artera de lângă şold!

Fata, cu o îndemânare care o uimi şi pe ea, îi făcu repede injecţia. Apoi îi şterse picăturile de sânge prelinse pe piele. Iu o urmări printre genele coborâte, dorind să nu i se vadă ochii aprinşi de febră. Durerea slăbi. Ştia din practica ei medicală că naşterile grele se

pot lungi până la două-trei zile; o sperie gândul că ar putea, atâta vreme, să nu afle nimic despre cei plecaţi.

— Ce fac excursioniştii? încercă să-şi abată gândurile, glumind… Au fost primiţi cu flori?

Aceeaşi linişte a vocii, de parcă n-ar fi fost imobilizată, ci s-ar fi ocupat cu ceva neînsemnat, dar care o împiedica să vadă ecranul. Voa era de-a dreptul nedumerită: părea că Iu nu mai are nervi. Îşi aminti fugar de răcnetele neomeneşti pe care le auzea în copilărie când năştea câte o vecină. O zi, două, nimeni nu mai putea să se odihnească în jur.

— Înaintează mereu. Mai e până la marginea depresiunii. Ro merge în frunte. După el Ena şi la urmă Tem.

De fapt, cei trei îşi pregătiseră din nou armele şi, după cât se vedea, stăteau pe loc. Inima lui Voa, străbătută de un ac de frig, îşi încetase parcă bătăile. Ce îi ameninţa şi de unde? Rămaseră aşa câtva timp, după care, schimbându-şi formaţia, se puseră în sfârşit în marş, cu Ena în faţă.

— Voa, dacă vrei… încă o fiolă.

Fata se întoarse repede. Pe când îi făcea o doua injecţie, Iu îi cercetă chipul. Păru că a ghicit ce îi ascundea Voa, căci trase cu coada ochiului spre ecran şi văzu formaţia schimbată a exploratorilor. „Pentru cine e neliniştită? se gândi. Pentru mine sau pentru Ro?”

— Pe cine iubeşte Ena, Iu?

Femeia zâmbi. Reuşea să zâmbească.

— Pe unul din cei plecaţi în cercetare…

Voa îşi strânse buzele, până i se albiră.

— Înţelegi acum din ce pricină am insistat să fie luată şi ea, continuă Iu. Dacă ar fi rămas, s-ar fi gândit mereu

la el şi nu ne-ar fi fost de niciun ajutor.

— Da, da… E limpede! Şi el nu a aflat de dragostea ei?

— Nu. De loc.

— Cum ştii asta?

— Nu-i dă nicio atenţie…

Iu se zvârcoli brusc, întorcându-se spre perete. Un geamăt jos îi gâlgâi în gât, cu întreruperi dese, iar Voa ştia că, ruşinată, ea i se împotrivea din răsputeri.

Criza ţinu mai mult decât celelalte.

Dar şi Voa îşi pierduse liniştea.

Multă vreme s-au rătăcit amândouă în tăcere, ca un labirint cu ziduri înalte şi groase, în care gândurile te biciuie din urmă; şi nu poţi şti ce se petrece în afara zidului, pentru că de acolo nu răzbate până la tine nimic. Pe ecran, cele trei raze nu se mai distingeau.

Voa îşi prinse umerii în braţe.

— E rău să fii singur! auzi vorba domoală a lui Im Iu. Ai crezut că vei fi mai lipsită de griji fără el, ba chiar ţi-au lipsit, în aparenţă grijile. Grijile…

— De fapt…

— De fapt, aveai nevoie de această linişte, nu? Toţi am avut nevoie de ea. Dar cum ai căutat-o! Şi Ro?… Îţi aminteşti de moartea lui Cin-orcim?

— Atunci…

— Ai irosit mulţi bi fără folos. Credeai că eşti liniştită. Pentru că pe «Loro» nu se întâmpla nimic. Iată că acum Ro a ieşit din rachetă şi te temi pentru el, tot aşa cum şi mie mi-e frică. Cine ar crede că nu-l iubeşti?

Şi Iu tăcu, deodată, căutându-l iar pe Tem, cu priviri neliniştite, dar fără să-şi poată ascunde iubirea…

*

Când, după aproape o zi, expediţia se întoarse pe astronavă, Iu născuse o fetiţă. Totul mersese neaşteptat de uşor. Influenţa imponderabilităţii scăzute, a zborului îndelungat? Cazul fericit al femeii ocolită de ghinioane?

În depresiunea cercetată, cei trei descoperiseră ceva asemeni unui oraş îngropat. Nu dăduseră peste nicio urmă de viaţă. Totuşi, avură grijă la întoarcere, să-şi sterilizeze costumele, lege esenţială în cercetările cosmice.

Pe rachetă era acum linişte. O linişte nefirească, dominată de noaptea spaţiului sideral. Tem cercetă cabinele tovarăşilor săi şi îi găsi dormind atât de adânc, că nu-i simţiră prezenţa.

Iu îl aştepta, aparent calmă. Dar îi tremurau buzele mai tare decât dacă ar fi avut numai febră. Suflarea stinsă a fetiţei accentua parcă liniştea.

— Dormi? întrebă comandantul, aşezându-se pe marginea patului. Apoi continuă, fără să aştepte răspunsul: Nu mă mai pot descurca, Iu! A fost ceva ciudat în felul cum s-a petrecut totul. Sau poate nu ciudat, cât neobişnuit, parcă în afara noastră. Ne-am învăţat să nu ni se întâmple nimic nou. Şi n-a fost aşa.

— Dar ce s-a întâmplat, Tem?

— Tu nu vezi? Acolo e un oraş, dar ei dorm liniştiţi, ca şi când n-ar fi găsit nimic.

— Aşa…

— Înţelegi, depresiunea este foarte întinsă şi adâncă. Am coborât în ea aproape un sfert de mo, iar pereţii se apropiau tot mai repede, ca într-un vârtej de apă. Apoi am văzut intrarea. Ena m-a privit şi a vrut s-o ia înainte. L-am lăsat pe Ro primul, iar eu am rămas la urmă,

gândind să-i pot apăra, dacă ne ameninţă ceva în drum.

Tem se opri o clipă, ca să-şi descurce ghemul înnodat al gândurilor.

— N-au scos amândoi nicio vorbă. Acolo sunt îngrămădite surprize, în fiecare parte dai de ceva nou, neaşteptat. Ai să vezi şi tu. Iu, ştii… parcă…

— Ce?

— … parcă a început să-mi fie frică de liniştea lor…

— Nu, Tem! Eu cred că, dimpotrivă, abia acum au început să se trezească la viaţă. Liniştea e odihna dinaintea luptei.

Din fundul depresiuniii, nu mai poţi şti unde te afli, deoarece pulberea Galaxiei a dispărut. Doar «Loro», adus lângă marginea coborâşului, arde în luminile sale, liniştit şi egal. Acolo a rămas Iu să vegheze fetiţa.

Intrarea e foarte largă, puţin oblică, adâncindu-se în sol. Seamănă cu un crater vulcanic, aşa cum şi-l închipuiau ei, căci pe Vuundo vulcanii sunt îngropaţi sub gheţuri. Terenul e brăzdat de coame ascuţite şi înalte, paralele cu direcţia de înaintare spre oraş.

Din pricina întunericului care a făcut insesizabilă intrarea propriu-zisă, Ro nu ştie când au trecut de ea. Tem le anunţă că se află între zidurile oraşului. Cu o curiozitate firească, Ena şi Voa cercetează în jur, dar nu descoperă nimic familiar în construcţiile stranii. La urma urmei, se puteau numi oare construcţii acele forme geometrice uriaşe, din care farurile smulgeau doar elemente disparate?

Bolta de deasupra lor rămânea invizibilă; absorbea probabil lumina sau, judecând după înălţimea clădirilor, proiectoarele nici nu ajungeau până la ea. Ceea ce puteau cerceta nemijlocit Vuunzii erau fundaţiile vaselor, aidoma picioarelor înghesuite ale unui pod fără

capăt, prea groase şi masive pentru atracţia scăzută a planetei.

Aparatele indicau absenţa oricărei urme de atmosferă, deşi în numeroase locuri terenul prezenta dovezi despre existenţa anterioară a unui înveliş gazos, care dăduse naştere unor oxidări puternice. Em Ro cercetă cu deosebită grijă aceste locuri, înregistrându-le pe pelicula unui aparat special.

— Să cercetăm şi în dreapta. Cred că într-acolo se prelungeşte oraşul, spuse el.

Urmară un drum sinuos printre clădirile ce deveneau tot mai scunde. Acum li se puteau vedea şi părţile superioare, emisferice. Încercarea de a pătrunde în interiorul lor nu avea sorţi de izbândă, fiindcă pe nicăieri nu se vedea vreo cale de acces. Totul încremenise în cea mai ciudată nemişcare, iar exploratorii se fereau să se atingă de ceva.

— Voa, spuse din nou Ro, Ena a fost de părerea ta acum opt zile, când făceam prima incursiune. Şi ea susţine că aceasta e o planetă catapultată în spaţiu. Faptul că atmosfera nu a îngheţat, îl explică prin dispersarea ei bruscă, în urma, poate, a cataclismului ce a distrus centrul sistemului planetar.

— Şi despre acest cataclism – glasul lui Voa avea o asprime metalică— ce crede?

— N-am putut da o explicaţie mulţumitoare, interveni Ena.

— Dar tu, Ro?

Comandantul vorbise foarte liniştit; o ureche atentă ar fi detectat numaidecât că această linişte era falsă.

— Nu mă pot încă pronunţa. Mă surprinde lipsa atmosferei. Iar aceste construcţii, subpământene dovedesc că civilizaţia locuitorilor de aici nu s-a putut

dezvolta la suprafaţă.

— Ar fi trebuit să luăm un proiector mare de pe «Loro», constată Ena, parcă fără nicio legătură cu discuţia. Farurile noastre nu sunt deajuns.

— Ba da, ba da! o întrerupse Voa, strigând. Priviţi!

Tem, care văzuse primul, scoase un sunet nearticulat şi încremeni de surpriză. La câteva zeci de paşi de acolo, drumul se înfunda într-o cavitate conică, ai cărei pereţi străluceau ca şi gheaţa. Toată porţiunea până la vârful conului era plină de urme roşiatice de oxidare, iar aceste urme aduceau cu forma unor tălpi omeneşti.

— Înseamnă că foarte curând ne vom întâlni cu ei!

— Mă îndoiesc, Voa!

— Şi pentru ce?

Ro întârzie cu răspunsul, privind către fată, deşi întunericul nu-l lăsa să-i vadă ochii. Îl surprinsese pentru a doua oară duritatea glasului ei. Până acum ea îi vorbise doar cu indiferenţă, şi nu-şi putea explica această schimbare.

—Pentru că, dacă ei ar trăi, ar fi constatat venirea noastră şi ar fi intrat în legătură cu noi. În fine, e prematur să tragem concluzii. Întâi să mergem până la capăt cu cercetările…

— Capătul e aici! Nu vezi că nu mai putem înainta?

Furie îndârjită. Ro era din ce în ce mai nedumerit.

— Lartă-mă că te contrazic şi acum! Drumul trebuie să continue, altfel urmele acestea n-ar avea niciun rost aici.

— Să mergem! interveni Tem.

Voa îşi muşcă buzele până la sânge. Îi era ciudă. Ro avea dreptate, dar nu pentru asta se înciudase, ci fiindcă îşi pierduse capul în prezenţa Enei.

Se strânseră toţi spre vârful prelungit al grotei conice,

cercetând-o îndelung, dar pereţii de metal lustruit le oglindeau siluetele deformat, fără a lăsa să se vadă nimic altceva.

— Să împingem! propuse Tem.

Sub apăsarea unită a celor doi bărbaţi, vârful conului alunecă fulgerător spre înapoi, dezvelind o circumferinţă în care lumina se pierdea, fără a se mai întoarce prin reflecţie.

Acolo era o încăpere sferică foarte mare, al cărei zid opus licărea slab. Urmele roşiatice ale necunoscuţilor se întretăiau pe o fâşie nu prea lată, care ducea înainte.

— Voa, rămâi, te rog, aici şi aşteaptă, zise Tem. Dacă întârziem, vino cu ajutor… cu ceva de pe «Loro», să ne cauţi.

Porniră şovăitor în acea direcţie. Când trecură de jumătatea sălii, se auzi ceva ca un foşnet, dar atât de slab, încât unul nu-i dădu atenţie, crezând că li s-a părut. Urcară podeaua ce se curba tot mai mult, până nu mai putură înainta. Atunci porniră spre dreapta, cu gândul să ocolească întreaga cameră.

Foşnetul de adineauri se repetă, întărit.

— Într-acolo! le dirijă Tem atenţia.

Lumina tuturor farurilor dezvălui limba unui pendul uriaş, orizontal, ce vibra către locul unde se găseau cosmonauţii.

— E un automat.

— Poate îl mişcă un om!

— Nu, e doar un automat. Ne urmăreşte.

Necunoscând intenţiile mecanismului, Tem căută cu farul uşa prin care intraseră, pentru a putea găsi cu toţii un refugiu în caz de pericol.

Nu descoperi această uşă.

— Să ieşim, repede!

Porniră în fugă spre partea pe unde intraseră. În urma lor, lama pendulului se lungea mereu, ţinându-se de ei la o distanţă de vreo cinci paşi.

Vuunzii atinseră iarăşi peretele curb. Apoi, dezorientaţi, alergară de-a lungul lui, de data aceasta spre stânga. Alergară mult, până îşi dădură seama că au înconjurat de mai multe ori încăperea.

Dar ieşirea nu, mai era de găsit...

IV. SALT ÎN NECUNOSCUT

UMĂR LÂNGĂ UMĂR, îşi întoarseră farurile şi privirile spre automatul ce înainta prudent către ei. Nelinişte a cedase acum locul curiozităţii, deşi fiecare mai lupta să-şi domine teama firească ce-i chinuia.

— Ro, şopti comandantul. Trebuie să aflăm ce vrea de la noi!… Staţi aici!

— Nu! Lasă-mă pe mine!… Te rog!

Şi, înainte ca Tem să schiţeze vreun gest, morocănosul Em Ro făcu trei paşi înainte.

Limba pendulului încremeni în dreptul căştii sale.

Savantul îşi îndreptă raza farului spre vârful ascuţit al lamei strălucitoare şi rămase şi el nemişcat. Cercetă fulgerător construcţia simplă: un ac uriaş, al cărui canal interior se termină cu un disc uşor bombat, desluşit cu claritate puţin mai în urmă. Dincolo de disc, o ţeavă de culoare închisă. Atât. Restul construcţiei dispărea în peretele încăperii.

Acul se puse iar în mişcare. După o rotire înceată în jurul căştii lui Ro, se opri cam în direcţia pe unde bioxidul de carbon al expiraţiei părăsea costumul prin supapa de evacuare.

Spre nedumerirea grupului care asistase la această bizară scenă, Ro îşi scoase capsula cu oxigen de rezervă. Ridică braţul şi evacuă oxigenul în dreptul acului după care îşi fixă iar butelia la costum.

Mecanismul telescopic pieri fără urmă.

Câteva momente, se aşternu o linişte desăvârşită, urmată de întrebarea seacă a comandantului:

— O experienţă, Ro?

— Am încercat ceva, răspunse acesta în doi peri, revenind lângă grup.

— Nu ne poţi da amănunte? întrebă Ena.

Fie că nu auzise, fie că nu dorea să răspundă, el nu mai adăugă nimic. Apoi, parcă fără nicio legătură:

— Ei, cum ieşim de-aici?

Aproape că uitaseră: erau închişi în încăperea a cărei ieşire nu mai exista.

— Vă atrag atenţia că nu mai putem rămâne decât doi soali[1], spuse Tem To. După aceea mai avem oxigen exact pentru întoarcerea la rachetă.

Discuţiile erau de prisos. Grupul se puse în mişcare. Fasciculele luminoase ale farurilor pipăiau peretele metalic palmă cu palmă. Întâlniră iar urmele acelea roşcate, mute, care păreau acum şi mai enigmatice. Şi alte fiinţe raţionale trecuseră pe aici? Unde se aflau? De ce nu şi-au făcut apariţia?

Se găseau acum în punctul de plecare. Aşadar, deveniseră prizonierii necunoscuţilor. Nu putea fi întâmplător faptul că ieşirea nu mai exista. Au rămas unul lângă celălalt, sprijiniţi cu spatele de peretele metalic.

Tem ar fi vrut să nu se gândească la Iu, la copilul care abia se născuse. Dar îl încerca, mereu, un zbucium nelămurit, accentuat de neputinţa oricărei acţiuni.

Şi tocmai atunci Ro vorbi încet, ca şi când i-ar fi fost teamă să nu sperie tăcerea din jur:

— Forţele astea nevăzute ne-au oprit aici cu un scop. E imposibil altfel. Să aşteptăm!

Confirmându-i spusele, podeaua începu să coboare. Simţeau tremurul abia perceptibil transmis prin tălpile

---

1 *Soal* – submultiplu al alului, echivalent cu 78 minute terestre. *(n.* a.).

grele ale costumelor. După puţin timp, s-au oprit. În faţa lor apăruse un perete galben. La bază străjuia un triunghi negru, flancat de două sfere strălucitoare.

Pricepură că era o ieşire.

Înaintară tăcuţi, încordaţi. Un pas, doi… încă unul. Se opriră. Lumina nu străpungea deschiderea triunghiulară, deşi dincolo se zăreau câteva linii frânte, de culoare albă.

— Absorbţia totală a luminii, mormăi Ro. Staţi pe loc!

Ajuns în cadrul înalt, triunghiular, privi în sus. Scrută sferele strălucitoare şi trecu dincolo. Farul i se stinse imediat.

S-au scurs minute, ore? Em Ro nu mai dădea niciun semn de viaţă. Îl chemară prin radio; nu răspunse. „De ce tace? gândi Tem. Să trec şi eu? Dacă nu mă mai întorc, Ena rămâne singură. Nu! Imposibil! Şi totuşi…

— Vei încerca să găseşti o posibilitate, alta, oricare. S-o chemi pe Voa. Să ajungi la rachetă şi să-i spui… Adică nu nu-i spune lui Iu nimic. Doar ce s-a întâmplat.

— Stai, mai bine plec eu, şopti fata. Mai bine eu decât…

Nu era dragoste în gestul său spontan. Se zbuciuma strigătul vieţii primejdioase. Dar poate că Ro are nevoie de ajutor… Iar acolo, pe rachetă, Im Iu şi copilul…

— Lasă-mă!

Şi fata s-ar fi dus după Ro, dacă Tem n-ar fi oprit-o, aproape brutal:

— Rămâi pe loc! Poate nu-i niciun pericol. Ai încredere!

Înainte ca Ena să mai spună un singur cuvânt, comandantul dispăruse.

Un triunghi negru, flancat de două sfere strălucitoare, un fascicul îngust de lumină şi fata care privea, privea…

S-a mişcat ceva dincolo? Nu. E o părere. Ah! Cele două sfere au început să joace în faţa ochilor ca irizaţiile depărtatelor stele. Au căpătat proporţii nefireşti, s-au micşorat până la dimensiuni microscopice.

Şi Iu? Voa? Copilul? Poate fetiţa a adormit, şi Iu o priveşte… Poate că Voa ascultă să le audă paşii care nu mai vin.

Parcă a strigat-o cineva! Voa? Tem? Nu. Iar i s-a părut. Sunt gândurile, care vorbesc singure.

„Să alerg şi eu după ei! Să aflu, să ştiu!”

Ena se smulse din looul unde era ţintuită. Apoi se opri. Tem îi ceruse ceva. Da! S-o cheme pe Voa şi să-i spună.

Dar cum să ajungă la ea? Pe unde?

O strigă prin radio, întâi încet, apoi tot mai tare. Zadarnic. Mâinile ei caută înfrigurate ceva, pipăind suprafaţa rece a peretelui. Nici nu şi-a dat seama că şi-a fixat farul pe pieptul costumului şi că înconjoară iar şi iar camera unde este închisă.

A trecut de câteva ori pe lângă globurile strălucitoare şi speră mereu să găsească altă ieşire. S-a împiedicat de ceva şi nu simte durerea loviturii. Priveşte nemişcată cadrul triunghiular întunecat. Îl revede fulgerător pe Ro, apoi pe Tem şi, când se trezeşte, se află în întuneric. A trecut după ei. Farul i s-a stins. Nu mai are lumină. În faţă zăreşte numai câteva linii frânte, ireale aproape în negrul în care pare înecată şi fără putere.

Trei rânduri de linii albe, frânte, o înconjoară în semicerc. Albe, pictate parcă de o pensulă pe fondul unei nopţi fără stele. Nu sunt luminoase, nici nu radiază – şi totuşi le vede cum au făcut roată în jurul ei, şi prin ele circulă parcă bile roşii, una după alta, simetric.

Dar ce este? De unde i-a căzut pe cască acest inel care o strânge ca o diademă? Şi cum poate auzi şuieratul acesta subţire ce-i aduce aminte de trilurile lui Cin-orcin? O melodie îndepărtată. Parcă-şi răspund zeci de instrumente muzicale prinse într-un dans domol; te cuprind de talie şi te leagănă ca valurile.

Fetei i-au căzut mâinile de-a lungul trupului. O moliciune inexplicabilă i se strecoară încet în trup. Parcă a îngheţat undeva, şi-acum se încălzeşte lent, cu senzaţia că va adormi repede.

Cling-cling! Un clopoţel. Încă unul.

Lăsaţi-mă să dansez! Când eram copil şi ningea des, alergam până mi se împurpurau obrajii, iar aburii respiraţiei se împleteau cu aburii ieşiţi din piele. Atunci mă opream cu faţa în sus, cu ochii închişi. Fulgii îmi cădeau peste pleoapele calde, peste buzele fierbinţi, peste obrajii încinşi. Se topeau, şi apa rece mă răcorea uşor.

Mă simţeam bine... Aş fi rămas aşa, dacă vântul nu mi-ar fi îngheţat iar pleoapele şi nasul şi obrajii.

Nu se mai aude decât un fluier. Cin-orcim! Cin-orcim! Unde eşti? Lasă-mă să dorm! Oriunde. Aici? Da. Aici...

Toropită. Ena s-a întins şi a adormit repede. În jurul ei, întunericul a rămas acelaşi. Liniile albe şi frânte rostogoleau fără odihnă bilele roşii... Ena visă.

Racheta s-a lăsat lin pe malul apei. O pulbere fină, aurie se pierde în marginea unei păduri nepătrunse şi fără sfârşit. Copacii au coroanele mari, apa e întinsă, albastră, iar pe mal vin să se odihnească valuri domoale. Un soare strălucitor îşi împrăştie căldura. Păsări de toate culorile zboară ciripind deasupra lor.

Tem, Iu şi fetiţa au coborât din rachetă. Fără costumele cosmice. Au început să râdă şi fug spre

apele albastre. Ro, Voa şi Ena sunt fermecaţi de tot ce-i înconjoară. Aici vor veni cu toţi Vuunzii. Aici vor putea trăi fericiţi…

Ua Ena s-a trezit pe neaşteptate. O lumină puternică îi cade pe faţă. Nu poate vedea nimic şi clipeşte buimăcită. O sete îngrozitoare i-a uscat buzele.

— Linişteşte-te, eu sunt, Ro!

— Şi Tem?…

— Şi-a revenit şi el.

Conducătorul se apropie de fată şi o ajută să se ridice.

— Am visat… gemu Ena, ameţită încă de somnul ei ciudat.

— Şi noi, tot soiul de lucruri nefireşti; tulburătoare. L-am visat amândoi pe Vuundo.

Tem îşi consultă grăbit ceasul, iar fata înghiţi lacom, cu ajutorul dispozitivului automat, bobiţe străvezii de gheaţă.

— Mai avem oxigen pentru un soal! anunţă Tem.

Ro o şi pornise mai departe pe coridor, deşi habar n-avea unde vor ajunge.

Ceilalţi doi îl urmară. Tem îşi stinse lanterna, din prudenţă. Ar fi dorit să discute cu Ro despre cele întâmplate. Dar şi mai urgentă devenea acum problema salvării. Cum vor putea ieşi din labirintul acesta plin de surprize? Cine erau cei care, de bună seamă, îi supravegheau în permanenţă? Ce-au urmărit, supunându-i acestor experienţe?

— Tem!… Ro a stins farul. Să ne oprim!

— Mergeţi încet înainte, se auzi vocea lui Ro. Mergeţi fără frică… Tem, nu mai aprinde lumina!

După câţiva paşi, cei doi se loviră de o balustradă îngustă. În acelaşi moment, apăru şi Voa, îngrijorată,

venind din urmă în căutarea lor. Îi povestiră pripit prin câte trecuseră. Aflară că trapa de la intrare se închisese şi în urma fetei, deci în mod sigur pe acolo nu puteau ieşi.

— Priviţi în jos! îi întrerupse Ro.

Sub ei – la ce adâncime oare? — se zărea spaţiul cosmic. Imaginea se mişca încet către dreapta.

— Ah! Voa nu-şi putut reţine un strigăt. «Loro»!

Da, se vedea limpede. Racheta lor, în acelaşi loc unde au lăsat-o, se proiecta subţirică pe cărbunele golului intergalactic.

Nu poate fi posibil! Cineva, cu aparatul de luat vederi, pătrunde acum în rachetă! Uite coridorul! Acum necunoscutul se îndreptă spre camera lui Im Iu. Şi ea... Ce chip obosit are! Dar zâmbeşte şi se joacă cu fetiţa.

— Iu, nu ne vezi? strigă deodată Tem.

Ena tresări. Nu, Iu nu-i vedea. Şi-a înfăşat copilul şi acum îl alăptează. Imaginea dispăru brusc, parcă speriată de strigătul bărbatului.

— Să plecăm, mormăi într-un târziu Tem, după ce aşteptase zadarnic apariţia vreunei alte imagini. Trebuie găsit un drum de întoarcere.

— Să plecăm, reluă şi Voa. Dar încotro?

— Asta mă-ntreb şi eu, îi răspunse morocănos Ro, aprinzând iar farul.

Dincolo de puţul înconjurat cu balustrade, coridorul se îngusta. Razele de lumină de la farurile Vuunzilor se pierdeau în beznă.

— Nu mai înţeleg nimic, izbucni Tem. Necunoscuţii nu urmăresc...

— Nu urmăresc decât să te liniştească, îi luă vorbele din gură Ro. De aceea ţi-au arătat-o pe Iu şi pe fetiţă.

— Şi cu noi, cu noi ce vor? Tu înţelegi?

— În parte! De pildă, la prima experienţă au luat de la mine probe de oxigen şi bioxid de carbon.

— Asta am văzut şi noi. Dar de ce?

— Ca să afle în ce mediu aerian putem trăi. A doua experienţă a fost mult mai complicată. Un fel de analiză a biocurenţilor noştri cerebrali; în timpul „viselor”, le-am mai „trădat” şi locul de unde venim şi ce urmăream cu zborul nostru cosmic. Toţi l-am visat pe Vuundo şi visul visului nostru: o altă planetă accesibilă vieţii. Acum nu ne rămâne decât să aşteptăm hotărârea lor, a prietenilor noştri nevăzuţi.

V. S-A APRINS O LUMINĂ

S-A APRINS o lumină.

La o distanţă pe care nu o poţi aprecia exact, dar căreia îi simţi mărimea, s-a aprins o lumină. E o pâlpâire care se mişcă în toate direcţiile, nehotărâtă. Ai aştepta să piară de la o clipă la alta, întărindu-ţi gândul că totul a fost doar o părere.

Dar nu, trăieşte şi pare că respiră.

Acolo cheamă taina nelămurită a planetei.

Acolo vor fi şi cei care nu s-au arătat până acum şi ale căror urme le păstrează oraşul din peşteră.

Nu mai era nevoie să se sfătuiască ori să se îndemne; Porniră toţi, repede, mai repede, până se pomeniră alergând. Însă lumina era foarte departe şi ei nu-şi dădură seama. Alergau mereu şi le zvâcnea în auz pocnetul surd al picioarelor sau al inimilor. Dacă ar fi găsit vreme să privească în urmă, fuga lor s-ar fi oprit. Dar nu priveau şi de altfel nici n-ar fi avut cum să vadă în întuneric portierele masive, alunecând din pereţi şi blocând coridorul.

Iar lumina tot nu se stinsese, ci doar îşi flutura aripi albastre, ca o stea după furtună. Poate era chiar un astru, al credinţei şi al nădejdii. De aceea Vuunzii nu se opreau. A-şi conteni mersul era ca şi cum ar fi orbit, cu toate că şi astfel este sigur că ar fi continuat să alerge.

Totuşi intervenise ceva care începu să-i stânjenească. Credeau că-i oboseala şi-şi încordau toate forţele, căci oboseala poate fi înfrântă de voinţă. Însă Ena, care era cea mai sprintenă dintre ei, simţi cum o toropeală de

neînvins îi moleşeşte pleoapele, în timp ce plămânii i se zbuciumă necontenit. Tresări, văzând chipul congestionat al lui Tem-şi se sperie.

Oxigenul!

Îşi privi pe furiş manometrul legat de braţ. Oxigenul li se sfârşea. Pesemne că acum consumau ultimii stropi de gaz.

— Tem, opreşte! strigă şi-l strânse de mână.

Comandantul se clătină, şovăi.

— Oxigenul! gâfâi Ena.

Primul gând al lui Tem se îndreptă spre Vuundo. Nu spre soţia şi nici spre fetiţa rămase singure, ci spre Vuundo, Aşteptă clipa asfixiei, încercând să rămână cât mai liniştit. Totul venea pe neaşteptate, însă nu-l surprinsese. Ştia că sunt mereu expuşi primejdiei. Luminiţa îndepărtată păru că tremură şi mai tare, dar era numai o iluzie. Tem se ferea să se uite la ceilalţi, căci le ghicea schimonoseala oribilă a feţei şi voia să şi-i păstreze în minte frumoşi, chiar dacă numai pentru câteva momente. Auzi vag un sunet cunoscut. Cineva îşi scosese casca. Cine? Ro? Poate Voa?

Acum! Pieptul începe să i se umfle involuntar, dar *e* gol.

— Aer…

A strigat sau i s-a părut?

Afară e aer din belşug!

Ceva străin îi copleşeşte creierul. Afară e aer! Cine a spus asta? N-a spus-o nimeni, dar el ştie că afară e aer. Pieptul… Plămânii îi gem, biciuiţi de toxine. Să ajungă afară, să ajungă…

Degetele, purtate mai mult de reflex decât de conştiinţă, pipăiră tremurând gulerul metalic. Butoane, sticlă, butoane… Pârghia se răsuci cu un clinchet de

ţurţure spart. Casca sări în dreapta, împinsă de resort. Tem respiră adânc, de parcă ar fi ieşit dintr-o apă. Simţurile îi reveneau încet şi pe rând. Constată că tavanul coridorului prin care au alergat nu e înalt, cum îl crezuse la început. Dacă ar face o săritură, l-ar ajunge cu mâinile. Pare a fi de metal sau din altceva, foarte lustruit căci reflecta raze de lumină.

— Ro, Voa! strigă răguşit.

Pe Ena n-o chemase, dar se târî într-acolo Se împiedică de coiful spart al fetei. Ena ridică anevoios mâinile şi-i mângâie faţa. Nu scoaseră amândoi nicio vorbă; numai se bucurau că trăiesc. Em Ro, care avea, se pare organismul cel mai rezistent, suferise cel mai puţin. Grija lui cea mare era Voa. O ridică de jos, privindu-i faţa atât de dragă.

În tunelul unde se găseau exista aer.

O voinţă tainică, străină, se infiltrase în conştiinţa lor, dictându-le imperios să-şi scoată căştile. Aceste două evenimente ar fi trebuit să-l impresioneze profund pe savantul din Ro. Dar nu, poate pentru întâia oară, savantul lăsase loc omului. Există aer? Îi urmăresc probabil oamenii care au clădit oraşul subpământean? Poate. Dar Voa e aici, abia scăpată dintr-un pericol de moarte. Şi Ro trebuie să o sprijine. Acesta e acum lucrul cel mai însemnat.

— Ce este, Ro?

— Nimic… Nu, stai liniştită. Voiam doar…

— Ai grijă de Ena!

Savantul luă ironia din glasul ei drept îngrijorare.

— Ena e teafără.

— Lasă-mă, mă ridic singură.

Ro îşi retrase mâinile, cu un gest brusc… în sfârşit, se puseră toţi pe picioare.

— Mai repede! îi îndemnă Tem.

Desigur, erau frământaţi de enigma apariţiei aerului. Em Ro, de la care toţi aşteptau să vorbească, privea ţintă către lumina licăritoare, fără să mai vadă altceva. Pentru o clipă, Voa regretă că-l bruscase, dar numai pentru o clipă.

— Probabil că lumina tremură din cauza atmosferei? întrebă, fără a se adresa cuiva anume.

Îşi continuară drumul în tăcere. Lumina începu să devină mai puternică, încetinindu-şi licăririle. Apropierea de ţintă le dădea o emoţie fremătătoare, concretizată în accelerarea mersului.

De fapt, luminile erau trei la număr, aşezate într-un triunghi cu vârful în jos şi marcând o intrare laterală, din dreapta coridorului. Aerul ieşea pe aici cu atâta forţă, că stârnea un vânt răcoros şi parcă vag parfumat.

Trecură pe rând pragul uşii triunghiulare, pregătiţi pentru orice surpriză. Dar nu-i mai cercetă nimeni, în niciun fel. După ce-au părăsit coridorul, proiectoarele se stinseră, lăsând să se vadă în această nouă încăpere două şiruri de lumini albastre-verzui de-a lungul pereţilor. Aerul năvalea prin câteva deschizături rotunde, din jurul unei trape foarte clar demarcate pe zidul din fund.

— Trecem dincolo? ceru Tem părerea celorlalţi.

— Dacă „ei” ne vor lăsa, înseamnă că nu e niciun pericol! argumentă Ro.

Într-adevăr, trapa se deschise de cum ajunseră în apropierea ei. Acolo se desluşea, într-o văpaie luminoasă, o trecere foarte întortocheată, care despărţea în două un adevărat hăţiş de aparate.

Nicăieri nu existau sectoare de dirijare şi control, nici măcar o luminiţă indicatoare sau o manetă. În acelaşi

timp, componentele automatelor nu se aflau în dosul unor carcase care să le protejeze, şi erau aşezate separat, de parcă întregul ansamblu fusese demontat pentru un scop oarecare şi uitat aşa. Nu era însă deloc greu să vezi că aparatele funcţionau normal. Conductori electrici şi tuburi de diferite grosimi, viu colorate, uneau toate piesele între ele.

Trecuseră de câteva cotituri ale capricioasei cărări, atraşi de un fluierat gros, monocord. Prin site mari, străvezii şi colorate în albastru, ieşeau vârtejuri de aer.

— Generatorul de oxigen! rosti Voa parcă pentru sine.

Ro se întoarse, surprins de prezenţa ei.

— Da! afirmă el sec.

— Ro, dar unde sunt „ei”?

Bărbatul ridică umerii ca şi cum şi i-ar fi smucit dintr-o strânsoare neplăcută.

— Totuşi aceste aparate…

— Ce le crezi?

— N-am ajuns la nicio concluzie.

Ro se opri la auzul cuvintelor ei. O apucă de braţ, dintr-o obişnuinţă ce-i era proprie. Voa regăsi în gestul lui ceva ameţitor de cunoscut, şi sufletul îi tremură ca o frunză.

— Voa…

Îi lăsă mâna brusc, intimidat de pornirea sa spontană.

— Credinţa mea e că avem în faţă un fragment de creier electronic. Ştiu, nu seamănă cu automatele pe care le concepem noi. Aceste maşini reproduc creierul „lor”, înţelegi, Voa? Da, în general formele superior organizate ale materiei se aseamănă. Gândirea, ca şi procesul cunoaşterii… Principiul e acelaşi, dar materializarea lui se poate face în multe chipuri.

Fata se încruntase, contrariată.

— De aceea, creierul nostru se poate deosebi şi trebuie să se deosebească de al lor. Aici, în complexitatea organizării sistemului nervos, în fineţea lui de analiză şi sinteză a excitanţilor exteriori joacă un rol deosebit gradul de evoluţie ca specie al „lor”, al celorlalţi. După câte ai văzut şi tu, din punctul de vedere al civilizaţiei ne sunt cel puţin egali, dacă nu superiori. Adineauri ne-au cercetat. Acum ne-au făurit o atmosferă identică aceleia de pe Vuundo. Ne-au dictat, prin intermediul unor aparate a căror structură aproape că mă sperie prin complexitatea ei, ne-au dictat gândul că în coridor există aer. Îţi închipui ce înseamnă asta?

Ena şi Tem veniră lângă ei.

— Ro, zise comandantul, e surprinzător că toate maşinile de aici sunt parcă înadins desfăcute. Nu crezi că totul este aşa pentru noi? Ca să le putem observa în voie?

— Posibil, Tem. Dar mă întreb la ce servesc ele. Lângă intrare e generatorul de oxigen, l-ai văzut. Totuşi, el singur nu necesită o instalaţie aşa de complicată.

— Atunci, poate…

Comandantul se opri şi-şi muşcă buzele.

— Crezi că e prea îndrăzneţ? îl ghici celălalt. Ipoteza nu e greşită, Tem! Avem în faţă un creier electronic, dar nu un creier întreg, ci numai o părticică din el, poate…

— Ce?

— Poate numai o celulă… Adică o instalaţie electronică ce poate îndeplini funcţiunile unei singure celule a creierului „lor”, al constructorilor.

Ena îşi rosti neîncrezătoare privirile, trecând în revistă încâlceala de forme diferit colorate. Reconstitui în minte lungimea drumului parcurs de la intrare până aici, în

locul unde se opriseră.

— Nu crezi că e prea mult, Ro? obiectă ea.

— Cum adică e prea mult?

— Dacă o încăpere de dimensiunile acesteia adăposteşte numai o celulă, atunci cele câteva zeci de miliarde de celule ale creierului necesită un spaţiu imens. Şi mai e ceva. Stadiul de civilizaţie al „constructorilor”, cum îi numeşti tu, ar trebui să fie înapoiat ca să dea asemenea dimensiuni tuturor aparatelor. E o contradicţie evidentă cu ceea ce ştim noi despre ei.

— Deci îmi reproşezi gigantismul creierului! reluă Em Ro. Dar asta-i un fel de machetă, o celulă înadins desfăcută, cum remarca Tem, pentru ca noi să o putem observa în voie. Bineînţeles că, în mod firesc, toată această aparatură trebuie să ocupe un spaţiu infinit mai redus. Haideţi să vă explic de ce am văzut lucrurile aşa!

O luară mai departe, pe trecerea care continua să cotească la fel de capricios.

— Că e vorba de un creier electronic, aproape nu mai am îndoială. Veţi vedea de ce. Va trebui să ne întoarcem aici cât mai grabnic, aducând cu noi de pe «Loro» cele necesare unei analize complete. Am zis că e doar o celulă, din mai multe considerente. Am observat că pe lângă trapa prin care am venit pătrund cinci cabluri groase, care unesc altele, subţiri şi foarte multe ce îmbracă tot peretele de la intrare. Aceste cinci cabluri se strâng mai încolo într-unul singur; cred că el joacă rolul axonului, căci se termină cu îngrămădirea de maşini în mijlocul cărora ne aflăm. După mine, întregul sistem reproduce schema celulei nervoase cunoscute şi la noi. Firele mici adunate în celelalte cinci intermediare ar reprezenta terminaţiile nervoase ale celulei.

Bineînţeles, schematic. Nu cumva cablurile intermediare semnifică existenţa şi la constructori a celor cinci simţuri fundamentale: văz, auz, miros, gust, pipăit?

— Ispititoare ipoteză! exclamă Vao admirativ.

— Dar neverificată încă! îi aminti Ro, oarecum aspru. În cazul acesta, cablul cel gros se pare să fie axonul.

— Deci schema desfăşurată a unei celule nervoase?! Atunci s-ar explica şi de ce n-am întâlnit aparatele suprapuse. Ca să putem avea o privire de ansamblu asupra instalaţiei î remarcă Tem.

— Stai, asta înseamnă că în curând vom da de o platformă, un balcon, sau altceva de acest gen, în orice caz un loc înalt de pe care să cuprindem cu ochii toată încăperea! îl întrerupse Ena, cu însufleţire.

Exact la patru paşi, după o întoarcere de vreo 90 de grade, trecerea era întreruptă de un şir de trepte aşezate aproape la verticală, pe care nu le văzuseră până acum din pricina unui bloc înalt, de unde răzbăteau zumzete înfundate. Treptele, dintr-un material plastic de culoarea schimbătoare a apelor mării, se terminau în partea de sus cu o pasarelă ce înainta pe lângă perete în direcţia opusă intrării.

— Ei? exclamă din nou Voa, că vădită satisfacţie.

Urcară în fugă şi se încleştară de balustradă.

Aveau dinainte imaginea unei celule de formă poligonală. Marginile ei tremurau vizibil, dând perfecta iluzie a vieţii. În centru, nucleul, format din aparate ce nu se puteau distinge precis de aici, se deplasa de la stânga la dreapta, urmând mişcarea unui pendul. Irizaţii vag luminescente călătoreau lent pe suprafaţa cablurilor către „axon”, apoi în lungul acestuia, până se difuzau în multitudinea de aparate. În acest mod se

reprezentau impulsurile nervoase. Apariţia Vuunzilor pe platformă fusese simţită de celulă. Irizaţiile îşi iuţiră mersul, devenind linii continui, şerpuind ca nişte spirale fără capăt în jurul conductorilor. Nucleul începu să se mărească şi se apropie de astronauţi. Ei aşteptară să se întâmple ceva extraordinar.

Însă mişcarea continuă o vreme, parcă neputincioasă, căci se reducea doar la vibraţii, după care, încetinindu-se treptat, redeveni la fel de înceată şi puţin nepăsătoare, ca la început.

— Desigur, e tot ce poate face o celulă nervoasă lipsită de organe executorii ale comenzilor sale! oftă Ro. Deocamdată, să ne mulţumim cu atât. Ne vom întoarce aici, cât vom putea mai curând.

Porni înainte cu Voa, fără a-şi lua ochii de la imaginea ce i se desfăşura la picioare. Fata era gata să-l felicite pentru previziunea lui ştiinţifică, însă el simţi asta şi-i opri cuvintele.

— Am ajuns într-un impas, prieteni. Celula e foarte complicată. Nu mă pot descurca în ea. Câteva elemente i le cunosc, le-aţi recunoscut, desigur, şi voi. Dar ele sunt prea puţine faţă de celelalte, cărora nu le ghicesc folosul. E necesară o muncă foarte serioasă de cercetare. Nu vom opri „viaţa” acestei celule, deoarece n-am putea cunoaşte rostul diferitelor ei componente. Deci nu vom reuşi să demontăm nimic. Studiul trebuie întreprins pe altă cale, cea a observării maşinilor în funcţiune şi apoi a determinării rolului fiecăreia în întregul ansamblu.

Pasarela se termină cu o nouă serie de trepte, aşezate acum într-o spirală din ce în ce mai largă. Cum păşiră pe prima treaptă, zgomotele înfundate ale mecanismelor încetară, iar lumina se micşoră la

jumătate.

— O să ne fie greu la întoarcere. Mi se pare că ne-am cam rătăcit, se îngrijoră Tem.

— Eu cred în „ei”. Vor şti să ne scoată cu bine la rachetă. O să fie mai dificil cu aerul. Unde ne umplem buteliile de la costume?

— Aşadar nu crezi în „ei” cu toată convingerea, îl ironiză Ena pe Em Ro. Cum te vor lăsa să ieşi fără aer? Te pomeneşti că în lipsa noastră îl vor fi adus pe «Loro» înăuntru?

Numele navei îi aminti lui Tem de soţia sa şi de fetiţă. Îl cuprinse o nerăbdare febrilă să se întoarcă. I se făcuse grijă de ele, şi dor. Dar întoarcerea depindea de necunoscut, şi mai era legată de găsirea unei posibilităţi de a-şi asigura aerul pentru drum. Comandantul simţi deodată că e foarte obosit şi pe deasupra o sete chinuitoare îi pârjolea gâtlejul.

Coborâseră scara. O bandă metalică lată ducea drept înainte, spre o nouă trapă. Numai acest drum mai era luminat, căci restul sălii se scufundase pe nesimţite într-un întuneric deplin.

— E limpede că va trebui să mergem pe aici! îi îndemnă Ena, căreia îi revenise grija pentru Tem şi, o dată cu ea, nerăbdarea să se vadă pe rachetă. Toată această incursiune o obosise.

— Oare dincolo avem aer, sau ne vom…

Ro se întrerupse singur la vederea trapei ce se rotea lent spre ei. Aprinzând lămpile de le costume, constatară că se află într-un fel de cabină încăpătoare, cu scaune jumătate fotolii, jumătate paturi.

— Dar asta ce mai e?

— Nu ştiu. Ceva pentru noi! ripostă comandantul, uşurat că se poate aşeza să se odihnească. Cel mai

bine ar fi să luăm lucrurile ca atare, fără a ne mira prea mult. Hai, veniţi!

Intrară cu toţii. Cabina avea o trapă a ei, care se închise cu zgomot. Lumina tot nu se aprinsese. Doar în faţă, pe direcţia de orientare a fotoliilor, licărea şters un tablou de comandă, nu prea mare, atrăgându-le imediat atenţia. Pe el se mişcară singure câteva manete. Spre surprinderea tuturor, cabina începu să se deplaseze înainte. Faruri exterioare dezvăluiră o grotă joasă, cu pereţi grosolani, pardosită însă cu plăci admirabil şlefuite, ce păreau de granit.

Se aflau într-un vehicul. Voa se mută pe scaunul de lângă panoul de bord, urmărind concentrată comenzile pe care le executa pilotul automat. Ceilalţi, urmând parcă sfatul dat în glumă de Tem, nu se mai mirau de nimic.

Ieşiră curând pe gura peşterii. Circulau pe lângă un masiv stâncos foarte abrupt, ce se desfăşura la nesfârşit spre dreapta. În stânga, domnea mai departe întunericul.

— Există însă şi un aspect filosofic, de la care a pornit, probabil, Ro, în emiterea ipotezei sale! rosti comandantul, pe neaşteptate. Mă tot întreb de ce necunoscuţii ne-au arătat tocmai schema unei celule nervoase, şi nu altceva, cu totul diferit. Ne puteau pune în faţa unei maşini de-a lor, a unei statui, a unui peisaj de pe planetă. Dar n-au făcut nimic din toate astea…

— Şi atunci? întrebă repede Ena.

— În contactul dintre civilizaţii e foarte însemnată găsirea unor procedee de comunicare accesibile tuturor părţilor, interveni Ro. Limba şi scrierea nu pot fi luate în consideraţie, căci sunt arbitrare şi deci de neînţeles celeilalte părţi. Comunicarea directă a gândurilor a şi

fost folosită, dar unilateral deocamdată. Pentru stabilirea unei baze comune de înţelegere, e necesar să se pornească de la elemente în general cunoscute. Printre acestea se numără şi sistemul nervos. Gazdele noastre ne-au cercetat creierul şi ne-au dat şi ele o schiţă, foarte redusă, e drept, dar cuprinzătoare, a creierului lor.

— Adică, prin ea ni se oferă şi o posibilitate de comunicare cu ceilalţi?

— Da, asta m-a şi făcut să cred, de la început, că este vorba de o celulă.

— Dar, Tem, tu ce explicaţie dai faptului că „ceilalţi” nu ni s-au arătat? Vorbeai adineauri de posibilitatea descoperirii unor imagini ale lor – statui sau altceva. De ce însă nu ei înşişi?

— Presupun, Voa, că şi ei nu pot veni. Din ce cauză, nu-mi dau seama. Vor fi trăind într-un mediu total diferit de al nostru? Rezistenţa lor biologică nu suportă şocul adaptării în timpul zborurilor de lungă durată?

— N-ar fi fost o piedică pentru dânşii.

— Atunci?

— Nu ştiu, Tem! Nu ştiu nici eu nimic!

Vehiculul îşi accelerase viteza. Zidul de piatră deveni o linie sclipitoare continuă. Şi deodată terenul începu să urce, iar de la capătul urcuşului se zări punctul argintiu al rachetei. Îngrijorată de absenţa îndelungată a coechipierilor, Iu aprinsese toate proiectoarele.

În preajma navei, maşina se opri. Folosind aparatele de radio de la costume, luară legătura cu Iu, cerându-i să le aducă rezervoare de oxigen. Cu acest prilej, constatară că Ena îşi uitase pe coridor casca spartă, atunci când li se sfârşise aerul.

VI. CEILALŢI

PICĂTURA DE APĂ cu nuanţe albăstrii tremură, parcă neliniştită, în legănarea firului de iarbă. Ea reflectă miniatural copacii din marginea pădurii. Imaginea îşi schimbă mereu conturul, după cum iarba, mişcată de vânt, se înclină şi se îndreaptă iarăşi.

Puţin mai departe, ca o oglindă de mii de ori mai mare, lacul poartă în afund nori portocalii, coloraţi spre orizont în roşu. De acolo, de unde se ridică abrupte creştetele munţilor învăluiţi în ceţuri, adie o boare răcoroasă, mirosind a zăpadă.

În lac, printre maluri joase şi înverzite, curg zgomotos două izvoare. Flori plăpânde se pleacă adânc peste apă. E spre dimineaţă, când Orit acoperă zările cu văluri de purpură ce se decolorează mereu, până ajung la un trandafiriu îngheţat şi transparent, ca de sticlă. Aceasta e culoarea întregii zile pe Vuundo. Doar când se învolbură norii la zenit, purtând peste aripi solii îngheţului, natura se mohorăşte dintr-o dată, la un loc cu sufletul oamenilor. Acum însă nimic nu dă semn că s-ar apropia viscolul iscat din coclauri. Crestele stâncoase care zgârâie zarea au pus în calea lui o stavilă de netrecut, şi din tăria furtunii de gheaţă a rămas doar adierea cea răcoroasă, cu miros de omăt.

În picioare, la marginea lacului, cei cinci se lăsară mângâiaţi de palmele catifelate ale vântului. Îi ameţise gândul că nu departe de ei cade zăpadă. Cât îi mai duseseră dorul! Există în firea omului ceva care îl îndeamnă să admire până şi lucrurile sau forţele duşmane lui, care adesea îi aduc rău: nimicitorii

vulcani, ori valurile oceanului dezlănţuit, sau animalele viclene şi sângeroase. Îngheţul pe Vuundo era mai perfid încă şi mai necruţător decât tot ce a pus natura în calea omului. Şi totuşi Vuunzilor le plăcea goana capricioasă a zăpezii răscolite de vânt, ca şi colosalii pereţi sticloşi ai gheţarilor şi albul dureros al nesfârşitelor câmpii plane, şi nemaipomenita dantelă a apelor încremenite în peşteri.

Dar uşoara nehotărâre provocată de surpriză nu ţinu mult. Ro, primul, se plecă brusc spre izvorul de lângă el şi-şi umplu cu apă palmele strânse căuş. Tremura. Privi cum i se clatină între degete scânteile de lumină.

— Ce caldă e! rosti, cu glas de copil.

Apoi se întoarse spre Voa. Ea pricepu ce vrea. Îi întinse mâinile, iar degetele li se atinseră. Stropii limpezi picurară din ce în ce mai repede, până umplură leagănul micuţ al palmelor ei. Aşa trecu apa de la unul la altul, ca o binecuvântare. Im Iu, cea din urmă, o purta în braţe pe Ao U. Le stropi Tem obrajii amândurora.

Toate se petrecură cu gesturi încete, oarecum solemn. Şi deodată bucuria frânse liniştea aparentă. Ena se rostogoli în iarba lungă şi deasă. Rupse smocuri de iarbă pe care le aruncă în Ro şi în Tem. O apucă pe Voa de mijloc şi o trânti lângă ea, apoi începu s-o tragă de mâini spre pădure, dar o lăsă îndată şi o acoperi cu un maldăr de flori. Voa, prinsă de joc, începu să-i răvăşească părul. După care se sculă cu un salt şi strigă:

— Prinde-mă!

O luă la fugă, cu Ena gâfâind pe urmele ei. Când ajunseră lângă lac, Ro şi Tem le primiră cu o cascadă de stropi, oprindu-le goana.

— Orit! strigă Iu, chemându-i pe toţi.

Orit îşi arătase discul printre două stânci. Umbre lungi crescură în spatele exploratorilor. Se întinseră peste vehiculul cu formă de rachetă care-i adusese aici, peste portierele lui, uitate deschise. Ajunseră până la peretele metalic care se continua în dreapta şi stânga, înconjurând pe semne încăperea nemăsurată unde necunoscuţii le făuriseră Vuunzilor acest colţişor de planetă natală.

Deodată răsună gânguritul lui Ao U. Fetiţa născută în Cosmos, care până atunci plânsese întruna, de data aceasta era veselă. Îşi desfăcu mânuţele spre strălucirea, ciudată pentru ea, a lui Orit, şi-şi roti capul în toate părţile, uimită de tot ce putea prinde cu ochii.

— Fetiţa mea! şopti Im Iu.

Începu să-şi legene copilul. Dar nu cu o mişcare automată, cum se întâmplă de obicei, ci răspunzând altei legănări, interioare. Îşi ţinea privirile în ochii limpezi ai lui Ao, şi de aceea zările suiau şi coborau mereu, ca într-un dans molatic şi liniştitor. Dansau zările laolaltă cu Ao U şi cu sufletul mamei şi izvora din toate o pace nesfârşită şi molcomă. Pe Iu o izbi atunci constatarea că niciodată, de când o născuse, nu a avut vreme şi linişte să-şi iubească fiica.

Ceilalţi se aşezară lângă dânsa greoi, stânjeniţi de costumele de scafandru, pe care nu se hotărâseră încă să le părăsească. Iu întinse copilul lui Tem. Comandantul luă fetiţa cu grijă. Ao îl privi cu ochi mari, liniştiţi, dar curioşi, căci nu-l cunoştea. Nu o mai ţinuse niciodată în braţe.

— Uite, Ao U, ne priveşte Orit de după perdelele stâncilor! zise Tem, întorcându-se cu faţa spre răsărit. El nu ştie că nu l-ai mai văzut până acum. De aceea se

ascunde. Ţi-a trimis numai o rază, să-ţi mângâie obrăjorii şi să-ţi arate că ţi-e prieten. Spune-i, Ao, să nu se mai ascundă! Spune-i că îl aşteptăm de mulţi bi, de când tu încă nu erai pe lume, că raza pe care ţi-a întins-o în joacă înseamnă viaţă. Măcar în această „Oază a Soarelui” să nu se mai zgârcească pentru noi cu lumina şi căldura lui.

Fetiţa întinse din nou mânuţa spre marele disc violet şi începu să râdă. Râdea întâia dată, de plăcerea căldurii ce-i trecuse prin ochi şi prin mâini.

Ena se trase lângă comandant şi-i atinse umărul:

— Tem… Dă-ne-o şi nouă. Numai puţin! se rugă ea.

Primi copilul cu emoţie şi prinse să-l legene, cât putea mai lin. Îi cântă o melodie armonioasă, puţin tristă, fără cuvinte. Apoi i-l întinse lui Voa, iar aceasta lui Ro. Bărbatul căută într-unul din buzunare, să-i dea fetiţei ceva să se joace. Dar nu găsi nimic. Atunci rupse o floare roşie de lângă el şi i-o întinse.

Comandantul îl chemă la marginea lacului, să-i arate malul abrupt, tăiat în piatră, al acestuia.

— Nu e ciudat?

— E puţin ciudat! recunoscu Ro. Apa nu a erodat câtuşi de puţin solul. Dar asta înseamnă…

— Nu numai atât, continuă Tem. Priveşte cele două pârâuri. Au văile joase, săpate în pământ, dar nicăieri nu există pietre rotunjite, aşa cum rămân după aluvionare. Vezi? Numai unghiuri ascuţite peste tot.

— De ce te miri? Apa se află aici de foarte curând.

— Hai să întocmim un jurnal ştiinţific, în care să notăm totul.

— Nu-i rău. Începem chiar de acum?

— Ce zi e astăzi?

Em Ro făcu un pas înapoi, însoţit de o exclamaţie, îl

priviră contrariaţi, dar faţa lui exprima un sentiment nedefinit, de bucurie, dar parcă şi regret.

— Iu… Ena..

Glasul îi era stins, răguşit.

— Voi mai ştiţi ce zi e astăzi?… Tem, nici tu?…

Începu să râdă tare, lovindu-şi palmele una de alta.

Dar se opri repede, căutând înfrigurat ochii tovarăşilor săi.

— Azi, prieteni…

Ceilalţi erau nedumeriţi, totuşi o fărâmă din tulburarea lui Ro li se strecurase în inimi.

— Ziua Soarelui…

Obiceiul îşi trage începuturile din vremuri străvechi, din primele zile ale istoriei. Atunci se credea că Orit e un zeu, cel mai mare dintre toţi zeii, părintele lor. Hoardele primitive din sudul planetei îl numeau Urt, cele de pe ţărmul oceanului – Rit, iar ceilalţi, de lângă munţii veşnic fumegători – Rud. Fiecare comunitate tribală transmisese, prin generaţii, legende diferite despre acest zeu. Toate însă îl priveau ca pe un binefăcător. Când ploile mărunte de toamnă se târau necruţătoare dinspre munţi, pregătind venirea zăpezii, oamenii spuneau că fiul cel mai mare al zeului, Vuu, adică vântul, răpeşte prin silnicie puterea tatălui său. Iarna, cea mai grea perioadă pentru ei, o credeau înscăunarea lui Vuu. Dar, o dată cu venirea primăverii, când gheţurile topite porneau în josul râurilor, oamenii pomeneau că Do, adică viaţa, soţia lui Urt, l-a alungat pe fiul ei sălbatic, şi, împreună cu soţul său, aduce iar căldura. De aici, din succesiunea neschimbată a anotimpurilor se va fi născut şi numele planetei: Vuundo, care înseamnă „viaţă şi vânt”.

Numai cei de lângă culmile vulcanice nu cunoşteau

frigul. Acolo ţâşneau din pământ ape fierbinţi, care îmbrăcau iarna toţi munţii în aburi şi nu lăsau aerul rece să pătrundă până jos. Credeau că în apropiere e locuinţa lui Ord, care îi ocrotise mereu. Mai târziu, peste multe mii de bi, când oamenii călătoreau spre ecuator fugind de gheţuri, se răspândiră ştiri despre viaţa tihnită a celor de lângă vulcani. Locul deveni repede un centru de pelerinaj. Apărură din rândul localnicilor preoţi ai Soarelui, ai lui Orit, cum i se spunea acum.

Amestecul triburilor şi al popoarelor a adus şi amestecul tradiţiilor. Din întrepătrunderea tuturor, ieşi obiceiul de a serba „Ziua Soarelui”. Iar obiceiul s-a menţinut, în ciuda trecerii timpului. Atunci socotesc Vuunzii începerea unui nou bi, o dată cu venirea primăverii şi ieşirea primelor flori.

Cosmonauţii se împrăştiaseră, lăsând-o lângă lac doar pe Iu cu fetiţa. Voa şi Ena intraseră în pădure să strângă lemne pentru foc. Bărbaţii, înarmaţi, plecaseră în căutarea unei olme pe care s-o vâneze. Ei o luară pe malul lacului, spre stânga, pentru a scurta drumul către munţi.

— Să ne aşteptaţi cu focul, strigase Tem către Iu.

În curând pierduseră din vedere locul de popas.

Soarele artificial creat de necunoscuţi se ridicase bine peste orizont, încălzind din ce în ce mai puternic. Solul era mai mult pietros, acoperit cu un strat de pământ subţire, căci, după câteva lovituri cu piciorul, Tem reuşi să smulgă iarba şi dezveli luciul pietrei.

— Ai avut dreptate, Ro, se grăbi el să strige. Tot ce ne-nconjoară are ceva nenatural, ceva… ca şi cum ar fi confecţionat.

— Da, răspunse savantul cu un zâmbet, dar nu fără

câteva rezerve!

— Ce fel?

— Adineauri, când Ena a aruncat cu iarbă în noi, am cercetat mai atent câteva fire. Le-am pus aici, în buzunar. Iată-le. Fii atent, voi rupe unul. Aşa. Vezi ce moale e? Şi ce sevă bogată? Iar acum, aici, la vârf…

— Niciun pic de sevă!

— Înseamnă că apa n-a avut vreme să urce până la capătul frunzei. Înseamnă, deci, că şi iarba a apărut foarte de curând, nu mai târziu decât ieri. Altceva: firele au lungimi egale, toate. Le-am măsurat. Vârsta lor este prin urmare aceeaşi.

— Curios… Cum se înmulţesc? Prin rădăcini?

— Puţin importă. Întrebarea, pentru mine, e alta: cum au răsărit? Pe cale naturală sau…

— Adică vrei să spui…

— Da, Tem! Prin sinteză. Au fost fabricate. Însuşi faptul că se găsesc lângă lac dovedeşte asta. Au nevoie de multă umiditate pentru desfăşurarea proceselor vitale. Totuşi să ne gândim bine înainte de a accepta ideea. Nu cumva judecăm greşit? Este posibilă, ştiinţificeşte vorbind, sinteza vieţii în forme atât de complexe? Noi n-am reuşit să fabricăm în laboratoare nici protoplasmă inferioară. Deşi iarăşi nu înseamnă că la un anumit grad de civilizaţie lucrul acesta nu este foarte probabil, ba chiar foarte posibil.

— Atunci gazdele noastre dispun de o civilizaţie fantastică. Dacă tot ce vedem aici a fost construit de ei în intervalul scurt de la venirea noastră, aş crede…

— Nu încă, Tem! Nu-i crede încă vrăjitori!

— Ce ai să le reproşezi?

Em Ro zâmbi iarăşi, descheindu-şi la piept costumul de scafandru. Îi era cald şi începuse să obosească în

ciuda greutăţii reduse a corpului său. Se apropiau de capătul lacului. Dincolo de linia frântă a apei începuse o câmpie largă, ce urca spre munţi într-o pantă uşoară.

— Rezervele mele sunt acestea: lumea de aici n-a apărut dintr-o dată, sau, mai bine zis, n-a apărut din gol.

— Dar nici nu…

— Ai răbdare! E firesc ce vrei să-mi spui, că nimic nu poate apărea spontan. Dar nu la asta m-am referit. Îţi închipui că înainte de venirea noastră această cavitate a fost goală? Dar absolut goală?

— Hm… Nu, n-aş crede…

— Păi sigur că nu. Relieful, adică munţii, câmpia asta, poate şi lacul existau.

— Numai atât, Ro? De ce-ai uitat pădurea?

— Ai observat deci şi tu? Într-adevăr, pădurea are ceva nefiresc. În aşezarea copacilor, în forma lor, nu-mi dau seama. Totuşi pomii seamănă cu cei de la noi.

— Da, seamănă, Ro! Dar nu cumva au fost metamorfozaţi? Nu li s-a schimbat înfăţişarea?

— Aşa… Mda, nu-i rău, Tem! Uite, la asta nu mă gândisem! Dar n-avem nicio dovadă!

— Ba da, ar fi una! Rezistenţa lor. La întoarcere să le întrebăm pe fete cât de uşor au tăiat crengile pentru foc. Se întâmplă de minune că arborii aceştia aparţin speciei endu, cu lemnul moale. Dacă şi ei au existat dinainte de a veni noi, lemnul trebuie să li se fi întărit. Ce zici?

— Excelent, Tem! Aşa e, desigur! O luăm pe-aici?

— Uf, m-am încălzit de-a binelea! Trebuia să ne lăsăm scafandrii.

— Pe munte o să fie frig. Mai bine luam vehiculul.

— Să vânăm din el? Frumoasă treabă. Femeile ar fi

râs de noi.

Savantul nu răspunse imediat. Îşi mută arma în stânga» pe centură, mai făcu un pas şi se opri.

— Tem… Tu crezi într-adevăr că vom avea ce vâna?

— Cum adică?

— N-o să găsim nicio olmă pentru a serba „Ziua Soarelui”.

— Ne vom mulţumi cu altceva. Cu un rim, de pildă sau…

— Nu vom întâlni nimic, Tem. Înţelegi, ceilalţi, gazdele noastre, aşa de ospitaliere, dar care nu ni se arată, nu sunt atotputernice. Civilizaţia lor ne este cu mult superioară, totuşi are limitele ei. Exemplul cu pădurea e cât se poate de concludent.

— Că n-au putut crea arbori pe cale sintetică?

— Da. La fel nu pot crea nici animale. Cum îţi explici că n-am văzut până acum măcar o insectă? Că detectoarele noastre n-au descoperit niciuna dintre bacteriile atât de obişnuite lângă organismele vegetale?

Comandantul îşi scutură capul şi oftă:

— Eh! Dacă l-am fi avut măcar pe Cin-orcim…

În acelaşi moment se întrerupse, dându-şi seama că l-a jignit pe Em Ro fără niciun rost.

Tăcură. Munţii erau la fel de depărtaţi, deşi cei doi intraseră de mult în câmpie. Pădurea se zărea acum doar ca o pată închisă, lângă orizont, iar lacul sclipea ca o bucată de sticlă. Căldura mai crescuse puţin, apoi se oprise, din pricina vântului tot mai rece care bătea din faţa călătorilor.

Pământul începuse a deveni accidentat, cu falii lungi, încrucişându-se pe direcţii neregulate. Ici-colo creşteau tufe de înălţime mijlocie, dar şi ele se răreau mereu.

Era greu de mers, mai ales că la osteneală începuse să se adauge şi setea.

— Tem, zise Ro deodată, de unde au ştiut ei cum arată Vuundo? Numai urmărindu-ne conversaţiile şi gândurile?

— Poate…

Tem şovăi o clipă.

—Spune, îl îndemnă celălalt.

— Tu mai ştii, atunci, la venire… în încăperea aceea unde am adormit… întâi ei ne-au cercetat, apoi ne-au făcut să adormim. Toţi am „visat”. Am revăzut imagini de acasă. Poate am vorbit prin somn.

— Vrei să spui că…

— Judecă şi tu! Aici, în peisajul ce ni s-a arătat în cavitatea asta, mi s-a părut că recunosc amănunte ale visului meu. Dar nu sunt sigur…

— Şi eu, Tem! Şi eu.

— Pădurea aduce vag cu cea de la…

— Incor!… Nu-i aşa? Cu cea de la Incor!

— Da…

— Ah, Tem, îmi pierd capul. De ce nu ni se arată? De ce? Uite, m-am gândit toată vremea. Întâi mi-am zis că trăiesc într-un mediu cu totul diferit de al nostru. Dar asta nu-i o piedică pentru ei. Apoi mi-am zis că vor fi, fiind nevoiţi să stea în permanenţă lângă aparate. Dar toate par acum absurde.

— Vor să ne pregătească pentru întâlnire?

— Nu… nu cred. Cu ce rost?

Tăcură din nou. Crăpăturile terenului se adânceau treptat. Le ocoliră câtva timp, dar mai târziu coborâră într-una din ele, continuându-şi drumul prin ea. Munţii se mai apropiaseră. Erau trei culmi principale, cam la fel de înalte, atingând cel mult un mo.

— Ia te uită?! făcu Tem deodată. Forme ascuţite şi linii drepte. S-ar părea că vântul nu le-a atins. Nu cumva nici atmosfera n-a existat?

— Nu se pate. Pădurea cum a trăit fără lumină şi aer?

— Ro, dar dacă o fi stat într-o hibernare îndelungată…

— Aşa… o hibernare… Vom săpa la rădăcina unui arbore. Te pomeneşti că nici n-au rădăcini, ci un sistem de ţevi, pe unde circulă hrana!

*

Tem şi Ro se întoarseră târziu, atunci când Orit ajunsese în mijlocul cerului. Veniră foarte obosiţi, căci se dezobişnuiseră să parcurgă: distanţe aşa de mari şi pe căldură. Femeile îi aşteptau nerăbdătoare să vadă ce-au vânat. Dar ei se duseră întâi la pârâu şi băură îndelung, desfătându-se cu apa. Pe urmă îşi scoaseră costumele de scafandru şi rămaseră în hainele obişnuite, care nu-i mai stânjeneau în mişcări.

— Acuma, Ro! zise Tem şi amândoi ridicară sacii uşori, dar largi pe care îi luaseră să care vânatul. Îi desfăcură cu gesturi prefăcut atente şi-i întoarseră cu gura în jos. O pulbere sclipitoare se scurse, formând două moviliţe.

— Zăpadă! exclamară într-un glas Voa şi Iu.

— Da, confirmă Ro, zăpadă adevărată. E tot ce-am putut găsi pe munte… Nu ne felicitaţi?

Femeile se repeziseră la zăpadă, răvăşind-o cu mâinile, lipindu-şi-o de obraji. Dar razele lui Orit le opri joaca tocmai când era în toi: topi cu repeziciune micile cristale de gheaţă. Atunci, cosmonautele se ridicară stânjenite. Bărbaţii izbucniră în hohote la vederea stângăciei lor, iar râsul le molipsi îndată şi pe ele.

Râseră cu veselie sporită, uimind-o şi speriind-o niţel pe Ao U, care nu-i mai văzuse pe cei mari făcând aşa ceva.

— Ei, acum gata! zise Ro la sfârşit. Ce facem cu mâncarea?

— Voi aveţi vânatul, ripostă Voa. Noi ne vom mulţumi cu ceva de pe «Loro».

— Voa, mormăi Tem, primiţi-ne şi pe noi! Vă rugăm!

— Bine, fie! acceptă fata şi râse iarăşi. Faceţi focul.

Ro aşeză crăcile, fără prea multă pricepere şi se uită întrebător la ceilalţi, aşteptând să se întâmple ceva.

— Cu ce aprind?

Nu se gândiseră la asta. Tradiţia sărbătoririi „Zilei Soarelui” cerea neapărat un foc mare, care să reprezinte alungarea iernii. N-ar fi vrut să renunţe cu niciun preţ la acest lucru, aşa de semnificativ.

— Asta-i bună! izbucni Ena. O să ne apucăm să frecăm două lemne? Ro, fă ceva!… Tem!

Cei doi se scuturară neputincioşi.

— Păi… să tragem cu arma…

Tem, care făcuse propunerea, începu cel dintâi să râdă.

— Ce mai astronauţi! se văită Voa, abia stăpânindu-şi hohotele care îi gâlgâiau în gât. Îşi petrec un sfert din viaţă în Cosmos, dar nu pot aprinde un foc.

— Eh, zise Ro, afectând plictiseala, tot eu să vă dau mereu idei! încercaţi cu o scânteie electrică. Dar lemnele nu sunt prea verzi?

— Nu. Sunt uscate şi foarte tari. Abia le-am putut rupe cu Ena. Vor arde bine.

Savantul se uită la Tem, care-şi înclină capul, amintindu-şi de convorbirea lor.

E bine să stai lângă foc; priveşti fără nicio grijă fumul şi nu te mai interesează decât dogoarea ce-ţi bate faţa

şi mâinile. Treptat, şi hainele se încălzesc pe partea unde se zbat flăcările ca nişte pene din coada unei păsări fantastice. Iar atunci te învinge o toropeală molcomă şi ochii ţi se învăluie în gene ca într-un abur şi te îmbie la somn. Aruncaţi la catralioane de mo în afara planetei, Vuunzii uitaseră o astfel de plăcere. Stăteau uimiţi că ceva din adâncul lor a prins să se zbuciume, şi deodată li se par toate nespus de cunoscute şi dragi, ca şi cum se găseau dintotdeauna pe malul acestui lac, lângă toropeala dulce a focului.

Im Iu desfăcu mai multe dintre preţioasele capsule unde, prin procedee complicate, păstrau proaspete bucăţi de carne.

Era o masă îmbelşugată, cum nu mai avuseseră de mult. Poate că altă dată s-ar fi bucurat de ea, căci concentratele alimentare nu îi mulţumeau pe deplin. Dar acum prea erau stăpâniţi de vraja focului.

Mâncară tăcuţi, rătăciţi în gânduri aceşti copii ai planetei de gheaţă. Îşi istoviseră o bună parte a vieţii în golurile prăvălite între stele. Trecuseră şi prin peştera fără fund a deznădejdii, şi prin cascada spumegătoare a fericirii pline de speranţe. Ce-i mai aştepta de acum înainte?

Mâncară tăcuţi, rătăciţi în gânduri.

Im Iu se retrase pe malul pârâului şi acolo îi dădu fetiţei să sugă. O legănă încetişor şi o adormi. Rămase apoi lângă ea, veghindu-i somnul şi răsucind între degete codiţa unei flori necunoscute, albe, fără miros.

Îi zări pe Tem şi pe Ro, îndreptându-se spre pădure, îi urmări intrigată şi văzu că se apucă să sape la rădăcina unui copac. Apoi stătură îndelung de vorbă, după care comandantul se întoarse lângă ea.

— Ce s-a întâmplat? îl iscodi Iu.

— Am verificat ceva cu Ro. Ştii, peisajul din jur e fabricat pe cale sintetică, dar pădurea e naturală. Până să venim noi, aici nu exista aer, nici lumină, iar arborii au fost hrăniţi artificial. Rădăcinile lor sunt prinse într-un sistem de ţevi care se continuă dedesubt. Tem se aşeză în viroagă, alături de soţia lui. Tăcu. Îi luă mâna şi i-o mângâie încet, cu grijă, abia atingând-o. Ea îşi rezemă fruntea de tâmpla lui şi rămase aşa. Tem simţi pe faţă aburul răsuflării ei liniştite. Această linişte îi pătrunse parcă în trup, topindu-i gheaţa neliniştii. Câtă lumină era în jur şi cât de simple păreau în lumină toate! Vor găsi planeta mult căutată, o vor găsi cu ajutorul străinilor atât de puternici.

— Iu! Tem! se auzi strigătul Enei. Veniţi! Ne scăldăm.

Soţii şovăiră puţin, căci nu ştiau unde s-o aşeze pe Ao. Mama o ridică grijulie de pe costumul său de zbor, unde o culcase. Fetiţa nu se trezi.

— Hai, du-te, Tem! Să găsesc un culcuş şi vin şi eu. Du-te!

Comandantul plecă, nu fără a-şi întoarce capul. Ro îşi agita braţele, chemându-l:

— Hai, nu vii?

De după tufele de pe malul celuilalt pârâu ieşiră Voa şi Ena. Tricourile strânse pe corp le reliefau muşchii prelungi. Se apropiară de bărbat.

Tradiţia „Zilei Soarelui” vorbea despre scăldatul în apa râurilor primăverii, după ce focul a alungat iarna. Pe Vuundo însă, de multă vreme oamenii nu se mai scăldau de „Ziua Soarelui”. În această zi apele mai stăteau încă sub gheţuri. La ecuator erau lacuri puţine, căci tot pământul fusese ocupat de aşezări şi câmpii. E lesne de înţeles deci cu ce bucurie aşteptaseră exploratorii această clipă.

— Toţi odată! comandă Tem. Acuma!

Savantul şi cele două fete se aruncară în lac. Apa era foarte adâncă, întrecând chiar lângă mal înălţimea lor.

— Cum e? se interesă Tem, aruncând un braţ de crengi pe foc.

— Caldă! strigă Ena.

—Răcoroasă! completă Voa.

—Cum aşa, şi caldă şi răcoroasă? râse cel de pe mal.

— Nu râde! îl opri Ro. Nu râde, Tem! Pricepi? E lichidă. Lichidă…

Comandantul se sculă şi porni înainte, până ce îşi simţi tălpile mângâiate de vălurele. Se înfioră, într-atât de nouă i se păru senzaţia uitată.

Ena plutea pe o parte, cu faţa spre Tem, căruia Orit îi bătea în creştet. Părul negru, lucios, ce-i îmbrăca gâtul până la umeri avea reflexe aurii. Faţa îi admiră pieptul, pe care muşchii se desenau cu linii precise, uşor estompate de grăsimea care-i apără pe Vuunzi de frig. Şi totuşi grijile lui permanente îl slăbiseră şi parcă îi coborâseră umerii. Pe acest piept visa Ena să-şi rezeme capul măcar o clipă, dar nu îndrăznise niciodată s-o facă. Din păr, ca dintr-un chenar, se desprindea faţa bărbatului, albă, pe care sprâncenele uşor curbate umbreau nişte ochi cenuşii, foarte adânci. Mâinile lui se terminau cu palme lungi, la fel de albe, cu degete subţiri. Coapsele, atât cât ieşeau din tricou, erau îmbrăcate şi ele cu păr, un păr des, negru, ce se îndesea şi mai mult spre extremităţile picioarelor, constituind un al doilea înveliş creat de natură contra veşnicului frig de pe Vuundo.

Fata ar fi dorit să-l cheme, să înoate alături de el. Măcar să înoate alături de el. Dar tot atunci veni Iu. Se opri lângă soţul ei, vorbindu-i ceva. Ena îi privi pe

amândoi şi, involuntar, îşi încetă mişcările care o ţineau la suprafaţă. Se afundă imediat şi înghiţi apă multă. Întoarse spatele înciudată şi se depărtă, zvârlindu-şi braţele înainte parcă să le rupă. „Ar fi o josnicie, gândi, să-i spun vreodată lui Tem că îl iubesc.”

După baie, se uscară la foc şi-şi puseră iarăşi hainele. Erau moleşiţi şi ar fi vrut să doarmă. Dar nu-i lăsară amintirile. Se împlineau în ziua aceasta 25 de bi de când părăsiseră Vuundo.

Cât au stat să viseze şi să povestească?

Deodată, Ro scoase un strigăt. Ao U se trezi şi începu să plângă. Ro zvâcni în sus de pe iarbă şi se uită încruntat către dreapta. Ena şi Iu întoarseră capul, contrariate, dar nu izbutiră să vadă nimic. Savantul nu le privi, ci întinse braţul. Tem, însă, şi îndată şi Voa, fură cuprinşi de aceeaşi stranie tulburare.

Lângă ultimele trunchiuri ale pădurii se desenau trei siluete. Stătură aşa neclintite. Pesemne îi descoperiseră pe Vuunzi. Mult trecu, puţin, cine ştie? Apoi siluetele se puseră în mişcare. Încă nu se vedea dacă se apropie, sau, dimpotrivă, s-au întors şi pleacă înapoi.

Dar nu, se apropiau. Păşeau uşor şi repede, mai uşor şi mai repede decât cei de pe «Loro». De fapt erau, şi mai scunzi. Aceasta a fost cea dintâi impresie a cosmonauţilor.

Distanta era încă mare, însă cei trei nu se grăbeau, sau aşa li se părea celorlalţi. Iar Ena nu mai fu în stare să-i aştepte. Îşi ridică braţele şi le flutură deasupra capului, chemându-i. Gestul era foarte copilăros. Dar şi Ro începu să-i cheme, apoi şi Iu.

Străinii se opriră iar, surprinşi. Însă nu pentru mult mult timp. O rupseră la fugă spre ceilalţi. Alergau la fel de sprinteni, parcă plutind, deşi paşii le erau mici. Când

fură aproape, îşi opriră goana, şi iar porniră, acum încet.

Doi bărbaţi şi o femeie. Ea avea părul galben, lung, iar ochii – ce ciudat! îi erau negri. Unul dintre bărbaţi ridică mâna şi le răspunse Vuunzilor la semnul lor de chemare. Bărbatul celălalt mergea cu trunchiul uşor aplecat înainte, legănându-şi tot timpul braţele.

Toţi trei răsuflau greu. Vuunzii le priveau chipurile şi hainele ciudat colorate. Iar ei se uitau peste tot. Tem observă că femeia zâmbeşte la vederea focului lor.

VII. LUMILE FAŢĂ-N FAŢĂ

VUUNZII ŞI CEILALŢI stau faţă-n faţă. Ce spaţiu şi ce timp au colindat până să-i adune întâmplarea? S-au căutat parcă dintotdeauna, s-au aşteptat. Dar acum niciunul nu schiţează vreun gest şi nimeni nu scoate o vorbă.

Bucurie? Surpriză?

Tem îl fixa cu privirea pe bărbatul cel mai înalt din grup, cu ochii mari, care zâmbea ca un copil. Sentimentele prea puternice nu mai dăltuiau nimic pe trăsăturile feţei sale din care răzbătea doar surâsul. Omul a făcut câţiva paşi, s-a oprit, a pornit iar şi a întins braţul, spunând ceva.

Fără să ştie de ce, Tem se mişcă şi el înainte. Străinul îi luă mâna scuturându-i-o tare.

—Dai Adal. *Dai A-dal!* zise el şi arătă cu mâna cealaltă spre sine însuşi.

Tem răspunse imediat; pricepuse că străinul se recomanda:

— Tem To.

Fulgerător îi trecu prin minte că pe planeta lui oamenii, care se întâlnesc, îşi încrucişează mâinile pe piept. Dar gândul i-l alungă un alt străin, mai tânăr, care venise în faţa lui şi-i întinse mâna zâmbind:

— Victor Alvarez.

— Tamara Moon.

Apoi trecu la rând fata.

În faţa mamei cu pruncul în braţe, străinii s-au înclinat adânc, cu respect. Şi s-au pornit iar să le strângă mâinile, de parcă n-ar fi ştiut ce să mai facă.

Începură să vorbească, toţi odată. Era imposibil să distingi ceva din vălmăşagul glasurilor lor.

Abia târziu şi-au dat seama că nu se pot înţelege. Dar, deşi vorbeau limbi diferite, asemănarea dintre ei era uluitoare, de parcă n-ar fi venit din alte lumi, ci s-ar fi născut şi dezvoltat pe aceeaşi planetă. Doar că străinii erau ceva mai scunzi; după cât se vedea, corpul lor, în afara capului, era lipsit de păr, indiciu că trăiau într-un climat mult mai cald; din aceeaşi pricină se mişcau foarte repede şi vorbeau tot aşa, pe când cei de pe «Loro» erau mai înceţi, ca urmare a reacţiei organismului lor de a-şi economisi la maximum energia.

Să mai fi existat pe undeva un corp ceresc ale cărui condiţii să semene şi să le întreacă pe cele ale lui Vuundo? Era planeta aceea rătăcitoare ce-l răpise pe «Loro»?

Bărbatul înalt stărui să fie urmat. Se şi depărtase de grup, arătând o direcţie spre dreapta lacului.

— Mergem, Ro? întrebă Tem, nehotărât.

— Desigur! răspunse acesta înfrigurat. Abia aştept să aflu cine sunt şi de unde vin.

Grupul se puse în mişcare. Străina veni lângă Iu. Mângâie încet obrazul copilului, care începu să râdă. Apoi spuse ceva, arătând spre el. Mama nu pricepu ce întreabă, dar îi spuse numele fetitei:

— Ao U.

— Ao U! repetă femeia, încercând să imite pronunţia gutturală a Vuunzilor. Apoi râse cu farmec. Avea glasul melodios, cu accente înalte.

Bărbaţii tăceau, urmărindu-se din ochi şi gândindu-se la asemănarea lor izbitoare, nefirească aproape, deoarece toate lumile Cosmosului diferă între ele, datorită condiţiilor de pe planetele respective. La ei,

însă, condiţiile se apropiaseră foarte mult; lucru întâmplător, dar posibil la scară Universului infinit, unde anumite fenomene se pot repeta identic.

Străinii grăbeau spre extremitatea de sud a cavităţii, de unde apăruseră şi unde zidul metalic ce unea podeaua cu plafonul invizibil avea o deschizătură largă, prin care năvălea o lumină albă, strălucitoare.

Când trecură dincolo de pragul deschiderii, prevăzută aici cu o trapă, Vuunzii clipiră repede, orbiţi de această lumină vie şi caldă, degajată de un nou soare artificial. Respirau mai rar, ceea ce însemna că aerul era mai bogat în oxigen.

Se aflau într-o pădure rară, cu copaci înalţi. Trunchiurile lor cafenii erau lucioase şi drepte, iar deasupra se răsfirau coroane bogate, de un verde închis. Prin iarba mică creşteau flori mirositoare. Mai departe începea o apă întinsă până la orizont, pe care jucau reflexe argintii. O limbă de pământ ca un deluşor înainta îndrăzneaţă în apele mării, înconjurată de colţi stâncoşi, cenuşii. Pe mare, nu departe, se înălţa o insulă rotundă şi albă. În mijlocul ei, ca într-un crater de vulcan stins, se vedea un lac cu suprafaţa ca oglinda. Vegetaţia de pe insulă crescuse atât de deasă, încât lăsa impresia că plantele se vor înăbuşi. În jurul malurilor, la nivelul apei, răsăreau coloane roşii cu ramificaţii spre vârf. Sus, departe, peste albastrul lichid treceau domol cocoloaşe de nori.

Străinul care se recomandase Victor Alvarez făcu un gest larg spre insulă şi rosti o explicaţie. Dar Vuunzii nu-l auziră. Pe chipurile lor apăruse o neasemuită încântare. Priveau însetaţi, parcă necrezând că toate acestea există aievea. Ena revăzu imaginile unui vis tăinuit şi drag – ale planetei îndelung căutate, planetă

tânără, unde viaţa e viguroasă şi nouă. Neîncrederea şi încordarea nervoasă i se topeau, cum dispar pe Vuundo gheţurile în scurtul anotimp călduros.

Im Iu îşi strânse fetiţa în braţe. O ameţiseră norii, şi pădurea, şi insula, soarele, şi iarba, şi marea. O ameţise lumina crudă ce-i strecura în trup căldură şi o toropeală vecină cu somnul. Porni spre marginea stâncilor prăvălite în undele safirii. Ao U râse subţirel, căutând cu mâinile în jur. Poate voia să prindă o rază de soare. Iu începu s-o legene cu mişcări largi şi iar o strânse la piept cu putere. Mânuţa copilului îi apucă o şuviţă de păr, de care trase cu îndărătnicie. Apoi alunecă pe chipul mamei. Degeţelele trecură ca o mângâiere, strivind în drum fierbinţeala unei lacrimi.

Umbra femeii se culcă pe transparenţa apelor ca o punte.

„Toate sunt aşa de frumoase, de parcă am trăi o iluzie. Lumea asta e copia unui corp ceresc în care clocoteşte viaţa. Înseamnă deci că pe undeva mai pot fi şi altele ca el, că Vuundo nu-i singurul, cum credeam noi, că trebuie să sperăm şi să căutăm…"

Ajunse aici, gândurile lui Ro se opriră. Prea de necrezut i se părea ideea că planeta îndelung căutată există. Să-i întrebe pe necunoscuţi…

Să-i întrebe… Vor înţelege ei tragedia de pe Vuundo? Şi îi vor putea ajuta? Cine ştie de unde vin! Şi de ce…

Prostii! Atâta vreme cât ei toţi pot călători, prin Cosmos, pe corpul ceresc unde se află, înseamnă că le stă în puteri să găsească şi să amenajeze o planetă pentru Vuunzi. Ro încercă să calculeze suprafaţa de uscat necesară dezvoltării unei vieţi înfloritoare a celor de acasă. Se întoarse înfrigurat spre cel numit Dai Adal şi-i apucă braţul, strângându-i-l până la durere:

— Unde vi se află planeta? Unde?

Adal nu-i pricepu cuvintele. Îi era însă de ajuns nerăbdarea din gestul spontan al lui Ro. Cu mâna rămasă liberă îi apucă umerii. Frământaţi de aceleaşi întrebări, Voa, Ena şi Tem se apropiará de ei. La fel ceilalţi străini, Tamara şi Victor.

Aşa au pornit spre Im Iu, care stătea încă, nemişcată, pe malul peninsulei, şi au adus-o în mijlocul lor. Cu faţa îngropată în mânuţele pruncului, mama plânsese. Dar acum era fericită. Şi n-ai fi ştiut dacă numai pentru copil sau şi pentru viitorul care îl aştepta pe Vuundo.

— Să mergem, Iu! Ne cheamă cu ei. Hai să mergem!

Şi iată-i păşind în urma celorlalţi, care intraseră deja în pădurice. Poteca întortocheată urca un dâmb. Dincolo se afla un vehicul încăpător, albastru, pe care vuunzii îl priviră curioşi. La invitaţia necunoscuţilor, luară loc pe banchetele comode. Adal, care părea a fi conducătorul, trecu în faţă.

Porniră. Un timp, pe sol, apoi maşina se ridică în aer, gonind tot mai repede. Pădurea se estompă în urma lor. Trecu pe dedesubt un braţ de mare, nu prea larg. Curând urcau coastele lipsite de vegetaţie ale unui munte.

— Ro!…

— Ce e, Voa?

— Ne trebuie câteva explicaţii: de ce ne-au luat prizonieri, ce vor de la noi, de unde vin… Par prietenoşi!

Ro tăcu, iar pe frunte ridurile i se adânciră.

— Şi să le cerem ajutorul!

Voa se întoarse spre Tem, căutând parcă pe chipul lui ceva mai mult decât spunea.

— Să ne înţelegem mai întâi, spuse ea. Mai ales să ne înţelegem! Altfel nu putem afla nimic.

Ajunseră pe un platou neregulat, pe care stânci uriaşe zăceau aruncate la întâmplare, ca în urma unui cataclism. În faţă apăru profilul unei rachete prelungi, cu proră ascuţită. Şase picioare îngropate în terenul pietros sprijineau turnul metalic al acesteia. Duze cilindrice, îngustate spre vârf şi cu pereţi foarte groşi, te încredinţau că motoarele pot imprima navei o viteză uriaşă.

Ro se ridică, uitând ce-l înconjoară. În ochii larg deschişi i se amestecau admiraţia şi uimirea; ceea ce vedea era o adevărată minune tehnică.

Îndată după oprirea maşinii, Tamara Moon alergă spre unul din suporţii rachetei. Deschise o uşă şi făcu Vuunzilor semn să se apropie. Cu ajutorul unei cabine-lift şi apoi printr-un coridor, fură conduşi într-o încăpere spaţioasă, cu tavanul boltit. Pereţii, tapisaţi în galben, aveau din loc în loc fante înguste, prin care se difuza o lumină odihnitoare. Gazdele împinseră către oaspeţi fotolii, iar lui Iu îi aduseră un pat, căci fetiţa adormise.

Se auzi melodia ciudată a unui instrument necunoscut.

Vuunzii se simţeau acum mai în largul lor, datorită poate şi faptului că erau obişnuiţi cu asemenea interioare. Şi pe «Loro» exista un confort rafinat; aici era însă mai mult spaţiu.

Gazdele dispărură pentru un timp. Rămaseră şoaptele neasemuit de blânde ale melodiei, care trezi amintiri dragi şi imagini apropiate, speranţe şi o linişte adâncă.

Când s-au reîntors, străinii aveau braţele încărcate. Sprintena Tamara aşeză repede masa, iar veşnic gânditorul Victor Alvarez turnă în paharele lungi un lichid auriu. Adal dădu Vuunzilor câte un pahar.

Câteva clipe, tăcerea lor păru ameţitoare. O emoţie

neobişnuită puse stăpânire şi pe oaspeţi, deşi nu prea ştiau ce li se cere. Adal întinse mâna, care tremura uşor, şi ciocni paharul cu Iu, apoi şi cu ceilalţi, furându-i cu gestul acesta simplu, cuceritor, ce exprima tot ce nu puteau spune cuvintele.

Străinii băură, dar Vuunzii se codeau. Victor le spuse ceva alor săi, care începură să râdă veseli, apoi îi îndemnă pe oaspeţi să nu mai ezite. Ena, cea dintâi, gustă licoarea şi dădu repede din cap că-i place. Străinii râseră iar, şi mai prietenos.

După ce au golit paharele, luară loc. Un timp domni tăcerea, şi, tot tăcut, comandantul lui «Loro» întinse mâna peste masă, spre degetele subţiri ale lui Adal, strângându-i-le.

Em Ro se trezi primul! Deşi încă pe jumătate adormit, îşi aminti imediat unde se află şi cum a ajuns aici.

Mâncase cu poftă mâncărurile servite, savurându-le gustul, cu totul altul decât al alimentelor lor. Căută cu mâna paharul cu apă. Ce sete după lichidul acela auriu! Le dăduse o uşoară ameţeală, urmată de o dispoziţie excelentă. Apa i se păru foarte caldă, totuşi o înghiţi cu lăcomie.

În sfârşit, era momentul ca noii lor prieteni să le explice cine sunt. Ro făcuse câteva încercări în timpul mesei, dar ei s-au opus, făgăduindu-i răspunsul după ce se vor odihni. Bărbatul se ridică din pat şi-i scutură umărul lui Tem, care dormea alături.

— Ce e? mormăi acesta.

— Trezeşte-te! Ei ne aşteaptă.

— Hm! se întinse Tem. De mult n-am mai dormit atât de bine.

— Te cred! După băutura străinilor!... Cu aşa ceva nu ne-ar mai păsa de frig pe Vuundo. Hai, să mergem!

Ceilalţi îi aşteptau. Iu, Voa şi Ena, care se odihniseră în altă încăpere, veniseră şi ele.

Adal îi salută cu o înclinare a capului şi le făcu semn să se aşeze. După aceea se apropie de ecranul dreptunghiular, instalat pe peretele din faţă. În cameră era semiîntuneric.

Pe ecran apăru o îngrămădire de stele, şi alta, şi alta, luând forma unor braţe răsucite de la dreapta la stânga. Erau patru braţe, strânse la centru într-o nebuloasă. Vuunzii recunoscură imediat imaginea Marelui Viscol şi, la periferia ei, pe una din extremităţile axei mari, roiul de stele unde se găsea şi Orit. Degetul lui Adal se opri într-un punct din josul imaginii, tot spre periferie, într-o regiune cu stelele rare. Apoi arătă la el, la Victor, la Tamara şi din nou la punctul de pe ecran.

— Pământul! zise el. *Terra!*

Ro şi Tem săriră în acelaşi timp spre ecran. Alergând, ei se ciocniră de Adal. Îl dădură binişor la o parte şi, grăbiţi, căutară să indice sistemul lor planetar. Se împiedicau însă reciproc, şi abia târziu reuşi Tem să-şi fixeze degetul pe imagine, iar Ro să strige:

— Vuundo! Planeta noastră, Vuundo! Suntem „vecini!”

Pesemne ceilalţi înţeleseră, căci aprobară spusele lui Ro, dar, când acesta îi întrebă încotro şi de ce zboară, Pământenii făcură gesturi nehotărâte.

— Ce-i asta? exclamă Tem. Nu ştiu unde se duc, sau nu ştiu ce i-ai întrebat?

Em Ro repetă totul cât putea mai clar, însă primi acelaşi răspuns. Victor arătă pereţii camerei, după care scoase din buzunar un obiect cu care desenă silueta unei rachete. Privi spre Vuunzi, să vadă dacă au priceput.

— Racheta lor! lămuri Voa.

Victor arătă că nava a ieşit în spaţiul extragalactic. Apoi plimbă mâna fulgerător până într-un punct şi mai depărtat de Galaxie şi strânse în pumn hârtia pe care făcuse desenul. Privi iar întrebător către oaspeţi.

— Mi se pare…

Iu nu-şi termină fraza. Victor îi trase lângă o fereastră, întinse mâna către peisajul de afară şi după aceea îşi arătă pumnul închis peste desen. Repetă de două ori gestul acesta.

— Deci şi ei sunt prizonieri, ca şi noi! conchise Ro, frecându-şi bărbia.

Nu primi nicio replică.Tem ceru să afle ce este corpul care i-a răpit. Tamara arătă racheta şi iar peisajul de afară.

— O rachetă? Corpul acesta pe care noi îl credem planetă – o navă cosmică? Cu asemenea dimensiuni? Dar destinaţia? Dar cosmonauţii? Atunci taina devine şi mai de nepătruns?

Tamara făcu aceleaşi mişcări cu braţul, dovedindu-le că nu s-au înşelat. Ro arătă afară şi privi întrebător spre gazde. Dar ele ridicară din umeri. Nu ştiau de cine şi nici de ce au fost răpiţi.

VIII. EVADAŢI DIN TĂCERE

ASTRONAUŢII şi-au făcut vizite reciproce, au ajuns şi la «Loro». Apoi au întocmit un plan pentru cercetări amănunţite asupra rachetei celei mari şi misterioase. Dar o vreme se învârtiră în cerc prin încăperi cunoscute, nereuşind să ajungă mai departe, căci marele coridor era blocat.

La îndemnul lui Ro, întârziară în sala cu mecanismele celulei nervoase găsite de Vuunzi la prima lor incursiune. Totuşi, poate şi din pricina răstimpului prea scurt, nu izbutiră să afle de aici nimic esenţial.

Se păru că faptele vor rămâne mult timp nelimpezite, însă o întâmplare neaşteptată curmă starea de spirit confuză în care se zbăteau. În ziua aceea, femeile, cu o barcă pneumatică, ieşiseră în largul mării, pentru a se bucura de soare şi apă. Bărbaţii, în costume cosmice, opriţi la capătul blocat al gangului, doreau să forţeze uşa laterală descoperită întâmplător de Victor.

Adal le arătă că tunelul prezintă acolo o nişă adâncă.

— Probabil că din cauza acestei intrări! zise Ro.

Nu apucă să termine. Placa începu să se deplaseze lent, fără zgomot. Priviră spre coridorul deschis dincolo, ce se îngusta pe măsura înaintării, cotind spre dreapta. Din partea aceea se difuza pânza unei lumini violete. Păşiră înăuntru.

— Victor! şopti Adal. Ni se cunosc toate intenţiile. Mijloacele lor de informare sunt adevărate capodopere tehnice.

— Dar de ce, când am descoperit intrarea, această trapă nu s-a deschis, ci abia acum?

Adal făcu un gest evaziv cu mâna, neştiind ce să spună.

O scară automată rula în faţa lor spre o deschidere rotundă, prin care curgea cascada luminii violete. Tem puse piciorul pe prima treaptă. În urmă veneau Victor, Ro şi Adal. Iată-i ajunşi într-o încăpere cilindrică, atât de înaltă, că plafonul rămânea nevăzut. Deasupra lor, un inel lat, fluorescent degaja slabe irizaţii verzui.

În centru, un turn gros cât trupurile a trei oameni se ridica spre înălţimi, alb şi mat, susţinând spirala unei scări înguste. Din loc în loc, prin lentile circulare, scăpărau în răstimpuri efluviile violete care începuseră să le irite ochii. În dreptul acestor vizoare, scara era întreruptă de platforme.

— Crezi că voi fi indiscret, Adal, dacă o să-mi vâr nasul pe una din ferestrele astea? glumi Victor.

— Nu! răspunse, pe acelaşi ton, cel întrebat. Ar fi însă posibil să găsim perdelele trase.

Îl privi câteva clipe cum se caţără pe trepte, cu o agilitate de acrobat. Vuunzii porniră după el.

„Ce păcat că nu putem vorbi cu ei! gândea Adal, urcând încet scara. M-ar fi interesat părerea lor despre această rarefiere bruscă a aerului. Să fi aflat gazdele noastre că avem costumele de scafandru şi deci aerul nu mai e necesar?”

Pesemne că Ro observase şi el fenomenul, căci se opri, aşteptându-l pe pământean să-l ajungă. Adal îi arătă manometrul, şi celălalt înclină capul, aprobator.

Strigătul lui Victor îi făcu să tresară.

— Veniţi! Repede!

Se înghesuiră toţi pe platforma din dreptul primului vizor. În spatele sticlei se mişca o celulă vegetală vie.

O membrană tare, străbătută de canale înguste

înconjura neregulat o substanţă vâscoasă. În mijloc se zărea nucleul celulei, înconjurat de o reţea endoplasmatică, din care nu lipseau vacuolele, pline cu un lichid închis la culoare. Iată plastidele, chondriozomii, cloroplastele, matrixul, aparatul lui Golgi[1]… Ce clar se distinge cromatina nucleului! Iată şi produsele secundare ale metabolismului celular: sulful, oxalatul de sodiu şi celelalte. Prin mintea lui Adal se succedau toate componentele, cercetate odinioară pe ecranele microscoapelor protonice. Dar celula avea dimensiuni foarte mari, în ciuda faptului că lentila prin care priveau mărea şi ea, în mod vădit, imaginea. Adal îi aprecie diametrul la circa 20 de centimetri. Scânteiri violete, cu intensităţi variabile, o străbăteau în toate sensurile.

— O nouă formă de manifestare a vieţii! Îmi vine greu să cred, şopti Ro: erau primele lui cuvinte de când intraseră aici. Tem îl încuviinţă cu mâna, într-atât nu se îndura să-şi ia ochii de la minunata imagine.

— Cloroplaste! îi arătă Adal lui Victor. Le vezi? Acum vreo două milenii, un savant a descoperit că ele conţin clorofila şi le-a definit „puncte din Univers în care raza solară, transformându-se în energie chimică, devine izvor al întregii vieţi pe Pământ”. Se întrerupse şi privi pe rând chipurile celor din jur. Spune-mi, continuă apoi, la ce slujesc celulele din faţa noastră?

Victor ridică din umeri, zâmbind:

— În niciun caz la creşterea florilor. Turnul acesta îmi aminteşte însă de legenda altui turn: Babel. Încă vreo câteva surprize ca asta şi vom ajunge să nu ne mai

1 *Golgi, Camillo* (1844—1926) - medic şi histolog italian, autor a numeroase lucrări privind structura microscopică a sistemului nervos. Aparatul care-i poartă numele este alcătuit din corpusculi cu aspect de disc, ce par a avea ca funcţie elaborarea grăsimilor, (n.a.).

înţelegem între noi. Acum, eu, unul, încerc sentimentele pe care le-a avut, probabil, ucenicul vrăjitor în timpul memorabilei sale experienţe.

Adal, obişnuit cu răspunsurile anapoda ale lui Alvarez şi cu stilul său înflorit, îi replică pe loc:

— Cred, mai degrabă, că eşti un ucenic *vrăjit*, şi nu unul vrăjitor!

— Contemplaţia, stimatul meu comandant, nu se naşte mereu din nepricepere! răspunse tânărul, netulburat. Dar, după câte văd, invizibilii ne ridică probleme. Ce şi-or fi zicând: până acuma aţi stat, v-aţi plimbat, toate vi le-am dat la nas. Acum mai puneţi-vă şi capetele la lucru. Iar noi să replicăm ridicând toate pânzele, prieteni! Înainte, cu pânzele sus!

Şi, zâmbindu-le încurajator Vuunzilor, care nu pricepeau nimic, îşi ridică braţul şi porni să urce treptele mai departe, ca în fruntea unor cuceritori.

Găsiră la fiecare ferestruică aceeaşi imagine, mereu aceeaşi imagine. Iar când ajunseră, în sfârşit, pe o ultimă platformă, constatară că turnul nu se opreşte aici, ci trece mai departe, unde ei nu-l puteau urmări.

Se întoarseră pe acelaşi drum ca la venire, liniştindu-le pe femeile îngrijorate de lunga lor absenţă.

Pe copii îi înveţi să vorbească arătându-le câte un, obiect. Alteori, puiul de om repetă cuvinte auzite de la cei mari, dar cărora nu le ştie înţelesul.

La fel stau lucrurile şi cu cei care vor să înveţe o limbă străină şi nu au dicţionare, nici gramatici. Tot aşa procedau Pământenii şi Vuunzii. Dar vai! Cât timp avea să mai treacă până când cuvintele se vor închega în propoziţii, iar acestea în discuţiile tehnice atât de complicate! Timpul trebuia învins. Căutarea unor mijloace imediate pentru soluţionarea acestui neajuns îi

mobilizase pe toţi. Propuneri dintre cele mai năstruşnice fură eliminate pe rând, fiind ineficiente. Desigur, cea mai simplă şi mai sigură metodă de comunicare rămâneau translatoarele cibernetice. Dar cum să le construieşti, când niciunul dintre grupuri nu cunoştea limba celuilalt?

În această vreme, cercetările asupra rachetei care-i făcuse prizonieri continuairă fără întrerupere. Cosmonauţii se împărţiseră în două grupuri, pentru a cuprinde arii mai largi de investigaţie. Grupul format din Ena, Ro şi Adal ajunse până dincolo de turnul violet.

… Sticlă, metal şi tăcere. În pereţii tunelului licăresc forme geometrice care nu spun nimic, care ascund poate viaţă în interiorul lor. Iar apele albastre aşteptau peşti, câmpiile turme de oi şi cerul artificial zborul zgomotos al porumbeilor.

— Lasă gândurile, Ena, şi fii atentă! Coborâm.

Ro îi apucă braţul. Sub ei, în dreapta gangului, se căsca, întunecat, un patrulater. Marginea lui bombată continua cu o pantă acoperită cu denivelări curioase, ca un gigantic filon metalifer, topit pe jumătate. Luminile farurilor descoperiră la capătul coborâşului o deschidere. Prin ea trecură într-o încăpere lungă şi boltită. Păşind voiniceşte, Adal se distanţase puţin de Vuunzi. Deodată se opri, la o cotitură spre stânga. Se întoarse la cei doi, arătându-le cu mâna în acea direcţie.

Era o cameră aidoma unei pâlnii răsturnate. De sus cădea o lumină galben-verzuie. Mobilierul consta în câteva fotolii şi un covor viu colorat, care înăbuşea paşii.

— O cameră de odihnă ne mai lipsea acum! mormăi Ro, înciudat că nu găseşte nimic altceva, răsucindu-şi

capul în toate părţile.

Ena auzi bombănitul lui şi zâmbi, dar zâmbetul i se pietrifică pe buze. Mai multe voci identice cu ale bărbatului repetară acelaşi mormăit într-o limbă cunoscută parcă. Dai Adal tresări violent, cu ochii larg deschişi. La fel reacţionă şi Ro, care crezu că l-a înşelat auzul, repetându-i un ecou.

— Să stăm! vorbi el iarăşi şi se aşeză în cel mai apropiat fotoliu.

Corul de voci îi reluă din nou spusele, în aceeaşi limbă. Adal se apropie de peretele mult înclinat în afară şi începu să păşească pe lângă el.

— Va să zică nu m-a înşelat auzul. Cine îşi bate joc de mine? strigă Ro, sărind în picioare.

Vocile îi redară cu fidelitate intonaţiile de furie. Adal, din partea opusă a încăperii, scoase o exclamaţie de surpriză. Întinse amândouă mâinile în sus, parcă să ia ceva agăţat de zid. Ena, nemişcată, nu mai înţelegea nimic. Nici Em Ro nu stătea mai bine.

— Ce-ai luat? întrebă el, uitând că Adal nu-l poate înţelege.

După obişnuita intervenţie a corului, Pământeanul, care se şi apropiase de cei doi, răspunse ceva. Corul repetă în limba vuundă:

— Aceste aparate.

Adal le întinse – celor doi opt casete nu prea mari, legate de agăţători. Fiecare casetă avea mai multe butoane colorate şi, în centru, o membrană subţire, rotundă.

De parcă abia acum ar fi pătruns întreg sensul descoperirii lor, Pământeanul izbucni într-un râs zgomotos. Râdea în cascade nesfârşite, puternice, amplificate de vocile ce izvorau din cele opt cutiuţe.

— Am învins tăcerea, prieteni! Am învins-o! Ce mai surpriză!

Se întoarse către pereţii înclinaţi, care străluceau indiferent în lumina orbitoare.

— Vă mulţumesc, prieteni nevăzuţi! strigă el. Mă înclin în faţa voastră şi vă mulţumesc. Translatoarele voastre cibernetice, de care aveam atâta nevoie, ne-au făcut mai puternici. Vă mulţumesc!

Cuvintele „translatoare cibernetice” le lămuriră celor doi Vuunzi totul. Deci gazdele lor misterioase le veniseră şi acum în ajutor. Într-adevăr, ele singure puteau construi aceste translatoare, căci doar ele cunoşteau limbile ambelor grupuri de cosmonauţi.

Fata şi Ro întinseră mâna neîncrezători spre cutiuţele fermecate, oferite insistent de Adal. Le aşezară atent pe după gulerele costumelor. Atunci Adal surâse. Străbătu cu paşi mici distanţa care-l despărţea de Ena, îi apucă mâna şi articulă, gâtuit încă de emoţie:

— Permiteţi-mi! Dai Adal, comandantul rachetei „Extragalactic 1”.

— Ua Ena! răspunse fata, cu ochii inundaţi de fericire. Planetolog al expediţiei «Loro». Iar el este Em Ro, membru al echipajului…

— Continui eu! interveni Ro, cu o exuberanţă necunoscută de comandantul lui „Extragalactic”. Membru al echipajului celor ce cuceresc infinitul!

— „Cuceresc infinitul!” traduseră aparatele.

Ro o cuprinse în braţe pe Ena şi o ridică sus, cât putu mai sus, ţinând-o astfel, până când râsul ei de copil fericit îl molipsi şi pe el, şi pe Adal.

Adal se aplecă peste imaginea sistemului planetar apărută pe ecran şi începu să vorbească, fără nicio introducere:

— Această stea galbenă este soarele nostru, iar planeta a treia a sistemului, situată la 145 de milioane de kilometri de Soare, este patria străbunilor noştri. Ei i-au spus Terra. Braţul lui se opri pe mica sferă întunecată de pe fotografie. Oamenii s-au obişnuit să desemneze cu acest nume nu numai planeta, ci şi uscatul continentelor, înconjurate de oceane şi mări şi populate cu miliarde de fiinţe asemănătoare nouă.

Adal mânui o pârghie, şi imaginea se schimbă, înfăţişând astronauţilor un peisaj familiar: Galaxia.

— Deocamdată atât despre acest subiect, deoarece dumneavoastră aţi întrebat de unde venim şi ce căutăm. Am aflat că şi pe Vuundo distanţele şi vitezele cosmice se măsoară comparativ cu viteza luminii. Noi avem ca unitate de măsură anul-lumină, de a cărui mărime vă puteţi da seama, aflând că diametrul mare al Galaxiei însumează circa 150 000 ani-lumină, iar cel mic – 26 000. Între Pământ şi periferia galactică, unde ne aflăm acum, sunt 6 300 ani-lumină. Această distanţă a fost cucerită de noi în etape, deoarece nicio navă, în stadiul actual al tehnicii noastre, n-ar putea rezista unui asemenea drum, ca pornind de pe Terra să ajungă în spaţiul extragalactic. Cam la un mileniu şi jumătate după începerea zborurilor cosmice, patru planete au fost cucerite succesiv, spre marginea Galaxiei, şi au devenit accesibile vieţii. Pe ele au rămas să trăiască numeroşi colonişti, trimiţând mai departe rachete, ca de pe nişte staţii intermediare. Noi ne-am născut pe ultima planetă — „Terra V” şi acum 80 de ani am pornit asaltul pentru ieşirea din Galaxie. Cu o viteză care o depăşise pe cea a luminii, am ţâşnit dincolo de îngrămădirea celor 200 miliarde de stele.

Dal făcu o pauză şi împinse traducătorul cibernetic în

faţa lui.

— Am trecut la aproape un parsec, adică 3,2 ani-lumină de ultima stea, pe care am numit-o *„Finis Lucis”*[1]. Zborul ne reuşise. Trebuia să ne întoarcem peste aproximativ şase ani, când cea mai mare parte a programului nostru ar fi fost terminată. Dar, la un moment dat, nava îşi schimbă traiectoria, fără ca noi să fi intervenit. Surpriza neplăcută luă proporţii, când am constatat că ne depărtăm tot mai repede de sistemul galactic. Am încercat, fără succes, să părăsim acea zonă de atracţie. În cele din urmă, am hotărât să ne lăsăm conduşi de forţa ce acţiona asupra rachetei. Aşa se face că ne-a rămas în rezervoare o cantitate de combustibil ce ne poate folosi pe viitor. Căzând pe suprafaţa acestui gigant, am ajuns după cinci ore, cu „Extragalactic” cu tot, pe platoul interior – acesta unde suntem acum. Am fost coborâţi cu ajutorul unui mecanism ingenios aici, în „Noua Arcadie”, cum îi spuneam noi cavităţii. Vrei să spui ceva, prietene Ro?

— Cât timp a durat zborul extragalactic, din momentul părăsirii traiectoriei iniţiale?

— Exact două sute optzeci de zile, cinci ore şi patru minute. Aparatele au indicat străbaterea unei distanţe de aproape un parsec.

— Noi am fost atraşi mult mai încet, îl întrerupse Ro. Mult, mult mai încet. Înseamnă deci că sunteţi de mulţi ani aici?

— Nu. Am venit cu doar vreo cincizeci de ore înaintea dumnevoastră. În timpul investigaţiilor, am trecut prin aceleaşi locuri ca şi dumneavoastră, am fost supuşi aceloraşi examinări de care a vorbit adineauri comandantul Tem. Urmele lăsate prin coridoare şi

1 Finis Lucis – Sfîrşitul luminii, în latină, (n.r.).

încăperi ne aparţin. Subliniez acest detaliu, deoarece ipotezele pe care le-aţi dezvoltat, pornind de la ele şi ajungând la un al treilea grup de fiinţe raţionale, sunt cu totul false. Aici, până acum, nu suntem decât dumneavoastră şi noi. Am aflat că aţi sosit pe această stranie astronavă în momentul când am găsit resturile unei căşti sparte, care vă aparţinea.

Urmă o tăcere îndelungată. Adal se aşeză în fotoliu şi începu să lovească masa cu degetele lungi, ale căror unghii luceau. Punctul culminant al discuţiei fusese atins.

— Aş vrea, zise în sfârşit Voa, să ne vorbiţi despre felul cum vă explicaţi natura forţei care ne-a adus aici. La noi s-au ivit divergenţe în această privinţă, deşi toţi am convenit că trebuie să fi fost de ordin gravitaţional.

Victor Alvarez lăsă hârtiile cu care se juca şi-şi ridică spre Voa ochii albaştri.

— Aţi avut dreptate, spuse. Gravitatea se propagă instataneu şi nu cred să existe în Cosmos o altă forţă care să permită dezvoltarea unei viteze superioare celei a luminii. Probabil un canal gravitaţional ne-a sorbit pur şi simplu rachetele, cu atâta putere, îneât încercările noastre de a ne întoarce au devenit inutile.

— Dar în cel fel a putut lua naştere?

— Asta nici noi nu ştim, deocamdată.

Im Iu se ridică şi păşi în direcţia marelui ecran.

— Ocolim o chestiune pe care eu, ca mamă, am dreptul s-o analizez prima, începu ea, îndreptându-şi o şuviţă de păr căzută pe frunte. Am fost răpiţi. Suntem captivi, fără a şti dacă nevăzutele noastre gazde ne vom mai permite să plecăm. Ele ne-au asigurat, totuşi, condiţii de viaţă. Dacă rezolvăm şi problema hranei, grijile pentru viitor, în această privinţă, le putem uita.

Vreau însă să vă-ntreb: unde sunt fiinţele care ne urmăresc în permanenţă? De ce nu vor să se arate? Ce planuri au cu noi? Şi, în definitiv, încotro gonesc aceşti reprezentanţi ai unei lumi necunoscute? De unde vin? Sunt atâtea întrebări…

Vocea i se frânse pe neaşteptate. Veni din nou lângă masă, sprijinindu-şi mâinile de marginea ei. Continuă obosită, cu trupul vlăguit de moleşeală:

— Ao U s-a născut aici. Mi-e greu să mă obişnuiesc cu gândul că poate nu va părăsi niciodată acest mediu străin, trăind doar pentru o călătorie fără capăt. Nu mă înţelegeţi greşit! Ştiu, n-o ameninţă nicio primejdie. Dar nu-mi pot explica teama. Cum mi-a apărut şi cum de n-o pot alunga?

Privi spre Tem, stânjenită. Dar bărbatul o încuviinţă, printr-o clipire.

Em Ro interveni fără să mai aştepte ca Iu să fi continuat.

— E chiar teamă, Iu! Teamă şi neîncredere. Ai dreptate să simţi toate astea. Ne aflăm cu toţii în faţa unei perspective dezolante. Viaţa noastră aici a început să semene cu o captivitate, iar nava cu o închisoare. Mai mult sau mai puţin, mă îndoiesc şi mă tem şi eu. Cine ştie când şi dacă vom fi liberi să plecăm… Alvarez făcu o mişcare violentă de a-l contrazice pe Vuund, dar privirea lui Adal îl opri, şi tânărul se supuse, deşi era vădit că n-ar fi vrut. Im Iu rămase cu capul plecat. Era mai obosită ca oricând. Se aşeză cu mişcări foarte încete. Tem îşi ridică braţul, ca şi cum ar fi dorit s-o ajute, dar şi-l opri la jumătatea drumului şi îl coborî înapoi, pe masa lucioasă şi neagră.

— Indiferent dacă necunoscuţii vor să se arate sau nu, indiferent de felul cum se va termina călătoria

noastră, trebuie să existe o raţiune în întâmplările pe care le trăim. Iar această raţiune nu poate distruge viaţa. Este un sens pe care niciunul din faptele de până în prezent nu-l infirmă. Nu cunoaştem în întregime lumea unde ne aflăm. La prima vedere, ar părea că ansamblul cibernetic, maşinile, celulele vii nu dau niciun indiciu despre existenţa unor fiinţe raţionale. Şi totuşi…

Tamara Moon se întrerupse, înghiţându-şi cu greu nodul care-i tăia resipraţia. Era emoţionată că-şi dezvoltă ipotezele în faţa acestor străini care o privesc cu seriozitate aproape gravă.

— Şi totuşi e absurd să afirmi că racheta asta, neobişnuită prin dimensiunile ei, nu e condusă de oameni. Noi nu îi cunoaştem, dar tot ce ne înconjoară confirmă că ei ne depăşesc prin civilizaţie. Iertaţi-mă… nu prea sunt obişnuită să vorbesc…

Fata roşi până în vârful urechilor. Îşi duse mâinile la spate, parcă temându-se că fotoliul nu e la locul lui, apoi se aşeză.

— Atunci să ne oprim aici, fiindcă, după cum vedeţi, dispunem de prea puţine date pentru o discuţie de concluzii. Continuăm cercetările, da?

Şi, zâmbind, Adal clipi de câteva ori.

*

Încotro zburau? Spre Galaxie? Şi cu ce viteză? Găsirea unei soluţii care să le permită să „vadă” spaţiul cosmic se impunea de la sine. În primul moment, se gândiră să-l întrebuinţeze ca post de observaţie pe «Loro», care se afla la suprafaţa marii astronave, dar îşi dădură seama că rezultatele ar fi fost nesatisfăcătoare,

din pricina câmpului vizual limitat.

Ro dispărea tot mai des pe marele coridor al navei. Căuta puţul mărginit de balustrade, unde o văzuseră pe Im Iu îngrijindu-şi copilul. Spera că poate prin el va reuşi să se lămurească încotro zboară. Dar gangul rămânea nesfârşit şi pustiu. Em refuzase din nou să se alăture grupului ce-şi continua investigaţiile dincolo de sala turnului violet. Şi iată-l acum cu mult înaintea tovarăşilor lui, păşind voiniceşte printr-o nouă deschidere laterală şi pipăind în răstimpuri pereţii lucioşi cu fascicolul lanternei.

Parcă mai trecuse pe aici, dar anumite elemente îi infirmau părerea. Cotiturile neregulate dispăruseră, transformându-se într-o curbură permanentă în aceeaşi direcţie, spre stânga. Din loc în loc, la distanţe egale, străluceau hublouri străvezii, identice cu cele ale turnului violet, în spatele lor nu se zăreau însă decât efluvii luminoase galbene. Să fi existat acolo şi altceva? Em Ro trecu mai departe, sperând să poată descoperi vreo intrare spre misterioasele câmpuri galbene.

După puţin timp, îşi dădu seama că tunelul are forma unui cerc şi înconjoară o construcţie din interior. Era gata să se oprească pentru a chibzui, când atenţia îi fu atrasă de o trapă îngustă, pe sub care răzbătea o geană de lumină. Şovăi câteva secunde. Apoi trecu dincolo de trapă, într-o încăpere identică celei din turnul violet, numai că aici predomina culoarea galbenă. În rest, aceeaşi colonadă cu scăriţă îngustă ce se încolăcea în sus, aceleaşi ferestre rotunde prin care pulsau izvoarele luminoase şi răstimpuri egale. Ro se gândi să cerceteze dacă giganticele celule vii seamănă cu cele din turnul violet. Renunţă însă imediat, închipuindu-şi că n-ar putea afla nimic nou. Ieşi, deci iarăşi în marele culoar

şi, după numai câţiva paşi, se lovi de un zid metalic transversal. Culoarul era din nou blocat. Cu obişnuinţa expediţiilor anterioare, căută în jur, cum făcuse şi Victor, descoperind pe stânga o trapă înaltă, ogivală. O deschise şi se trezi în pragul unei încăperi luminate, eu pereţii din piatră roşie, şlefuită, brăzdată de striaţii albe. Jos, un mozaic îşi îmbina armonios formele geometrice. Ro păşi către scara din faţa lui, având senzaţia că pardoseala este elastică, şi-l frapă aşezarea bizară, fără logică, parcă, a focarelor luminoase: sus, lateral şi chiar pe podeaua ce i se arcuia sub picioare. Începu să urce treptele, cu amintirea drumului fără sfârşit ce-l suia odinioară spre palatul cel mare al satrapilor de pe Vuundo. Sentimentele încercate atunci îi dispăruseră de mult. Îl impresiona doar această scară, ca şi uşa aceea din capătul ei, masivă, cu sculpturi rotunjite în linii paralele. Lemn, plastic, metal? De dincolo se auzea un zumzet uşor.

Întinse mâna către canatul din dreapta şi împinse. Uşa se deschise dintr-o dată, cu o uşurinţă surprinzătoare.

… Alb, violet, roşu, albastru,.. Explozii de culori şerpuitoare se contopeau pe un ecran uriaş. Ochiuri sticloase, serpentine strălucitoare, deschideri de diferite mărimi. Şi în mijloc – o pată circulară, neagră. Deasupra lor, o construcţie, boltită ca o frunte, dispărea în umbră.

Ro făcu doi sau trei paşi şovăitori, căci dimensiunile sălii şi ale aparatului din centrul ei îl copleşiseră. Văzu coloane negre, înconjurând cascada aceea de lumini policrome. Când, în sfârşit, se hotărî să înconjoare edificiul, constată că forma lui este emisferică, deşi proporţiile gigantice îl împiedicau să-l observe în

întregime. Doar luminile şi ecranul din faţă îi străpungeau carcasa neagră şi mată.

Astronautul se simţi deodată obosit. Se rezemă de perete, lângă uşă, nedezlipindu-şi privirile de la jocul de neînţeles al luminilor.

Un creier electronic? Centru de comandă?

Ah, şi gândurile astea pe care nu şi le poate aduna! Se trezi că se plimbă de colo-colo. Transpirase. Picăturile de sudoare îi şiroiau, de pe tâmple şi obraji, spre gât.

— Prieteni, vreau să vă vorbesc! Daţi-mi un semn de viaţă! Daţi-ne…

Se opri, descumpănit. Vorbea cu maşinile? Ce pricepeau ele din dorinţa lui de a fi înţeles?

Dar iată că luminile toate se stinseră. O singură lentilă roşie îl privea ca un ochi scrutător de sus, de sub carcasa boltită şi lucitoare. Em Ro clipi. Îl auziseră, deşi vorbea în cască. Poate l-au si înţeles?

— Vrem să vă cunoaştem!

Violet şi galben. Două culori care şerpuiesc, născute parcă una din alta şi dispărând imediat. În conştiinţa bărbatului tresări ceva. Ei au înţeles. Au înţeles!

— Iată! Mă numesc… Eu mă numesc Em Ro.

Luminile se stinseră iar, şi numai uruitul îndepărtat continuă să trăiască. Ro era lac de sudoare. Îi veni să-şi arunce costumul etanş de scafandru şi să se răcorească. Apoi îşi aminti că odată, în copilărie, făcuse baie într-un râu. Apa era foarte rece. Pe neaşteptate se pornise o ploaie. A ieşit din apă, iar ploaia îi spăla trupul gol. Picăturile erau calde, aproape fierbinţi, la fel cu stropii de sudoare ce-i alunecau acum pe gât.

— Oare aici de ce nu plouă? murmură el deodată. Ar fi atât de frumos! Poate că Ao ar râde şi ar încerca să

prindă picăturile calde.

Tăcu, ruşinat că vorbise cu glas tare. Îl cuprinse nervozitatea şi, înfuriat, mai privi o dată maşina ce-l domina prin măreţia ei mută. Apoi ieşi. Coborî scările în fugă, dornic să-i întâlnească pe ceilalţi. Furia şi tristeţea neputinţei îi răscoleau sufletul.

Ploaia torenţială venise pe neaşteptate. Plafonul norilor albi coborâse atât de mult, încât aveai impresia că, ridicând braţul deasupra capului, i-ai putea ajunge. Soarele artificial nu mai putea destrăma perdeaua lor şi o lumină cenuşie de toamnă învăluia totul.

Tem şi Ena se întorseseră de puţin timp din cercetare si priveau surprinşi torentele de apă ce cădeau de sus. În locuinţa lor cu pereţi subţiri din „Oaza Soarelui”, răpăitul picăturilor mari producea un zgomot răscolitor. Din colbul sărac al pământului ars de soare, ploaia ridica trâmbe subţirele de aburi cu miros de lut ars. De-a lungul firelor de iarbă lucitoare, picăturile goneau unele după altele, strecurându-se spre rădăcinile însetate de apă.

Pe oglinda lacului liniştit au apărut balonaşe mici ce se sparg într-una. O bolboroseală monotonă se aude până departe, în timp ce o floare cu tulpina subţire s-a aplecat graţioasă, atingând suprafaţa lacului.

Ena şi Tem privesc prin fereastra deschisă şi pe amândoi îi încearcă aceeaşi bucurie. Plouă! Numai în amintirile lor mai dăinuie imagini ale unui asemenea fenomen, dar atât de îndepărtate, că par rătăcite prin ungherele memoriei.

— Iu doarme, şopti Ua Ena tulburată. S-o trezesc?

— Da, trezeşte-o. Poate că nu va mai vedea niciodată aşa ceva! Dar Voa şi Ro unde sunt?

— Nu s-au întors încă.

Vuunzii stau pe malul lacului, aşa îmbrăcaţi cum sunt. Apa curge şiroaie de pe dânşii, dar ei nu simt decât mulţumire. Iată-l pe Em, care vine încet, cu casca în mână. Este atât de mulţumit, încât pe toată faţa i-a apărut un zâmbet deschis, care-l întinereşte. Pentru el, ploaia asta avea cu totul altă însemnătate şi acum nu se mai îndoia că în sala acelui centru de comandă făcuse o descoperire într-adevăr tulburătoare: intrase în legătură cu necunoscuţii.

Din cealaltă parte soseau şi Pământenii, la fel de surescitaţi.

Ploaia încetă brusc. Norii începură să se destrame, şi razele soarelui artificial turnară punţi strălucitoare peste apele liniştite. Prin iarbă păreau risipite puzderii de nestemate.

— Asta nu-i nimic! rupse Victor tăcerea. Noi, fiindcă nu ne-am plimbat ca alţii – şi-l fixă într-o doară pe Ro – am făcut o descoperire epocală. Acum putem vedea, în sfârşit, încotro zburăm şi pe unde trecem.

— Într-adevăr, confirmă Adal. Necunoscuţii noştri prieteni ne-au mai făcut un dar: o sală cu ecrane care redau imaginea spaţiului cosmic. Să mergem acolo. Voa Zad n-a vrut în ruptul capului să părăsească sala. V-a rugat să-i aduceţi mâncare.

Em Ro deschise gura să spună şi el despre centrul de comandă pe care-l descoperise, dar se răzgândi, păstrând surpriza pentru mai târziu, ca să-l uimească pe Alvarez.

Im Iu alergă în casă, de unde reveni cu fetiţa.

Sala ecranelor era de fapt o sferă uriaşă, întretăiată la mijloc de o podea atât de străvezie, că oamenii aflaţi pe dânsa păreau că plutesc în spaţiu. Ecranele îmbrăcau pretutindeni pereţii concavi ai sălii, sus şi jos, la dreapta

şi la stânga, redând fidel poziţia aştrilor către care zbura marea astronavă. Cosmonauţii priveau însetaţi la imaginea Galaxiei: un roi de licurici strălucitori aruncaţi în bezna din jur. Erau aproape, mai aproape decât îşi, închipuiau ei, şi căpătară curând certitudinea că în scurt timp vor pătrunde printre stelele ce-şi măreau formele luminoase.

— Din explicaţiile dumitale, Ro – spuse Adal – Vuundo s-ar afla în zona aceasta, nu?

— Da, exact acolo, şopti Tem înfrigurat.

— Am calculat că vom trece la mică distanţă de planeta voastră, continuă comandantul Pământenilor. Cădem pe o traiectorie curbă şi vom intra în Galaxie cam la un parsec mai jos de Orit.

— Cred că ne vom putea opri să facem o „vizită” acasă, vorbi deodată Ro.

Se întoarseră spre el surprinşi.

— Cum adică? se interesă Adal.

— Uneori şi plimbările de unul singur folosesc! replică savantul, pentru Victor. E drept, n-am văzut intrarea acestei săli, dar, mai departe de ea, tot pe marele coridor, se găseşte un centru de comandă prin care le-am cerut necunoscuţilor ploaia de adineauri. Tot prin intermediul lui vom putea cere şi oprirea rachetei lângă Orit.

Victor se apropie de Ro şi-l strânse de mână, ca unul ce se recunoaşte învins şi cere împăcare. Vuundul zâmbi fără voie: nu mai era supărat.

— Şi dacă ne vom opri, zise Tem, cu ce putem ajunge pe Vuundo? Distanţa este apreciabilă…

— Cu «Loro», răspunse senin Em Ro. Dumneavoastră, Adal, ne veţi împrumuta din combustibilul nuclear ce v-a rămas în rezervoarele lui „Extragalactic”… Ce

spuneţi?

IX. DOANDO

DE CÂND RO, împreună cu Dal Adal, calculaseră traiectoria viitoare a marii rachete, Tem nu-şi mai găsea liniştea. Participa, ca şi înainte, la expediţiile de cercetare, însă tot mai absent. De altfel, în ultima vreme nici nu mai izbutiseră să descopere ceva deosebit.

O dată comandantul Tem i-a pomenit soţiei sale despre un proiect pentru trimiterea micuţei Ao U pe Vuundo, în momentul apropierii maxime de sistemul planetar. Im Iu rămase descumpănită la gândul că s-ar putea despărţi de fetiţă. Tem îi spuse că Ao trebuie să trăiască pe planetă, fiindcă numai acolo ar fi putut avea o viaţă adevărată, în afara pericolelor şi nesiguranţei zborului prin Cosmos. Îi amintise lui Iu şi de convorbirea lor de demult, dinaintea naşterii copilului, de faptul că ea îi şi ceruse atunci să-l întoarcă pe «Loro» spre casă, din aceleaşi considerente… Apoi mai spusese că, poate, ele două, mamă şi fiică, nici nu se vor despărţi; dar imediat schimbase subiectul şi, oricât s-a străduit, femeia n-a scos altceva de la el.

Vuunzilor li se făcuse dor de casă. Se duceau în locuinţa lor amenajată lângă lac doar pentru a se odihni.

Restul timpului şi-l petreceau mai ales în sala ecranelor, scrutând îngânduraţi Galaxia ce se apropia necontenit. Începuseră să se distingă grupurile de stele cunoscute lor, din marginea nebuloasei. Acolo, nevăzut încă, se găsea şi Orit.

Pământenii observară aceste schimbări. Înţelegeau. Pentru ei, planeta natală nu mai însemna atât de mult ca pentru Vuunzi. Găseau mai multă atracţie în spaţiile intersiderale, mânaţi de o nepotolită sete de cunoaştere, iar Pământul, leagănul strămoşilor, nu-l văzuseră decât în imagini. La ceilalţi era însă altceva. Până şi zborul lui «Loro» avusese un caracter special, legat strâns de Vuundo.

Cel mai frământat dintre ai lui era Tem To. Doar el îşi închinase toată fiinţa celor rămaşi acasă. Iu nu resimţea atât de dureros eşecul expediţiei, căci îi avea pe amândoi, soţ şi fiică. Pe Voa n-o legau de planetă prea multe amintiri dragi şi se consolase repede în faţa nereuşitei, spunându-şi că făcuseră împotriva ei tot ce era omeneşte posibil... Em Ro? În astfel de împrejurări, judeca şi atât! Dacă n-a reuşit o variantă, e necesară alta. Cât despre Ena, Tem o privea cu obişnuita lui îngăduinţă. De aceea nu observa că fata e tot mai tăcută şi mai retrasă... Poate findcă şi el însuşi era străin, câteodată, de sentimentele celorlalţi.

Dar îngrijorarea comandantului începu de la o vreme să slăbească. De fapt, era doar regretul pentru toţi acei bi care trecuseră zadarnic, măcinându-le inutil forţele. Toate acestea însă, îşi spunea, le va judeca mai târziu. Era mai însemnată speranţa ce creştea, clocotind în el.

Corpul cel mare, care se dovedise a fi rachetă, conţinea forţe capabile să-i dea lui Vuundo viaţa de care avea atâta nevoie. Aceste forţe erau stăpânite de o raţiune unică, ce se manifestase în toată seria de întâmplări ale astronauţilor. Poate că centrul sau unul din centrii principali care conduceau uriaşa rachetă era cel descoperit de Ro nu de mult. Tem se gândea să propună acestui centru să-i ajute pe Vuunzi.

Cei de pe «Loro», ca şi Pământenii, fură în principiu de acord cu propunerea comandantului. Singuri Alvarez şi Tamara avură unele rezerve, care îl impresionară neplăcut pe pătimaşul Tem To. Ei argumentară că marea rachetă vine din afara Galaxiei cu un scop al său, precis determinat. Acest scop trebuie să aibă o importanţă excepţională, date fiind dimensiunile navei cosmice, forţa de care dispunea ea, sistemele cibernetice extrem de numeroase şi fine. Vuunzii fac oare bine încercând s-o abată din drum, să o subordoneze altui plan? Şi oare racheta va fi capabilă să le ofere ajutor tocmai în acest moment?

Dal Adal îi contrazise înverşunat pe cei doi. Mai întâi, spuse el, echipajul navei le va înţelege dorinţa. Totul e ca mesajul Vuunzilor şi al celor de pe „Terra V” să ajungă la acest echipaj, lucru nu prea complicat, având în vedere promptitudinea cu care ceilalţi le citeau până şi gândurie. În al doilea rând, nu exista niciun motiv să creadă că dorinţa lor nu va fi îndeplinită. Vuundo este ameninţat cu moartea, şi faţă de această situaţie nu poate fi aşteptată decât o singură atitudine: cea favorabilă vieţii. Iar de când veniseră, au avut destule dovezi că marea rachetă le era prietenă, că cei de aici luptă să menţină şi nu să distrugă viaţa.

Cuvintele lui Dal Adal plăcuseră Vuunzilor. Dar nu liniştiră complet iritarea lui Tem şi nici nu-i înăbuşiră gândul insinuant că Pământenii rămân nepăsători la durerile lui, dureri, de altfel, ascunse cu grijă.

Îndată după consfătuire, începură să adune materialul pe care urma să-l arate, prin intermediul marelui centru de comandă, nevăzutelor gazde. Pentru aceasta se strânseseră cu toţii în «Loro». Lucrară mult, alegând imaginile cele mai semnificative, documentele

încredinţate cosmonauţilor de către Consiliul Suprem de pe Vuundo, datele caracteristice ale planetei. Em Ro îşi întocmi cu migală explicaţiile suplimentare şi mai ales mesajul prin care cereau ajutor.

Apoi Voa Zad proiectă pentru Pământeni unul din filmele luate de acasă, producând impresii zguduitoare. Tamara Moon le resimţi mai puternic, îndeosebi din pricina masacrelor prin care satrapii nădăjduiseră să-şi înlăture răsturnarea. Prin mintea tinerei fete colindară amintiri vagi despre cruzimi similare, petrecute de mult şi pe Pământ. Oare şi acelea să fi fost la fel de sângeroase?

— Spune-mi, evoluţia speciei umane trebuie să conţină în mod necesar, aşa ceva? întrebă Tamara.

— Adică asemenea orori? ţinu să precizeze Ro. Nu ştiu. Poate în alte părţi va fi altfel.

— Altfel? îl întrerupse Voa cu violenţă. Altfel *cum?* Tocmai tu poţi crede asta? Tu doar ştii ce era acolo, cum părinţii întorşi de la muncă îşi găseau copii ucişi de îngheţ… Oraşe subterane, Tamara! Abia odată la zece zile puteam vedea cerul. Un cer întotdeauna înnorat. Când eram mică, mama îmi povestea despre stele. Încercam să mi le închipui şi mereu mă obseda imaginea unor focuri la care te poţi încălzi toată vremea, care nu se sting niciodată, Pentru că la noi, deasupra oraşului, nici vara nu se topeau gheţurile, şi cea dintâi senzaţie a lumii de afară a fost, pentru mine, frigul… Iar stelele le-am văzut abia când împlinisem 11 ani!

Ochii Tamarei se întunecară.

— Voa… tu ai suferit cel mai mult dintre noi… Vocea lui Tem era duioasă şi totodată de neînduplecat. Totuşi ar trebui să fii ultima care să aibă atât de puţină

încredere în oameni.

— Oamenii... da, oamenii..., şopti Voa. Rămase pe gânduri, dar nu mult. Se scutură de un fior neplăcut. Eu însă nu pot să trec peste ce-am suferit, reluă. Iertaţi-mă, nu pot. Dacă aş fi din nou pe Vuundo, acum, să trăiesc altfel poate m-aş schimba. Dar tu. Tem, ştii ce-a fost cu mine. După izbânda revoltei, am învăţat mult, fără să-mi las răgaz nici măcar să răsuflu. Aveam nevoie să uit viaţa mea de până atunci... Apoi m-am îmbarcat pe «Loro». Laolaltă cu amintirile. Eu, prieteni, n-am avut timp si nici putere să mă bucur... Da, prea puţin m-am bucurat în viaţă, asta e tot...

Mesajul destinat celor de pe marea rachetă fusese expediat. Centrul de comandă dăduse semn că recepţionase totul. Luminile lui pâlpâiseră parcă a încuviinţare, şi când rulaseră filmele, şi când fuseseră prezentate celelalte materiale, şi când vorbise Em Ro.

Acum trebuia aşteptată hotărârea celorlalţi. Aşteptare neputincioasă; nu se mai putea întreprinde nimic. Automatul nu răspundea nici unei cereri de-a lor. Nu făcuse nicicând aşa ceva, iar lucrul era ciudat, fiindcă n-ar fi lipsit mijloacele de comunicare.

Despre asta vorbiră mai toată noaptea. Stăteau lângă ecrane şi priveau întruna către Orit. Le erau inimile strânse. Ceva din argumentele expuse de Tamara şi Victor în dimineaţa zilei precedente se înrădăcinase în mintea lui Tem. El era dezorientat: pierduse siguranţa că nava îl va ajuta. Dacă nici măcar nu se va opri? Tem vroia cu orice preţ s-o trimită pe Ao U pe Vuundo, o dată cu rezultatele de până acum ale expediţiei lor. Plănuia să-l încredinţeze pe «Loro» unui membru din echipaj. El însuşi nu putea părăsi această rachetă-gigant — împreună cu Ro, aveau datoria să continue,

fie şi pe această cale, căutarea noii planete destinate Vuunzilor… Dar femeile? Cel mai mult ar fi dorit să-şi păstreze soţia. Însă atunci cu fetiţa cum rămânea? Iu ar fi acceptat să-şi sacrifice dragostea pentru copil ca să stea lângă Tem?… Nu, nu trebuia s-o supună unei asemenea încercări. Să plece, oricât de dureros ar fi fost pentru amândoi. Iar Ena s-o însoţească. Ena e încă un copil, un copil bătrân. Să nu-i răpească bucuria altei vieţi, mai puţin legată de descoperiri ştiinţifice, e drept, dar mai frumoasă. Şi nici pe Voa să n-o lipsească de viaţa aceasta…

Şi totuşi cât de greu e să te desparţi!

— Ena… Voa…

Femeile îşi întrerupseră discuţia cu Pământenii. Faţa comandantului lor era chinuită pe gânduri contradictorii.

— Iu… veniţi mai aproape. Vreau să vă spun ceva…

*

Şi iată că lucrul acela, de care lui Tem îi era frică cel mai mult, se întâmplă. Marea rachetă îşi încetini zborul lângă Orit, dar nu se opri. Era spre dimineaţă când Dai Adal constată că trec prin punctul de apropiere maximă. El îşi exprimă părerea că în cele din urmă aveau totuşi să se oprească, altfel nu şi-ar fi găsit rostul reducerea vitezei. Dar Tem nu mai crezu.

Ieşi din sala ecranelor. Vuunzii nu găsiră puterea să-l însoţească, sau doriră să-l lase singur. Doar soţia lui se ridică, încercând să-l urmeze. Comandantul îi făcu însă un semn atât de energic să rămână, încât ea se supuse.

Tem o luă în neştire pe coridorul central. «Loro» trebuia să decoleze cât mai grabnic, fără permisiunea

gazdelor, până ce viteza asta infernală nu va creşte din nou… Curioşi sunt pereţii coridorului ăsta; striaţiile acelea verticale să fie o podoabă?… Ce inutile au devenit deodată toate speranţele cu care a trăit. Aproape trei bi… Luminile de sus nu se reflectă în pereţii gangului, dar cele laterale, da… Victor Alvarez a avut dreptate… Şi la despărţire Voa va fi iarăşi nepăsătoare, îngheţată de indiferenţă… Ao U va întinde ultima oară mânuţele… Coridorul care nu se mai termină… Nici pe Iu n-are s-o mai vadă… Coridorul acesta… Dintr-o dată sigur, fără cei dragi… Coridorul…

Tem To se trezi alergând din răsputeri, fără să ştie de ce, nici încotro. Avea o singură dorinţă: să ajungă odată la capătul nesfârşitului tunel.

Şi ajunse. În faţa lui se desenau podoabele în relief ale trapei care ducea spre sala centrului de comandă. Bărbatul rămase o clipă în cumpănă. Când ridică faţa, văzu că trapa s-a deschis, la fel de primitoare ca totdeauna. Păşi înăuntru cu sentimentul surprinzător că abia acum intră prima dată aici.

Luminile se aprinseră de cum trecu pragul. Erau lumini multe, foarte puternice, aşezate nefiresc, prin locuri nepotrivite pentru aşa ceva: extremităţile pardoselii, fâşii spiralate înconjurând cele opt coloane care sprijineau bolta, canaturile rotunjite ale uşii prin care intrase. Tem avu conştiinţa că civilizaţia celor de pe marea navă a îmbrăcat forme străine lui, pe care nu le poate înţelege, fiindcă nu le ghiceşte rostul. I se păru atunci caraghioasă cererea de a-i ajuta pe Vuunzi să-şi transforme planeta. Ce putea exista comun între aceşti necunoscuţi şi Vuunzi? Victor îi spusese, ieri, limpede că nava are, probabil, o misiune precisă, pe care nu şi-o poate părăsi. Şi atunci?

Carcasa centrului de comandă are o înălţime cu adevărat impresionantă. Şi ia te uită câte luminiţe licăresc pe ea! Se aprind într-o feerie fascinantă, de câte ori astronauţii vorbesc în această sală. Şi Tem trebuia să vorbească. O clipă îi venise în minte să-i mai roage o dată pe străini. Dar a fost numai un crâmpei de gând, care i-a dispărut la intrarea în sală.

Nu mai ştia de când s-a oprit în faţa automatului. Era trist sau poate mai degrabă îngrijorat. „Îngrijorare?” gândi surprins. Da! Fiindcă această maşină nu foloseşte la nimic. E utilă pentru cercetări, poate că e în stare să calculeze singură cele mai complicate traiectorii de zbor, în cele mai variate condiţii, dar nici asta nu înseamnă nimic…

Luminiţele prinseră să danseze în linii complicate. Tem îşi dădu seama că-şi spune gândurile cu voce tare.

— … pentru că toate trebuie să slujească omului. Iar oameni nu sunteţi numai voi, cei care aţi construit această rachetă, ci şi noi, Vuunzii. Nu ştiu de unde aţi venit. Poate că dintr-o altă Galaxie. Nu ştiu nici ce vreţi să realizaţi cu zborul vostru. Dar socotesc că, acum, asta are mai puţină însemnătate decât ceea ce aţi fi putut înfăptui ajutându-ne. Vă veţi întreba de ce spun toate astea? Nu ca să vă mai cer sprijinul: dacă nu ni l-aţi acordat, înseamnă că e inutil să-l mai cer.

Nuanţele luminiţelor se schimbau necontenit, apropiindu-se tot, mai mult de albastru. Jerbe sinilii unduiră ca valurile şi ca norii. Iar apele din ochii lui Tem s-au liniştit ca după furtună. Ochii lui îşi aminteau, ei singuri, conduşi, de subconştient, culori la fel de pure, ale crepusculelor vuunde reflectate în gheţuri.

— Aţi ajuns grozav de departe, aţi reuşit să realizaţi viaţa pe cale sintetică. Înseamnă deci că ar trebui să fiţi

mai buni decât noi. Ne-aţi şi dovedit-o, într-un fel, Pământenilor, şi nouă, creându-ne condiţiile unui trai lipsit de griji zilnice. Dar între noi şi voi există o diferenţă. Una uriaşă, aşa gândesc, şi anume că la voi raţiunea are o atât de mare importanţă, încât trece sentimentele pe un plan secundar. Raţiunea v-a dictat să ne lipsiţi de ajutor, şi aţi făcut-o. În locul vostru, eu şi oricare dintre tovarăşii mei n-am fi ascultat. Voi… Iertaţi-mă… Parcă aţi fi nişte maşini, ca asta care se află înaintea mea…

Îşi lăsă mâinile să-i cadă neputincioase. Simţi că i-au înţepenit picioarele. Şi începu să păşească într-un cerc larg. Acum nu mai privea nici spre automat. Conştiinţa i se dedublase, rupându-se în părţi independente. Una se frământa în contradicţii, iar cealaltă înregistra fără niciun rost formele şi culorile plăcilor care răsunau sub tălpile lui. Roşu, violet, alb… — cerc, romb, dreptunghi. Roşu, violet, alb…

— Cum iubiţi? Copiii voştri sunt rod al întâmplării? Eu simt ceea ce se numeşte la noi bucurie; şi teama o simt, şi durerea, şi dorul, şi neliniştea, şi duioşia, râd şi plâng, urăsc şi sunt nesigur… Cunoaşteţi aşa ceva? Sau aceste cuvinte vă sunt intraductibile? Credeam că încep să vă cunosc, dar acum ştiu că nu vă pot înţelege. Iubesc o femeie, pe Im Iu. Lângă ea, sunt de două ori mai puternic. Îmi e omul cel mai apropiat, pe care îl respect cel mai mult şi în care am încredere. Toate acestea laolaltă şi fiecare în parte alcătuiesc pentru mine dragostea… De curând mi s-a născut o fetiţă. Fiecare gest al mânuţelor ei mă umple de fericire. Sufăr de câte ori plânge. Asta tot din dragoste… Pe’ Vuundo se iubesc milioane de oameni. Se nasc milioane de copii. Dar totul acolo e umbrit de o permanentă

ameninţare, lentă, îndepărtată: moartea. Poate peste cinci mii, peste zece mii de bi se va produce. Vă veţi spune că e mult zece mii de bi? Că vom găsi o soluţie salvatoare?… Trebuie, dar acum. Fiindcă atunci va fi prea târziu. Iar dacă aş şti că prin sacrificiul meu pot aduce rezolvarea, aş fi gata. Nu să-mi dau viaţa, ci mai mult: să le sacrific pe soţia şi pe fetiţa mea. Şi asta se numeşte tot dragoste… Comandantul se opri. Gândurile lui încurcate se limpeziseră… încercaţi să-mi răspundeţi! Aţi înţeles ce vă spun?… Aţi înţeles?

În acea clipă luminiţele îşi încremeniră joaca. Apoi se stinseră. Toate. Fulgerător. Tem se dădu câţiva paşi înapoi. Ştia ce-i rămâne de făcut. Avea doar o uşoară strângere de inimă că necunoscuţii n-au vrut să-l înţeleagă. Îşi apăsă pleoapele până îi amorţiră.

— Doando! strigă.

Tresări. Pentru ce a strigat? Nu-l auzea nimeni. Rosti din nou, cu o voce limpede şi scăzută:

— Doando!… Viaţă fără viată… Doando…

— Tem, unde umbli?

Voa gâfâia sâcâitor, neereuşind să vorbească din pricina spaimei. O trase lângă unul din farurile coridorului ca s-o vadă mai bine.

— Vorbeşte!

— Ei… ni-l distrug pe Vuundo! Patru rachete… pe jumătate cât «Loro»… adineauri… au decolat de aici de aproape… spre Vuundo…

— Să-l distrugă?

O luă la fugă spre sala ecranelor. Iu şi Ena nu mai erau înăuntru. Porniseră după el, să-l caute.

— Să-l distrugă? repetă, repezindu-se spre ecranul central.

— Ce să distrugă? întrebă Ro, întorcându-se cu tot

trupul spre comandant. Ce tot spui, Tem?

Acesta nu-i răspunse. Trupul lui era o statuie în care nu mai trăiau decât ochii, sorbind imaginea de pe ecran. Rachetele scânteiau puternic, parcă acoperite cu zăpadă. Aveau, forme aerodinamice perfecte, ceea ce însemna că vor străbate cu viteză atmosfera planetei. Zborul lor era capricios în aceste prime momente de după lansare. Probabil îşi căutau traiectoriile, dar asta dovedea şi posibilităţile de conducere fină, de la distanţă, de care dispuneau necunoscuţii. Deocamdată, ele se depărtau într-un grup încă strâns, cu viteză redusă. Lumina proiectoarelor care le urmăreau era, fără îndoială, foarte intensă, căci rachetele se vedeau la fel de bine tot timpul.

— Te gândeşti la Vuundo? începu să priceapă Ro.

— La copiii care vor pieri pe Vuundo! spuse Voa.

—Dar e monstruos ce credeţi voi! sări Adal, răsturnând scaunul. Încărcături purtătoare de moarte lansate în lumina festivă a reflectoarelor şi făcând tot ce le stă în putinţă ca să ne atragă atenţia?

Tem se smulse de lângă bara pe care se sprijinise. Nu-şi mai ţinea echilibrul. Ce-i de făcut? Ce-i de făcut?… Privi iar spre imaginea rachetelor. Se profilau ca nişte săgeţi îndreptate cu vârfurile către Orit. Deci nu se înşela, ele sunt destinate lui Vuundo, singura planetă a acestui Soare bătrân. Ca prin vis auzi cuvintele Tamarei:

— … doar că civilizaţia care a dat naştere navei unde ne aflăm nu mai poate fi capabilă de gânduri criminale. Voi nu vă daţi seama?

«Loro» are acum rezervoarele pline de la astronava Pământenilor. Rachetele înaintează încet. Deci *«horo»* le poate ajunge din urmă… Le poate ajunge…

— … ce rost ar mai avea să ne fi asigurat cele necesare vieţii? E absurd să ne gândim la distrugere…

Rachetele astea au în ele ceva ciudat de cunoscut. Unde mai văzuse Tem asemenea forme alungite şi suple?

— … sunt fraţii noştri, Tem!

Tamara a tăcut. Liniştea e apăsătoare. „Fraţii noştri”, a spus. La urma urmei cu ei, Vuunzii, au fost buni. S-au lăsat cercetaţi în voie, ba parcă le-au cerut să-i cerceteze. Ce au ei de împărţit cu planeta pe jumătate amorţită?

Când îşi dezgropă obrazul din palmele încleştate, Tem constată că Pământenii plecaseră. Ro stătea în fotoliu, încercând să spună ceva.

— Şi totuşi suntem prizonierii lor! îl scutură glasul lui Voa. Ne-au dat aer, un lac şi o pădure. Dar de ce nu ne-au dat combustibil să ne înapoiem acasă? De ce ne-au răpit?… Civilizaţie? Adu-ţi aminte, Tem, ce-am găsit noi în palatele satrapilor! Erau de cinci ori mai „civilizaţi” decât noi. Asta i-a împiedicat cumva să ne masacreze?

— Voa! strigă Em Ro. Compari ce era acolo cu ce-i aici? Îţi închipui că aceste două civilizaţii servesc aceleiaşi cauze? Că străinii au făcut totul pentru noi din amuzament?

— Nu! Să ne înşele! Ce-i nava asta decât o închisoare? Tem, aminteşte-ţi, n-au vrut să dea ajutor Vuunzilor, şi ne ţin ca pe nişte ostatici! Ce vrei mai mult?

Comandantul se zbătea între cei doi, neştiind pe care să-l creadă, ros de aprige îndoieli.

Ce slăbiciune copilărească? Cum luptase pentru un singur ideal, până ce ajunsese monocord, schilod! Iată, acum idealul i se prăbuşea fără nicio speranţă,

dezorientându-l … Poate ar mai fi fost încă zece căi de a-l împlini, dar el bătătorise o singură cale, iar argumentele şubrede ale lui Voa sfârşeau treptat prin a-l convinge. Îi fusese milă de Voa că a rămas cu scufletul sfâşiat de vechile uri şi temeri neîntrerupte, că n-a reuşit să se adune din nou, pentru viaţa cea nouă… Dar el? Cât timp nădăjduise că drumul lui, singurul pe care-l ştia, îl va duce la o împlinire, a fost cel mai tare om din echipaj. Dar când acest drum îi fusese barat, se frânsese…

— Şi pe urmă nu vezi că rachetele sunt aidoma cu cele pe care noi înşine le-am folosit pentru nimicirea ultimei fortăreţe a satrapilor?

… Deci asta era! Atunci mai văzuse Tem aceste forme alungite şi suple… Încărcături distrugătoare…

— Unde-i Iu? A luat si fetiţa?

Vorbea răguşit, cu voce străină. Voa îi spuse că a plecat să-l caute

— Bine!… Bine…

E de ajuns să facă să explodeze o singură rachetă, apoi, de la aceasta, vor exploda şi celelalte. Numai să n-aibă dispozitive de siguranţă.

— Unde te duci?

Prima dată se gândi că n-are să-i mai vadă. Pe niciunul. Nici n-are să mai ştie ce se va întâmpla cu ei, cum se vor schimba de acum înainte. Voa… Nu mai poate călători pe Vuundo. Şi Ro? Ce-o să mai descoperi tu aici, înţeleptul meu prieten? Şi cum ai să rezolvi contradicţia între spiritul tău ştiinţific şi realităţile de necrezut ale acestei nave? Cum o să fie tumultul cel nou al dragostei aşa de zbuciumate dintre tine şi Voa? Poate vei reuşi totuşi. Ro, să vânezi o olmă cu care să serbaţi Ziua Soarelui, să o cauţi negreşit! O vei întâlni.

Dar Ena? S-o sprijiniţi. Se va simţi singură. Să-i spuneţi că altfel nu puteam face. Mă va înţelege. Tuturor tot aşa să le spuneţi: că altfel nu puteam face.

— Mă duc la Pământeni. Să vedem ce e... Fiindcă voi.. Rămâneţi..

„... cu bine, prieteni! Rămâneţl cu bine!”

Comandantul ieşi cu pas sigur. Abia după ce închise uşa se lăsă pradă agitaţiei. Drumul cel mai scurt, către «Loro»... Vehiculul?! Nu mai e vreme să-l caute. Pe jos... Un mo şi jumătate, aproape doi. Şi costumul de scafandru! Numai de n-ar avea rachetele dispozitive de siguranţă!

Voa şi Ro îşi ocoleau privirile.

Im Iu intră pe neaşteptate. Foarte obosită. Se uită întrebătoare la cei doi

— A ieşit adineauri, îi răspunse Voa, rostind cuvintele fără intonatie.

— Unde?

— Îi căuta pe Pământeni.

Femeia ieşi în fugă, apăsându-şi pe piept capul lui Ao U, ca să-şi astâmpere bătăile inimii.

Tem a plecat către «Loro»!

Soţia îi intuise gândul, înainte chiar să-i fi apărut lui însuşi. De când o auzise pe Voa că necunoscuţii îl distrug pe Vuundo, stiuse că Tem va porni cu «Loro» să nimicească în drum rachetele.

— Fetiţa mea, unde-l găsim noi acum, fetiţa mea?

Îşi dădu seama că Tem nu avea costumul de scafandru, deci a trecut întâi pe la locuinţa lor, să şi-l ia.

Gâfâiala răsuna puternic în cască. Îşi potrivi paşii după ritmul respiraţiei. Costumul îmbrăcat nereglementar, în timpul mersului, îl stânjenea îngrozitor. Inspiraţie. Piciorul stâng, piciorul drept.

Expiraţie. Stâng, drept.

Şi deodată…

Nu acum!

Dar gândul e îndărătnic. Nu se naşte din conştiinţă, ci din zgomotul paşilor şi din răsuflare. Şi nu poate dispărea decât dacă Tem s-ar opri din mers şi din respirat.

… încă nu! Măcar până la «Loro» nu!…

„Ao U!” bat tălpile în lungul nesfârşitelor coridoare. „Ao U! Ao U! Ao U! Im Iu! A-o-U!”

— Vuundo, strigă Tem, ca să-şi acopere paşii. Moartea… Zeci de milioane de copii… Moartea!… Vuundo! Vuundo!

„Ao U! Ao U! Im Iu! Ao…”

Lovitură. În pumnul strâns de efort, în umăr, în genunchi, în faţă prin cască – o singură lovitură grea şi uscată. Bărbatul nu-şi, permite decât două secunde de răgaz, fiindcă plămânii îi gem de osteneală. Apoi se ridică de jos printr-un salt. Tunelul e blocat cu un zid metalic.

Blocat! înseamnă că echipajul lui Doando a şi aflat de fuga lui şi i-o stăvileşte. Deci prin altă parte! Prin „Noua Arcadie” şi prin „Oaza Soarelui”.

Im Iu se hotărî să ia vechiculul, mirându-se că Tem nu l-a folosit. Poate îi era teamă că astfel va, atrage atenţia asupra sa. Înseamnă că n-a ajuns prea departe pe jos. Va fi lângă «Loro» înaintea lui.

Deschise energic portiera şi căzu în lungul banchetei, nemaiavând putere să se aşeze. Cu un gest spontan, ţinu fetiţa, dar costumul greu îi alunecă din cealaltă mână şi se izbi de ceva care făcu zgomot. Ao U, speriată, începu să plângă din nou.

Şi nici Iu nu mai avu puterea, să-şi ţină lacrimile care

îi usturau de mult gâtul. Se întrebă de ce plânge. Se întrebă de ce plânge şi când acţionă manetele de pornire, şi când îşi închise fetiţa în costumul mic şi etanş făurit de Tem, şi când îşi, îmbrăcă ea însăşi costumul, mişcându-se incomod în vehicul. Întrebare absurdă, dar lacrimile izvorau mereu, şi ea revenea obsedant, cu fiecare dintre ele.

Ao U se zbătea parcă să iasă din carapacea transparentă şi ţipa înăbuşit. Iu o luă pe genunchi şi începu să o legene.

În calea lui Tem, piedicile erau multe, dar nu de netrecut. Acest lucru îi dăduse speranţe şi-i trezise, totodată îndoiala. Pe de o parte, se convingea că, de vreme ce necunoscuţii căutau să întârzie decolarea lui «Loro», celor patru rachete le lipseau dispozitivele de siguranţă. Pe de altă parte, însă, nu se dumirea de ce îl lasă totuşi să plece. Pentru echipajul marii nave ar fi fost foarte uşor să-i bareze drumul definitiv. Dacă doreau să-l întârzie pentru a lăsa timp rachetelor să-şi mărească viteza, probabil nu se mai temeau că «Loro» le-ar putea ajunge din urmă.

Atunci mai are rost să fugă? Cei de aici nu dau greş niciodată, şi poate tot efortul lui e inutil. În schimb, dacă ar rămâne…

Tem alerga din răsputeri şi se gândea serios la întoarcere. Dar gândul îi mobiliza prea puţin voinţa, astfel că ea continua să poruncească picioarelor să se mişte.

Nu mai e mult. Pe aici a trecut acum două zile, cu Ao U. Numai ei, singuri. Fetiţa voia să întindă mâinile spre el, dar se lovea mereu ele pereţii străvezii ai micului costum. N-a plâns, cum făcea de obicei, când era închisă acolo. Privea în ochii lui Tem şi clipea întruna.

Apoi din nou se lovea cu pumnişorii de peretele străveziu.

Tălpile bat în metal aceleaşi două nume. Le bat rar, şovăielnic, din pricina oboselii. Dar ele nu mai trec prin urechea lui Tem, ca şi cum vălmăşagul din gândurile lui le-ar împinge mereu afară.

În sfârşit, ieşirea.

Comandantul îşi adună ultimele forţe ca să-şi accelereze fuga. Îi era-frică să nu se închidă şi această ultimă trapă. Sări de departe şi pluti ca o pasăre, datorită greutăţii scăzute. Scăpase. Căzu, lovindu-şi mâna stângă de pietrele împrăştiate în jur. Însă durerea n-o mai simţi, într-atât îi ardea întreg pieptul, la fiece respiraţie.

Im Iu înaintase repede, nefiind oprită de nimic. Cum se văzu afară, sări din vehicul, fără a o mai lua pe Ao, ca să poată fugi nestânjenită. Mai voia să fie văzută de Tem singură; dacă ar fi continuat să meargă cu vehiculul, soţul ei şi-ar fi putut închipui că tot echipajul vine după el şi ar fi decolat atunci în cea mai mare grabă.

O mai despărţea de «Loro» doar o îngrămădire înaltă de pietre, când o pală de gaze o lovi în faţă, trântind-o şi aducându-i în auz bubuitul greu al motoarelor atomice. Îşi strânse pleoapele, îngrozită. Racheta pleca. Vru să se scoale, apoi căzu la loc, chinuindu-se cu un plâns fără lacrimi, care-i înnodase gâtul.

«Loro» se ridică vertical, dar nu mult, luând repede o direcţie oblică, spre Orit. Steaua lor nu se vedea de aici. Orizontul era umplut doar de marginea nefiresc lăţită a Galaxiei.

Pleoapele lui Iu coborâră iar.

Într-un târziu, casca ei lipită de sol vibră uşor, de la un zgomot nedefinit. Crezu că i se pare. Dar o mână îi cuprinse umărul şi i-l scutură fără vlagă

Era Tem.

— Tu…

— Ultima posibilitate… Ne-au luat-o…

— Cine e în rachetă?

— Niciunul de-ai noştri…

Tem se lăsă să cadă la pământ. Trăsăturile îi încremeniseră într-o neschimbată expresie de amărăciune.

Atunci… ei?…

— Poate ei… Dar mai degrabă nimeni. Eram aproape de «Loro». I-am văzut intrarea deschisă. Mi s-a făcuf frică… Am alergat… Dinăuntru a sărit o formă ciudată, parcă rotundă… strălucitoare… Un robot! Precis era un robot… Au mai ieşit încă doi. Nu ştiu unde au dispărut cu toţii. Nici nu m-am uitat mai mult după el… Deodată, uşa s-a închis singură… Apoi semnalizatoarele s-au aprins… şi «Loro» şi-a luat zborul…

— De ce?…

— Ca să nu pot pleca. Roboţii… cred, au dus în rachetă un aparataj de telecomandă… pe care l-au adaptat tabloului de bord. N-ar fi exclus ca «Loro» să se întoarcă… Dar prea târziu…

Tăcură amândoi, gâfâind încă după fugă. Nu mai aveau ce-şi spune.

—Să mergem!… hotărî Tem deodată, ridicându-se cu mişcări ţepene. Ne aşteaptă ceilalţi.

Prima dorinţă a bărbatului a fost să-şi vadă copila. Dar lumina vehiculului nu era prea puternică şi de aceea nu-i putu distinge bine faţa. Ao dormea, căci nu le simţi venirea. Ei intrară, atenţi, să n-o trezească.

Mergeau probabil încet; abia după mult timp trecură pe lângă încăperea unde fuseseră cercetaţi la sosire. Luminile coridorului, aprinse abia de câteva ore, năvăliră înăuntru prin hublouri. Şi comandantul se întoarse iar spre fetiţă. Privirea îi alunecă în lungul costumului ei şi încremeni pe neaşteptate. Acul indicator de la rezervorul de oxigen avea o poziţie nefirească. Tem nu remarcă la început decât această neobişnuită poziţie. Respiraţia i se opri sub împunsătura fricii.

Indicatorul, la zero, nu mai mişca.

— Iu!

Mama îi urmărise privirea şi se chinuia să înţeleagă.

— Iu..

Chipul vânăt al fetiţei spulbera orice speranţă. Ao U, copilul Cosmosului, murise.

Zadarnic stai, Iu, cu ochii larg deschişi. E noapte. Au murit şi gândurile, şi dorinţele, şi durerea. Sângele nu mai aleargă cald spre inima ta. E frig şi totul s-a cufundat în tăcere. Ba nu! Ao U… Ao U! A strigat cineva tare, asurzitor. Fetiţa n-aude. Te-ai speriat numai tu, mamă, că strigătul ar putea-o trezi. Însă nici duioşia din glasul tău, nici mângâierile tale fierbinţi n-o mai pot îmbuna să-şi deschidă pleoapele.

— Orit! Aprinde-te mult, mult. Vino cu razele tale până aici, încălzeşte-o! Poart-o pe zare şi leagăn-o tu! Braţele mele nu mai au putere. Unde e câmpul larg, cu iarba înaltă ce se mişcă în valuri largi şi domoale? Tem aşaz-o acolo să doarmă, să doarmă. Lângă florile albe, albastre. Când s-o trezi, să se joace cu ele. Tem, unde eşti? Nu vezi? Ao pleacă! Pluteşte în lumina aceea violetă…

Micul scafandru cosmic în care se găsea trupul nemişcat al fetiţei fusese ridicat de o forţă nevăzută. Le atrase atenţia numai lumina ce se retrăgea încet, o dată cu sicriul strălucitor; ce altceva mai era acum costumul străveziu al copilului mort?

Alergară în neştire după el. Îşi vor aminti mai târziu că s-au oprit într-o încăpere albă, cu numeroase aparate, care s-au repezit spre Ao U şi au cercetat-o îndelung.

Deodată, coridorul se cufundă în întuneric. Mâinile lor întinse se loviră de un perete neted şi rece. Drumul le-a fost închis. Niciodată nu-şi vor mai revedea fetiţa care dormea pentru totdeauna în scafandrul ei cosmic? De ce le-o răpiseră necunoscuţii?

Tem To şi-a luat soţia în braţe. O strânge puternic lângă el.

— Am crezut – murmură femeia – am crezut că numai ea te-ar putea convinge să nu pleci… Oxigenul din rezervor s-a terminat… Am… Din cauza mea…

— Taci… Iu, buna mea Iu… Draga mea Iu, prietena mea Iu… Nu mai plânge…

Pământenii îşi răscoliseră biblioteca, până să dea peste documentul acela vechi. El vorbea despre întâlnirea strămoşilor de pe Terra cu locuitorii unei planete mai puţin dezvoltate, care, la fel ca Vuunzii acum, credeau că astronauţii străini poartă în racheta lor moartea. Departe de aşa ceva, spunea documentul, astronauţii şi-au ajutat prietenii să-şi fertilizeze o întinsă parte a planetei, dându-le astfel o primă dovadă că toţi cei care au ajuns să colinde stelele nu mai pot fi duşmanii vieţii.

Pământenii voiau să-i arate lui Tem, prin acest

argument, cât de greşit a judecat el echipajul marii rachete.

Ieşiseră din nava lor cosmică şi se grăbeau să traverseze peninsula înecată în vegetaţie, când li se stinse soarele artificial. Închipuindu-şi că s-a întâmplat o defecţiune de ordin tehnic, făcură cale întoarsă, să-şi ia costumele de zbor şi lanternele.

Echiparea nu ţinu mult. Totuşi soarele nu se reaprinsese încă, iar îngrijorarea puse stăpânire pe ei. Se făcuse frig; vânturi repezi ridicau apa în valuri si scuturau palmierii plăpânzi. Oamenii se grăbeau, dar absenţa luminii şi îndârjirea elementelor dezlănţuite le îngreuna mersul. Cât timp trecură printre copaci, drumul le-a fost ceva mai uşor. Pe ţărm, vântul îi împinse înapoi, aruncându-le trâmbe de nisip peste coifuri. Petele de lumină ale farurilor deveniseră atât de instabile, încât numai cunoaşterea împrejurimilor îi ajută să se descurce în întunericul duşmănos.

Alături, la Vuunzi, în „Oaza Soarelui”, domnea o beznă parcă şi mai deplină, curenţi de aer mai puternici şi mai reci. Zăpada de dincolo de munţi se apropiase, desigur, până spre mijlocul câmpiei.

Aşadar, lucrurile stăteau mult mai prost decât crezuseră. Nicio defecţiune funcţională n-ar fi putut lua asemenea proporţii, care să pună în primejdie însăşi existenţa formelor de viaţă din cele două cavităţi. Oare Tem să fi avut dreptate? Necunoscuţii vor să-i nimicească şi pe ei, o dată cu Vuundo? Acum, după ce le puseseră la dispoziţie toate cele necesare vieţii?

Pe coridor era tot întuneric, dar atmosfera nu dispăruse.

În sala ecranelor, Voa şi Ro căutau ieşirea, hotărâţi să-şi găsească prietenii. Şi ecranele se stinseseră toate.

Fiindcă nu aveau costumele ermetice, Pământeniî îi lăsară acolo, după ce le-au comunicat grăbiţi ultimele evenimente. Apoi se împărţiră pe cele trei coridoare ce se întâlneau în apropierea sălii.

Tamara Moon îi descoperi pe Vuunzi după câţiva paşi. Erau Ena, Iu şi Tem.

Stăteau în întuneric. Tem şi-i simţea aproape; îşi mişca, uneori braţele pentru a le atinge umerii, genunchii, şi a se convinge că nu mai e sigur. Arareori auzea în cască, un suspin rătăcit al lui Iu. Avea nevoie să gândească, pentru a umple cu ceva prăpastia inimii lui, căci altfel şi-ar fi pierdut mintea cu totul.

Moartea a lovit-o pe Ao U. Dar n-a plecat. Stăruie aici printre ei şi pândeşte. Laolaltă cu Ao, parcă a murit întreaga astronavă.

Auzi că Adal îşi scoate casca şi tuşeşte încet. Privi în direcţia lui şi zări un firicel de lumină ce-i cădea pe faţă, probabil din lanterna fixată la costum.

Vântul îndrăgise noaptea căzută pe neaşteptate şi şuiera tot mai ascuţit, hălăduind de colo-colo. Oare Dal Adal aflase ceva? Pe semne că da. Chipul i se înăsprise brusc, şi acum, nemişcat, părea dăltuit în piatră.

„Nu! îşi spunea Pământeanul – cerul nu era albastru şi limpede, florile n-aveau potirele deschise şi parfumul lor nu ameţea. Orit se pitise undeva, după plapuma rece a norilor. Dar tu, Im Iu, erai tânără atunci. Tem la fel. Când ai ştiut că-l iubeşti? N-ai să poţi răspunde niciodată. Poate ştiai dintotdeauna.

Farmecul primei iubiri... La început ţi-a fost dor numai de privirile sale. Nu te încumetai să crezi că mâna lui ar putea să-ţi mângâie părul, şi umerii, şi braţele. Şi de fapt când te-o fi mângâiat prima oară? Era dimineaţă?

Unde s-a întâmplat asta? Şi atunci pulberea de zăpadă, învârtejită de vânt, biciuia depărtările? Eraţi singuri, pe câmpia întinsă. Te-a cuprins în braţe şi ţi-a sărutat ochii, şi obrajii, şi gâtul, şi degetele îngheţate.

Pieriseră luminile în molcomă ameţeală.

Era fericirea, Im Iu! Fericirea care alungă ura, care iartă duşmanul, care întinde pânzele visării.

A doua zi ştiaţi că moartea poate fi învinsă, că imposibilul este posibil, că puteţi dărui orice, fără să cereţi nimic în schimb

Dar acum, când micuţa Ao U nu mai este, cum puteţi umple golul căzut între voi? Cum pot veni eu sau altul cu nişte biete cuvinte să vă mângâiem? Din voi a ţâşnit flacăra vieţii şi mai pâlpâie încă văpaia ei, dar amintirea primului vostru copil nu va pieri niciodată.”

Adal, care trăise în aceste câteva clipe toată tragedia celor doi, se apropie încet de Tem şi-i strânse braţul cu putere. Apoi rosti mai mult ca pentru sine:

— Plângi, Tem! Plângi! Nu uita că întâi suntem oameni.

Furtuna nu-şi domolise forţele. Vântul se opintea din răsputeri, ca şi când ar fi vrut să le dărâme locuinţa. Dinspre lac răzbăteau în răstimpuri mugetele valurilor rostogolite pe ţărm. Era tot mai frig.

„Biata Im Iu! Biata Iu!”

Pentru a câta oară repeta Tamara aceste cuvinte? Ştia că Iu suferă şi mai mult datorită împrejurărilor în care a murit fetiţa, convinsă fiind că ea a ucis-o. Era însă adevărat? Putea fi acuzată de asta? Desigur că nu.

Dar dispariţia fetiţei! Ce-au urmărit necunoscuţii? S-o readucă la viaţă? Şi oare nu în acel moment a început furtuna? Luminile nu s-au stins tot atunci?

Tamarei i se făcu frică. Ar fi vrut să-şi limpezească

temerile. Poate există o legătură între moartea copilului şi bezna asta venită pe neaşteptate, vaietul vântului şi frigul îngrijorător ce se simţea din plin. Unde era Victor? Fata îşi roti privirile, dar nu-l zări. În schimb îi atrase atenţia Ro. Bărbatul se plimba foarte agitat. O singură clipă se opri, privi spre Tem, după care îşi reluă mersul.

Este exclus, se frământa Ro, ca sfârşitul tragic al fetiţei să nu fi atras atenţia necunoscuţilor de pe rachetă, în consecinţă, după toate probabilităţile, ei încercaseră să-i dea un ajutor. Interveniseră prea târziu?... Descumpănit, Em Ro se lăsă furat din nou de evenimentele petrecute cu puţin timp în urmă... Părinţii gonesc după sicriul care este oprit din loc în loc. Probabil prin secţii medicale diferite. Intervenţiile se dovedesc infructuoase. Constatare finală: fetiţa nu mai poate fi readusă la viaţă! Iar maşinile aveau un scop esenţial: să sprijine viaţa, să ocrotească fiinţele raţionale aflate la bord... Moartea copilului luase prin surprindere întregul complex cibernetic. Dereglările apărute ulterior confirmau această ipoteză. Stingerea luminilor, furtunile, frigul... Oare constructorii nu se gândiseră la aşa ceva? Creierul electronic rezolva miliarde de probleme pe secundă, însă niciuna nu mai avea drept rezultat învierea fetiţei... Prin urmare, în programarea maşinilor, fenomenul morţii nu *fusese inclus în* calcul! Ciudat Se profila astfel o contradicţie fundamentală, fie de logică, fie de conştiinţă, o conştiinţă stranie pe care marea navă o poseda fără doar şi poate! Dar dacă maşinile nu stinseră cum să r*eacţioneze* în această derutantă întâlnire cu moartea, însemna că fenomenul morţii nic*i nu exista* în programul lor. Deci şi rachetele expediate spre Vuundo... Să fi existat aici un sens ascuns pe care

intuiţia pământenilor nu-l descoperise? Un sens care până şi lui Tem îi scăpa?

— Dar dacă rachetele îl vor ajuta pe Vuundo?

Em Ro vorbise în şoaptă, ca pentru sine.

— Să-l ajute… răspunse Adal, tot pe şoptite. Putem verifica, cercetând planeta. Dacă nu vor avea loc explozii, poate că…

Fugi spre uşă, fără a mai controla dacă e urmat. Îl ajunse din spate strigătul lui Ro:

— Ce vrei să le spunem?

Şi centrul de comandă avea luminile stinse. Farurile se reflectară pe carcasă, deformate în lungul muchiilor prelungi.

— De ce s-a oprit?

Adal aşteptase întrebarea, dar nu de la Ro.

— Fiindcă a murit Ao U. Şi ei sunt surprinşi… Nu ştiu cum să procedeze de acum înainte…

— Straniu se comportă echipajul acestui Doando, murmură comandantul.

— Doando… Asta înseamnă, dacă nu mă-nşel, „viaţă fără viaţă”?! — Glasul lui Adal părea cel obişnuit. — Tem… Eu aş vrea… Şi să-i întrebăm şi pe ceilalţi… Aş vrea ca tu să hotărăşti… cu soţia ta…

— Ce?

Adal nu răspunse. Căuta, cu raza lanternei, un lucru pe care Vuunzii nu-l putură ghici. După puţină vreme îşi stinse farul. Aştepta.

Em se aşeză de-a dreptul pe jos. Privi spre lumina comandantului şi observă că tremură. Înţelesese dorinţa Pământeanului. Numai la cererea lui Tem astronava se va reînsufleţi. Astfel vor începe să funcţioneze şi ecranele prin care îl vor putea urmări pe Vuundo.

— Crezi că nava s-a oprit fiindcă îmi aşteaptă hotărârea?

— Nu uita… pe Ao U şi deruta lor, Tem!

— Altfel va fi zădărnicită întreaga misiune a acestor cosmonauţi, interveni Ro cu argumentele dinainte ale Tamarei Moon.

— Înseamnă că ei apără viaţa… deduse Tem, fără a lua în seamă intervenţia celuilalt.

Apoi tăcu.

— Vom rămâne, aşadar, aici… murmură Ro.

— Dar nu prizonieri! spuse pripit Adal. Nu prizonieri! Ei ne ţin pentru a ne arăta totul. Ne vor povesti de unde vin şi pentru ce. Poate au şi nevoie de ajutorul nostru…

— Însemnă că ei apără viaţa! repetă Tem, ca pentru a se obişnui cu acest adevăr, nebănuit până atunci. Au vrut s-o învie pe Ao…

— Aşteaptă hotărârea noastră, continuă Adal. Într-un fel, se supun nouă. Iar noi aşteptăm hotărârea ta, prietene Tem. Vrei să plecăm spre Vuundo?

Comandantul se gândea la Im Iu şi la faptul că din pricina lui murise fetiţa. Fiindcă slăbiciunea sa îl subjugase panicii stârnite de Voa, amorţindu-i raţiunea.

— De ce trebuie plătit totul?…

Ro se sculă de jos şi începu să se plimbe. Îi era milă de Tem.

— Frate… fratele meu…

Adal cuprinse umerii comandantului, strângându-l din toate puterile la piept. Tem încercă să-şi lase capul pe umărul Pământeanului, însă casca îi era prinsă rigid la costum şi nu putu decât să-şi rezeme fruntea de transparenţa ei rece şi umedă.

Adal îi simţi tremurul trupului. Îl lăsă din braţe. Iar Tem păşi încet spre centrul de comandă, pe care

lămpile îl scoteau din beznă.

— Dacă şi vouă…

Se opri, neştiind ce să spună. Nu-i plăcea întunericul. Oare asta?

— Aş vrea să nu mai fie… să faceţi…

Îşi strânse dinţii înciudat. Întunericul îi amintea de faţa învineţită a lui. Ao.

— Lumină! strigă puternic. Lumină!

Şi imediat îşi strânse pleoapele, izbit în ochi de revărsarea alb-albăstrie ce izvorî de pretutindeni. Aşa, cu ochii închişi, parcă simţind pe faţă căldura luminii binefăcătoare, continuă încet, dar sigur:

— Să plecăm… Mai departe, unde vreţi să ne duceţi voi. Nu vă opriţi aici… pentru mine. Şi… Eu vă dau dezlegarea…

Urmă o clipă de linişte. Luminile marelui automat prinseseră să se aprindă una după alta. O dată cu ele, se făcu auzit şi zumzetul slab, de existenţa căruia astronauţii aflaseră abia cu puţin înainte, când el încetase. Erau probabil motoarele nevăzute ale navei.

Partea a II-a

VISUL COLINDĂ STELELE

X. SINGURA STEA

CÂND DOANDO se aflase departe, pulberile stelare ale Galaxiei vor fi părut nori de argint, iradiind efluvii luminoase. Cu cât se apropia însă, grăuntele de lumină deveneau tot mai clare, răsărind din ceaţa învăpăiată.

Treceau pe lângă cele dintâi stele.

În dreapta ecranului stăruia, micşorându-se, constelaţia periferică în care se afla Vuundo. Orit se mai distingea încă. Tăcuţi, cei de pe «Loro» îşi luau rămas bun de la planeta natală. Rachetele lui Doando vor fi ajuns de mult acolo, totuşi nicio explozie nu fusese observată. Faptul acesta a mai liniştit încordarea lui Tem, lăsându-l doar cu gândurile triste. Se temea pentru soţia lui.

Im Iu era indiferentă. Doar în ochii ei mari se mistuiau focuri a căror sclipire, mai mult decât ceilalţi, o simţea Tem. Durerea mamei trăia în cearcănele de sub ochi şi în braţele căzute inert de-a lungul trupului. Mânca puţin şi, adeseori, rămânea ore întregi în picioare, ascultând nemişcată ceva doar de ea auzit. Atunci din gânduri lua naştere, poate, un gângurit subţirel, ca o chemare.

Iar acum, patima cu care sorbea luminiţa roşiatică a lui Orit ar fi îngrijorat pe oricine. Cu trupul aplecat, cu mâna întinsă, părea gata să smulgă picătura aceea de aur şi să şi-o agaţe de costum, lângă inimă. Ce fetiţă va mai asculta basmele mamei?... A fost odată o astronavă mare-mare, construită de nişte oameni

necunoscuţi, departe, peste nouă ceruri şi nouă Galaxii. Şi noi i-am dat numele Doando, fiindcă pe ea nu se arăta nicio fiinţă. S-a pornit să colinde spaţiile, ca un vis. Acolo, pe ea, s-a născut o fetiţă: Ao U.

Iu îşi duse mâna la ochi, clătinându-se. Va ajunge vreodată numele tău la Vuundo, Ao?

Pe ecran, imaginea lunecase în urmă. În curând avea să dispară. Iu îşi ridică încet braţul. La fel Tem. Apoi Ro, Ena, Voa. Rămâi cu bine, Vuundo! Fii tăi vor izbuti să ajungă mai departe ca noi. Iar de nu ne vom mai revedea, fie ca în timpul luptei lor pentru viaţă să-şi amintească de «Loro». Cu bine!

— Trecem la mai puţin de o sută de milioane de kilometri de prima stea.

Vocea lui Dal Adal păstra încă emoţia scenei la care asistase. Inflexiunile ei joase şi blânde erau însă un îndemn pentru revenirea la realitate. Vuunzii se despărţiră greu de ecran, dar iată că acum în faţa lor strălucea feeric un soare nou. Îi reprimea, prin el, Galaxia.

— Propun să-l trecem pe harta astrală cu numele de Soarele Speranţei! zise Alvarez.

— Stea tânără! constată Tamara Moon, ca un rspuns. Face parte din clasa B.

Strălucirea alb-albăstruie a acesteia avea o neasemuită frumuseţe. Poate şi pentru că era atât de izolată aici, în periferia sistemului galactic.

încotro gonea Doando nebuneşte?

*

Tamara dormise câteva ceasuri bune, când un vis straniu veni să-i tulbure somnul. Se trezi transpirată, cu

răsuflarea grea, parcă ar fi alergat.

Căzuse, în vis, printre stele. Nu avea senzaţia căderii, ci a frigului care i se strecura tot mai repede în scafandrul cosmic. Singurătatea şi tăcerea din jur o înfricoşau. Încercă, disperată, să-şi schimbe direcţia, cu picioarele şi braţele, cum fac paraşutiştii, dar nu reuşi. Cădea întruna, şi stelele prin apropierea cărora trecea nu o încălzeau, ca şi când colosalele efervescenţe nucleare n-ar mai fi produs calorii.

Voi să strige după ajutor, dar îşi dădu seama că e absurd şi inutil. Cine ar fi auzit-o? Nici nu-şi mai amintea cum ajunsese acolo. Ba nu! Călătorise cu o rachetă. Dar bărbatul acela o gonise. O aruncase, pur şi simplu, peste bord. Dal Adal. Fiindcă îl iubea de mult, încă de când era o copilă, încă de când…

Şi l-a luat de mână, spunându-i tot. Trebuia să-i spună odată şi-odată, dacă el nu era în stare să vadă. Aşa s-a întâmplat. După mărturisirea ei, comandantul se înfuriase şi astfel s-a trezit Tamara în spaţiul cosmic, singură, singură!

Fata zâmbi de visul ei. În cabină se răsucea un fir de lumină pe sub uşa ce da în coridor. Oare Adal a visat-o vreodată? Îşi strecură palmele sub cap şi rămase aşa, cu faţa în sus şi ochii deschişi. Pieptul i se ridica şi cobora egal în ritmul respiraţiei.

„De când îl iubesc?” îşi spuse deodată.

Mai avea câteva luni până să termine Institutul de Cosmonautică. Evenimentul cel mai de seamă al vremii era întoarcerea expediţiei „Lumen 8”. După aproape zece ani de cercetări cosmice, racheta se întorcea cu bine pe „Terra V”.

Graviplanul i-a dus pe delegaţi la cosmodromul pavoazat sărbătoreşte. Venise multă lume şi aproape

toţi supravieţuitorii vechii generaţii de cosmonauţi, care-i aduseseră pe coloniştii planetei. Scormoneau cu privirea înaltul de cleştar, în căutarea gigantului argintiu ce avea să aterizeze la mulţi kilometri de ei. Pe Tamara o copleşise o emoţie nouă, pe care n-o mai încercase niciodată. Îi aştepta pe astronavigatori ca pe nişte rude, cu toate că trebuia să mai treacă un timp până să fie primită în familia lor. Poate era la mijloc şi tinereţea ei: nu împlinise încă 22 de ani.

Se întreba, la un moment dat, dacă cei din „Lumen 8” mai seamănă cu ceilalţi; într-atât îi preschimbase imaginaţia sa, asemănându-i cu eroii mitici, atleţi frumoşi, a căror vigoare este dublată de o vastă cultură. Era poate firesc, întrucât cei din noua generaţie, primii născuţi pe „Terra V” nu-i văzuseră la plecare, ci doar auziseră de dânşii.

Obrajii Tamarei ardeau, şi o dureau ochii tot sfredelind zările. În sfârşit, astronava a apărut şi tot ce a urmat se petrecu foarte repede. Punctul strălucitor se transformă sub ochii privitorilor intr-un corp fuziform. Au început să strige cu toţii, şi ovaţiile lor dominau zgomotul şuierător al motoarelor. „Lumen 8” ateriză, cam la cinci kilometri. Echipajul, patru bărbaţi şi o femeie, veni cu un graviplan decapotabil. Atunci l-a văzut fata pe Adal. Stătea în picioare, lângă parbriz, înalt şi puternic, cu un zâmbet ce-i însorea faţa. Ridicase, ca şi ceilalţi, mâinile, răspunzând ovaţiilor frenetice. Tamara era în primele rânduri, şi când maşina s-a oprit, a alergat la el cu buchetul de flori strâns cu amândouă mâinile.

El a sărit greoi pe pâmânt, dezobişnuit cu gravitaţia.

— Cum te cheamă? a întrebat-o.

— Tamara. Sunt... ca şi dumneavoastră, cosmonaut.

Când i-a luat florile, a ştiut că o va săruta. Aştepta să-i răcorească obrajii cu buzele lui, dar ele erau mai fierbinţi încă decât chipul fetei.

— Foarte bine, Tamara! a strigat peste capetele celor care îi şi despărţiseră. Ea nu ştie nici acum dacă pentru florile, oferite, sau pentru profesia ei de cosmonaut, sau fiindcă o sărutase.

A plecat de acolo cea din urmă, când pe întregul cosmodrom nu se mai afla decât silueta navei, profilată pe cer.

Mai târziu s-au întâlnit din nou, când Adal le-a vizitat şcoala. I se propusese un post de profesor, dar el a refuzat, motivând că nu are aptitudini pentru asta. A vorbit cu Tamara despre expediţia în afara Galaxiei, ce se proiecta încă de la sosirea lui. Apoi a chemat-o să-i dăruie un bust al ei, lucrat din memorie. I-a spus să aştepte veşti pe care i le va trimite cu siguranţă.

Au trecut aproape doi ani. Pregătirile zborului extragalactic se apropiau die sfârşit, când, într-o bună zi, a fost chemată la preşedintele Comisiei de Astronautică, Fore Pitt, care-i fusese profesor de nucleomecanică la Institut.

— Tamara, îi spuse el, Dal Adal, comandantul expediţiei cosmice „Extragalactic I” te-a propus pentru echipajul acestei expediţii. În afară de tine mai participă Victor Alvarez care a călătorit cu „Lumen 8”.

— Eu?!.. a exclamat.

— Adal s-a interesat de rezultatele tale la Institut. Te-am sprijinit din toată inima. Doar ai fost printre cei mai buni studenţi.

— Dar eu nu cred că s-ar putea… a bâiguit, neştiind cum să-şi clarifice gândurile.

Pitt izbucni într-un râs sănătos.

— Deci n-am fost greşit informaţi, Tamara! Îl iubeşti pe fostul tău profesor, pe Adal.

A roşit toată.

— Nu te alarma şi nu-ţi, pierde cumpătul. De la noi, el n-a aflat nimic. Să ştii că dragostea nu va, fi o piedica în calea cercetărilor voastre. E singurul lucru care te face să ai rezerve?

— Da…

— Fii sigură că nu se va întâmpla nimic rău. Noi toţi am fost de acord cu asta. Acum altceva… Preşedintele îi cunoştea timiditatea, de aceea zâmbi, privind-o într-un fel nedefinit. Trebuie ca şi Adal să afle ce simţi pentru el. Probabil acest lucru se va petrece în timpul zborului. Ascultă-mi sfatul, căci sunt de trei ori mai bătrân decât dumneata. Nu i-o spune înainte să te cunoască cum trebuie. Lasă-l să te preţuiască întâi ca astronaut. În ochii lui, asta e una dintre cele mai înalte calităţi. Apoi cucereşte-l pas cu pas, aşa cum veţi cuceri spaţiile cosmice, confundându-vă cu ele şi făcându-le astfel familiare… Fiindcă viitorul tău comandant este un om excepţional, din toate punctele de vedere. Nu trebuie să uiţi asta nicio clipă, dacă vrei să te bmcuri de dragostea lui. Tamara zâmbi, înduioşată. Apoi, istovită parcă de toate aceste amintiri, adormi din nou, atât de profund, că Victor nu reuşi s-o trezească prin radio, ci trebui să bată insistent la uşă.

— Poftim?… Ce e? mormăi fata, somnoroasă.

— Hai, nu te scoli? răsuna glasul înfundat al tânărului. De când dormi, am traversat Galaxia!

— Îndată, îndată! râse ea sărind din pat. Ce program şi ce itinerar s-au stabilit?

— Deocamdată nu mergem încă la teatru! glumi el şi se auzi cum se reazemă cu umărul de perete. Cercetăm

coridorul cel mare. A fost deblocat ieri. Poate diseară, dacă vom fi cuminţi, Adal ne va duce totuşi acolo.

— Unde acolo?

— La teatru!… Haide mai iute! Ne aşteaptă ceilalţi…

Hotărâseră să se adune lângă turnul galben, acolo unde după anticamera ce da în sala centrului de comandă, se deschidea marele tunel, larg şi înalt, ce cobora în pantă uşoară. În stânga se afla o nouă încăpere, adăpostind o calotă sferică, verticală şi convexă, ca un scut foarte bombat, lipit de perete. Încercaseră printr-o incursiune pe jos să vadă unde duce tunelul cel larg, acum deblocat, dar după vreo oră de mers se lăsaseră păgubaşi, hotărând să reia cercetările cu ajutorul unui vehicul.

Într-adevăr, Tamara şi Victor erau aşteptaţi.

— După cum se vede, gazdele noastre nu mai sunt darnice! remarcă Em Ro, după ce răspunse la salutul celor doi pământeni. Ai mei se aşteptau să găsească la intrarea în tunel un mijloc de locomoţie cu care să ne deplasăm mai departe decât cu vehiculul celălalt. S-au înşelat. Pesemne că astronava şi-a epuizat resursele.

— Sau ceilalţi vor să ne pedepsească pentru veşnica noastră ironie şi să dovedească ce rău ne va fi dacă nu ne mai ajută! comentă Alvarez.

— Ia stai, ia stai! îl întrerupse Adal pe tânăr, fulgerat de un gând. Poate găsim ceva în camera aceea de lângă tunel… Să mergem acolo!

Spre surprinderea tuturor, de cum intrară, scutul bombat de lângă perete alunecă lateral, descoperind o deschidere. Victor se repezi primul şi pătrunse în ea. În raza farului, descoperi un interior confortabil, cu fotolii galbene şi un mic tablou de comandă. De cum intră, mai multe lămpi se aprinseră în plafonul noului vehicul.

— Se pare că totuşi nu ne-am înşelat! zise Victor maliţios, către Ro.

Savantul mormăi un „asta nu-i mare lucru”.

— Veniţi înăuntru! curmă Adal conflictul.

Cosmonauţii se aşezară, şi îndată le răsună în auz un şuierat subţirel. Tem, care era cel mai aproape de sursa sonoră, întinse mâna şi simţi suflul rece al generatorului de oxigen.

— A şi, intrat în funcţiune, constată comandantul lui «Loro». Şi ce căldură plăcută! Parcă am fi intrat în casă după un drum lung prin viscol.

— Iată, se vede şi tunelul, le arătă Alvarez, după ce, prin intermediul unui alt buton, deschise obloanele de pe hublouri. Tem, condu-ne tu!

Vuundul mulţumi şi trecu lângă pupitru, mângâindu-l încet. Încerca din nou senzaţia specifică din pragul descoperirilor emoţionante.

Porniră. În scurt timp, lăsaseră în urmă sectorul luminat al coridorului. Vehiculul nu avea motor, nu simţiră vibraţiile, nici zgomotul care trădează prezenţa inimii oricărei maşini. Alunecau fulgerător prin culoar, cu ajutorul unui tren de rulare ce se vedea prin podeaua străvezie. Tem aprinse farurile; trei conuri albăstrii se înfipseră în bezna marelui gang. Două panglici metalice sclipeau lateral în lungul întregului traseu, părând că aleargă o dată cu pasagerii.

— Sistemul de propulsie? îl întrebă Vasca pe Ro.

— Motorul lipseşte, răspunse acesta. Înclinarea coridorului care, o vezi, e tot mai accentuată, nu ne poate imprima, totuşi, această viteză.

— Desigur! interveni Tamara. Mergem cu peste 300 de kilometri pe oră.

— Deci se acţionează asupra noastră din afară.

Probabil printr-un sistem magnetic sau gravitaţional.

— Aşa cred, zise şi Adal. Iar noi telecomandăm din vehicul pornirea şi oprirea întregii instalaţii.

Se aşternu tăcerea. Trecură pe lângă trei rânduri de portiere groase, apucând să mai observe cum se închid în urma lor. Susurul maşinii în mers slăbi, ceea ce însemna că de aci încolo nu mai există atmosferă.

Ena sta în fundul vehiculului, lângă Iu şi îi privea trăsăturile asprite de durere. Gândi că era mai mult o tristeţe, atât de copleşitoare încât, cu toate eforturile mamei de a şi-o stăpâni, răzbătea totuşi prin ochi şi prin colţurile căzute ale gurii. Ena îi atinse braţul, cu un gest proteguitor, care o surprinse şi pe ea, căci simţea prima dată nevoia să ocrotească pe cineva. Iu îi răspunse cu o umbră de surâs.

Moartea lui Ao U declanşase în conştiinţa fetei care-l iubea pe Tem o adevărată furtună binefăcătoare. Din toate răzbătea mereu o undă de mulţumire ascunsă… Pentru că nu-şi mărturisise simţămintele faţă de comandant, reuşind astfel să nu întineze cu nimic demnitatea acestuia de soţ şi de om. Îi veni un gând fugar, că numai caracterele mari pot renunţa la fericire, dacă aceasta e obţinută cu preţul înjosirii altora. Dar îşi goni gândul înciudată zâmbind înăuntrul ei, ca de o absurditate. Trebuia să-i spună lui Iu de acest chin, ca să n-o mai apese taina şi ca Iu să ştie că niciodată, niciodată nu va cuteza să-l înjosească pe Tem.

— Iu…

— Te ascult, Ena.

— Vreau să-ţi mărturisesc de mult o taină a mea. Dar n-am făcut-o încă, fiincă… adică…

Iu surâse iar, cu multă înţelegere. Mângâie degetele crispate ale fetei.

— Dacă asta era, n-are rost să te zbuciumi.

— Eu…

— Ştiu. De mult, de când tot vrei tu să-mi spui şi nu cutezi, fiindcă în ultimă instanţă nici nu ai ce-mi spune.

Ena îi strânse braţul, cu mâna fierbinte.

— Iu… draga mea! Ştiai?! Dar niciodată, niciodată n-am cutezat…

— Şi asta, o ştiu…

O culcă la pieptul ei. În suflet i se strecura acum o fărâmă din liniştea prin care colindau în tunel.

Ro încerca să se concentreze asupra drumului, însă prima oară nu reuşi. Îl zguduise pieirea fetiţei. Era pentru el ceva nou zbuciumul acesta, mai ales că îl readucea brutal în frământările vieţii cotidiene, pe care în cursul căderii între Galaxii o uitase. Şi lovitura neaşteptată a morţii îl făcuse să-şi piardă încrederea în echipajul astronavei.

Pe de altă parte, în ultimele zile, Ro îşi dăduse seama că e slab, că singurătatea lui nu mai constituie un refugiu pentru meditaţie, ci o apăsare continuă. Privi pe furiş către Voa şi văzu că şi ea îl priveşte. Iar Voa tresări, înfiorată. Obrajii i se împurpurară brusc.

„Viaţa nu e o sumă aritmetică, nicio înşiruire de simboluri pe care s-o rezolvi cu o cheie specială numită formulă! „ îşi aminti Ro. Fraza i-o spusese Voa ieri; tocmai ea i-o spusese, Voa, căreia viaţa îi răpise încrederea în oameni.

Pe Adal, ochii Tamarei îl urmăreau discret, şi ea observă la comandantul său o oarecare descumpănire. Tăcut şi încruntat, Adal scruta pe îndelete chipurile tovarăşilor de drum, voind parcă să capteze şi să le pătrundă orice gând.,

Născut pe o astronavă, trăise cercetând nopţile fără

capăt ale cerului galactic. La fel cu foarte mulţi navigatori cosmici, rămăsese pe „Terra V” doar între două zboruri. Dar se deosebea de ei printr-o lungă şi întortocheată evoluţie psihică.

S-a spus deseori, şi pe bună dreptate, că asemenea oameni sunt altfel decât cei care-şi duc viaţa pe o planetă. Într-adevăr, pentru mari intervale de timp, ei sunt smulşi vieţii sociale a planetei şi închişi într-un microcosm care să-i apere de ameninţările macrocosmului. Puţini rămân cei care se pot sustrage monotoniei anilor de drum, dar şi mai puţini cei care izbutesc s-o înfrângă. Adal fusese o vreme în pragul prăbuşirii psihice. Poate că nimeni nu fusese încercat ca el de atâtea slăbiciuni omeneşti. De aceea înţelegea ca nimeni altul frământările colegilor lui şi se temea, neştiind cât de departe i-a dus maladia drumului sideral.

— Ne-am oprit! anunţă Tem. Aparatul nu se mai supune comenzilor. Au trecut cam două ore şi jumătate după timpul pământean. Deci am parcurs peste 700 de kilometri.

Lumina celor trei faruri se mistuia într-o beznă de nepătruns. Tunelul se termina aici. În acel moment, un corp albicios coborî de sus şi se opri înaintea lor. Vehiculul porni foarte încet şi se opri cu un şoc lângă acel corp. Farurile se stinseră, dar o lumină venită din afară ajunse până la ei.

— Căştile! porunci scurt Adal. Victor şi dumneata, Ro, vă rog cercetaţi unde suntem.

Cei doi intrară pe rând în minuscula cameră-ecluză.

— Ce este? se interesă Voa, prin intermediul radioului.

— Şi în afara vehiculului e aer! bodogăni Ro. Te şi

enervează, ba e atmosferă, ba nu e! Când pleci cu scafandrul, ţi-o servesc numaidecât. Dar încearcă să pleci fără el, că te şi asfixiază! Ne aflăm într-o încăpere semisferică. Hai mai departe, Victor! Lumina vine din plafonul boltit.

— O scară! se auzi Alvarez. Ro, Pământenii au un proverb: nemulţumitului i se ia darul. Ai priceput? Aha! Ce mare e! O sală elipsoidală, cu scaune multe. Caută comutatorul, Ro! Farurile noastre nu ne permit să vedem bine.

— L-am găsit. Gata! anunţă Vuundul, cu glas mai domolit.

Astronauţii, îngrămădiţi lângă hubloul vehiculului, fură orbiţi de lumina intensă care trecu prin trapa din capul scărilor.

— Cred că e o rachetă. Veniţi!

Îşi luară căştile sub braţ şi ieşiră în camera emisferică.

— Da, e o rachetă! confirmă Ro. Am ajuns în extremitatea ei.

Urcară scara până în sala fotoliilor, pe care o cercetară amănunţit. Prin pereţi, vedeau capătul tunelului pe unde veniseră, deci racheta era străvezie.

Nici tablou de comandă, nici ferestre. Adal, intrat ultimul, închise uşa.

— Aşteptăm!

Ca şi când acesta ar fi fost semnalul, vehiculul porni. Umbra tunelului dispăru în noapte. Apoi zborul se acceleră, apăsându-i puternic în scaune. Dar imediat după încetarea accelerării, simţiră cum greutatea lor, şi aşa redusă pe Doando, se micşorase încă mai mult.

— Niciun zgomot. Nici aici nu există vreun motor??

— E, probabil, la mijloc acelaşi sistem care ne-a

purtat prin coridor. Numai că trebuie să fie câmpuri gravifice. Ne atrag, ne resping şi… zburăm! zise Adal gânditor.

— În afara lui Doando? întrebă Ena.

— Cum în afară? Am vedea stelele. Înaintăm în interior, într-un gol ale cărui dimensiuni nu se pot bănui deocamdată! interveni Voa.

— Aşa e. Dar ce rost are? zise şi Tem.

— Depinde de mărimea lui! răspunse Adal. Oare cu ce viteză mergem? Un gol în mijlocul lui Doando… Curios! Trebuie că e imens, de vreme ce, pentru a-l străbate, echipajul nevăzut ne-a pus o rachetă la dispoziţie. Cu ce rost? Ca Doando să fie mai uşor? Cred că are câteva sute, dacă nu chiar mii de kilometri.

— Mii de kilometri? N-ar fi bine, pentru verificare, să încercăm un zbor la suprafaţă cu „Extragalactic”-ul nostru? propuse Tamara.

— Să ştii că ai dreptate! o privi Adal, admirativ. Putem ieşi cu „Extragalactic” din „Noua Arcadie”, cerând acest lucru centrului de comandă.

Trecuse mai bine de o oră de la îmbarcarea pe rachetă, când luminiţa aceea albăstruie licări în stânga lor. Părea o stea de mărimea a şasea.

— O stea, în sfârşit! strigă Vasca.

— Priviţi, o ajungem din urmă! le arătă Iu, cuprinsă de o tulburare ciudată. O stea…

Lumina se mărea mereu şi simţiră că racheta virează în direcţia ei, sporindu-şi temporar viteza.

— Singura stea… repetă Im Iu, şi o înfiorare îi străbătu pe toţi, creată de şoapta ei sau de zborul lor neobişnuit.

Şi punctul luminos se afla în mişcare. Nava se apropia tot mai mult de el. În curând…

Nu! Nu e ea! Şi totuşi…

Era scafandrul lui Ao U. Un bob de lumină îşi, revărsă argintul pe o faţă de păpuşă, nefiresc de albă. Fetiţa părea că doarme. Cu chipul destins, decongestionat, cu o linişte pe care numai moartea a putut-o răspândi pe trăsăturile-i crude.

— Singura stea…

Respiraţia mamei se înecă.

— Ao! strigă ea deznădăjduită. Mica mea floare de gheată…

Îşi aruncă braţele după fetiţă, şi degetele i se loviră sălbatic de peretele străveziu. Gemu şi-şi strânse pleoapele, să nu mai vadă. Racheta îşi mări brusc viteza, până ce picătura de argint pieri, înghiţită lacom de întunericul vid.

Racheta se întoarse grabnic la punctul de plecare, ca şi cum gazdele ar fi intuit starea de spirit a cosmonauţilor, lipsa subită de interes pentru zborul acesta care le biciuise durerea.

Părăsiră racheta pe rând, înstrăinaţi de tot ce-i înconjura. Şi deodată, aşa cum pluteau imponderabil în noaptea marelui gol, Ro se răsuci spre Adal, fulgerat de un gând care-l înfiorase.

— De ce ne-au arătat-o? izbucni el. De ce-şi bat joc de noi? De ce ne obligă să asistăm la toate actele lor criminale? Prietene, în ciuda optimismului vostru, acum cred că Vuundo a fost ucis, ca şi Ao U. Nu prin explozii nucleare pe care să le fi putut vedea de aici. Moartea are *o* sută de forme. Poate l-au asfixiat cu bioxid de carbon, ori l-au îngheţat cu totul.

Victor nu mai glumi la auzul acestei ipoteze. Nici ceilalţi nu încercaseră să-l contrazică, ci doar priveau împietriţi, pe jumătate convinşi că aşa trebuie să fie.

— Şi nu-i doar atât! continuă Vuundul, coborând vocea. Dacă au ucis planeta noastră, e foarte probabil că vor proceda la fel şi cu ale voastre. Înţelegeţi?

— Cum? Cu Pământul? strigă Tamara.

Dar Ro nu-i răspunse. Golul păru că-şi strânge în jurul lor pereţii nevăzuţi, ca o capcană.

— Da, şopti Alvarez, dacă l-au distrus pe Vuundo logic ar fi…

— Iar noi să fim martori. Şi după aceea, închise în capsule vidate, cadavrele noastre, ca şi al lui Ao U, să ia drumul Galaxiei de unde vin străinii, ca dovadă că şi-au îndeplinit misiunea. Iată de ce nu s-au arătat, de ce rămân muţi la insistenţele noastre de a-i vedea! argumentă Ro. Poate că vor începe cu una dintre planetele abia populate, de pildă cu „Terra V”. Poate cu însuşi Pământul vostru de baştină.

— Cum? Cu Pământul? zise din nou Tamara, acum abia desluşit.

— Ro, cum spui tu asta? întrebă Voa. Oare creierul tău, obişnuit cu analiza matematică, a găsit soluţia tuturor tainelor? Nu cumva premisele de la care ai pornit sunt inexacte? În demonstraţie şi în calcul nu s-au strecurat nicio greşeală? Gândeşte-te! Greşeala mea a omorât-o pe Ao U. O greşeală a ta va duce la alte victime. În clipe ca aceasta nu ne e permis să judecăm eronat, altfel ne costă cumplit. Gândeşte-te!

— Închipuie-ţi cum arată Pământul! reluă şi Adal. Am fost odată acolo, în copilărie. E tot ce poate fi mai frumos în lumea asta! Acolo şi forţele oarbe ale naturii, stihiile vulcanilor şi ale mărilor dezlănţuite sunt de o măreaţă frumuseţe. Mi-am trăit viaţa în Cosmos, şi de câte ori mă copleşeau greutăţile şi singurătatea, îmi aminteam de Pământ. Jumătate însorit – jumătate

odihnindu-se, înăbuşit de flori şi păduri, mustind de viaţă…

— Pământul! zise încă o dată Tamara.

— Dar suntem departe de el, urmă Adal. Numai când vom ajunge acolo vom şti dacă ipoteza ta s-a adeverit, Ro. Dacă vom ajunge vreodată…

XI. FURTUNA

ZGOMOTUL SE REPETA, trezind-o de-a binelea. Se întrebă, cu gândurile încă tulburi, cine o caută atât de devreme, apoi întinse mâna spre stânga, după butonul de blocaj al radiofonului. Degetele i se loviră de tot felul de obiecte, care parcă în ajun nu erau acolo şi al căror rost nu-l putea ghici. Îşi desfăcu puţin pleoapele şi văzu, în întunericul cenuşiu al camerei, că nu o cheamă nimeni la radiofon, şi nici măcar nu s-a făcut ziuă.

Se pregăti să adoarmă din nou, când un licăr albăstrui, pătruns de afară prin fereastră, îmbrăcă pereţii cu umbre. Şiragul de bubuituri se repetă, îi ajunse în auz foşnetul neliniştit al copacilor. Geamul împins de vânt se lovi de perete. Pe măsură ce conştiinţa i se limpezea, o cuprinse o senzaţie neplăcută, înfiorându-i nervii. Încercă să-şi astupe urechile, cu faţa în pernă. Totuşi zgomotele continuau să răzbată. I se făcu sete. Ceva ascuţit o împunse în umăr şi-i alungă definitiv somnul.

Un timp rămase în pat să asculte, dar setea o chinuia tot mai rău. Aruncă înciudată pledul. Imediat răcoarea nopţii o învălui ca o pânză umedă. Se ridică, îşi luă halatul de lângă noptieră şi plecă, desculţă, la baie. Însă pe drum setea îi trecu la fel de repede cum apăruse.

Ridică din umeri. O luă la întâmplare prin încăperi şi se pomeni pe terasa dinspre ocean. Vântul bătea neîntrerupt, ridicând coarne lungi de apă. Se ghemui pe

scaunul favorit al lui Lombo şi-şi strânse sub ea picioarele goale.

Ploaia întârzia, de aceea furtuna îşi menţinea tăria. Doi albatroşi, cu vântul în aripi, fâlfâiră ca nişte năluci pe ceaţa zorilor, grăbindu-se spre larg. Începuseră a se distinge valurile. Geamătul pădurilor colinda ţărmul.

— Nici tu nu dormi, Li?

Întoarse capul, surprinsă nu de întrebare, cât de cel care i-o punea.

— Lombo!… Când te-ai întors? De mult?

Tăcu apoi, fiindcă chipul lui era frământat şi tras.

— Vine furtuna, Li.

— Da! confirmă ea. Nu mănânci?

Ar fi vrut să-l întrebe de ce s-a întors aşa grabnic şi ce îl frământă, dar nu îndrăzni.

— Nu, să mai stăm puţin! o rugă el. Apropiindu-se, îi mângâie părul negru: Nu mă întrebi ce-a fost?

— Iartă-mă, sunt puţin zăpăcită. Venirea ta… Abia plecaseşi aseară. Te-au adus cu un reactor?

Răspunsul întârzie. Numai mâinile lui îi mângâiau mereu părul, şi, ea îi simţi degetele tremurând.

— Da, cu un reactor.

— Şi?

Mâna încetă brusc mişcarea domoală, dându-i siguranţa că s-a întâmplat ceva rău.

Porni şi ploaia, o dată cu un frig pătrunzător. Li începu să tremure, dar nu dorea să intre în casă, iar Lombo nici nu observă. Ţipă un pescăruş, apoi altul, nevăzuţi şi cu spaimă. Ceaţa se târa istovită dinspre ocean.

— Furtuna… murmură bărbatul. Clătină din cap într-o doară, cu totul absent, parcă nu el vorbise, ci altcineva, pe care îl aproba fără să-l înţeleagă. Să mergem, Li!

Mâncă fără poftă. Încercă să se concentreze asupra

mesei, iritat de tremuratul nestăpânit al braţelor. Vântul şuiera peste coamele codrului o melodie sălbatică şi fără şir, de orgă stricată. În cameră era cald şi mirosea a ceva plăcut. Li aştepta.

— În urmă cu o zi şi, jumătate, observatorul astronomic din Tycho a semnalat prezenţa a doi meteoriţi. Urmau să cadă pe Pământ. Adică nu, asta ştii…

Lombo îşi frecă tâmplele, unde îl izbea fără cruţare ciocanul inimii.

— Mama e acasă?

— E acasă, răspunse Li.

— Şi tata? Şi Nona? Dor?

— Sunt toţi aici.

— De s-ar face mai repede ziuă!

— Ce s-a întâmplat, Lombo?

El împinse cu grijă resturile cinei pe banda albastră şi le urmări cum dispar pe uşiţa de evacuare. Se gândea cum să-i explice totul ca să n-o sperie.

— Cei doi meteoriţi semnalaţi ieri dimineaţă s-au dovedit a fi două microrachete. Au ocolit Pământul şi au aterizat la poli: una la Polul Nord, cealaltă în Antarctida.

— De unde? Ale noastre? Nu, ce prostii vorbesc! Să fi fost ale noastre, am fi ştiut.

— Încă nu s-a dat nimic publicităţii.

— E grav?

— Înainte de aterizare, cei de pe satelitul fix „Gagarin” au fotografiat spectrul jetului de propulsie. Un jet invizibil pentru ochi, de aceea observatorii din Tycho au crezut că e vorba de nişte meteoriţi. Au forme neregulate şi aspectul unor veritabile pietre cereşti. Spectrul jetului de propulsie avea în bandă numai trei culori: violet, roşu şi negru…

— Negru? Negrul nu există în niciun spectru.

— Aici, da. O substanţă cu totul necunoscută.

— Ciudat!

— După aterizare, rachetele au dispărut.

În camera de alături răbufni un zgomot. Tânărul Dor se trezise... Era ziua mare, şi părea că lumina a dat puteri noi furtunii să colinde bezmetică oceanul şi ţărmurile, cât se vedeau de lungi, răscolind nisipul şi apa.

— Au pătruns sub scoarţa terestră. Cât de mult, nu se ştie. În jurul acelor locuri temperatura solului a crescut cu câteva grade. Bună dimineaţa, Dor!

— Bună dimineaţa! Ce-ai făcut, Lombo? Ai aflat ceva nou?

— Încă nu...

Lombo zâmbi larg, cu toată faţa. Îi plăcea frumuseţea lui Dor, bărbătească, în ciuda vârstei de numai 17 ani. Dor şi se purta ca un matur cu experienţă de viaţă.

— Bine, zise el. Mai târziu, fă-ţi puţin timp şi pentru mine. Vreau să vorbim.

Toţi ai casei se strânseră la dejun. Atmosfera din timpul mesei, aşa de veselă altădată, era umbrită acum de ştirile aduse de Lombo. Nona era indispusă din cauza furtunii care o împiedica să doarmă şi îi întârzia partida săptămânală de pescuit. Dor îşi strângea palmele, trosnindu-şi degetele unul după altul. Tata încercă, de câteva ori să comenteze venirea neaşteptată a celor două rachete, ba chiar lansă o ipoteză privitoare la scopurile lor.

— Şi ce vom face acum?

Îşi părăsiră gândurile, întorcându-şi feţele spre bătrân.

— Ce vom face acum, Lombo?

— Cine? Noi? Nu înţeleg.

— Da, noi, oamenii! lămuri tatăl, puţin iritat. Ce vom întreprinde? Nu ţi-au spus nimic?

— Ba da. Am… Iertaţi-mă, am şi uitat. Azi se întruneşte Comisia Geofizică Planetară. Vor să pună în discuţie propunerea de urmărire a rachetelor cu câte un geoscaf, pentru cercetarea activităţii lor. Geoscafe automate, fără oameni la bord. Dacă această propunere va fi aprobată, am primit însărcinarea să conduc lucrările.

Nona aşeză ceaşca de cafea pe masă şi se sculă încet. Trecu în camera alăturată, unde se afla intervizorul; era şase şi treizeci de minute, ora convorbirilor zilnice cu soţul ei, detaşat temporar în arhipelagul Tokelau. Se ridică şi Li, pregătindu-se să plece la Uzinele de sinteze abiotice din Tehuantepec. Masa luă sfârşit.

Furtuna atinsese de aproape o oră punctul culminant, totuşi nu?manifesta nicio tendinţă de slăbire.

— Liu Li! strigă Dor după sora lui adoptivă. Nu vrei să vin şi eu cu tine? Să nu ţi se întâmple vreun accident!

— N-avea grijă! se auzi râsul fetei. Elicopterul e nou, şi-apoi pilotez de aproape un an.

—Liu Li, fii atentă! Comunică-ne îndată ce ai ajuns!

Li nu-i mai răspunse. Tatăl trecu în bibliotecă să lucreze. Colabora la alcătuirea unei Enciclopedii a secolului al XXI-lea – epoca primelor zboruri astrale pe distanţe lungi. Mama strânse repede masa, apoi plecă şi ea cu trenul la Acapulco, la Universitate. Lombo Kann şi Sen Dor rămaseră singuri.

— Te ascult! zise Lombo.

Dar fratele fetei nu păru grăbit să înceapă. Se plimba prin cameră de la fereastră spre uşă, ascultând

freamătul vijeliei. Pantofii lui uşori nu făceau niciun zgomot. După un timp, se opri lângă Lombo, în picioare, şi-i privi chipul pe care albul dinţilor contrasta cu pielea neagră, mată.

— Spune-mi, nu-i aşa că în istoria legăturilor noastre cosmice nu s-a mai întâmplat vreodată ceva asemănător?

Lombo medită puţin, dar nu la răspuns, ci la faptul că Dor îl oprise pentru a vorbi despre altceva, despre un lucru pe care deocamdată nu-l putea bănui.

— Nu, niciodată! zise în sfârşit, ridicându-şi ochii spre băiat.

— Te-ai gândit cumva să legi această întâmplare de cealaltă? De racheta nimicită acum trei zile din pricina exploziei experimentale de pe Marte?

— Oamenii de ştiinţă strânşi la Comitetul Cosmic vorbeau despre ea. Totuşi e puţin hazardat să ne aventurăm în ipoteze. Doar nu se ştie nici până azi ce e cu racheta aceea. S-ar putea foarte bine să fi fost de-a noastră, trimisă de la vreo staţie astrală, sau de vreo expediţie îndepărtată. A trecut prin atmosfera lui Marte exact în momentul când s-a produs explozia de fertilizare a Marelui Deşert Portocaliu. Şi a pierit fără urmă.

— Dimensiunile rachetei erau reduse,de unde se deduce că n-avea oameni la bord.

— E un argument în plus că nu poate fi legată de apariţia ciudaţilor „meteoriţi”! întrerupse Lombo.

— Dar – continuă băiatul, fără să ia în seamă întreruperea – putea conţine un mesaj, sau altceva de această natură. Poate era o comunicare a celor de pe „Terra” sau chiar a echipajului lui „Extragalactic I”, dispărut aşa de straniu.

— Nu-ţi dai seama, Dor, că asta nu e cu putinţă? Ar fi însemnat ca racheta să aibă o viteză mult superioară celei a luminii, ca să străbată într-un timp atât de scurt – de la dispariţia lui „Extragalactic I „ – uriaşa distanţă de la marginea Galaxiei la noi. Apoi n-ar fi fost firesc ca ea să fi aterizat pe „Terra V”, care era mult mai aproape?

— Ba da! recunoscu Dor, puţin dezamăgit.

— Acum spune-mi, ce doreai să discutăm? zise Lombo cu tonul schimbat.

Pe băiat îl cuprinse a vie agitaţie. Părea că-l stânjeneşte cumplit întrebarea. Luă loc în fotoliu, ca şi cum nu l-ar fi ţinut picioarele.

— Lombo! Să nu-mi spui că nu am voie să mă amestec! Te rog numai să nu-mi spui asta! Eu… — şi băiatul făcea eforturi vizibile să-şi stăpânească încordarea – eu am tăcut până azi…

— Dor, dragul meu, ce-i cu tine?

Dor îşi lăsă faţa pe umărul lui. Apoi ridică iute capul şi din nou privi foarte atent chipul îngrijorat al celuilalt.

— Părinţii mei adevăraţi au murit. Erau astronauţi, iar strămoşii noştri trăiseră pe lângă gurile Dunării. Nu, asta nu are importanţă… Dintotdeauna m-am considerat copilul celor de aici. Când m-a înfiat, Sen Dor mi-a dat numele său; e o mare cinste să-l port. Îl iubesc mai mult decât pe oricine… Înţelegi, Lombo? Dar nici lucrul ăsta nu-i cel mai însemnat.

Dor tăcu puţin, cu ochii la fereastră. Furtuna nu da niciun semn de oboseală. Valurile Pacificului inundaseră plaja, asaltând încăpăţânate peretele stâncos al falezei.

— De ce de câteva zile stai mereu cu Nona?

Lombo nu răspunse mult timp, privind la băiatul neliniştit din faţa sa. Apoi zâmbi. Îi plăcea brutalitatea

asta bărbătească, născută din sinceritate şi prietenie.

— Asta e tot?

— Nu ştiu cât e tot. Te-am văzut cu Nona. Credeam că trebuie să stai mereu cu Li. În locul tău, aşa aş fi făcut.

— Înseamnă că nu ştii…

Se opri, chibzuind cum să-i explice toate astea lui Dor.

— De ce? întrebă şi băiatul. E bine să-mi spui. Chiar tu ai zis că nu ştiu.

Lombo îşi strânse mâinile. Pe masă sclipea puternic un obiect şi nu pricepea ce este, nici ce lumină reflectă.

— … că nu ştii, continuă el blând. De ce am stat cu Nona? Aveam nevoie de un prieten. Li mă iubeşte. Ei nu puteam să-i spun. Hai, linişteşte-te. Nu e nimic rău. Alexander când se întoarce?

— Peste două zile. Îl mai reţin la Tokelau.

— Eu plec. Probabil mâine. Le-am cerut să-mi încredinţeze un geoscaf.

Gemetele furtunii sporiră. Dor tăcea, cu ochii în pământ.

— Pe Li o mai iubeşti? întrebă deodată.

— Desigur. Mă crezi? N-am încetat o clipă s-o iubesc.

Sinceritatea bărbatului îl făcu pe Dor să se înfioare de bucurie şi încredere.

— Pleci singur acolo? schimbă el discuţia.

— Aş fi vrut să te iau. Dar suntem la prima încercare a geoscafelor. Deşi – Lombo ezită iar – deşi nu cred că automatele vor reveni la suprafaţă.

— Cum aşa? De ce? Nu ai încredere în cei ce le-au construit?

— Nu asta. Meteoriţii ăştia au ceva ciudat. S-ar putea să ne împotmolim, dacă…

Se opri tulburat, sau aşa i se păru lui Dor.

— Dacă… în fine, vom mai vorbi când mă întorc.

Sclipirea de pe masă se stinse. Abia acum Lombo îşi dădu seama că era semnalul optic al intervizorului.

— E pentru mine. Comisia geofizică o fi terminat. Nu uita că Li ne va chema din Tehuantepec! Rămâi aici!

Reveni peste un minut. Dor îl întrebă cu ochii.

— Plec imediat. Reactorul cu care am venit mă aşteaptă.

— Ţine mult cercetarea?

— Peste patru ore voi fi la Rejkjawik, la Institut. Peste alte şase ore, transportul aerian va ameriza cu geoscaful la Polul Nord. Dacă viteza de înaintare a rachetei din Cosmos e aceeaşi ca la început, automatul o va ajunge peste o zi. Zece şi cu douăsprezece – 22 de ore. Drumul de întoarcere încă o zi – fac 34 de ore. Deci mâine noapte, sau poimâine dimineaţă sunt înapoi.

— La Polul Sud cine pleacă?

— Alek Mud.

— Bine. Izbândă, Lombo!

Bărbatul ieşi grăbit, fugind parcă de el însuşi. Imediat sună radiofonul de la Tehuantepec.

Caracterul unui om se poate reconstitui după camera în care locuieşte. I se mai poate afla şi vârsta. Şi Lombo nu mai era tânăr, dacă tinereţea se sfârşeşte la 50 de ani. Îi plăcea mobila tapisată cu plastic fosforescent, pentru că adeseori noaptea, trezit din somn, se gândea, cu ochii la desenele galben-verzui ale obiectelor.

În urmă cu vreo cinci luni, construise cu Li şi Dor, într-o peşteră sub malul oceanic, o încăpere unde coborau deseori, desfătându-se printre colonii miniaturale de alge şi corali, printre ornamente ciudate de pietre preţioase. Hologramele acestei peşteri ocupau noptiera

şi un colţ de perete. Alături se afla statuia unui om primitiv, cu priviri foarte atente, cu mâinile întinse neîncrezător înainte, cu picioarele curbe, neobişnuite încă să susţină corpul vertical. Era intitulată „Primul foc”.

În schimb nu avea nicio imagine a lui Li, cu toate că în casă se găseau fotografii şi busturi ale membrilor familiei. Cine ştie? Poate că voia ca de fiecare dată când îşi vedea logodnica să găsească noutatea chipului ei. Locuia aici, pe coasta Mexicului, de mai bine de un an, urmând o tradiţie mai veche a Pământenilor, ca unul dintre logodnici să trăiască până la căsătorie în familia celuilalt.

Peste ocean coborâse tăcerea. Cumplita furtună din timpul zilei trecuse ca o turmă de elefanţi speriaţi, şi acum, traversând Atlanticul, asalta istovită fiordurile păduroasei Norvegii. Doar norii persistau încă, sfâşiaţi de razele primelor stele în bucăţi alburii de vată.

Linişte. Caii lui Nona şi Victor, liberi, colindau poiana de lângă casă şi plajă, sforăind în răstimpuri. Şi cei doi câini alergau după ei, ca o escortă, să-i apere de sălbăticiuni închipuite.

Dor şi Li rămăseseră lângă televizor. Îi anunţau periodic despre mersul cercetărilor. Căldura, în zonele pe unde trecuse necunoscuta rachetă, creştea mereu, în mod inexplicabil.

Două zile de aşteptare nu-i mult.

În sfârşit, geoscaful de la Polul Nord se întoarse.

Liu Li nu credea încă. Nu credea că Lombo, în care avusese o atât de mare încredere, a putut face aşa ceva. Pe aici a trecut el? Şi au stat pe terasă? A mângâiat-o? „Furtuna! a zis. Ne ameninţă ceva, Li nu

ştiuse ce. Şi-acum iată: ameninţarea s-a transformat în nenorocire. Dar nu una singură; două ori trei. Ca logodnică…

Lombo, de ce? Oceanule înţelept şi grav, de ce? Tu ai văzut în multe milenii miliarde de drame, şi l-ai văzut şi pe Lombo! De ce a făcut asta?

— Vă ascult…

Dor plângea, ruşinându-se de slăbiciunea lui copilărească, înspăimântat mereu de încremenirea lui Li.

— Vă ascult! repetă fata.

Secretarul Institutului era un om scund, cu faţa roşie, bătrân, poate că trecuse de mult peste o sută de ani.

— N-am ştiut nimic până în clipa întoarcerii lui Lombo. Vă spun încă o dată, dacă după accident nu se încăpăţâna să meargă mai departe, nu s-ar fi întâmplat…

— De ce? întrerupse Liu Li, vorbind nepăsător de tare ca despre un lucru străin.

— Avea o datorie… Cel puţin aşa am înţeles; la venire, delira.

— O datorie! reluă Dor, înfiorat. Deci a coborât cu geoscaful? Deşi era interzis?

Nu mai continuă. Cei doi nici nu erau atenţi.

— Şi?

Neştiind cu ce să înceapă, secretarul tăcu un timp.

— Accidentul s-a produs cam la jumătatea drumului după plecare. Cauzele… Cum să vă explic? Rachetele din Cosmos s-au descompus pe măsura înaintării sub scoarţă, lăsând în rocă fragmente din corpul lor. Aceste fragmente, printr-un proces complex, pe care nu-l cunoaştem încă în amănunt, determină încălzirea. Ca într-o reacţie în lanţ, ce include întreaga planetă,

căldura se întinde din strat în strat, până la adâncimea de 200 de kilometri, la care au pătruns rachetele şi coboară în două calote tot mai largi, de la poli către ecuator. În urma…

Dor avu un gest de nerăbdare.

—Iertaţi-mă! se scuză bătrânul, pripit. Cauzele accidentului trebuie căutate în trecerea printr-o zonă de temperatură maximă, neprevăzută de aparate. Carcasa ce proteja motorul s-a topit, iar Lombo a fost nevoit s-o înlocuiască. Purta un costum special, refractar, totuşi… Temperatura atinsese peste 800 de grade. Arsurile i-au atins gâtul şi pieptul, şi erau grave.

Secretarul se opri iar, cu vocea uscată.

— Şi? îl îndemnă din nou fata, cu aceeaşi linişte nefirească.

— Nu ştiu dacă eraţi la curent. Geoscaful nu trebuia să aibă un om la bord. E drept, datorită lui Lombo am aflat aproape tot. Dar… situaţia fiind excepţională… El a ştiut asta. Racheta dirijată de Alek Mud nu s-a mai întors, deşi el, de la suprafaţă, a făcut aproape imposibilul pentru a o recupera.

— Şi în timpul misiunii, când aţi vorbit cu Lombo, cum n-aţi aflat de accident?

— N-am ştiut nimic până în clipa revenirii lui! repetă bătrânul, aproape ca o scuză. Pe ecran nu-i vedeam decât faţa acoperită de cască. I-am ordonat întoarcerea. N-a vrut. Accidentul a avut loc în intervalul dintre contactele cu noi…

— Şi? întrebă Li mecanic, parcă ar fi uitat toate cuvintele în afară de acesta.

— Automatul medical l-a ţinut în viaţă. Între timp, fiindcă n-a oprit maşina nici cât să poată fi îngrijit ca lumea, arsurile s-au infectat. A condus geoscaful până

în ultimul moment, al ieşirii la suprafaţă. Racheta, după cum ştiţi, n-a găsit-o. Se difuzase toată în rocile înconjurătoare. Eu încerc să-mi explic astfel forma ciudată, de veritabili meteoriţi, a rachetelor. Oare ca să le ajute la integrarea rapidă în scoarţa terestră? Ne ameninţă ceva.

— Ne ameninţă… tresări fata. Şi Lombo… El prevăzuse asta.

— Lucrurile sunt foarte îngrijorătoare, continuă secretarul Institutului. Aproape ne-ar veni să credem că microrachetele au avut un scop distructiv. V-aţi gândit cât de viclean – acesta e cuvântul! — cât de viclean s-au strecurat spre poli? Ca nişte simpli meteoriţi, neluaţi în seamă. Doar cei de pe „Gagarin” au descoperit ciudatele lor jeturi de propulsie… Analiza spectrală a rocilor prin care au pătruns indică prezenţa aceluiaşi element necunoscut, cu bandă neagră.

Bătrânul şovăi. Deşi nu mai puţin nenorocit decât Li, Dor pricepu că pentru secretar mai însemnată e primejdia microrachetelor decât ceea ce se petrecuse cu Lombo. Şi era firesc. Dor însuşi resimţea o puternică îngrijorare. Avea impresia că s-a prăvălit într-un puţ foarte adânc, de mină, că de acolo vede, ziua şi noaptea, o singură stea necunoscută, şi nimeni nu poate veni să-l scoată, fiindcă nimeni nu ştie de el; iar steaua îi pare mereu mai departe şi cu totul străină.

— Ce urmări crezi că poate avea?

Bătrânul se foi în scaun, privind nehotărât către Li, care-i pusese întrebarea.

— Dintre cele mai grave! clătină el capul. În primul rând, vulcanii vor erupe în mod sigur. Marele Cerc de Foc al Pacificului va primejdui coastele de est ale Asiei. Apoi… Dar cine poate prevedea exact urmările?

— Vine Nona! îl întrerupse Dor, arătând şalupa surorii sale, care apăruse de după dig.

Dacă Li ar fi avut ochi pentru el, ar fi fost uimită de nervozitatea băiatului. Dor se ridicase şl privea prin ferestre primele stele. Sau cel puţin aşa crezuse secretarul Institutului. Chipul îi era atât de frământat, încât îşi schimbase toate trăsăturile.

Tăcură, până intră Nona.

— Bună seara! zise ea. A venit Lombo?

Liu Li îşi prinse capul în mâini, ameţită de realitatea care până atunci părea să fi rămas încă departe de conştiinţa ei.

— Nona! articulă ea greoi. Nona! Surioară! Lombo… A murit Lombo!

*

Astronauţii de pe Doando rămaseră în întunericul marelui gol, în poziţiile ciudate pe care le dă imponderabilitatea. Bezna îi împiedica să se vadă şi tăcerea îi domina. Numai ultimele cuvinte ale lui Adal — „dacă vom ajunge vreodată” – le răsunau iar şi iar în auz, pierzându-şi semnificaţia, ca un ecou nesfârşit, despre care toţi au uitat ce înseamnă. Ar fi trebuit să se întoarcă de mult la vehicul şi cu acesta acasă, dar nimeni nu lua o hotărâre. Ipotezele emise de Ro erau prea bine argumentate ca să se poată îndoi de adevărul lor.

Dacă ar exista cumva un teritoriu al vieţii şi altul al morţii, unul al încrederii şi altul al deznădejdii, grupul de oameni putea fi închipuit pe graniţa dintre ele, înclinând într-o parte sau alta, după împrejurări sau se oprise, aşteptându-le hotărârea, fuseseră de partea

vieţii şi a nădejdii. Acum, după vederea fetiţei moarte, celălalt taler se înclina, tot mai greu. Valorile se confundau, şi orientarea devenea din ce în ce mai anevoioasă. Pornirile lor omeneşti, de apropiere şi înţelegere a necunoscuţilor îi îndemnau la o trecere definitivă de partea încrederii, a optimismului, şi în ultima instanţă, a vieţii. Şi ar fi făcut-o bucuroşi dacă nu-i reţinea îndoiala asupra scopurilor lui Doando. Îndoiala aceasta trebuia spulberată.

Iar impulsul pe calea cea mai propice de interpretare îl dădu Tamara. Ea era încă un copil, dar nu ca Ena — un copil retras în el şi sfios, ci, dimpotrivă, exuberant, plin de viaţă, gata de orice năzdrăvănii. Niciodată nu puteai şti ce va face în clipa următoare. Adal o privea cu îngăduinţă, obişnuit cu purtarea ei derutantă, ba cel mai adesea se amuza, îndeosebi atunci când în jocurile ei intervenea şi Victor. Comandantul vedea în ei propria sa tinereţe. De aceea gestul Tamarei constitui, pentru Adal, o revelaţie care deodată îl făcu să înţeleagă maturitatea ei, până atunci nebănuită.

Tamara dansă.

Întâi se desprinse de grup, împingând în rachetă cu picioarele şi apropiindu-se astfel de intrarea laterală a tunelului, spre a fi văzută de ceilalţi. Nici ea n-a ştiut dacă ideea dansului o avusese încă de atunci, ori i-a venit după aceea, când plutea, lipsită de greutate, în spaţiu. Trăise însă o covârşitoare dorinţă de a-şi smulge prietenii din încremenirea nesiguranţei. Întâi o zări Alvarez în razele reflectoarelor din coridor. Schiţa mişcări încete, parcă ar fi avut greutăţi la mâini, dar capul şi-l ţinea pe spate, cu faţa ridicată, într-un gest de înfruntare. Tânărul scoase o exclamaţie de surpriză, atrăgându-le astfel atenţia şi celorlalţi.

Tamara îşi ridică braţele spre noaptea înconjurătoare şi corpul i se arcui înapoi, parcă întunericul ar fi apăsat-o, s-o frângă. Astronauţii o vedeau bine, deşi distanţa până la ea îi împiedica să-i distingă trăsăturile feţei. Le era însă de ajuns plastica trupului ei zvelt, pe care, costumul cosmic lucea ca argintul.

Tamara dansa cu întunericul. Suspendată în vid şi de aceea incapabilă de deplasări în spaţiu, avea ca posibilităţi de expresie doar mişcările corpului. Arcuindu-şi tot mai mult spatele, aproape ajunsese cu tălpile să-şi atingă casca. Deodată se ghemui cu genunchii în braţe, ca şi cum ar fi fost lovită. În aceea clipă, în mintea Enei apărură acorduri patetice, sugerate de zbaterea celei care dansa. O vreme nu-şi dădu seama că acordurile au început să răsune tare în microfoanele căştii. Surprinşi de această muzică în armonie cu dansul, cosmonauţii se priviră întrebător, până ce Tem îi lămuri în şoaptă:

— Cântă Ena. Numai ea poate cânta astfel. Pe semne eă Doando transformă bioundele ei…

Ultima frază n-o mai ascultă nimeni. Explicaţia era de prisos. Antrenată de muzică, Tamara căpătă o nouă energie. Ea se desfăcu de sub greutatea care o chircise şi, mimând eforturi supraomeneşti, prinse să se ridice, parcă aruncându-şi poverile una câte una. Muzica stranie a Vuundei îi da o inimaginabilă stare de extaz, şi parcă mişcările îi veneau singure, poruncite de notele grave.

Ena ghicise intenţiile Tamarei de a le reda nădejdea, de aceea se strădui să răscolească mai întâi toate tainiţele sufletelor, pentru ca bucuria şi lumina ce vor triumfa la sfârşit să se impregneze definitiv, alungind orice rămăşiţă a îndoielii. Tonurile joase, abia auzite,

aproape tragice, se îmbinau cu gesturile moleşite ale Tamarei. Cu umerii încovoiaţi şi capul plecat, cu mâinile adunate la piept, fata se gândea la ceva. Muzica luă tonalităţi egale, ca o apă care se târăşte prin câmpie, fără a i se observa curgerea. Dar peste numai câteva momente căzură greu avalanşe de note discordante şi în acelaşi timp Tamara întinse iar, deznădăjduită, braţele în întuneric, răsucindu-se fără noimă, ca într-un vârtej uriaş. Apoi din nou se domoli muzica, apărând şi câteva armonii de lumină, înecate însă repede într-o zbatere nouă, şi aceasta lipsită de sens.

Aşa erau şi îndoielile astronauţilor, neîncrederea lor în mesajul de viaţă al lui Doando, bănuiala cumplită că Vuundo a murit şi-i vor urma şi planetele Pământenilor. De fiecare dată când biruiau gândurile sumbre, muzica devenea un amalgam de sunete întâmplătoare, absurde, şi trupul zvelt al Tamarei părea că se dezmembrează, urâţit, absurd şi el. Nu! strigau dansul şi muzica, neîncrederea voastră nu e raţională! Credinţa că Doando vă ucide planetele nu e întemeiată. În felul acesta, frumuseţea voastră omenească se transformă în ceva hidos, aşa ca trupul Tamarei şi ca zgomotele fără sens ale muzicii.

Şi deodată amestecul de stridenţe sonore amuţi, iar Pământeana încremeni în ultima atitudine a dansului, în care mâinile nefiresc răsucite produceau o senzaţie de frică. În tăcerea ce urmă nu se auzi nicio şoaptă, înţeleseră cu toţii mesajul celor două fete, îndemnul de a-şi contempla imaginea străină a ideilor ce luau drept punct de plecare moartea.

Tăcererea şi, încremenirea ţinură multă vreme, pentru a le da parcă posibilitatea de a judeca totul în amănunţime. În acel moment, Ro trăi o stare ciudată.

Imaginile văzute şi auzite, deci concrete, îi infirmau ipotezele deduse abstract, din încercările de a-şi explica purtarea necunoscuţilor. El era obişnuit să dea valori absolute deducţiilor, ce se supun legilor exacte ale logicii şi care astfel numai rareori greşesc. Dacă totuşi se ajunge la concluzii false, ele trebuie combătute tot prin argumente de gândire. Acum însă se lăsase pe jumătate convins că a greşit, dar printr-un element concret – corpul Tamarei. Poziţia ei neaşteptată îl impresiona şi-l uimi. N-ar fi ştiut niciodată că şi arta poate constitui un argument, şi încă unul la fel de puternic ca şi acelea abstracte.

Pentru a doua oară era împins brutal în realitate. Prima dată; moartea lui Ao U îl smulsese din apatia sufletească în care totul îi fusese egal şi-i dovedi că, om fiind, e cu neputinţă să nu simţi bucuria şi durerea celorlalţi oameni. De data asta, primise o nouă lovitură, şi mai puternică, în chiar sistemul lui de gândire, format în decursul a zeci de bi, îndepărtat prea mult de realitate, abstractiza totul. Şi dragostea. De aceea, adevărul vieţii nu era cel la care credea că a ajuns, ci un altul, deosebit. Constatând acestea, Ro simţi lipsa unui sprijin concret. Întreg trecutul se prăbuşi în urma lui, ca o punte şubredă, şi nu simţi de nicăieri nicio mână întinsă, oferindu-i salvarea.

La vederea Tamarei, Voa fu convinsă definitiv că a greşit cu permanenta ei neîncredere în oameni şi avu senzaţia că pretutindeni o pândesc pericole. Îşi spuse că sufletul ei e schilodit, că de aceea Ro a acceptat desfacerea legăturii lor. Se simţi vinovată, dar nu numai pentru Ro şi Ao U, ci pentru o întreagă viaţă căreia îi amplificase durerile şi ale cărei bucurii le evitase, socotindu-le înşelătoare. Începu să sufere, ca şi Em Ro,

pentru trecutul în care se chinuise întruna.

Im Iu şi Tem se gândeau la fetiţă. Poate că vinovaţi erau numai ei şi Voa. Cu atât mai puţin trebuia generalizată la scară cosmică tragica experienţă prin care trecuseră. Nimeni nu le da dreptul unei asemenea generalizări. La urma urmei, poate că rachetele expediate pe Vuundo sunt soli ai vieţii, cum spusese cineva mai înainte. De ce n-ar fi aşa?

Gândurile tuturor fură izgonite de muzică. Ena începuse cu o suită de note suave, înalte, ca un susur cristalin. Pe măsură ce izvorul devenea mai bogat, Tamara se destindea încet cu picioarele îndoite din genunchi şi aduse sub ea, cu mâinile îmbrăţişându-şi umerii. Rămase aşa un moment, apoi sugeră trezirea dintr-un somn greu, de coşmaruri. Dintr-o eroare avuseseră cosmonauţii acele gânduri sumbre; totul a trebuit să rămână în urmă, ca un vis urât, care în lumina dimineţii se uită. Sunetele noi, foarte melodioase, păreau că aştern un covor sub paşii înceţi ai Tamarei. Fata îşi deschise braţele spre o auroră văzută de ea, întinzându-le mult, mult, dând impresia că şi le-a lungit. Era un gest impresionant de chemare a zorilor, a luminii solare care să împrăştie visul urât. Muzica întovărăşi cu ritmuri prelungi braţele dansatoarei. Atunci, sub acţiunea unei forţe străine oamenilor şi care aparţinea lui Doando, Tamara începu să se deplaseze lin, în acelaşi gest de chemare, către centrul golului. Forţa gravifică, manifestată numai asupra ei, o împingea în zbor de pasăre, dar când fata încercă o nouă mişcare, dureri ascuţite îi străbătură corpul şi o uriaşă împotrivire a undei gravifice o împiedică. Pluti în acea neschimbată poziţie până când razele din tunel slăbiră şi astronauţii abia o mai zăreau,

ca o pată ştearsă în noapte.

Aşteptau înfriguraţi ceva, ca o minune. Acordurile redeveniră frământate. Instrumente aidoma trompetelor pregăteau însă apariţia unei schimbări. Ele începură să se facă auzite întâi timid ca nişte tresăriri, apoi deveniră dominante, preluând motivele melodice ale restului instrumentelor şi ridicându-le către registre din ce în ce mai înalte. Cu o forţare ce-i încordă la maximum toţi muşchii, dansatoarea ridică braţul drept spre gol, în prelungirea umărului, şi, sprijinită de platforma gravifică creată de Doando, se răsuci cu tot corpul, spre dreapta, ca să-şi întindă mâna cât mai mult. Şi minunea aşteptată, momentul decisiv al întregului dans se produse. O rază de lumină izvorî din palma Tamarei. Nu i se vedea capătul, dar atât era de puternică, încât radiaţia ei smulse împrejurimile din beznă. O lumină mai tare decât a soarelui artificial din „Noua Arcadie”, însă albastru-verzuie, exact aşa cum îşi amintea Adal că e lumina Lunii.

Acum nu se mai auzeau decât trompetele, intonând motivul biruinţei; şi-l luau una alteia, îl îmbogăţea cu elemente proprii, de parcă n-ar fi cântat într-o orchestră, ci independent, răspunzându-şi de la mari depărtări. Astfel ascultătorii avură impresia că triumful luminii a inundat imensa cavitate şi răzbate de pretutindeni, în timp ce Tamara se prelungise prin rază până în inima întunericului.

Doando participa la dans şi prin asta era alături de oameni în acel imn victorios. Începea să triumfe viaţa.

Când chemările cristaline ale trompetelor se stinseră, urmă un nou interval de tăcere, în care oboseala luptei pentru lumină se făcu puternic resimţită. La fel după furtunile lungi vin momente de acalmie totală. Valurile

se pierd în orizonturile oceanului, iar pescăruşii, neîncrezători că totul s-a sfârşit, iau locul albatroşilor osteniţi.

Prăbuşirea fu dată uitării de Ro, căci din raza lunară şi din trompete se înălţă în sufletul său o floare. Aşa cum ar fi păşit peste un prag, în ochii lui fermecaţi îşi deschidea porţile o altă lume. El însuşi devenea un altul, şi atât de puternică îi era conştiinţa acestei transformări, că îşi privi curios mâinile, încercând să şi le recunoască. Le era necesar celorlalţi. Vechile lui nelămuriri şi imperfecţiuni apăreau acum clare, ca impurităţile într-o, apă de izvor: e de ajuns o filtrare atentă pentru a reda apei frumoasa ei limpezime. În mersul ei evolutiv, umanitatea are un drum întortocheat, cu multe meandre şi, povârnişuri, cu multe capcane. Celor slabi, cum fusese Ro, le trebuie un efort în plus, o mai mare putere de luptă ca să scape din capcanele acestea. Altfel, cu tot ajutorul celorlalţi, se pierd. Aşa îşi spunea savantul, încremenit de lumina şi înţelegerea din el. Să-şi înceapă viaţa de la capăt, cu idealuri noi, mai clare, cu mai multă şi mai intensă bucurie…

Se întoarse la Voa şi-i văzu chipul transfigurat şi ochii umezi. Un chip ale cărui trăsături le ştia fragmentar, din momentele când dragostea lor ajungea mai mult sau mai puţin la împlinire.

Cu un gest spontan, Adal prinse umerii lui Victor. Nu spuse nimic, numai îi privi ochii cu un sentiment pe care acesta n-ar fi reuşit să-l definească. Era vechea siguranţă a comandantului care le dăduse Tamarei şi tânărului credinţa intimă că alături de el sunt neînfrânţi. Dar se îmbogăţise cu nuanţe noi, cu mai multă căldură omenească, dacă aşa ceva mai era cu putinţă la Adal.

Şi Alvarez, el însuşi ameţit de lumina care-l inundase, îşi îmbrăţişă comandantul şi se ghemui la pieptul lui, ca un copil, dornic parcă să capete o parte din vigoarea şi bunătatea acestui om.

Ena zâmbi, mulţumită că ea şi Tamara izbândiseră, redându-le tuturor limpezimea. Era unul dintre puţinele ei momente de mare fericire, când, prin muzică, îşi făcea prietenii puternici, devenind din fata modestă stăpâna înţelegătoare a sufletului lor. Urmărea reacţiile lui Tem şi-l văzu cum îşi lipeşte casca de a lui Iu, ca într-un sărut.

Îi învălui susurul scos de instrumente neştiute Pământenilor, şi zborul melodic dădu viaţă Tamarei. Dureri tot mai ascuţite o fulgerau pe fată şi tot mai greu îi era să străpungă prin mişcări zidul gravific. Îşi strânse dinţii ca să nu geamă şi începu cu unduiri graţioase să-şi deplaseze mâna. Raza o urmă ascultătoare, luând direcţia degetelor ei. Supunerea luminii îi aduse forţe proaspete. Muzica şoptea şi se legăna în spirale, ca o îmbrăţişare, conducându-i corpul într-un fel de vals pe care porni să-l schiţeze întâi pe îngusta platformă gravifică, apoi, cu aceasta, în spaţii tot mai largi, tot mai largi. Pe măsură ce dansul se însufleţea, muzica îşi îmbogăţi polifoniile; acorduri neaşteptate se adunau şi se împrăştiau, creând nuanţe subtile prinse instantaneu şi exprimate de Tamara. Valsul lent se făcea şi el mai complicat, şi cu o mişcare bruscă fata înălţă raza deasupra capului, o roti fulgerător şi se înfăşură în ea ca într-un veşmânt. Ochii îi orbiseră de strălucire, dar nu şi-i închise, dinţii strânşi îi scrâşniră surd. Clocotea într-însa ceva încă necunoscut, în faţa căruia durerile nu mai aveau putere, ceva care-i umplu genele de lacrimi, dar ea crezu că din pricina luminii. Ţâşni în sus

din serpentina razei, o agăţă cu degetele şi o despleti, apoi începu să se învârtească frenetic, despicând bezna cu precizie matematică, în tumultul biciuitor al muzicii. Fâşii de noapte se încurcau zăpăcite, ca nişte şerpi alungaţi din bârlog, şi în jur, cât cuprinseseră oamenii cu privirea, peretele metalic al marelui gol se aprinse de străluciri vii, parcă Tamara ar fi zvârlit peste el diamante.

Vârtejul notelor se intensifică, deşi asta părea cu neputinţă. În locul dansatoarei nu se mai vedea acum decât un sâmbure albastru-verzui, care-şi flutura lumina ca marele far galactic de lângă Steaua Polară. Minute în şir, fără încetinire, fără stavilă. După care un geamăt slab, mai mult o părere, sună în căştile tuturor şi numaideeât miraculoasa rază se stinse. Atunci, înaintea lor, la o mare depărtare, se ridică o geană crepusculară uriaşă. Raze noi, de data asta solare, cunoscute, izbucniră în sus – evantai – deschizând o perspectivă atotcuprinzătoare.

După dezmeticirea din vis, primul gând al lui Adal a fost la Tamara. Ar fi vrut s-o caute, când ea apăru, adusă încet de platformă până lângă dânsul. Adal întinse braţele după fată şi se lovi de împotrivirea undelor. Pricepu al cui fusese geamătul. Tamara îi zâmbi cu ochi întrebători, parcă aşteptând un răspuns.

Simţi cum bărbatul o smulge din pânza gravitonilor. Durerea parcă-i frângea oasele. Auzi şoapta lui: „Draga mea Tamara…” Un singur gând îi mai rămăsese: viaţa, viaţa, viaţa! Mai văzu, ca prin ceaţă, că Voa şi Ro îşi împreunaseră mâinile şi-şi pierdu cunoştinţa.

Prânzul luase sfârşit. Vuunzii se delectau cu un fruct pe care Pământenii îl numeau ananas. Discuţia

continua pe marginea noilor descoperiri. Tem şi Iu, încă tulburaţi de ultimele evenimente, nu-şi spuseră părerile. Adal îi privea tot timpul şi când ceru cuvântul vorbi mai mult pentru ei:

— Au trecut abia trei luni de când suntem prizonieri pe bordul acestei astronave. Am zis „suntem prizonieri” judecând din punctul nostru de vedere şi folosind formula creată de Voa. Dar probabil greşim, şi există în fond o altă interpretare a actului prin care am fost aduşi aici şi pe care noi îl numim răpire. Dacă ne situăm pe poziţia nevăzuţilor noştri prieteni, vom constata cu uşurinţă că „răpirea” era singurul mijloc prin care puteam ajunge la ei. Nu ne puteau invita, în accepţia formulelor de politeţe, şi nici nu ne puteau explica pentru ce ne cheamă. Da, înţeleg ce vrei să spui, Tamara, ne-ar fi putut trimite semnale radio sau gravifice; însă «Loro» nu mai avea combustibil decât pentru întoarcerea pe Vuundo, iar noi, primii Pământeni ajunşi în afara Galaxiei, trebuia să ne păstrăm combustibilul pentru cercetări. Doando nu ar fi aşteptat câteva zeci de ani, până când alte rachete să ajungă la el. Viteza pe care o avem acum, de circa 5 000 de ori mai mare ca a luminii, este edificatoare: Doando a primit o misiune precisă şi grabnică, a cărei parte componentă e răpirea noastră. Aşadar, principala problemă ce trebuie să ne preocupe nu e prizonieratul nostru, ci aflarea misiunii lui Doando. E inutil să mai amintesc, deşi Victor m-a rugat s-o fac: treapta de civilizaţie la care au ajuns constructorii necunoscuţi. Evident că viteza colosală a navei e imprimată de un motor gravific. E concluzia lui Voa şi o adopt. Numai forţa gravitaţiei, care se propagă instantaneu, permite obţinerea acestei viteze.

— Impresionante creaţii ştiinţifice – îl întrerupse Tem —se îmbină în Doando, ansamblu cibernetic, astronavă, planetă artificială, „vrăjitorie” ştiinţifică, exemplu al posibilităţilor nelimitate ale omului! După cum am văzut cu toţii, gazdele noastre ne arată nava după un anume plan, ce se conturează din zi în zi mai precis şi fără de care n-am fi ajuns la aceste concluzii.

Adal dădu din cap aprobator, privind pe ecranul central o stea dublă, portocalie şi, galbenă:

— Trebuie să existe o interdependenţă între componentele descoperirilor noastre. Încă nu cunoaştem mecanismul ei esenţial, şi ceea ce mă intrigă mai mult este existenţa marelui gol din interiorul lui Doando. Am calculat, după viteza cu care ne-am depărtat de cadavrul micuţei Ao, şi care a rămas constantă până la sfârşitul zborului, că această cavitate depăşeşte 15 000 de kilometri în diametru. Aici, greutatea noastră a fost redusă faţă de cea pe care o aveam la suprafaţa marii astronave. Deci gravitaţia de pe Doando se manifestă numai în „mod natural”, datorită pereţilor lui. Iar pereţii, nu-i aşa, au grosimea de aproximativ l 000 de kilometri, calculată de Tamara, după viteza cu care am circulat prin tunel şi după înclinaţia acestuia. De altfel, după observaţiile efectuate de noi la venire, diametrul exterior al lui Doando trebuie să atingă 20 000 de kilometri.

Em Ro aşteptă un timp, crezând că Adal n-a terminat. Dar Pământeanul, observând că vrea să vorbească, îi întinse mâna:

— Poftim, prietene!

În sfârşit, după ce se gândi un timp, Ro începu să vorbească rar, în ritmul încetinit al Vuunzilor:

— Planul elementelor cercetate de noi pe Doando a

fost întocmit, după cum se ştie, de Victor Alvarez. Excelentă iniţiativă, deşi lungimea coridorului central şi volumul încăperilor înşirate de-a lungul acestuia nu sunt exact reduse la scară, din pricina impreciziei măsurătorilor noastre. Ne putem întreba, privind planul: îl cunoaştem suficient pe Doando? Aş fi răspuns „da”, însă vedem cu toţii că există încă numeroase lacune. Mă intrigă şi existenţa marelui gol din navă. Imaginându-ne că marele gol este înconjurat de angrenajele unor construcţii aidoma celor cercetate de noi, putem considera că am făcut câţiva paşi în descoperirea tainelor rachetei. Rezum pe scurt observaţiile mele – deocamdată ipoteze ce pot fi modificate ulterior, dacă realitatea le va dezminţi. În primul rând, Ena mi-a atras atenţia asupra ecranului centrului de comandă. E aproape sigur că toate descoperirile noastre sunt redate fidel pe acest ecran, prin luminile sale policrome. Desenul astfel obţinut seamănă surprinzător cu schema lui Victor. Turnul galben cu celule vii care înconjoară sala centrului, este redat pe ecran printr-un punct de aceeaşi culoare, intens luminos. Violetul, roşul, verdele, albul celorlalte turnuri cu macrocelule descoperite ieri de Tamara şi Voa, precum şi negrul prin care se indică golul din mijlocul navei, mă obligă să cred că prin intermediul centrului de comandă vom putea urmări nu numai planul construcţiilor, ci şi locul elementelor încă nedescoperite ale lui Doando. Mai avem mult de cercetat, dar nevăzuţii creatori ai astronavei ne-au uşurat cunoaşterea topografică. Mă feresc să apelez la imaginaţie, dar cred că există o corelaţie strânsă între toate componentele angrenajului înconjurător. Asociaţiile de macrocelule vii au un rol însemnat în

acest angrenaj, însă, fiind insuficient cercetate de noi, nu suntem în măsură să vorbim ceva despre esenţa proceselor lor biologice şi nici despre influenţa lor asupra fenomenelor de pe Doando.

— Vrei să spui ceva, Voa?

— Lăsând la o parte celelalte detalii, zise Voa, descoperirea marelui gol m-a derutat. Necesitate tehnică în echilibrul, în armonia acestui rătăcitor prin spaţii? Cărui scop îi slujeşte? Negăsindu-i justificarea – deşi una trebuie să existe – nu pot aduce niciun răspuns. Planeta artificială pe care ne aflăm se supune legilor gravitaţiei universale. Poate se foloseşte, pentru atingerea colosalei viteze, de energia undelor gravifice. Zborul ei fără oprire e un indiciu că are un ţel bine precizat. În altă ordine de idei, despre gazdele noastre, care încă nu s-au arătat, Im Iu vă poate spune că dezvoltarea lor cerebrală a urmat aceleaşi linii cu a noastră. De aici rezultă ideea că nu întâmplător tocmai voi, Pământenii şi noi, Vuunzii, am fost aleşi să devenim oaspeţi ai lui Doando. Anatomic şi fiziologic ne asemănăm, aş zice, perfect. Putem respira acelaşi aer, consumăm aceeaşi hrană – şi mai ales semănăm cu misterioasele noastre gazde. În asta eu văd un factor esenţial al rolului pe care poate vom fi chemaţi să-l jucăm vreodată… Să vă explic. Am studiat împreună în câteva rânduri „celula nervoasă” construită pentru noi. Ni s-a demonstrat indirect, prin funcţiile ei, că sistemul nervos al constructorilor este format din neuroni care au o structură asemănătoare celor cunoscuţi la noi. Bineînţeles că de aici şi până la cunoaşterea aprofundată a funcţiilor lor cerebrale mai avem mult. Uite, Iu vă poate da o serie de detalii.

Medicul de pe «Loro» sorbi din pahar limonada

Pământenilor, care-i plăcea foarte mult. Câteva idei apărute pe neaşteptate o făceau să ezite, căci nu ştia dacă trebuie să le rezolve acum.

— Am studiat celula mecanică, începu ea, cea mai complexă realizare tehnică întâlnită vreodată: un neuron mărit de miliarde de ori. Uimirea, şi, admiraţia mă stăpâneau deopotrivă. Aveam în minte componentele celulei noastre nervoase: axonul, nucleul, dentritele, pericarionul, sinapsele. Copia acestei celule îmi stătea înainte, ca un gigantic complex electronic cu mii de dispozitive. Impulsurile luminoase se prelingeau aproape inobservabil de-a lungul fibrelor-cabluri. Imitau perfect excitaţia primită prin sinapse – locurile de contact dintre neuroni. Ipoteza că pe Doando asemenea celule înlocuiesc simplele noastre relee cibernetice mi s-a părut cea mai probabilă. Dar ce diferenţă! Dacă un releu e un dispozitiv ce are doar câteva contacte, un neuron electronic de-al necunoscuţilor are câteva mii. Releul deţine un singur răspuns la semnale, iar celula tehnică pe care o studiam avea probabil sute şi mii de gradaţii.

Iu fu întreruptă de aplauzele celorlalţi, care subliniau nu numai concluzia la care ajunsese, ci şi uşurinţa cu care-şi însuşise noţiunile ştiinţifice ale Pământenilor.

— Dacă sistemul nervos al constructorilor – continuă Vuunda – dacă funcţiile lor cerebrale ni se aseamănă, mă întreb: ce fel de structură anatomică vor fi având ei? Ce trăsături fizice? Sunt ferm convinsă – şi Voa v-a dat un argument – că ne sunt identici şi din acest punct de vedere… Desigur, n-ar fi exclus ca ipotezele noastre să fie hazardate… Va trebui să cercetăm în continuare…

Im Iu urmări reacţiile ascultătorilor. Ajunsese să-i

cunoască pe toţi, calităţile şi slăbiciunile tuturora. După dansul Tamarei şi înainte încă, îşi dăduse seama că dragostea ei de mamă îşi caută un făgaş nou, alte fiinţe asupra cărora să se reverse.

O trezi din gânduri glasul lui Dal Adal:

— Te ascultăm, Tem!

— Împărtăşesc tuturor ipoteza lui Voa privitoare la zborul navei cu ajutorul energiei gravifice. Ar fi interesant de ştiut unde se află angrenajul care creează câmpul gravitaţional al lui Doando. Trebuie să aibă dimensiuni gigantice. Pentru verificarea ipotezei e necesar să găsim un mijloc ce ne-ar permite, în primul rând, cercetarea în exterior a lui Doando. Propun să-l scoatem la suprafaţă pe „Extragalactic”. Exprimându-ne această dorinţă în faţa centrului de comandă, ea va ajunge la nevăzuţii noştri prieteni. Îmi declar şi eu nerăbdarea de a intra cât mai curând în legătură cu aceste stranii fiinţe nevăzute. Cred că sunt necesare toate eforturile în această direcţie. Numai aşa vom şti încotro zburăm şi unde se va sfârşi călătoria noastră extraordinară. Poate că tocmai la capătul ei se va lămuri taina lui Doando. Chiar *marele gol*, cum îi spune Ro, nu va mai fi atunci doar un vid imens. Poate în el se ascunde scopul final al astronavei. Este o ipoteză pe care o susţin, deoarece toate variantele deductive de până acum duc la aceeaşi concluzie: golul constituie elementul esenţial al construcţiei.

Adal ascultase atent expunerile Vuunzilor. Era convins că vor mai vorbi şi ceilalţi. Dar, spre surprinderea sa, aceştia tăcură, deşi principalele probleme nu fuseseră nicidecum epuizate. Cu părere de rău trebuia să încheie această consfătuire, improvizată la sfârşitul unui prânz.

— Am convingerea că ipotezele, deşi reduse ca număr, sunt concludente pentru noi. Aprob ideea cercetărilor exterioare. „Extragalactic” ne poate fi de folos. Să încercăm să transmitem prietenilor necunoscuţi dorinţa noastră. Acum, câteva propuneri: Tamara Moon şi Voa Zad să urmărească în permanenţă, din camera ecranelor, itinerarul galactic. Iar pentru cercetări vom organiza echipe stabile, în funcţie de competenţele şi... — Adal zâmbi cu înţeles – şi afinităţile participanţilor.

XII. DATORIA LUI LOMBO

— SEISMOSCOAPELE indică precis că se va deschide o falie suboceanică uriaşă. Ea va avea circa 400 de kilometri lăţime şi peste 20 000 de kilometri lungime, mai mult de jumătate din circumferinţa planetei noastre. Priveşte harta, tată! Falia va începe la 80° latitudine nordică, în dreptul lanţului submarin. Sierra Escondida, va coborî spre sud-est pe linia insulelor Spitzberg-Faroer-Bermude şi, ameninţând America Centrală, îşi va urma drumul prin arhipelagul Paumotu; apoi va ocoli Noua Zeelandă şi insulele Auckland şi va dispărea în zona calotei antarctice. Pe toată lungimea ei, vor avea loc puternice erupţii vulcanice, deoarece scoarţa, groasă de numai 30 de kilometri, care desparte magma de fundul oceanului se va despica în întregime.

— Şi voi aţi legat acest fenomen de cele două rachete venite din Cosmos?

— Da, aceasta a fost concluzia, de altfel firească, la care a ajun Comisia de Geofizică. Ridicarea temperaturii în zonele terestre profunde a dus la creşterea presiunii magmei şi totodată la scăderea rezistenţei rocilor din litosferă. Erupţia va izbucni peste trei săptămâni, sub influenţa atracţiei lunare. Atunci Luna va fi la perigeu.

Bătrânul dete din cap şi începu să ciocănească în butoanele aparatului de protecţie, semn că se gândea la ceva neplăcut. Nona tăcu. Întotdeauna, încă de mică, felul de a fi al tatălui ei o intimida puţin.

— Trăim evenimente dramatice, Nona! zise el, în sfârşit. Stranii şi dramatice. A, Dor, erai şi tu aici? Ce-i

cu Li?

Tot timpul, Dor nu scosese nicio vorbă.

— Stă pe terasă. S-o chem?

— Nu, du-te la ea! E rău să fie singură. Du-te!

Obişnuia să repete cuvinte sau propoziţii întregi. De aceea, odinioară, când vorbea de la catedra Universităţii de Cosmologie, îşi scria dinainte prelegerea sau cuvântarea.

— Aşa, deci! zise el, după plecarea băiatului.

— Când pleci la Delhi? îl întrebă Nona.

— Îndată după masă. Trebuia să-mi fi trimis documentaţia. Altfel, ce-o să spun la Congres? Ce-am aflat din presă şi de la radio? Trebuia să-mi fi trimis documentaţia.

— Nu mai e timp, tată! Şi nici nu e nevoie să cercetezi totul amănunţit. Oamenii vor numai să-ţi audă părerea, părerea fostului secretar al Consiliului Planetar Suprem.

— Bine, fie şi aşa! conveni tatăl. Vrei să mă ajuţi să mă descurc? Atunci hai să ne punem pe lucru! Am să-l iau şi pe Dor cu mine, să-i arăt vechea cultură indiană. E adevărat că-i place arheologia? Bine, hai să lucrăm!

Dor păşi neauzit pe terasă. Li stătea în scaunul lui Lombo, cu faţa spre ocean.

— Nici tu n-ai mâncat, Li?

Fata întoarse capul. Avea ochii închişi; se încruntă uşor, în căutarea unei amintiri. Memoria îi reproducea altă frază, a logodnicului, din noaptea când bântuia furtuna: „Nici tu nu dormi, Li?”

Îşi ridică pleoapele brusc.

— Nu, n-am putut mânca. Dar tu?

Tânărul se apropie şi începu să-i mângâie părul negru. Li suspină. Lacrimile îi secaseră după patru zile

de zbucium necontenit.

— N-ai fost la şcoală, aşa-i?

Spunea ce-i trecea prin minte, ca să scape de cleştele necruţător al amintirii.

— Azi, Li? Azi e duminică.

— Da… Şase zile de când l-am văzut ultima…

Dor încetă deodată să o mai mângâie:

—Ştiai că părinţii lui vin aici, peste câteva ore?

— Nu! răspunse Li. Când aţi vorbit?

— Aseară. Pe semne au uitat să-ţi spună şi ţie. Unde e Nona? O căutase Alexander la radiofon. Apropo: de ce nu mai stă Nona cu noi ca înainte? întrebă el, scrutându-şi sora cu atenţie.

— Cum adică? se miră ea. N-am observat.

— N-aţi mai vorbit de mult voi două, nu?

— De mult. Dar de ce? Ce te frământă atâta?

— Pe mine? Nimic… Ce să mă frământe? Nmic, întrebam doar, aşa…

— N-am mai vorbit de mult. Am văzut că parcă şi ea ar fi… Ba nu, m-am înşelat. Cum să fie?

— Ce?

— Nu stiu, parcă frământată. Ca tine! Exact ca tine.

— Şi ea?…

Li se întoarse iar spre ocean, deodată absentă. Aştepta – absurdul aşteptării îi sfâşia sufletul – ca o barcă sa apară printr-o minune de după dig, cu Lombo. El să-i facă semn, ca odinioară, iar dânsa, Li, să-şi îmbrace grăbită costumul de scafandru, încurcându-i, ca întotdeauna, mânecile. El să râdă de stângăcia ei, apoi să se întâlnească în peştera de sub ocean şi să-şi spună prin gesturi poveşti cu monştri marini şi eroi legendari. După ce vor fi ieşit, târziu, de acolo, să-i primească Luna cu un drum ţesut din argint şi din

valuri, pe care să înoate, ageri şi zvelţi, până vor pierde ţărmul din ochi.

— De ce strigă pescăruşii aşa de tare?

*

— Vorbeşte Sen Dor, fostul secretar general al Consiliului Planetar Suprem.

Aplauzele asistenţei acoperiră ultimele cuvinte, prelungindu-se până când bătrânul vioi, cu părul tuns scurt urcă la tribună.

— Vreau să încep nu prin a analiza cauzele încălzirii planetei noastre. Acest lucru l-au spus limpede antevorbitorii mei. Ci să vă expun o părere despre scopul pentru care microrachetele au declanşat încălzirea. Din raportul prezentat aici, reiese că părerile oamenilor de ştiinţă sunt împărţite. Nu e prima dată şi nici ultima când părerile lor se bat cap în cap. Se pare că totul are drept scop mersul înainte al ştiinţei!

Un val de râsete şi aplauze îl întrerupse pe vorbitor.

— Dar nu despre aceasta voiam să vorbesc! reluă el, potolind rumoarea cu un gest. Eu mă situez net pe poziţia celor care susţin că microrachetele n-au avut un scop distructiv. Şi iată de ce. Se cunoaşte acum că nava-mesager nimicită în timpul exploziei fertilizatoare de pe Marte nu aparţinea unei expediţii sau grupări de cercetare terestre. E deci un prim element că a fost trimisă de, necunoscuţii care au expediat cei doi „meteoriţi”. Al doilea element care vine în sprijinul acestei ipoteze este faptul că racheta s-a învârtit în jurul lui Marte, apoi s-a oprit deasupra locului exploziei. Pământenii ştiau de explozie şi ar fi avut grijă să ferească nava de pieire. Doar ştirea experienţei de pe

Marte a ajuns până în cele mai depărtate colţuri populate de noi, până la „Terra V”, prin intermediul mijlocului ultrarapid de comunicare – undele gravifice. Probabil – şi concluzia se impune de la sine – racheta conţinea un mesaj adresat nouă în legătură cu „meteoriţii”. Sistemul cibernetic de orientare al astronavei l-a luat pe Marte drept Terra. Confuzie regretabilă, dar uşor de explicat.

Fostul secretar îşi ridică ochii de pe hârtii, scrutând asistenţa.

— Acum o altă problemă. Să presupunem că noi n-am fi aflat că „meteoriţii!” sunt rachete, şi ei ar fi aterizat neobservaţi. Ce s-ar fi întâmplat în acest caz? Temperatura zonelor interne ale planetei creştea, oricum; chiar necunoscând cauzele încălzirii, nu se putea să nu încercăm toate mijloacele pentru a preveni o catastrofă. E naiv să ne închipuim că expeditorii microrachetelor n-au prevăzut această posibilitate. Pentru nimicirea noastră ar fi fost nevoie de arme cu efect fulgerător, care să nu ne lase timp de apărare. Apoi racheta conţinând mesajul nu-şi mai avea rost, dacă admitem ipoteza scopului distructiv. Iată motivele pentru care trebuie să eliminăm definitiv această ipoteză.

Nona, Li şi Dor urmăreau sala pe unul dintre ecranele secundare ale televizorului; celălalt ecran secundar transmitea imaginea prezidiului, care se agita aprobator.

— Va urma o întrebare firească: totuşi ce scop au urmărit necunoscuţii? De ce n-au luat contact direct cu noi şi ne-au trimis înainte aceşti soli ciudaţi? Oricât ar părea de curios, opinia multora, în speţă şi a mea, este că s-a urmărit un ţel constructiv, favorabil vieţii. Traseul

parcurs de microrachete în scoarţă a devenit focarul unor foarte complexe radiaţii, a căror natură nu s-a stabilit încă în amănunt, dar care favorizează dezvoltarea organismelor. Am aflat adineauri că la poli au început să sosească bancuri compacte de peşti, ba chiar s-au semnalat câteva balene, atât de rare de la un timp. Pinguinii australi îşi petrec majoritatea zilelor în apă. Sunt fapte care nu mai pot fi puse sub semnul întâmplării. Clima polilor de asemenea s-a schimbat, fără a dăuna celorlalte regiuni. Mase de aer cald îmbracă Antarctica şi coastele nordice ale Americii şi Asiei, reuşind să amelioreze vremea aproape la fel de mult cât am încercat noi prin topirea gheţurilor polare.

Sen Dor bătrânul se opri iarăşi, sorbind cu înghiţituri mici băutura răcoritoare din pahar. Dor, fiul, îşi luă privirea de pe ecran, ca s-o scruteze pe Nona. O văzu urmărind cu mare atenţie emisiunea şi-l revoltă liniştea ei, dovadă că îl uitase pe Lombo. Dar nu o privi mai bine, ca să descopere ce ascundeau aparenţele.

— Fără îndoială că necunoscuţii n-au intenţionat să provoace deschiderea faliei uriaşe din Pacific. Acest efect a întrecut prevederile lor; explicabil, căci ei nu ştiau de existenţa Marelui Cerc de Foc al Pacificului în a cărui zonă scoarţa terestră este deosebit de instabilă. Vedem dar că faptele se leagă firesc, ducând la concluzia enunţată: ei sprijină dezvoltarea vieţii. Dacă ne-au trimis „meteoriţii”, înseamnă că vor veni şi ei curând. Când anume, nu putem prevedea, Numai că, după viteza rachetelor lor, deducem că distanţele cele mai mari nu le sunt o piedică în drum. Până să vină, noi vom fi înlăturat primejdia care ne ameninţă oceanele. Soluţia de a se acoperi locul viitoarei falii cu un tampon ultrarezistent de mase plastice este cât se poate de

bună şi în acelaşi timp rapidă şi economică.

Sen răsuflă adânc – vorbise repede – şi-şi umplu iar paharul cu băutură răcoritoare. Li începuse să pară tot mai interesată de ultima parte a expunerii.

— Aşa e! exclamă ea, profitând de pauza tatălui.

— Şi tata? Ce zici, ce frumos vorbeşte!? remarcă Dor.

— Parcă n-ar avea anii lui! interveni Nona.

Dor se pregătea să mai spună ceva, însă tăcu, posac, la intervenţia ei. Nona îi surprinse expresia feţei şi tresări.

— Dor! murmură ea, ca să nu atragă atenţia frumoasei Li. Ce-i cu tine?

Băiatul o privi lung, drept în ochi. Nu-i răspunse, cu toate că ar fi avut ce.

— De ce n-ai vrut să mergi cu mine, Dor? Ai spus că vei fi aici la ora două, şi până am plecat eu nu te întorseseşi.

— M-au reţinut băieţii la Coalcoman. Era un concurs sportiv…

— Şi?

— Nu, tată! Am stat aici, cu Li. Şi cu Nona. Nu le puteam lăsa singure.

— Ştii cumva mai multe şi nu vrei să-mi spui?

— Eu, tată?

— E ceva grav?

— Lombo…

— Ce amestec are el aici?

— Nu, el…

Dor tăcu, înciudat că nu mai poate fi stăpân pe sine însuşi.

— Bine! Dacă nu poţi, nu-mi spune! Dar nu uita că părinţii lui sunt aici. Te vor întreba ce a făcut băiatul lor

înainte de plecare. Tu ai vorbit cel din urmă cu el, nu?

— Tată, nu-ţi spun fiindcă nu ştiu dacă am dreptate. Poate nu m-am gândit îndeajuns.

— E ceva rău pentru el?

— Nu pentru el, cât pentru… altcineva.

— Li?

— Ah, nu Li, n-ai înţeles? E fiica ta, e soră cu mine!

— Li îmi e fiică şi îţi e soră. Ce să-nţeleg?

Băiatul se smulse de lângă fereastră.

— Îmi eşti prieten, nu-i aşa?

— Da. Spune!

— Taina asta mă chinuie de mult. N-aş vrea să greşesc. Nona şi cu el…

Degetele albe, osoase ale tatălui coborâră în părul lui Dor. Băiatul le apucă strâns.

— Asta era? O ştiam şi eu…

— Dar a fost… grav?

— O iubea pe Li.

— A minţit-o.

— Nu. I-a fost teamă că, din dragoste, Li va trăda intenţia lui de a se îmbarca pe geoscaf. O dată descoperit, nimeni nu i-ar fi dat aprobarea să participe la cercetări. Şi în cazul defectării în adânc a geoscafului, o nouă expediţie ar mai fi putut avea loc abia peste 30-40 de zile. Acum înţelegi? El a intuit mai bine decât noi toţi pericolul ce ameninţă planeta. Şi şi-a asumat riscul – era de datoria lui.

— Atunci Nona? De ce i-a spus Nonei?

— Erau prieteni. Foarte buni prieteni.

Dor îşi înăbuşi reacţia de bucurie. Mulţumit că îl bănuise pe nedrept pe Lombo şi că, totodată, dăduse dovadă de chibzuinţă în exteriorizarea propriilor sentimente.

Tatăl îl mângâie din nou, cu un licăr tulbure în ochi. Ce rost ar fi avut să-i spună adevărul?

— Hai, du-te! îl îndemnă blând. Du-te!

Nona şi Li se întorseseră abia în zori, rupte de oboseală. Aparatul lor realizase în cele trei ore ale schimbului o normă şi jumătate, adică plasticizase apa pe o suprafaţă de 5,l km^2, la o adâncime de 3 550 de metri, în strâmtoarea dintre insulele Cuba şi Haiti. Armată cu două straturi de fibre în cruce, materia plastică rezista la presiuni atingând mii de tone pe centimetrul pătrat. Pentru ca magma să nu ridice uriaşul tampon, a cărui lăţime medie era de 450 km, el se fixa din cincizeci în cincizeci de metri, pe fundul oceanic, prin piloni de duroplast îngropaţi oblic până la un kilometru în sol.

Era o muncă titanică, accelerată încă şi mai mult de răstimpul foarte scurt în care trebuia să se termine. Trei pătrimi din totalul vaselor maritime ale Pământenilor formaseră un lanţ de-a lungul întregii zone de lucru. Gigantice elicoptere aduceau pe ele fibrele de armare, rezervoarele energetice, hrana. Oamenii se odihneau pe vase, fără a mai coborî pe ţărm. În două zile după începerea operaţiunii, o cincime din suprafaţa planificată se acoperise cu acvaplast. Sărurile apei de mare, unite în combinaţii chimice cu substanţa de solidificare, dădeau acvaplastului o duritate neîntâlnită. În stratul inferior se amestecau substanţe puternic refrigerente, spre a întări lava care ar fi răzbit la suprafaţă. Dar calitatea cea mai preţioasă a acestei materii rămânea plasticitatea. Grozav de rezistent la rupere, acvaplastul se putea modela cu multă uşurinţă, astfel că atunci când fundul oceanic avea să se prăbuşească, el urma să ia forma faliei, menţinând

etanşeizarea spărturilor.

Tatăl fetelor urmărea îndeaproape mersul lucrului. La vila izolată, de pe coasta vestului mexican, începuseră să vină tot mai des oameni care îi cereau sfatul. De aceea, Li şi Nona nu mai fură uimite văzând cele două reactoare şi elicopterul de pe aeroterasa vilei. Voiră chiar să treacă, neobservate, în camerele lor, dar bătrânul le aşteptase probabil, căci le întâmpină imediat în prag.

— Bine aţi venit! le saluta el. Cum a mers?

— Cinci kilometri, tată! îl anunţa Li, aproape voioasă. Experimentăm azi o nouă metodă de plasticizare, nu în trei etape ca până acum, ci în două, sau, dacă se poate într-una singură.

— Ia te uită! exclamă tatăl. Numai veşti bune. Asta ar trebui comunicat şi mai departe, pe tot şantierul.

— Da, numai ca n-am pus încă bine la punct împrăştierea substanţei de solidificare. Credem că ar trebui antrenată de un sistem de elice, care să provoace un curent circular. Dar cine e la noi?!

— Oaspeţi. A venit şi Alek Mud. A fost bun prieten cu Lombo.

Voioşia lui Li dispăru. Nona se încruntă, la rândul ei, frământată vizibil de ceva. Tatăl o privi în treacăt.

Alek Mud se ridică la venirea femeilor.

— Vă cunosc, îi spuse el lui Li. Lombo mi-a povestit multe despre dumneavoastră.

Mama lui Lombo privi la fată cu o întrebare mută în ochi.

Nona surprinse privirea şi plecă de pe terasă, iar Dor se duse după ea. O găsi lângă balustradă, contemplând norii care învineţeau apusul.

— Ce crezi, vom avea ploaie? întrebă Nona.

— Alexander vine azi? întrebă Dor, fără s-o lase să continue.

— Azi, n-ai aflat? răspunse Nona, cu un început de iritare.

Băiatul clipi, dar nu dădu înapoi.

— Nona, la cine ţii tu cel mai mult din familia noastră?

Femeia se întoarse, scrutându-l, dar îi văzu doar încordarea copilărească, nu şi ceea ce ascundea ea.

— Cum adică? se interesă, cu glas alb. Dor nu-i replică; îi fixa, în continuare, ochii. Cel mai mult ţin la tine, zise Nona, şi nuanţa de iritare din gesturile ei spori. Ce vrei, de fapt?

Băiatul nu mai putu suporta tensiunea discuţiei şi îşi feri privirile.

— Nu vreau nimic! şopti, înecându-se. Nici măcar să aflu de ce ne-ai ascuns ce ţi-a mărturisit Lombo.

Erau la mijlocul cinei. Alexander şedea lângă Nona iar bătrânul şi Dor în faţa amândurora.

— Li, zise Nona deodată. Lombo mi-a mărturisit numai mie planurile lui. Nu ştiu de ce numai mie. Tăcu o clipă, urmărind reacţiile ascultătorilor. Dar ştiu de ce nu i le-am trădat. Pentru că l-am iubit. L-am iubit, repetă ea, cu un mic triumf dureros.

XIII. MĂRTURISIRI

TAMARA MOON intră în sala ecranelor, fără s-o mai salute pe Voa, ca de obicei. Părea obosită.

— Singură? întrebă ea, aruncând o privire fugară spre ecranul central.

— Ro a trecut pe-aici. A stat foarte puţin. Azi este în grupă cu Victor şi Ena. Ei, ce spui? Interesant? Şi Voa îi arătă Tamarei noua imagine.

Zece stele, aşezate în cerc, se roteau în jurul unui alt Soare neobişnuit de strălucitor.

— Da!

— Ce nume să dăm constelaţiei?

— Cum vrei tu.

Voa îşi privi prietena cu atenţie. Nu spuse însă nimic. Se gândi câteva clipe şi i se adresă iar:

— Constelaţia Cercului Alb! Ce crezi?

— Mai bine Constelatia Marelui Cerc!

— Marelui Cerc! E mai frumos, într-adevăr. Aplecându-se peste planşa întinsă pe masă, Voa însemnă repede denumirea

O stea albastră luase, în centrul ecranelor, locul Marelui Cerc. Corpul ceresc părea că-şi măreşte neîncetat volumul, în timp ce explozii gigantice aruncau în spaţiu adevărate trombe purpurii.

— Cefeidă? întrebă Vuunda.

— Nu cred. Cefeidele sunt albe-albăstrii. Pulsaţiile lor se produc la răstimpuri egale. Dar asta parcă clocoteşte. Şi e singură. Consemnează-i caracteristicile. Să-l întrebăm pe Adal.

Voa îşi făcu iar câteva însemnări.

— Solitarul Roşu, şopti Tamara.

— Cum?

— Sau Solitarul Furios!

Cealaltă îşi lăsă lucrul si privi cu luare-aminte la Pământeancă.

— Ce-i cu tine Tamara?

— Am dormit prost. Sunt nervoasă.

— Nu vrei să te consulte Iu?

— Dragostea nu-i o maladie.

Voa tresări. Tamara o fură cu coada ochiului, ca un copil surprins asupra unui fapt nepermis. Roşi toată.

— Vrei să-ţi povestesc? reluă apoi, cu un calm aparent.

— Dacă ai încredere în mine...

— Îl iubesc dintotdeauna pe Adal.

— Vorbeşte-mi despre el.

— Ce ţi-aş putea spune? Sunt mulţi ani de când l-am cunoscut. Atât de mulţi, încât mă simt bătrână şi mă stăpâneşte teama că voi muri înainte ca el să afle cât l-am iubit. Până la plecarea cu „Extragalactic”, nu ştiam prea multe despre el. Pe galactonavă, Alvarez, care îl mai însoţise într-un zbor, mi-a povestit atâtea despre dânsul, încât am ajuns să-l admir şi mai mult.

— Merita atâta admiraţie? o provocă Voa, cu un zâmbet.

— Dacă merita? se aprinse Tamara. Ascultă numai! Într-o bună zi, „Extragalactic” devie de la traiectorie. Un câmp gravific ne atrăgea spre un sfârşit sigur, către un nor globular, format dintr-o puzderie de pitice albe, în care substanţa se condensase până la un milion de tone pe centimetrul cub. Trebuia să găsim linia de demarcaţie între două câmpuri de forţe, pentru a ne salva „pe verticală”, printr-o ţâşnire bruscă, în care

viteza astronavei depăşea viteza luminii. Pentru noi, acest şoc putea fi mortal. Adal ne-a adus singura şansă: întrebuinţarea unor capsule speciale, în care să rămânem cufundaţi într-un somn anabiotic. Temperatura corpului nostru avea să scadă până la plus 4 grade. Numai aşa puteam rezista supratensiunii determinate de accelerarea bruscă. Letargia noastră a durat şapte zile. Aparatajul automat a funcţionat ireproşabil. După acest interval, ne-am revenit la viaţă. Eram salvaţi! M-am repezit cu Victor spre compartimentul lui Adal. Capsula lui era însă goală! Comandantul, fie că se trezise înaintea noastră, fie că nu se anesteziase deloc, nu era acolo. Alvarez s-a făcut deodată foarte palid şi a murmurat: „N-am să-mi iert asta niciodată!” L-am căutat înfriguraţi, cu spaima în suflet. Era în compartimentul-depozit al combustibilului nuclear. Trapa etanşă ce ducea spre duzele de ejecţie ale navei rămăsese deschisă. Adal zăcea fără cunoştinţă. Sub costumul de scafandru cosmic corpul lui avea contuzii şi arsuri grave. Ne-a povestit chiar el totul, dar abia după o lună de zile. În acest timp, s-a zbătut între viaţă şi moarte. Numai priceperea lui Victor l-a salvat. L-am îngrijit toată vremea, căci nava revenise la traseul iniţial şi nu ne rămânea decât să controlăm automatele de direcţie. Nu cred că există chin mai mare decât acela de a sta de veghe lângă un om drag care suferă, urmărindu-i orice tresărire a pleoapelor, respiraţia, pulsul. O frică pe care n-o mai poţi stăpâni îţi întunecă raţiunea. De zeci de ori am avut impresia că a sucombat. Îi luam mâinile reci şi i le încălzeam în palmele mele. Când vreun strop de transpiraţie i se prelingea pe tâmple, îl sorbeam cu buze fierbinţi, şi totdeauna fugeam ruşinată, crezând că

a simţit ceva. A delirat în repetate rânduri, şi când mi-a şoptit numele, am crezut că pier de atâta fericire. Plângeam întruna, fără să mă pot stăpâni. După 30 de zile a deschis în sfârşit ochii, privindu-mă fix, şi totul s-a învârtit cu mine. De ameţită ce eram i-am sărutat mâinile, ca un copil. El a zâmbit cu greu şi m-a întrebat în şoaptă unde e Victor.

Tamara tăcu, iar Voa nu găsi ce să-i spună. Întinse mâna către umărul Pământenei. Degetele-i schiţară o mângâiere abia vizibilă! Dar fata nu observă nimic, într-atât de departe o răpiseră amintirile. Îşi aşeză cu un gest leneş o şuviţă de păr căzută pe frunte. Apoi continuă:

— După ce ne văzuse închişi în capsule, Adal fusese gata să se scufunde şi el în somnul anabiotic. Deodată răsună alarma. Apăruse o fisură la una dintre duzele propulsoare ale rachetei, rezultat al suprasolicitării motoarelor. Îmbrăcându-şi cuirasa cosmică, Adal dusese la locul accidentului sudorul electronic. Reţine că în tot acest timp motoarele lucrau în plin. Comandantul a programat sistemele de supraaccelerare, ce aveau să acţioneze automat peste circa o jumătate de oră. Pe când robotul executa reparaţia, un jet de gaze scăpate prin duza avariată l-a învăluit pe Adal, care şi-a pierdut cunoştinţa. A scăpat ca prin minune, revenindu-şi cu un minut înainte de şocul supraacceleraţiei. A fost cel mai lung minut din viaţa lui, în decursul căruia, prin ce eforturi nu ştiu, a izbutit să intre înapoi în rachetă, să ajungă în cabina medicală şi să se închidă în capsula de anabioză. Şi, parcă asta nu i-ar fi ajuns, s-a trezit înaintea noastră şi a pornit să controleze cum a rezistat astronava la accelerarea bruscă a vitezei. Şi noi dormeam! Ne-a

salvat îndrăzneala lui. Altfel nu ne-am fi regăsit niciodată, deoarece nava s-ar fi transformat într-o emulsie vizibilă doar ca o pată pe una dintre piticele albe. Zborul a continuat. Nu ştiu dacă mi-am trădat vreodată sentimentele. Am terminat câteva studii referitoare la repartiţia materiei în Galaxie şi la formele ei de manifestare. Am făcut câteva descoperiri ştiinţifice legate de mecanica gravitaţiei universale. Dal Adal şi Victor mi le-au apreciat. Şi în tot acest timp o singură dată am crezut că mă iubeşte şi el. Într-o zi ascultam muzică. M-a invitat la dans şi, după aceea mi-a sărutat mâna. A adăugat, zâmbind: „Eşti un astronaut de valoare, Tamara… Şi un om şi mai şi”. De atunci n-am ştiut niciodată ce trebuie să fac, Voa. Îl ocoleam. Stam tot mai mult cu Alvarez care-mi devenise apropiat, ca un frate. Acum ştiu că Adal mă preţuieşte, că mă respectă, că mă admiră. Mi-a lipsit curajul să-i spun că mi-e drag… Mi-e drag, Voa, şi mi-e frică să-i mărturisesc! Dacă el nu mă iubeşte? Nu dorm deseori, dar mă amăgesc în visele mele şi-l păstrez ca pe un iubit, ca pe un soţ.

— Fericirea nu vine de la sine, Tamara! şopti Voa intr-un târziu.

*

Iu, Tem şi Adal cercetau macrocelulele din turnul galben, cu ajutorul unei aparaturi adecvate. Urcară pe scara din jurul turnului, până la plafonul încăperii, de unde, printr-o trapă deschisă automat, ieşiră într-un culoar orizontal, pe care conducta cu macrocelule îl străbătea în lung, pierzându-se în depărtare. La distanţe de aproximativ trei kilometri, ea era sprijinită

prin coliere groase, susţinute de postamente cubice. Acolo, de o parte şi de alta a colierului, exista câte un şir de ferestre prin care puteau fi urmărite celulele.

După mai multe ore de mers, Pământeanul şi cei doi Vuunzi trecuseră de opt asemenea inele, oprindu-se lângă cel din urmă, ca să prânzească.

— Cred că trebuie să mai aibă şi un alt rol decât sprijinirea conductei! remarcă Tem, privind construcţia masivă a suportului. Am observat că efluviile luminoase din celule se intensifică la trecerea prin colier. N-aţi vrea să verificăm, după ce ne astâmpărăm foamea, dacă e adevărat?

Adal îşi scoase tăcut raniţa cu instrumente şi se apucă să monteze trepiedele. Vuunzii despachetară aparatele de măsurat.

— Eşti supărat cumva, Pământeanule? întrebă Voa mirată de tăcerea acestuia.

— Sunt, Voa! Nu ştiu ce s-a întâmplat cu Tamara. N-aţi văzut-o cum s-a posomorât în ultimele zile?

— Ba da! Încearcă s-o ajuţi. Doar face parte din echipajul astronavei tale! zise Tem, fixând pe tambur aparatul de filmare ultrarapidă.

— Nu ştiu în ce măsură o poate ajuta! îl contrazise Im Iu, cu un anume tâlc pentru Pământean. Am impresia că Tamara e îndrăgostită…

— Aşa? făcu Tem. Se poate; voi, femeile, vă pricepeţi mai bine.

Ceilalţi doi izbucniră în râs.

— Cred că ai dreptate, şopti Adal, al cărui zâmbet se stinsese imediat. Am observat că ţine mult la Victor.

— În ce fel?

— Sunt mai toată vremea împreună. E şi firesc, au aceeaşi vârstă! Cu Victor are, oricum, mai multe

afinităţi decât cu… unul ca mine… şi, în general…

Comandantul surâse încurcat şi începu să desfacă rucsacul cu alimente.

— Adal, zise Tem, te rog să nu te superi, dar aşa-i că ţi-e dragă Tamara?

Pământeanul se întoarse şi întâlni ochii atenţi ai lui Iu.

— Da. De ce sa mă ascund? O iubesc. Dar în toţi anii de zbor m-am gândit bine – ea nu trebuie să o afle.

— De ce?

Tem era nedumerit.

— Fiindcă nu vede în mine decât comandantul, eroul. Dacă i-aş fi mărturisit totul, m-ar fi iubit, poate, dar nu ca om, ci copleşită într-un fel de „atenţia acordată”. În locul meu n-ai socoti la fel?

— Nu ştiu.

— Şi, la urma urmei, Tamara ţine la Victor. Cum să mă fi amestecat între ei?

Îşi prinseră la costume casetele cu alimente şi-şi începură masa, aşezaţi pe podea, lângă peretele coridorului.

— Ia spune-mi, Iu, ce crezi despre efluviile luminoase ale celulelor? schimbă Adal vorba.

Vuunda se gândi un timp.

— Să vedem ce ne spun aparatele! replică ea, în sfirşit. Dacă lumina însoţeşte procese de natură electrică sau electromagnetică, n-ar fi exclus ca Doando să aibă un sistem de comandă biocibernetic, alcătuit din „neuroni” electronici şi din materia vie a acestor celule. Deşi, aşa stând lucrurile, constructorii au avut de rezolvat dificultăţi enorme.

— Şi de câştigat enorm de mult! replică Tem.

— Da, e-adevărat!

Terminară masa, apoi Iu strânse capsulele cu

alimente. Bărbaţii începură să controleze înregistrările aparatelor.

— Aveţi amândoi dreptate! zise Adal bucuros. Suporturile au un dublu rol: sprijină conducta şi, totodată printr-un sistem deocamdată necunoscut, accelerează şi intensifică impulsurile ce străbat celulele în ambele sensuri. Lumina de la ferestre nu e decât un proces secundar al reacţiilor din celule. Principala sarcină a acestora din urmă e de a transporta impulsurile, cu o viteză ce atinge, judecând după filmul ultrarapid, 15 000 de kilometri pe secundă!

— Cât? sări Iu neîncrezătoare.

— Exact cât v-am spus. Iar impulsurile, care în vreo 5 secunde îl pot înconjura pe Doando, sunt de natură nervoasă, după câte văd, cu toate că li s-a asociat şi un puternic flux de unde electromagnetice. În corpul omului, ele circulă cu doi metri pe secundă; aici, de peste şapte milioane de ori mai repede, graţie acceleratorilor înşiraţi pe conducte. Aşadar se confirmă supoziţiile dumitale, Iu: această astronavă, uluitoare din toate punctele de vedere, trebuie să fie condusă de un complex biocibernetic, cu o rapiditate şi o promptitudine a reacţiilor pe care nu le putem decât invidia. E posibil ca sistemul de celule să aibă ramificaţii în întreaga navă.

Se aflau la 50 de kilometri de „Noua Arcadie” şi „Oaza Soarelui”. Tocmai îşi terminaseră dejunul. În dreapta coridorului larg pe care veniseră se afla o sală adăpostind un turn cu macrocelule. Din direcţia lui iradiau valuri de lumină verde.

Em Ro dispăruse undeva. Alvarez şi Ena îl aşteptau pentru a porni împreună spre casă. Cei doi tineri se

împrieteniseră repede. Inepuizabila bună dispoziţie ce-l caracteriza pe Pământean, politeţea, micile atenţii spontane faţă de partenera de echipă contribuiseră în mare măsură la apropierea lor.

Victor tocmai descoperise un scaun comod pe marginea soclului ce susţinea un grup de conducte trase de-a lungul coridorului. O chemă pe Ena alături.

— Ce mai vrei să ştii astăzi, savant nesăţios? glumi Vuunda, aşezându-se lângă el. Cum se fac sosurile mâncărurilor la noi acasă?

Primind ca temă de cercetare complexele biologice vuunde, Alvarez o sâcâia adeseori pe coechipiera lui cu cele mai năstruşnice întrebări despre viaţa pe planeta de gheaţă.

— Nu, replică Pământeanul. De ce echipajul vostru are mai multe femei decât bărbaţi?

— Fiindcă şi acasă suntem mai numeroase, circa 65% din totalul populaţiei. Din raţiuni de conservare a speciei, desigur. Şi fii convinsă că e o superioritate nu numai numerică! zâmbi ea, punându-şi în valoare bicepşii. Dar la capitolul gingăşie, Pământenele ne bat. Mai ales dacă seamănă toate cu Tamara.

Tânărul izbucni în hohote de râs.

— Ena, eşti modestă. De unde ştii că eu n-am despre tine aceeaşi părere cu a ta despre Tamara?

Fata încercă să-şi ascundă stânjeneala (niciodată Tem nu i-ar fi făcut un asemenea compliment):

— Cunoşti bine codul manierelor elegante!

— Asta n-are nicio legătură. — Victor îi luă mâna şi o mângâie cavalereşte. Sunt convins că dacă v-am lăsa să bântuiţi singure pe aici, pe tine şi pe Tamara, bărbaţii ăştia care stau ascunşi în tenebrele lui Doando ar da buzna afară, să vă declare admiraţia lor.

— Dacă vor fi existând asemenea bărbaţi.

— Te contrazic. Sunt permanent în mijlocul nostru. I-am văzut.

Surprinsă, Ena făcu ochii mari.

— Glumeşti?

— Ascultă şi judecă singură. Undeva, departe, acolo unde numai puterea minţii ajunge, trăiau pe un corp ceresc numeroase fiinţe gânditoare. Oamenii erau harnici, conducătorii pricepuţi, pacea le uşura munca de milenii. Cunoscuseră cea mai rafinată civilizaţie. Ştiinţa, arta şi literatura atinseseră culmile dezvoltării lor. Oamenii s-au avântat în ceruri, cucerind constelaţie după constelaţie. Au strâns cele mai mari comori şi, fiind bogaţi şi fericiţi, îşi vedeau de treburile lor şi fiecare cunoştea succesul şi gloria. În societatea aceea fusese stârpită îngâmfarea prostească, mândria deşartă şi egoismul. Ţi-era mai mare dragul să trăieşti în lumea Nufilor. Pe atunci, când s-au întâmplat cele ce vreau să-ţi povestesc, trăia într-un orăşel vestit un înţelept, pe nume Mlu. Şi ştia omul ăsta atât de multe, încât din moşi-strămoşi nu se pomenise de un altul ca dânsul. Agricultorul şi astronomul, poetul şi mecanicul, şi savantul, oricine putea veni să-i ceară sfatul, căci era tare priceput la toate. Într-o bună zi, Mlu a fost chemat de cel mai mare conducător al Nufilor. Au stat de vorbă într-o grădină. Parfumul florilor îi ameţea. Din susurul fântânilor arteziene se năşteau cântece, iar copacii seculari îşi legănau vârfurile în nori. „Înţeleptule, începu să vorbească marele conducător, spune-mi, te rog, ce crezi despre frumuseţea noastră fizică şi morală?” Bătrânul s-a gândit cât s-a gândit şi i-a răspuns cu blândeţe: „Prietene, trupurile Nufilor sunt urâte, aş îndrăzni să afirm chiar hidoase. E adevărat că suntem

mari, uriaşi. Dar scheletul acesta construit de natură cu logică îmi apare cam anapoda, sub masca informă de carne, care nu conţine nici urmă de armonii geometrice. Însă aşa a apărut viaţa raţională la noi, şi n-avem ce face. Ne-am obişnuit cu urâtul şi-l confundăm cu ceea ce ar trebui să fie frumos. Gândurile ne sunt luminoase. Pe plan moral, atingem perfecţiunea. Vom lupta să cunoaştem Galaxia, populând şi alte planete. Sub aspect fizic vom rămâne însă urâţi." „Şi nu ne putem schimba? Ştiinţa nu ne ajută?" „Ba da, prietene, ba da. Legile mutaţiilor sunt deja cunoscute. Vor trece însă, până să ne putem schimba, milioane şi milioane de ani." „Mult, foarte mult timp. Ai convingerea că în alte lumi oamenii sunt mai frumoşi decât noi?" „Da. Să nu uităm însă că formele de viaţă sunt uimitor de complexe. S-ar putea să existe şi oameni mai urâţi decât noi." „Dar unde sunt ceilalţi oameni, în faţa cărora să rămâi mut de uimire şi admiraţie?" „Să-i căutăm, prietene, să-i căutăm!" Şi aşa se face că rachetele cele mai perfecţionate au scormonit depărtările cosmice, în căutarea lumilor cu oameni frumoşi. Dar, deşi au descoperit mereu alţi semeni, niciunul nu era atât de frumos încât să le stârnească admiraţia. Văzând cum stau lucrurile, Nufii hotărâră construirea unei planete artificiale. Un fel de astronavă, aşa cum este Doando. Vor lua legătura cu alte nebuloase, căutând idealul. La bordul navei, echipajul nu trebuia să fie numeros. Astronava dispunea de un aparataj extrem de complicat, ce făcea realizabilă orice dorinţă a lor. În apropierea unei Galaxii, răpiră câteva fiinţe raţionale, cu rachete cu tot. I-au studiat îndelung. Frumuseţea acestor oameni i-a surprins. De unde or fi venit? Ce căutau? Şi ca să nu-i

sperie prin apariţia lor, Nufii au amânat de fiecare dată întâlnirea. Stăpâniţi de gândul acesta, le-au arătat totuşi, indirect, că sunt buni, înţelegători şi că ştiinţa lor este foarte mare. Povestea nu ne spune ce-a mai fost. Poate că o dată şi odată reprezentanţii acestor lumi vor lua legătura unii cu alţii, Ah! Tare îmi pare rău, Ena, că nu cunosc sfârşituî poveştii!

Fata, care urmărise totul cu atenţie, nu părea de loc mulţumită.

— Ai imaginaţie, tinere!

— Să visăm, Ena! Fără vis, ştiinţa n-ar căpăta nici strălucire, nici farmec.

— Destul, destul! M-ai convins!

Şi fata îşi astupă urechile cu amândouă mâinile. Bărbatul izbucni în râs, şi, observându-l pe Ro, care se apropiase, îi ieşi în întâmpinare.

— Ceva nou? întrebă el.

— Da, răspunse Em Ro, apropiindu-se. Toate celelalte coridoare sunt închise, Mai departe nu putem trece. Cel puţin în zona aceasta.

— Acelaşi lucru l-am constatat şi noi. Eu aş propune totuşi să mai încercăm o dată. Poate au uitat să se lase un bilet: „Nu suntem acasă. Reveniţi”.

— Zadarnic, răspunse Ro, făcându-se că n-a observat înţepătura lui Victor. Pe aici, intrarea este strict interzisă.

— „Intrarea strict interzisă”, repetă Pământeanul, ironic. Venim, constatăm şi plecăm. Dar dacă ei se răzgândesc şi ne dau voie?

— Care „ei”? Ro făcu un gest vag cu mâna: Mă rog, dacă eşti convins, n-ai decât să-ncerci. Dar discută mai întâi cu Adal. Sunteţi gata să pornim spre casă?

Intrând în urma lui Victor, Adal aprinse lumina şi

închise grijuliu uşa.

— Ia loc! Trebuie să stăm de vorbă! zise el, mai hotărât ca altădată.

— Şi eu te-am căutat tot pentru asta! răspunse tânărul Ce ne facem cu cercetările? Merg prea încet. Astăzi cei de pe Doando ne-au interzis accesul, Enei, lui Ro şi mie spre o serie de construcţii pe care le bănuim foarte importante.

— Deocamdată lasă asta. Te-am chemat pentru altceva

— Sunt numai ochi şi urechi, dragul meu comandant.

— Dă-mi voie să mă-ndoiesc!

Adal se apropie de Victor, îi luă faţa în palme şi i-o ridică spre el.

— Nu înţeleg! murmură tânărul, copleşit de duioşia gestului.

— Măi puştiule, unde ţi-e capul? Ce faci cu ochii şi urechile tale?

— Îmi închipui că percep realitatea! răspunse acesta, ca un copil obraznic, dar cu glasul plin de sfială.

Comandantul îl lovi în glumă pe obraz, însă redeveni imediat serios, aproape grav.

— Victor, ţin să-ţi aduc la cunoştinţă, dacă nu ştiai, şi să te avertizez, dacă totuşi ai aflat, că un om suferă din pricina ta.

— Suferă? Îmi închipui…

— Să-ţi fie ruşine dacă ştii şi nu faci nimic. E o chestiune delicată, cu care, în viaţa de toate zilele trebuia să-ţi baţi capul singur. Dar aici suntem pe o astronavă şi cunoşti bine legile cosmonauţilor. Să te jertfeşti, dacă e nevoie, pentru semenul tău… Şi să te încrezi în experienţa şi priceperea comandantului… Dar n-are rost să ţi le-nşir pe toate. Ce facem? Fata te

iubeşte, şi nu de azi, de ieri. Tu n-ai băgat de seamă?

— Adal – răspunse Victor, acum serios şi el – pentru mine ar fi o mare fericire. Dar de unde ai atâta certitudine?

— Ia ascultă, crezi că nu mă mai pricep la oameni? N-am văzut nimic în tot timpul zborului? Şi pentru un orb e clar că Tamara s-a îndrăgostit şi în orice caz nu de mine.

— Tamara??

— Ei, poftim! Ce mă priveşti aşa? Ascultă bine ce-ţi spun. Ţii minte că în urmă cu doi ani, pe „Extragalactic”, a avut loc un accident?

— Asta n-am s-o uit niciodată. Când s-a spart duza aceea şi ai vrut cu orice preţ s-o repari, nu? Intra în atribuţiile mele. Te-ai abătut de două ori de la regulamentul astronavigaţiei: întâi interzicându-mi să-mi exercit funcţiunile în cadrul echipajului, apoi riscându-ţi viaţa intr-un mod cu totul nepermis pentru un comandant.

— Ştii de ce am făcut-o? Pentru Tamara.

— Dar ea era în afara oricărui pericol, intrase deja în anabioză când s-a dat alarma.

— Nu aşa, nepriceputule! Operaţia era extrem de primejdioasă. Puteai pieri în timpul intervenţiei. Trebuia să trăieşti, fiindcă ea te iubeşte. Ce e greu de înţeles în asta?

— Tamara? Mă iubeşte? Dar tu ştii că în luna aceea îngrozitoare, cât ai zăcut în nesimţire, ea… Ha, ha, ha!

— De ce râzi?

— Ha, ha, ha, ! Tamara! Şi eu care credeam că vorbeşti despre cu totul alcineva!

— Stai, unde pleci?

— Lasă-mă! Nemaipomenit! Când o să afle… Va să

zică, de asta nu voiai tu...

Hohotele lui se pierdură în încăperile locuinţei. Adal, rămas singur, stinse lumina şi se opri lângă fereastra deschisă. Contempla umbrele nopţii, care învăluiau podişul şi marea. Era puţin trist, puţin înduioşat.

„Tinereţe... gândi el, neştiind dacă să-l admire ori să se necăjească pentru băiat. Oare şi eu aş fi fost la fel? Poate, dacă, dragostea mi-ar fi ieşit în cale pe-atunci. Dar m-a găsit tocmai acum, afurisita, şi încă aşa, prea târziu şi pe nepregătite. Biata Tamara. Cât aş fi vrut să nu sufere, nici măcar o clipă...”

Îşi aminti de cosmodrom, de fata emoţionată până la lacrimi, de bustul pe care el i-l sculptase din memorie.

Se trezi bine dispus. Razele soarelui artificial scăldau din belşug încăperea. În ultimele zile nu avuseseră timp să-şi mai facă antrenamentele de gimnastică, de aceea o dorinţă irezistibilă de a înota puţin îl făcu să nu mai ezite. Din câteva mişcări îşi aruncă de pe el îmbrăcămintea. Purta întotdeauna un slip elastic, negru, strâns pe coapse. Înfiorat uşor de răcoarea care-l învălui, începu să alerge încet din cameră în cameră. Victor nu era acolo. Patul Tamarei era gol şi pledul zăcea aruncat în neorânduială. Cu aceiaşi paşi elastici şi repezi, Adal coborî cele câteva trepte şi sprintă puternic spre peninsula de pe malul mării.

Obişnuit cu eforturile fizice, antrenat, având reale calităţi atletice, gonea cu plăcere. Se opri pe mal, lângă apele albastre. Pieptul larg i se ridica şi cobora uniform în ritmul respiraţiei. După câteva mişcări de relaxare ridică braţele deasupra capului şi se aruncă în apă. Apăru târziu, departe de ţărm. Răsuflă zgomotos şi, înotând energic, se îndreaptă către atolul din apropiere.

Soarele artificial poleia zările. Calcarul recifal al

stâncilor strălucea într-un alb imaculat. Frunzele palmierilor atârnau zdrenţuite şi leneşe peste suprafaţa lucie a mării. Câteva siluete arborescente de mărgean îşi întinseseră braţele gingaşe spre înalturile calme.

Adal se căţără pe ţărmul abrupt. Sus căută, între ierburile luxuriante, un luminiş unde să se poată odihni câteva minute. Îl găsi în mijlocul palmierilor zvelţi. Se întinse mulţumit pe insuliţa de nisip cald. Închise ochii.

Deodată auzi lângă el paşi uşori. Înainte să schiţeze vreo mişcare, vocea Tamarei răsună melodioasă:

— Bună dimineaţa!

— Bună! răspunse el, ridicându-se, plăcut surprins.

— Mi-ai furat ideea! reluă fata veselă, întinzându-i mâna.

— Da, simţeam nevoia unei destinderi. Adal îi strânse mâna şi adăugă: N-ai nimic împotrivă dacă mă mai întind puţin?

Şi fără să aştepte încuviinţarea, se aruncă pe nisip, cu faţa în iarbă.

— Într-un ceas trebuie să fii cu Voa în sala ecranelor, să-i schimbaţi pe Tem şi pe Iu.

— N-am uitat!

— Iartă-mă! tresări Adal.

Inflexiunile din glasul Tamarei îl surprinseră. Era reproş? Tristeţe? Se întoarse pe o parte, sprijinindu-si capul într-o mână. Fata stătea cu genunchii strânşi sub bărbie şi cu braţele încolăcite în jurul lor. Privea departe pe mare.

— N-ai vorbit cu Victor nimic? zise el, căutând să pară cât mai firesc.

— Ba da! răspunse ea cu un zâmbet.

— Atunci e bine?

Fără voie, Adal lăsă să-i scape un oftat. Zâmbetul

Tamarei se stinse. Ea îl ţintui pe comandant cu ochi mari şi trişti şi-i şopti, liniştită şi întrebătoare ca o fetiţă:

— Te iubesc, Adal. Sfătuieşti-mă, ce să fac?

O adiere abia simţită înfioră zările. Oglinda apelor se tulbură în valuri mici. Suflul răcoros fâlfâi într-o doară peste pădurea adormită, iar petalele unei flori tremurară, parcă surprinse.

Bărbatul îşi îngropase iar faţa în iarbă, chinuit de îndoială şi de speranţe, nedumerit cu privire la Victor, asaltat de zeci de întrebări cărora nu le găsea răspunsul.

— De ce taci? întrebă fata cu o nesfârşită răbdare în glas. Te iubesc de când m-ai sărutat atunci, la cosmodrom, prima şi ultima oară. Am aşteptat ani de zile s-o vezi ori s-o afli. Ai tăcut mereu, ca şi-acuma. Dar îmi eşti comandant şi-ţi cer sfatul: ce am de făcut? Să mă resemnez? Să încerc să uit?

Adal asculta, învins de emoţie, fiindcă întâia oară acest „te iubesc” îi era adresat lui. Ceva ca o nedumerire îi stăruia în gânduri, că poate n-a priceput bine, şi Tamara vorbeşte de un străin. Cum, el, bătrânul Adal…

Adică de ce bătrân? Din cei o sută de ani ai vieţii active nu trăise decât jumătate. Şi cum de s-a gândit că n-ar mai putea iubi?

Ridică încet ochii în care i se citea tulburarea, şi în clipa aceea Tamara înţelese că şi el o iubea de mult. Şi atunci, înecată de fericire, vru să se răzbune pentru anii pierduţi fără rost şi spuse cu voce stăpânită:

— Bine. E limpede. Să evităm o discuţie neplăcută pentru amândoi.

Se ridică repede şi plecă înapoi spre apă. După zece paşi, intrigată că Adal n-o urmează, îşi zise că e foarte

bine; să sufere şi el. După încă zece paşi, începu să se sperie că a înţeles greşit. La următorii zece, îngrozită că el n-o iubeşte, se aşeză sub primul palmier, gata să izbucnească în plâns.

Adal o găsi suspinând de zor. O privi mult timp, cu un amestec ciudat de ocrotire şi stinghereală. „Ia te uita; cum a crescut! Şi ce frumoasă e!” îşi spuse. Îi atinse părul lung, blond, revărsat pe umerii arămii. Se aşeză alături de ea şi-i cuprinse faţa în palme.

— Şi eu îmi amintesc de cosmodrom, când mi-ai întins cu amândouă mâinile nişte flori încălzite de palmele tale…

— Mai spune-mi! ceru fata, parcă uimită.

— La început, aveam îndoieli. Nu ştiam dacă trebuie, dacă şi tu mă iubeşti. A mai fost şi răspunderea pentru voi, pentru reuşita misiunii noastre. Nu-mi era frică de dragoste, dar nu m-am priceput ce să fac… Asta e tot. Ţi-am dat un sfat bun?

— Da, zise Tamara încet.

Începu să se joace cu o buclă de păr, răsucind-o pe degete. Se simţea nefiresc de liniştită, cu gândurile limpezi, şi privi împrejur mirată că lumea s-a schimbat pe neaşteptate, umplându-se de o lumină orbitoare.

Se ridică dintr-un salt, îl sărută pe Adal, neîndemânatic, pe colţul buzelor, apoi îl apucă strâns de mână şi fugi spre mare, alături de el.

— U-u!

Victor le făcea semn cu mâna de pe ţărmul spre care se îndreptau.

— Puştiul! murmură Adal, plin de recunoştinţă şi duioşie.

XIV. ECHIPAJUL DE PE DOANDO

ERA SPRE DIMINEAŢĂ. Victor Alvarez primise misiunea de a urmări, împreună cu Ena, sistemul turnurilor cu macrocelule. Adal cu ceilalţi se împărţiseră între a cerceta încăperile lui „Doando” şi a-l scoate pe „Extra galactic” la suprafaţă. Băiatul şi fata plecară, în costume cosmice, renunţând la vehicul. Trecură întâi pe la centrul de comandă ca să chibzuiască din ce parte să-şi înceapă cercetarea. Pe ecranul lui, luminiţele indicau poziţia turnurilor descoperite până atunci: una galbenă, alta violetă, alta verde, roşie, albă. Toate se grupaseră într-un distinct arc de cerc, cu centrul în marele gol al rachetei. Firişoare de culori imprecise le uneau într-un nod din interiorul arcului de cerc. Acest nod hotărâră cei doi să-l găsească.

O luară spre turnul galben, care era cel mai apropiat. Urcară treptele, din palier în palier. Ena înainte şi băiatul după ea, ajutând-o. Celulele oscilau la trecerea lor; se deplasau la stânga şi la dreapta, parcă urmărindu-i. Cum îi simţeau oare? Ce antene nebănuite le trimiteau impulsurile mişcării? Treptele se terminară sus în întuneric, sub plafonul încăperii cilindrice. Acolo era o platformă largă.

— Ce facem?

— Întâi ne odihnim! comandă el. Mâncăm? Mi-e foame.

— Mâncăm! aprobă Ena.

Tânărul desfăcu raniţa şi scoase cutia cu alimente şi termosurile cu răcoritoare.. Şi le înşurubară la costume şi, aşezându-se pe platformă cu picioarele atârnate,

începură să se ospăteze. Ena îl privi insistent. Când îi văzu ochii, Victor se opri din mestecat. Avea certitudinea că tandreţea afectuoasă pe care o simţea de mult pentru fată se preschimbase pe neaşteptate într-un început de iubire. Şi deodată, parcă împotriva voinţei lui, o amintire de demult îşi făcu loc printre gândurile şi emoţiile ciudate ce-l asaltau în preajma Vuundei.

— Ascultă, ţi s-a povestit vreodată despre pantere?

— ?

— Hai să mergem, şi am să-ţi spun pe drum o istorie cu şi despre ele. Sunt animale sprintene, foarte puternice şi crude. Îmi amintesc… Casa noastră – m-am născut în orăşelul Da Vinci – era învecinată cu pădurea. O întindere colosală de copaci, numită de unii junglă, de alţii taiga, după cum erau obişnuiţi în locurile lor de baştină de pe Pământ şi care îmbracă o treime din „Terra V”.

— O treime?

— Nu e străbătută decât de şosele, drumuri de tren şi ici-colo populată cu oraşe, în majoritate de sondori şi mineri. În subsolul ei e mult petrol şi pe alocuri uraniu. Plouă în fiecare săptămână, iar copacii ating în medie 80 de metri înălţime. Sunt copaci ciudaţi, cum nu există nici pe Pământ. Unii produc o răşină plastică, din care se fac învelişurile rachetelor.

— Şi al lui „Extragalactic”?

— Şi. Alţii au trunchiuri îmbibate cu săruri metalice. Frunzele lor sunt de mai multe culori. Aici, între ramuri încolăcite ca o spirală în jurul tulpinii, îşi fac cuiburi păsări gigantice, cu aripile de câte patru metri. Odată, într-o excursie care a ţinut peste trei luni de zile, am întâlnit în junglă o haită de pantere. Primii colonişti

ajunşi pe „Terra V” au adus cu rachetele două perechi de pantere, cărora le-au dat drumul în pădure. S-au aclimatizat la noile condiţii într-o formă curioasă, adunându-se în haite. Pe Pământ trăiesc singuratice, în pădurile tropicale, dar la noi aveau de înfruntat pericole cărora, izolate, nu le-ar fi putut face faţă.

Parcurseseră vreo patru kilometri, iar înclinarea coridorului se menţinea aceeaşi. Conducta celulelor vii prinsese să se îngroaşe pe nesimţite şi lumina sporea.

— Ne-am aşezat tabăra într-o poiană largă – povestea el. Era pe la apusul soarelui, însă în pădure se şi lăsase noaptea. Aprindem focurile, cinci focuri în colţurile taberei. Eram trei băieţi şi trei fete. Fetele au pretins să ne prepare cina frigând carne pe cărbuni şi fierbând o supă. Îşi luaseră vase speciale pentru asta. Zis şi făcut. Mai aprindem un foc în mijloc şi aşteptăm. Fetele, ce să zic, nu se prea pricepeau. Încercară ele aşa, încercară altfel, nimic. Carnea se ardea în aşa hal, că trebuia să o arunce. A treia oară totuşi izbutesc. Întindem mesele pliante, ne lingem buzele, adulmecăm friptura. Nu ştiu cum se uită Lyss spre pădure şi auzim: „Ce e acolo?” Acolo erau cel puţin cincisprezece perechi de luminiţe albastre-verzi, cam de mărimea celor de pe ecranul centrului de comandă. „Ce-i asta, zice Dem, licurici?” Licuricii sunt nişte insecte fosforescente mititele.

Ena privea cu uimire copilărească la tovarăşul ei. Totul i se părea un basm: şi pădurea luxuriantă pe care nu şi-o putea imagina, şi excursia îndelungată făcută atunci de el, şi animalele care-i pândeau din întuneric. Pe Vuundo nu exista nimic din toate acestea.

— Până să termine Dem, răsună un răget ciudat, cam sâsâit, dacă îţi poţi închipui aşa ceva, apoi încă unul, încă unul… „Pantere!” Aveam arme cu toţii, chiar şi

fetele trăgeau straşnic. Panterele adulmecaseră friptura noastră şi veniseră grămadă. Într-un minut am fi scăpat de ele în linişte. Ei, dar e păcat să le ucizi. Sunt rare, poate singurele pe toată planeta. Ne uităm unii la alţii. Dacă era foc, nu săreau peste noi, le era teamă.

Atunci să ţinem focurile treze. Adunăm lemne. Nur propune să chemăm prin radio un elicopter, să ne ia de acolo. Dar fetele – închipuie-ţi, tocmai ele! — protestează. „Doar nu vă e frică? Ce, suntem în primitivitate, cum vedem o fiară, o ştergem?” Nur înghite în sec şi tace. Lemnele ne ajungeau până după miezul nopţii. Dar apoi? Lyss propune să ţinem doar trei focuri, mai mici, în jurul nostru. Ne declarăm de acord.

Conducta devenea din ce în ce mai groasă, iar lumina mai puternică. Pereţii erau roşcaţi, ca de fier ruginit. Pe jos se zărea ceva, ca un praf foarte fin, ce se ridica la fiecare pas al călătorilor.

— Panterele parcă încremeniseră pe locurile lor. Răgeau din când în când, tot aşa sâsâit. Cu încetul ne-a cuprins o încordare de neînţeles. Nur îşi ia ghitara, dar n-apucă să scoată un sunet, căci fetele i-o smulg, privindu-l înciudate. Ana mă ia deoparte şi-mi spune: „Crezi că mai scăpăm?” Mă uit la ea, tremură. „Negreşit”, zic. Ba nu cred. Lemnele se termină.” Într-adevăr, erau pe sfârşite, şi altele nu se mai aflau în jurul taberei. Mai departe nu aveam curaj să ne ducem. „Chemăm elicopterul!” propun eu. „Prea târziu! în trei ceasuri, cât îi trebuie să ne ajungă, răsare soarele. Până atunci suntem de mult…” şi înghite ultimul cuvânt. Mă gândesc că s-ar putea să aibă dreptate. „Ascultă, mă trage Ana de mânecă, acum, că tot nu mai scăpăm, să-ţi spun ceva. Te iubesc. N-ai văzut asta, şi nu ţi-aş fi mărturisit, niciodată, dar acum e bine să ştii.” Fac ochii

mari. „Cum adică?” Ana se întoarce la ceilalţi, fără o vorbă. Iar eu rămân acolo, în faţa focului, cât se poate de nedumerit.

Tânărul privi la Ena şi o luă de mână, oprind-o.

— Hai să mai stăm puţin!

— Povesteşte! îl îndemnă fata. Ce-a mai fost?

— Spre ziuă, am pus în bătaie reflectoarele portative. Panterele nu-şi părăseau însă locurile şi am intrat la bănuială. În sfârşit, începu să se lumineze. O dată cu soarele, ne reveni curajul. Nur făcu primul pas dincolo de cenuşa focurilor. Nu păţi nimic. Atunci mai făcu un pas, şi încă unul. Ne cheamă cu mâna. Râdea. În viaţa mea n-am mai văzut un om râzând astfel. I se înnodaseră lacrimi în barbă. „Ce e?” întreb. O aud şi pe Lyss că râde. Încep şi ceilalţi. „Ce e?” Ana mă ia de mână şi mergem la marginea pădurii.

— Spre pantere?

— Da. Panterele erau numere de marcaj bătute în copacii plastiferi, aceia din care se fabrică rachetele.

Ena râse şi ea, mult, strângând mâna pe care Pământeanul nu şi-o retrase.

— Se reflecta focul în ele. Despre „mugete”, ce să-ţi spun? Scârţâiau crengile în vârful pomilor. Acolo, la 100 de metri, bătea vântul, fără să ajungă la noi.

— Şi Ana? se interesă fata, devenind dintr-o dată gravă.

— Când am ajuns lângă copaci, am întrebat-o dacă mă iubeşte într-adevăr. A negat cu tărie. Pretindea că mi-a spus „prostia aceea” fiindcă îi era tare frică şi voia să aibă pe cineva aproape. Dar minţea, am fost sigur, îi era ruşine pentru mărturisire. Spre seară a chemat un elicopter şi a plecat. N-am mai văzut-o de atunci. Era o fată ciudată… Nu e ruşine să-ţi spui dragostea.

— Chiar când celălalt nu ştie nimic? zise Ena şi tresări.

— Chiar atunci! răspunse tânărul.

— Şi dumneata de ce n-ai căutat-o apoi pe Ana?

— Era mai mare cu cinci ani decât mine. Nu, nu de asta. A fost prima dată când o fată mi-a spus că mă iubeşte. Prima şi... singura. Iar eu aveam doar optsprezece ani. Acum însă....

— Nu mi-ai spus, îl întrerupse Ena, dacă aţi întâlnit cu adevărat pantere.

— Desigur, peste vreo trei săptămâni. Erau şase, atâtea am numărat. Au sărit ca nişte mari linii negre prin faţa noastră, mistuite de codru.

Centrul pe care-l atinseră tinerii depăşea şi cele mai avântate închipuiri ale lor. Cinci conducte (de la cinci turnuri – galben, violet, verde, roşu, alb) se împleteau într-una singură, groasă de vreo treizeci de metri, terminată cu un corp hexagonal masiv, negru, metalic. Încăperea ce-l adăpostea semăna cu o grotă, vastă, cu pereţii neregulaţi, având surse luminoase camuflate, care prinseră să pâlpâie la intrarea celor doi.

— Te pomeneşti că aici sunt şi ei! exclamă Victor.

— Necunoscuţii? întrebă fata, oprindu-se.

Băiatul tăcu. Se aşeză pe o ridicătură, încruntându-se gânditor. Voia să ia o hotărâre pe care Ena o aşteptă răbdătoare.

— Sesam, deschide-te! mormăi el, dar ea nu-l înţelese şi nici nu întrebă. Peştera celor 40 de hoţi! Ena, ce facem?

— Să-i chemăm pe ceilalţi prin radio?

— Nu, nu, au destulă bătaie de cap şi aşa. Ia priveşte acolo! Nu pătrunde în prisma asta hexagonală o altă conductă, asemănătoare celei care ne-a adus până

aici?

— Ba da, dar nu una singură, ci patru.

Tânărul fluieră subţirel şi, voind să-şi treacă mâna prin păr, se lovi de cască. Sări în picioare şi se apropie de prismă, uitându-se la ea de jos în sus.

— Cât o casă cu opt etaje! aprecie el. N-are nicio intrare.

Începură să dea ocol construcţiei, în vârtejul obositor al luminilor care tremurau tot mai tare. Pe jos – acelaşi praf înâlnit şi în coridor, un praf pufos, elastic parcă, ce plutea, răscolit de tălpile lor, într-o pânză subţire, ajungându-le până la glezne uneori.

— Ce crezi că e?

— Produse ale dezasimilaţiei celulelor din conducte! răspunse el, cu o siguranţă care o convinse şi pe fată.

Razele multicolore se învârteau tot mai speriate, pe măsura apropierii celor doi de locul unde conductele pătrundeau în prismă. Într-adevăr, acolo exista un fel de trapă concavă, alături de care, pentru prima oară pe Doando, străluceau butoanele sticloase ale unui tablou de comandă. Băiatul se precipiă spre trapă şi o contemplă, vădit satisfăcut.

Apoi apăsă butonul central, cel mai mare. Uşa se deschise fulgerător şi dinăuntru răzbi o lumină violet-închis, aproape indigo. Becurile din grotă aruncau flăcări de-a lungul zidurilor opace.

— Ena, tu stai aici! Ba da, fă cum îţi spun! Poate va fi necesar să mă ajuţi.

— Rămâi! îl apucă Ena de braţ. Mi-e frică, luminile ne avertizează de un pericol.

— Nu fi copil! o mângâie băiatul pe mână. De vreme ce trapa există, înseamnă că se poate intra. Noi avem un proverb: cine se teme de lupi să nu se ducă în

pădure. De lupi sau de pantere, în sfârşit,

Râse, încurajator.

— Rămâi! insistă fata.

— Stai lângă uşă. Dacă se întâmplă ceva, te chem.

Trecu pragul înalt scăldându-se în indigoul razelor, care-i dădură înfăţişarea unei apariţii de basm. Dibui o vreme, neobişnuit cu lumina, dar curând ochii i se adaptară; descoperi o reţea de mii de fibre ce tremurau mărunt, ca nişte corzi de instrumene muzicale, învelind pereţii sferei în care intrase. În ciuda violetului ce uniformiza totul, crezu că deosebeşte mai multe culori. Vibraţia lor se datora unor contractări şi dilatări sucesive, care îşi triplară intensitatea la venirea lui.

— Ce este? se interesă Ena, vârând şi ea capul.

— În ordine, îi răspune el.

În partea opusă trapei, se distingea o placă dreptunghiulară, reflectând mai puternic lumina ce cădea de pretutindeni. Tânărul păşi într-acolo, apucă fibrele şi încercă să le dea în lături. Spre surprinderea sa, nu opuseră rezistenţă şi chiar rămaseră în poziţia voită de el. Erau dure la pipăit, însă foarte elastice. Şi chepengul dreptunghiular avea un tablou de comandă, prin intermediul căruia uşa se deschise tot aşa, fulgerător.

— Luminile din grotă s-au stins! strigă Ena de afară. Ce facem?

— Nu te speria! veni replica Pământeanului. O să-şi revină. Ai grijă şi nu sta pe-aproape, cine ştie cum va reacţiona maşina asta mai târziu.

Imediat ce trecu şi prin trapa a doua, fu întâmpinat de raze portocalii, care-l făcură să închidă ochii! Astfel că nu văzu placa închizându-se în urma lui. Mari ogive străbăteau vertical zidurile metalice ale noii încăperi,

cât o sală de castel medieval. Dincolo de ele, pulsau neîntrerupt macrocelulele atât de cunoscute; câte o colonie la fiecare fereastră: violetă, galbenă, verde, roşie, albă. Băiatul era total nedumerit. Observă în spaţiile dintre ogive fâşii prelungi, eliptice, cu multe semne în relief şi cu o claviatură ca a pianelor. Se temu însă să atingă ceva. Întinse degetul, pipăind una din celule. Rezultatul fu catastrofal. Colonia atinsă se rostogoli moale din ogivă, ca un poliedru cu muchii rotunjite, şi se lăţi pe podea, întinzându-şi marginile în zbateri monstruoase. Din corpul ei se întindea un fel de tub de culoare albă, care o lega de colonia următoare.

Tânărul se dădu înapoi, mai mult surprins. O a doua aglomerare, trasă de tub, veni în locul celei dintâi, apoi căzu ca şi ea, cu aceleaşi zvârcoliri de meduză, întinzându-se pe podea. Procesele vitale ale protoplasmei, accelerate de excitaţiile atingerii cu obiectele, se desfăşurau în fracţiuni de secundă, dând impresia unei respiraţii anevoioase. Picioarele lui Victor fură blocate, prinse strâns în masa străvezie, ca de nişte cătuşe.

— Ena! strigă el, speriat de-a binelea.

— Unde eşti? veni, slăbit, răspunsul fetei; probabil chepengul dreptunghiulor ecrana undele radioemiţătoarelor.

A treia, a patra, a douăzecea aglomerare verde zvâcniră în îngustimea ogivelor. Gelatina, doar aparent moale, îi ajunse tânărului până la brâu.

— Am rămas aici! comunică el, silindu-se să-şi liniştească glasul. O mică defecţiune. Cheamă-i pe ceilalţi.

— Unde eşti? veni iar slăbit, răspunsul fetei.

Dacă ar fi mânuit butoanele tabloului de afară,

chepengul s-ar fi deschis, poate. Dar celulele n-ar mai fi putut fi oprite, ar fi inundat grota şi tunelul prin, care veniseră.

— Rămâi, Ena, rămâi acolo!

Mâinile lui, imobilizate pe lângă corp, încercau încă să apuce, să împingă masa convulsionată care-i strivea pieptul prin costum. Când protoplasma îi trecu de cască, lumina portocalie se întunecă total şi ochii îi fură cufundaţi în beznă.

— I-am chemat! susură şi mai slab şoapta fetei. Vor căuta să vină cu un vehicul… Ce-ai păţit?… Dragul meu, auzi? Ce-ai păţit?

Băiatul, pe jumătate sufocat de apăsare, încerca să-şi controleze respiraţia, reducându-i cât mai mult volumul. Ena, neliniştită, îşi reglase pesemne la maximum puterea de emisie a radioului, căci vocea i se părea Pământeanului ceva mai tare.

— Mă auzi?… Ce ţi s-a întâmplat?

— Ni… mic, nimic grav. Celule mari, ca… acelea din turnul verde… au venit peste mine şi m-au înţepenit aici. Nu te îngrijora. Am să scap.

Ena ascultă atentă, nevenindu-i să creadă că pe Doando se poate întâmpla un accident.

— Şi eu?

— Tu?… Tu stai pe aproape. Altfel nu pot…

— Ce?

El zâmbi sau făcu o grimasă de zâmbet.

— Cântă-mi ceva! o rugă, lăsându-i întrebarea fără răspuns. Am auzit că ştii să cânţi frumos.

Ea îşi birui emoţia şi neliniştea şi-i cântă. Mâinile lui mai întâi, apoi şi picioarele, şi gâtul amorţiră. Dar nu simţea decât armonia cântecului.

— Ena…

Cântecul, întrerupt pieri.

— Ena, învăţatul acela al Nufilor nu i-a spus marelui conducător că oamenii lui sunt diformi. Nu putea spune asta, era un învăţat bătrân şi ştia multe. Constructorii din Doando sunt mai frumoşi decât voi şi decât noi, Pământenii. Deşi, judecând după dimensiunile acestor macrocelule, şi chiar după cele ale lui Doando, trebuie să fie nişte uriaşi, ca Sfarmă-Piatră. Tu ai priceput asta de la început, nu?

— Da. Ce se întâmplă acolo?

Replica lui întârzie. Nucleele a două celule îi prinseseră pieptul între ele şi, ca şi când o forţă magnetică le-ar fi atras, încercau să se împreune, strivindu-i cutia toracică. Ena tăcu şi ea, muncită de griji şi de gânduri.

— Aici e linişte. Însă puţin cam strâmt. Dar e linişte, zise într-un târziu Victor.

Se aşternu o nouă tăcere, încordată şi aspră. Pământeanul îşi roti ochii în toate părţile, dornic de un punct de lumină, fie cât de palid şi firav. Nu-l întâlni. Crezu un moment că e orb, apoi o nouă convulsie a nucleelor îi smulse un geamăt.

— Poftim? întrebă fata.

— Mă gândesc, zise celălalt, greoi, că poate era bine s-o caut atunci pe Ana. Azi aş fi fost iubit de ea, aş fi fost soţul ei. Ţie...

— Mi-ar fi părut bine! îl întrerupse ea. Eşti un om vesel, Victor, şi bun.

El iar întârzie, de data asta dezorientat.

— Ştii, reluă Ena, dragul meu, mă simt minunat lângă tine şi, într-un fel, îmi eşti mai apropiat decât semenii tăi. Fireşte n-am putea fi soţi, dar nici să te iubesc nu se poate. Înţelegi?... Înţelegi?

Băiatul asculta, cu ochii închişi. Ceva ca un nou zâmbet trist sau ca o grimasă tristă – îl durea îngrozitor tot trupul – se ivise pe buzele lui. Înclină numai capul, fără o vorbă.

— Îmi eşi drag, dar ca un prieten bun! continuă Ena. Sufletul meu e al altuia. Vuund. Nici el nu-mi poate fi soţ, deşi a venit aici cu «Loro». Înţelegi? îi ceru parcă iarăşi aprobarea.

Pământeanul murmură nedesluşit. Se gândea la Tem.

— El nu ştie! Ştim doar noi – tu, eu şi Iu. El nu ştie. Altfel, prietene, de n-ar fi fost aşa, te-aş fi iubit pe tine.

Victor îşi strânse pumnii, frământând în neştire gelatina verzuie, făcând-o să se zbată, parcă, de durere.

— A trecut o jumătate de oră de când i-am chemat pe ai noştri, îl anunţă fata cu glasul dintotdeauna, ceea ce însemna că explicaţia ei luase sfârşit.

Deodată simţi că în jur s-a produs o schimbare. Abia după câteva clipe îşi dădu seama ce era; apăsarea celulelor slăbise. Prima reacţie i-a fost să respire adânc, ca după o scufundare în apă; îi era teamă că presiunea ce-i amorţise încheieturile va reveni. Dar nu reveni, ci dimpotrivă, se micşoră şi mai mult. Era nedumerit. Crezuse că va scăpa din captivitate abia peste multe ore, o zi chiar, când ai lui vor fi găsit un procedeu eficient de a-l scoate de acolo. De aceea eliberarea neaşteptată îl zăpăci.

— Ena, scap! zise el. Îmi dau drumul.

Auzi exclamaţia ei, care arăta aceeaşi surprindere.

Un bob de lumină albă, apoi încă două pătrunseră până la el. Masa de deasupra capului său nu mai exista.

Aştepta, încordat şi curios, desfăşurarea evenimentelor. Treptat se îndepărtară şi celulele din

dreptul feţei şi gâtului. Atunci văzu, ca într-uri film rulat de-a-ndoaselea, celulele ridicându-se şi reintrând în ogive, cu aceleaşi mişcări unduite, de meduze. Încăperea se golea cu rapiditate. Ultima foaie gelatinoasă se strânse ghem, se rostogoli pe podea şi urcă greoaie pragul ogivei, trasă de tubul alb.

În dreapta astronatului, ai cărui genunchi tremurau, stătea un om înalt de vreo trei metri, într-un ciudat costum lăptos, care nu lăsa să i se vadă decât ochii, ca două găuri de întuneric. Ţinea o mână apăsată pe o clapă a peretelui, iar cealaltă întinsă nefiresc, rigid, pe lângă corp. De uimire, băiatul nu putu scoate o vorbă. Străinul îl fixă îndelung, apoi, deoarece cosmonautul nu-i mai zări decât un ochi, păru că se uită la celulele verzi, care-şi reluau pulsaţia normală. Victor privi şi el acolo, într-o doară, dar când întoarse capul, necunoscutul nu mai era. Doar o trapă, mascată perfect de perete, trăda locul pe unde ieşise.

— Ena!... Ena!

— Te ascult!

— Ia-te după el, Ena! A plecat acum! Urmăreşte-l!

— Pe cine?... S-au aprins luminile în grotă! Pe cine să urmăresc, Victor?

Clătinându-se, Victor porni spre chepengul dreptunghiular prin care venise. Trecu dincolo, în camera cu lumină violetă. Graba, în loc să-i dea puteri, îl paraliza din pricina oboselii. Forţele îl părăsiră brusc, în momentul când păşea în grotă. Căzu, rezemat de peretele dur al uriaşei prisme hexagonale. Căută cu ochii după Ena, care nu se mai afla acolo şi imediat îşi pierdu cunoştinţa.

Se trezi în braţele lui Adal. Tamara şi Ena priveau de după umerii acestuia, iar deasupra sa vegheau Tem şi

Iu.

— În sfârşit! exclamă Adal.

— Lasă-l pe banchetă, spuse Im Iu, introducând acul unei seringi prin ţesătura elastică a costumului lui Victor Alvarez. Acum e în afară de pericol. Masa e gata?

— Ena unde s-a dus?... L-ai văzut? bâigui tânărul, deşi intenţia lui era să strige.

— Da, ştim unde este echipajul lui Doando! îl linişti fata, mângâindu-i casca în dreptul frunţii. Vom merge la ei. Dar întâi mănâncă.

— Aţi fost acolo?

— Te-am îngrijit. Mănâncă.

— Tamara!

— Ce-i, puştiule? răspunse aceasta, mulţumită că şi-a revenit.

— Dacă eram într-adevăr un puşti, aş fi jucat volei cu macrocelulele. Pe vremuri am fost un trăgător redutabil. Pe cuvânt de onoare!

— Ba să-ţi fi văzut de treabă, că altfel cine ştie ce ai fi păţit!

Tânărul tăcu, amărât că nu i-au gustat gluma. Atunci Tamara simulă o directă în bărbia lui.

— O.K.! mormăi Victor, vesel din nou.

Dar fata nu se lăsă, şi începu să numere ca un arbitru.

— Unu... doi... trei..

— Ajunge, ajunge! Nu mă mai ridic până la zece!

Sorbi cu poftă şi nerăbdare supa din vasul lung, înşurubat la costum. Simţi o căldură de foc ce-i învăluia corpul. Tem trecu la comanda vehiculului şi-l puse în mişcare. Erau încă în grotă, dar o apucară pe un tunel semicilindric, necunoscut tânărului.

— Pe aici aţi venit? întrebă el.

— Pe aici.
— Doando s-a oprit, ştiai? zise Tem. Vom ieşi la suprafaţă să vedem ce intenţionează, dacă nu cumva ne vor explica, până atunci, chiar gazdele.
Băiatul se întinse, trăgând de articulaţii pentru a şi le dezmorţi. Îl mai dureau încă, dar mereu mai puţin, mulţumită injecţiei făcută de Iu.
— Ce fel de accident a fost? se interesă, ocolind, fără voie, sau cu bună ştiinţă, problema necunoscuţilor.
Adal se gândi, cu ochii la sclipirile albe ale tunelului prin care treceau.
— Nu ştiu cum a fost provocat accidentul! începu el. Asta o să ne-o povesteşti mai târziu. Dar urmările lui sunt dintre cele mai neobişnuite. În toată nava s-a produs o tulburare generală, ca atunci când a murit Ao U. Dar de altă natură. Centrul de comandă parcă înnebunise. Pe ecranul lui, nodul centrelor de macrocelule unde te găseai tu se întunecase într-o penumbră verzuie, ca la radiografia unui craniu. Tamara susţine chiar că a descoperit în pata aceea nedesluşită imaginea unei porţiuni de craniu, a unui fragment din occipital. Aşa stând lucrurile…
— Într-adevăr, semăna cu un occipital, interveni Tamara. Nu m-am putut înşela. Imaginea a avut menirea să ne dea certitudinea că ipotezele noastre sunt juste.
— Aşadar, continuă Adal, şi mângâie surâzând mâna fetei – se impune o concluzie firească, deşi neaşteptată pentru noi. Sistemul turnurilor cu macrocelule joacă pe Doando rolul unui creier, gigantic, cât nava însăşi. El nu seamănă cu un creier omenesc; imaginea occipitalului este doar „metaforică”, dacă-i pot spune aşa.
Voa făcu ochii mari şi clipi de câteva ori.

—Întocmai! îi confirma comandantul lui „Extragalactic”. E un creier care conduce marea rachetă, el singur. Avantajele pe care le prezintă faţă de o simplă maşină electronică sunt multe şi variate. Are o mai mare „inteligenţă”— adică posibilităţi de reacţie şi adaptare multiple….

— Acum la stânga! îi arătă Ena lui Tem, căci ea îl urmărise pe necunoscut după salvarea lui Victor.

Graviplanul coti într-o galerie laterală, cu pereţii sculptaţi parcă din lemn şi cu lumini clare, puternice. Peste două minute se opriră, coborând toţi. Aveau în faţă o trapă foarte înaltă, şi lată de circa zece metri. Se deschise la venirea lor. Traversară ceva ca un vestibul şi, printr-o alta uşă, la fel de mare, pătrunseră în altă încăpere, întunecată.

Tăceau, emoţionaţi de clipa întâlnirii. În cele din urmă Ena fu asaltată cu întrebări:

— L-am urmărit de aproape, răspunse fata, cu un tremur în voce. L-am şi strigat de câteva ori, dar n-a răspuns; pe semne că aparatul lui de radio avea altă frecvenţă decât ale noastre sau, cine ştie, o particularitate fiziologică îl împiedica să mă audă. A intrat pe poarta cea mare, închizând-o atent în urma lui. Atunci am alergat înapoi, la Victor.

Convorbirea lor sau lumina – aprinseseră farurile – îi anunţară pe necunoscuţi că sunt acolo. Într-o nişă din perete se desfăcu o nouă trapă; în dreptunghiul ei se agita umbra unui om, acelaşi, crezu Alvarez, care îl ajutase să scape din strânsoarea moleculelor.

— Să mergem, ne cheamă! îi invită, tulburat, Ro.

Păşiră într-acolo. O privelişte de coşmar se desfăşură în faţa lor – era o sală uriaşă, lungă şi lată de câteva sute de metri, împărţită de coloane subţiri în mai multe

galerii. În fiecare galerie, de o parte şi de alta a unui îngust culoar de trecere, se aflau un fel de paturi suprapuse, peste cincizeci la număr. Pe ele se odihneau, neclintite, siluete umane. Călăuza porni pe culoarul de trecere al celei mai apropiate galerii. Îl urmară tăcuţi.

Străinul mergea repede, cu viteză constantă, fără niciun efort, fără să-şi legene braţele. Nu mai purta costumul lăptos în care se arătase lui Victor, şi astronauţii îi contemplară spatele în voie. Îi priviră umerii puternici, capul rotund, alb, fără păr, urechile depărtate, mijlocul înalt, potrivit de gros. Nu, toate acestea erau ca ale unui om normal. Altceva îi dădea aerul ciudat.

Fără să se întoarcă nicio clipă spre ei, ghidul îi conduse la un platou larg, circular, spre care se adunau toate galeriile, ca razele unei stele. Deasupra platoului – o lampă cu abajur conic, larg şi alte surse de lumină. O platformă în trepte spiralate se ridica până la înălţimea celor mai de sus paturi. Ghidul se urcă pe ea. Cosmonauţii îl imitară.

Ghidul dispăru repede, coborând pe acelaşi drum, astfel că nu reuşiseră să-i vadă faţa.

— Automate! rosti Iu primele cuvinte de când se aflau aici.

— Da, spuse răguşit Adal.

În aceeaşi clipă, emiţătorii de pe panourile paturilor se aprinseră în mai multe culori, stingându-se şi iar aprinzându-se pe rând. Peste patru minute, maşinile începură să se „trezească” şi, ca şi cum ar fi ştiut despre ce-i vorba, să se strângă pe platou. Făcuseră un semicerc în dreapta oaspeţilor. Pluteau prin încăpere, producând o impresie stranie. Erau de acum câteva mii,

dar alte zeci de aparate rotunde se apropiau pe intervalele dintre paturi.

— Ia priviţi! strigă Voa. Se aşază în grupuri, după culori.

Avea dreptate. Formau şapte grupuri, reprezentând culorile spectrului luminii albe: roşu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet. Pâlcurile de roboţi creşteau mereu. După o vreme se întoarseră şi începură să ocolească platforma astronauţilor, cu mişcări precise.

— Victor! scânci Ena, lipindu-se de el. Mi-e frică! Unde sunt oamenii de care mi-ai spus în basm?

O dezamăgire cumplită copleşise sufletele tuturor, amestecată, ca şi la Ena, cu o oarecare doză de teamă.

— De ce numai maşini? spuse Im Iu, înfiorată la gândul că din pricina lor i-a murit fetiţa.

— Ce e procesiunea asta ridicolă? întrebă şi Tamara.

— Şi noi ce căutăm aici? interveni altcineva.

— Doar roboţi. Robot e şi cel care ne-a condus. Constructorii lui Doando sunt alţii, şi nici nu ştiu acum dacă îi vom vedea vreodată! şopti Adal.

— Adică? întrebă repede Tamara.

— Adică... sunt aproape sigur că la bordul navei nu există vreun reprezentant al acelei lumi.

Când s-au întors, răscoliţi de ultimele evenimente, nu-l mai găsiră pe „Extragalactic” în „Noua Arcadie”. După ce au luat prânzul sau cina — era ora cinci după-amiază — alergară la rachetă.. Nu mai ieşiseră de aproape o lună în afara lui Doando.

Se îmbarcară pe „Extragalactic” cu mişcări grele, ajunşi de oboseala drumului şi a surprizelor. Decolară atenţi cu ajutorul motorului planetar, plasându-se pe o

orbită circulară, la 50 kilometri de marea astronavă. Doando îşi redusese mult viteza, gravitând în jurul unei stele albastre. Lumina ei puternică scălda jumătate din navă, dând posibilitate celor din „Extragalactic” să privească în voie.

Primul amănunt pe care îl remarcară era un lanţ muntos. Înălţimea lui, judecând după umbră, depăşea 20 de kilometri, iar lungimea îi era uriaşă, căci înconjura întreaga planetă. Semnificaţia acestor munţi, pe care nici Vuunzii, nici Pământenii nu-i observaseră 1a venire, rămânea enigmatică. În rest, suprafaţa lui Doando era netedă, foarte uşor vălurită pe direcţii perpendiculare cu munţii. Nava se rotea în jurul unei axe ce coincidea cu traiectoria zborului. În felul acesta, tot lanţul muntos se plimbă în lumina Soarelui albastru.

Din loc în loc, telescoapele descopereau în solul planetei artificiale platouri sau podişuri înalte şi drepte, dispuse după un sistem geometric complicat, de elipse şi octogoane. Hotărâră să coboare pe unul din ele, pentru a-l cerceta. „Extragalactic” frână şi luă contact cu solul dar imediat, ca o reacţie violentă, fu apucat de un câmp gravific, apărut cine ştie cum, şi zvârlit departe, la câteva sute de metri de podiş. Şocul, atenuat de amortizoare, nu produse oamenilor nicio neplăcere. Coborâră în fugă, curioşi sa cerceteze cauza unei atât de stranii comportări.

Platoul era sfredelit de numeroase găuri, acoperite cu scuturi de material plastic perfect transparent. Scuturile, moi, dar grozav de rezistente, pulsau neîntrerupt, de o viaţă proprie. Dedesubtul lor se vedeau nucleele unor uriaşe celule.

— Iată ce lucru interesant! exclamă Em Ro. Ce distanţă e între aceste scuturi?

— Nu mai mult de cinci-şase metri.

— Şi ştii ce rost au aici? interveni Adal.

— Da, da! răspunse Voa. Sunt prelungiri ale turnurilor cu macrocelule din interiorul lui Doando. Joacă rolul…

— … unor terminaţii nervoase! o întrerupse, completând-o, Im Iu. Mai precis terminaţii nervoase tactile.

— De ce? se interesă Tem.

— De ce tactile? Coborârea lui „Extragalactic” pe ele le-a produs o reacţie de apărare, după care a intervenit reflexul – câmpul care ne-a dat deoparte.

— Originală explicaţie, Iu, zise Adal. Cred că ai dreptate. În acest caz, Doando trebuie să dispună de un întreg „sistem nervos”, fără îndoială rudimentar, însă cu totul neobişnuit. Mă mir că la venire n-am observat aceste platouri.

— Cum adică, poate vedea, auzi? întrebă Tamara uimită.

— Nu este exclus.

— Da, da! aprobă Tem. E ca o fiinţă vie. Simte, aude şi vede semnalele Cosmosului. E adaptat zborului, ca orice vieţuitoare mediului în care trăieşte. Cât de puţin cunoaştem din Doando! Dacă dispune de acest sistem complex, înseamnă că nu are oameni la bord. Oamenii, în acest caz, nu mai sunt necesari pentru pilotare.

— Să nu ne pripim! îl opri Dai Adal. Oamenii îşi pot vedea numai de cercetări.

— Dar care sunt „simţurile” sale? întrebă Ena.

Em Ro surâse:

— Probabil percepe formele, culorile, întunericul şi lumina, identificând constelaţiile şi traseul de zbor. Creierul lui – aventura lui Victor şi occipitalul apărut pe ecran ne dau certitudinea că are un creier viu –

analizează informaţiile primite şi ia hotărâri. Era, ochii lui Doando trebuie să fie şi urechile, şi degetele lui: platourile – sute şi mii de platouri răspândite pe toată suprafaţa.

— Poate că în felul acesta se explică şi acel „instinct de conservare”, murmură Ena.

— Da, şi asta! răspunse Im Iu. Îi declanşează automat reacţiile de apărare, ca în cazul lui „Extragalactic”. Dar va mai fi şi altceva. Cred că „pipăie” corpurile pe lângă care trece.

Porniseră spre culmile muntoase, adunaţi în jurul lui Im şi Adal. Munţii începeau cu dealuri în pantă uşoară, pe care le urcară fără efort. De fapt nu erau munţi cu adevărat, căci nu aveau creste, nici piscuri, ci o platformă neregulată îi limita în partea superioară. Voa şi Ro desenară o schiţă cât mai amănunţită a profilului, cu intenţia de a cerceta, din interiorul lui Doando, ce se ascunde sub el.

După două ore, se aflau iar pe „Extragalactic”. În jurul giganticei nave, aparatele Pământenilor măsurară încă o dată diametrul ei la 20 560 km. Tot atunci asistară cu toţii la un spectacol impresionant, care putea să-i coste însă foarte scump.

Doando ajunsese din urmă o planetă şi acum gravita în preajma ei, pe aceeaşi orbită, la vreo 500 000 de kilometri distanţă. Intrigaţi, astronauţii îl coborâră iar pe „Extragaiactic”, dorind să ştie ce va urma. Planeta, aprecie Adal, era aproximativ de mărimea lui Marte şi fără atmosferă. Suprafaţa îi strălucea puternic, ca oglinda, trădând existenţa unor roci metalifere neoxidate. Relieful îi era reprezentat de câteva culmi pitice, despărţite prin văi adânci şi largi. Vulcani sau cratere stinse nu existau. La atât se reduceau

observaţiile posibile cu ajutorul aparatelor optice.

Pe Doando, în jurul astronauţilor şi mai departe, încă în câteva locuri, începu o frământare puternică. Se adunau parcă apele, formând câte un val imens, înalt, gros, ca nişte dealuri metalice. Din vârful fiecăruia – „Extragalactic” se afla pe unul dintre ele – prin orificii largi, deschise, într-o secundă, ca prăpăstiile la un cutremur, ieşiră afară tuburi groase, telescopice. Ele începură să se lungească, parcă la infinit, terminându-se în înălţimi cu ceva asemănător unei antene. Antenele toate se orientară spre planetă.

Urmă un sfert de oră neplăcut pentru oameni, de încremenire totală. Apoi din vârfurile antenelor, care se distingeau lucind pe cărbunele cerului, ţâşniră flăcări enorme, orbind ochii îndrăzneţilor şi silindu-i să acopere ferestrele cu filtre negre. Jerbele, fluturând bezmetice, se micşorau şi se lungeau, şerpi întărâtaţi care muşcau întunericul dintre stele. Solul vibra laolaltă cu racheta, producând în încăperile ei un zgomot nesuferit, de sticlă măcinată. Nu era nimic triumfător în acest joc al flăcărilor; spaima rupea zăgazurile conştiinţei, revărsată ca o cascadă în suflet, aducând sclipiri îngheţate în pupile, crispând degetele pe obiecte. Doando ucidea planeta. O despică în două şi în patru, învăluind-o în păiălaia gazelor incandescente din pântecele ei, apoi o fărâmiţă mai mărunt, o transformă într-un bulgăre roşu şi alb. Înfricoşător spectacol al distrugerii, fie şi într-o lume doar minerală! Ce putere de neînvins trimiteau antenele în spaţiu? Cum reuşea această forţă să taie rocile, ca un topor uriaş o rămurică de salcie?

La un moment dat, din spasmele planetei muribunde se prelungi spre Doando o limbă de foc, crescând orbitoare, împinsă din urmă sau absorbită din faţă de o

putere colosală. Se lungi, se lungi, apoi se frânse în sute de focuri mai mici, ca o jerbă de artificii, care la rândul lor se despicară şi ele, în permanentă mişcare, spre Doando. Antenele îşi întrerupseseră măcelul şi reintrau în gulerele lor, aşa cum o broască ţestoasă îşi trage capul în carapace. Artificiile aprinse dispăreau dincolo de orizont, parcurgând în câteva minute drumul de la fosta planetă la marea navă. Noi limbi de foc se lungeau acum în locul celei sfărâmate şi noi explozii luminoase semănau nestemate pe cer.

— Pesemne îi trebuie combustibil! strigă Tem, neputându-şi ascunde admiraţia.

Cutremuraţi, cosmonauţii hotărâră să decoleze iar, să urmărească traiectoria bulgărilor incandescenţi ce brăzdau orizontul spre ecuatorul lui Doando. Reuşiră să plece. Reuşiră să vadă şi golul căscat, de sute de kilometri, în coasta marii nave, pe unde fragmentele pătrundeau în interior, luminând acolo şiruri neclare, paralele, de linii verticale. Dar apropierea le fu împiedicată de un alt câmp gravific, care nu-i sili să coboare, dar li se puse în cale – zid de nestrăbătut. Adal forţă motorul, însă zadarnic. Se sfătui cu ceilalţi şi porni motoarele galactice. O clipă, avură impresia că vor trece. Un piuit strident şi grabnic veni de la tabloul de bord; nu-l luă în seamă nimeni. Zidul gravific se întări. Mâini nevăzute, dar aprige ţineau racheta, făcând-o să se zbuciume ridicolă, să-şi azvârle neputincioasă jetul de fotoplasmă mezonică, să-şi consume inutil rezervele de combustibil.

Apoi, parcă înfuriate, undele gravifice îl traseră pe „Extragalactic” înapoi. Ca pe un plan înclinat, el alunecă în lungul zidului, frână în ultima clipă si căzu oblic, nereglementar, frângându-şi articulaţiile de

aterizare. Piuitul rămase singur în cabine. Adal, încă nedezmeticit, cercetă aparatele. Indicau un flux de neutroni, venind dinspre kilometrii cubi de rocă smulsă planetei şi înghiţită de Doando. Pericolul radiaţiilor lângă cavitatea de depozitare era probabil mortal; Doando îşi ocrotise prizonierii.

Şi cum „Extragalactic”, schilod, nu mai putea zbura, braţele gravifice îl ridicară atente, purtându-l pe jumătate din circumferinţa marii nave, până în locul unde coborâse şi «Loro». Acolo îl aşezară cu grijă în valea din care se deschidea intrarea în lumea atât de enigmatică a marii astronave.

Astronauţii ieşiră pe rând, copleşiţi de ultimele întâmplări.

— Dispune de o colosală forţă nimicitoare! comentă Adal. Ştiţi ce presupun? La noi se cunoaşte de mult că, dacă un câmp magnetic, dintre acelea care înconjoară obiectele cosmice, este comprimat sub acţiunea forţelor gravitaţionale, el poate deveni o sursă de energie de cel puţin zece ori mai mare decât cea termonucleară. N-ar fi exclus ca Doando să posede instalaţiile capabile să genereze o asemenea energie. Poate, cine ştie, pe asta se bazează şi sistemul lui de zbor.

— Să cercetăm! răspunse Em Ro. Aici trebuie să cercetăm în permanenţă! Cât despre această energie distructivă, nu e cazul să alunecăm în discuţii false. Ea poate reprezenta o forţă nimicitoare cu caracter creator. Descoperirea misiunii finale a acestui Doando ne va lămuri dacă este pusă în slujba omului sau împotriva sa.

XV. ACASĂ

SISTEMELE STELARE multiple, norii globulari în care materia dispersată se supune unor legi specifice, aştrii incandescenţi, gigantici şi misterioasele faruri ale cefeidelor se perindă necontenit pe ecranele scrutate tot mai des de prizonierii lui Doando. Imaginile trăiesc puţin; apar şi se sting, ca într-un vechi panopticum.

Adal nu recunoscuse decât două constelaţii: „Linda”, aflată la zece mii de ani-lumină de „Terra IV” şi „Marea Spirală”, care emite un misterios câmp magnetic în vecinătatea lui „Melhior”. Pe celelalte, deşi figurau în atlasele cosmice, nu reuşi să le identifice.

Traseul străbătut de Doando fusese deci destul de capricios. Poate şi viteza determinase imprecizia orientării, deşi când trecuseră pe lângă planetele colonizate de Pământeni probabil că zborul le fusese detectat de observatoarele periferice ale acestora.

O tainică speranţă se strecura în gândurile tuturor, fără să-i mai părăsească, însufleţitoare – că vor reveni pe Terra, sau măcar vor ajunge în preajma sistemului solar. O dată cu nădejdea, apăru însă şi întrebarea, mai obsedantă ca oricând: se va opri, în sfârşit, astronava?

Căutând un răspuns, scormoniră în cercetări obositoare cele mai ascunse coclauri ale marii rachete. Întâlniră noi turnuri cu macrocelule, riguros amplasate, după un plan matematic. Contemplară şi activitatea unor uzine colosale, unde din materia planetei sfărâmate şi cu ajutorul transmutaţiilor atomice racheta prepara hrana necesară macrocelulelor. Aceasta era dirijată apoi în conducte speciale, între pereţii tuturor

turnurilor de unde celulele o primeau şi şi-o transmiteau prin tuburile acelea albe, descoperite cu ocazia accidentului lui Victor. Tot în asemenea uzine astronava fabricase, pe cale sintetică, vegetaţia luxuriantă din „Oaza Soarelui” şi „Noua Arcadie”. Oamenii avură prilejul, la cererea lor, să asiste la un asemenea proces în care materia minerală, intrând printr-un capăt al uzinei, ieşea prin celălalt sub formă de arbuşti, iepuri şi flori, aşezate în cupe cu materii hrănitoare şi, deoarece erau extrem de fragile, protejate de calote împotriva izbiturilor. În altă parte se pregătea combustibilul atomic pentru motoare şi mecanisme, energia necesară diverselor aparaturi.

Cosmonauţii îşi mai dădură seama că numărul lor este prea mic pentru cercetări amănunţite, şi nici timpul nu le permitea aşa ceva. Cu totul alte posibilităţi ar fi existat, desigur, în cazul opririi lângă Pământ, lucru dorit de altfel cu înflăcărare de călătorii captivi.

În ziua aceea, nimeni nu bănui ce avea să se petreacă. Fiecare îşi vedea de treburi, conform planului dinainte stabilit. Grupul format din Iu, Tem, Ro şi Adal continua să studieze mijloacele prin care ar fi putut determina oprirea astronavei. Îi interesau îndeosebi reacţiile ei imediate la diferite cereri pe care i le adresau, sperând ca la momentul potrivit, cerând escala de lângă Terra, să dea anumite informaţii marelui creier biocibernetic, ca acesta să aleagă o variantă cu un eventual răspuns afirmativ. Ena îl însoţi pe Victor într-o mică plimbare – tânărul nu-şi revenise complet din şocul primejdiei prin care trecuse. În camera ecranelor, Tamara şi Voa scrutau imaginile derulate cu repeziciune.

Voa era mulţumită, fiindcă în ultima vreme prietena

ei se liniştise; zâmbea mereu. De altfel, pricina o cunoşteau cu toţii: o mică festivitate îi anunţase că Adal i-a devenit soţ. Iar Voa se bucura cu atât mai mult, cu cât şi Ro se întorsese, într-adevăr altul, mai bun.

— Cum ai numit ultima constelaţie? întrebă Pământeana.

— Constelaţia Fericirii! şopti Voa şi încercă să râda, dar imediat o roşeaţă vie îi aprinse obrajii.

— Ai tu anumite motive!… remarcă Tamara glumeţ.

— Ca şi tine!

Se priviră o clipă în ochi şi izbucniră în râs. Voa se întoarse, din obişnuinţă, spre ecrane; deodată, veselia i se curmă:

— Vezi, Tamara?

—Da, câmpul vizual s-a mărit brusc. Ia stai! Stai, Voa? Nu se poate. Ba da!

— Ce este?

Tamara se aplecă mult, întinzându-şi braţele în fata punctelor de lumină, ca şi când ar fi vrut să le culeagă, pe rând, din spatele sticlei întunecate.

— Vega, Orion… şi Perseu, Andromeda, Ursa-Mare… Ursa Mică, Farul galactic instalat de Pământeni… Polara! şopti ea într-o singură suflare, ultimul nume mai încet, ca pe o revelaţie.

— Ce ai spus? se arată Voa nedumerită. Nu înţeleg!

— Steaua Polară, Voa! Ne îndreptăm spre Pământ, draga mea? *Pământul!* Uite, aici…

Arătă ceva, ca o măruntă scânteie galbenă. Apoi rămase nemişcată, aşa cum se întinsese după stele. Sufletul îi tresălta de bucurie, şi de aceea cuvintele învălmăşite i se încurcară între buze. În conştiinţa celeilalte înţelesul spuselor ei se făcu greu, nespus de încet.

— Pământul?

Gândurile nerostite îi explodară în mii de scântei în ochii mari, la fel de multe ca luminile stelelor pe ecran.

— Da! Terra! *Pământul!* confirmă Tamara, din nou în şoaptă, parcă temătoare că vorbele ei vor alunga totul ca pe un miraj. Oare marinarul de pe caravela lui Columb tot aşa va fi şoptit când, de pe înălţimea catargului, a zărit primul ţărm?

Descoperirea fu transmisă imediat celorlalţi. Apelul radiofonic stârni vâlvă şi-i adună în scurt timp, nerăbdători şi tăcuţi. Adal era cel mai indicat să verifice adevărul spuselor Tamarei, ca unul care în copilărie mai trecuse prin aceste locuri şi chiar vizitase Pământul. Dar el ezită puţin. Surprinse curiozitatea cu care Vuunzii scrutau imaginile, în contrast cu bucuria soţiei sale şi calmul aparent al lui Victor Alvarez.

— Da, ne îndreptăm spre Terra! conchise el în sfârşit, cu jumătate de voce. Vom trece probabil prin vecinătatea Polarei. În acest caz, staţia detectoare automată „Nord” ne va descoperi, fără îndoială, înştiinţându-i pe Pământeni.

— Păcat că nu putem lua direct legătura cu ei! oftă Voa. Doando este atât de puţin înţelegător cu noi!..,

— Nu greşeşti! ieşi din muţenie Ro.

— Totuşi să nu ne pripim! îi făcu atenţi Adal.

— Ce înseamnă să nu ne pripim? ripostă hotărât Ro. Voa nu s-a înşelat. Nu putem lansa niciun apel. Doando nu dispune de instalaţiile necesare pentru asta. A, ne-ar fi rămas posturile de pe rachetele noastre. Dar «Loro» a dispărut, iar la „Extragalactic”, aţi văzut astăzi, ni s-a interzis accesul. Cât despre „convorbirile” cu intermediarul ăsta electronic…

— Cu ce? îl întrerupse Ena, neînţelegând.

— Ei, cu centrul de comandă căruia îi adresăm rugăminţile noastre! explică bărbatul, puţin iritat. Ne aflăm în situaţia unor condamnaţi.

— Exagerezi din nou! i se adresă Voa cu reproş.

— Nu, în mod normal, Doando, care e o maşină, ar trebui să ni se supună. Dar aţi uitat că are o blestemată de „voinţă” proprie, cu care îşi urmează planul necunoscut nouă şi pe care nu i-l putem modifica? Dacă va trece, fără să-şi reducă total viteza, aşa cum a făcut lângă Vuundo? Nici cea mai formidabilă rachetă terestră nu ne va putea ajunge din urmă.

— De ce să vedem totul în negru? interveni din nou Adal, cu blândeţe. Poate Doando se va plasa pe o orbită în jurul Soarelui.

— Certitudine? îl înfruntă Ro mai departe.

— Poate.

Em Ro începu să râdă:

— Iertaţi-mă! Cine te-a informat despre acest plan, Adal?

— Încrederea în constructorii rachetei. Şi credinţa că ţelul ei este găsirea unei lumi cu fiinţe raţionale.

Fruntea savantului vuund se încreţi, parcă subliniind tonul sec al întrebării:

— Pentru asta ne-a răpit? Şi nu s-a oprit lângă Vuundo? Dacă ar fi dorit să ne cunoască, ar fi făcut-o de mult. Era necesară această plimbare prin Galaxie până la Pământ?

— Noi numim situaţia în care ne aflăm captivitate. Dar Doando, am mai vorbit de asta, avea poate nevoie să-l ajutăm. Fără noi n-ar fi ajuns aşa curând la capătul misiunii sale – dacă acesta este capătul. Mă derutează şi pe mine trecerea fără escală pe lângă planeta voastră. Totuşi aici drumul nostru va lua sfârşit. Să

mergem, prieteni!

Ultimele cuvinte ale Pământeanului erau pătrunse de o convingere stranie, care se transmise celorlalţi, chiar şi lui Ro. Însă eschivarea de la un răspuns precis nu-l satisfăcu pe Vuund. Adal ştia mai mult decât spusese? Sau avea numai o intuiţie, greu de lămurit?

Acasă! Neobişnuit sună acest cuvânt. Acasă! Nu mai era un oraş, o stradă, o clădire, ci continentele cu mări şi oceane. Şi oamenii. Miliarde de mâini întinse spre Cosmos. Eşarfe multicolore, buchete de flori! Cine-i va recunoaşte? Tinerii de atunci au îmbătrânit, acum nici nu mai sunt; alţii le-au luat locul…

Nu, nu! Nici, florile, nici eşarfele, nici gloria! *Oamenii.* Pământul de sub picioare, pământul pe care vor călca. Miliarde de oameni se vor uita curioşi la ei. „Dar ceilalţi? Cine sunt?” Solii unei lumi din depărtări neştiute. Viaţă născută altundeva. „Să fim prieteni. Prieteni pentru totdeauna!”

Privesc în tăcere. Visuri nerăbdătoare colindă stelele, ajungând acasă înaintea lui Doando. Vuunzii? Sunt liniştiţi, gravi în încrederea lor. Patria nouă îi aşteaptă. Nu sunt membri ai aceleiaşi familii, cea a oamenilor de pretutindeni?

Dal Adal se strecură neobservat spre uşă şi părăsi încăperea. Ro strânse mâna lui Voa.

— Ce este? întrebă ea.

— Lipsim câteva ceasuri, eu şi Adal.

— Aţi găsit ceva nou?

— Rămâneţi aici şi nu uitaţi: ecranul!

— N-aveţi grijă! îl asigură şi Tamara. Succes!

Pământeanul îl aştepta la vehicul.

— N-ar fi fost bine să-l luăm şi pe Tem? îl consultă el.

— Nu, ceilalţi au nevoie de prezenţa lui! răspunse Ro.

În cât timp socoteşti că vom fi lângă Polară?

— Circa 15 ore, dacă nu mai mult. Până atunci, terminăm cu siguranţă. Şi nerăbdarea celorlalţi se va mai potoli.

— Să nu crească! îl avertiză Vuundul, cu veşnicul său spirit de contradicţie. De ce ţi-aş ascunde? Şi eu abia îmi stăpânesc emoţia.

— Ai pregătit rezervele de oxigen? căută celălalt să-i abată gândurile.

— Da! Zece butelii. Cred că ajung.

— În regulă!

Cunoscând acum principalele coridoare de acces, Adal mări viteza, cotind cu măiestrie la curbe. Tunelele întortocheate nu-i mai derutau şi nici nu le mai provocau încordarea nervoasă din primele zile ale cercetărilor. În curând pătrunseră în gangul principal, larg şi drept ca un bulevard. Graviplanul susura uşor, frecându-şi roţile de pardoseală.

— Cred că am depăşit „dormitorul” roboţilor! zise Adal.

— Aşa repede?

— Mergem de 45 de minute. Iată Piaţa Nopţii!

— Atunci nu mai e mult.

Nimeriseră într-o rotondă vastă, ca o platformă netedă. Pereţii nu se vedeau şi însăşi lumina puternicelor faruri părea că se va stinge din clipă în clipă în întunericul smolit. Departe, în faţă, licărea un triunghi verde, echilateral.

— Acolo e! şopti Ro, cu o înfiorare.

Aparatul parcuse distanţa cu viteză încetinită şi opri sub triunghiul ce se dovedi de aproape un uriaş panou fluorescent. Razele verzi pluteau ca o pâclă în acel loc, parcă strecurate printr-o atmosferă încărcată de praf.

Călătorii coborâră încet, atenţi la fiece mişcare. În jur era linişte.

Făcură câţiva paşi. Deodată, ca şi prima oară când veniseră aici, izbucni ceva ca o ţiuitură stridentă, deşi aerul lipsea în cavitate. Şi tot ca atunci panoul coborî deasupra lor, parcă să-i strivească, apoi se lipi fulgerător de perete, lăsând în urmă un întuneric parcă şi mai negru. Dar repede se aprinse în dreapta acelaşi corp roşu, larg de câţiva metri, prin care se zărea mai departe o pâlpâire albastră, molcomă.

Adal păşi înainte, hotărât, urmat de Ro. Îi învăluiră pe loc valurile safirii şi se simţiră uşori, imaterial de uşori. Pluteau în spaţiu, având aceeaşi senzaţie ca la scufundarea într-o apă limpede, – vag albăstrie.

— Imponderabilitate! şopti Vuundul.

—Aproape! răspunse celălalt. De fapt, n-am făcut decât un salt acrobatic şi acum zburăm.

Nu terminară bine şi coborâră lin spre vârful unei construcţii conice orizontale, ca pe un pinten foarte alungit, un gigantic ţurţure sticlos, răsturnat. În faţa lor lumina slab, mat, o sferă, o sferă violetă mare, turtită la capete ca o planetă la poli. Cred că are vreo zece kilometri în diametru. Ce facem?

Ro privi atent în jur şi distinse în întuneric, reflectând irizaţiile stelei, alţi pinteni; aşezaţi ca şi al lor, dispuşi după linii geometrice, sus, şi în jos, şi lateral.

— Ciudat! reluă Adal. Sfera e suspendată în vid şi pare în totală nemişcare.

— Aşa e! conveni Ro.

— Cum am putea ajunge la ea?

— Cu un aparat de zbor. Nu vezi? Lipseşte orice punte de legătură între ea şi noi.

Observaţia era adevărată. Niciuna dintre alungirile

sticloase înconjurătoare nu ajungea la corpul acela sferic şi împietrit.

— Nu înţeleg! protestă deodată Ro cu vehemenţă. Şi data trecută am fost împiedicaţi să pătrundem, chiar de la intrare. Abia am reuşit să întrezărim „mingea” asta, taina asta violetă. De ce nu ne lasă?

— Crezi că e importantă cercetarea ei amănunţită? îl stârni Adal, din nevoia de a-şi ordona el însuşi gândurile.

— Cum aşa? Doar ştii şi dumneata că pe Doando nu există nimic neînsemnat sau de prisos. Şi apoi, am observat încă de ieri, pe ecranul centrului de comandă, că această zonă e înconjurată de un cerc roşu. A fost, desigur, un semnal pentru noi, ceva care să ne atragă atenţia. Înseamnă că „taina violetă” dinaintea noastră ascunde ceva însemnat pentru noi.

— Prezumţii! îl dezaprobă Pământeanul.

— Numeşte-le cum vrei. Dar suntem obligaţi să constatăm că există undeva o cheie cu care să putem descifra taina impenetrabilă a lui Doando.

— Asta da.

— Atunci nu poate fi decât aici, fiindcă restul astronavei, de bine – de rău, îl cunoaştem. Şi ştim că acolo nu se ascunde nicio asemenea cheie.

— Şi totuşi nu ni se permite accesul la sferă! îi aminti Adal, convins de ipoteza celuilalt.

— Să revenim cu un aparat de zbor care să ne ajute să ajungem la ea! hotărî Vuundul, întinzând mâna.

Braţul i se lovi de ceva dur. Pipăind mai atent obstacolul, constată că un perete străveziu asemeni celui mai pur cristal, cădea exact prin extermitatea pintenului. „Taina violetă” se apăra cu străşnicie.

Făcură mai multe ocoluri, sărind agil din pinten în

pinten, în speranţa că totuşi puntea de legătură cu „planeta” miniaturală va fi existând. Absenţa gravitaţiei le prelungi salturile în plutiri pe distanţe de câte 50 de metri. Dar după câteva ceasuri tot osteniră. Dându-se bătuţi, făcură calea întoarsă pe acelaşi drum ca la venire.

Raportul scurt al lui Adal cuprindea expunerea, în câteva cuvinte, a descoperirii tainei violete – cum o numise Ro. Pentru prima oară n-au mai urmat discuţii, şi nimeni, în afară de Tem, n-a manifestat vreo dorinţă de lămurire a noului caz. Tem însuşi a spus ceva evaziv despre nişte cercetări ce vor trebui să aibă loc mai târziu.

Întâmplarea făcuse ca noua descoperire să fie diminuată de celălalt eveniment, zborul spre Terra, mai bine zis spre sistemul solar al Pământenilor. Totuşi Ro şi Adal păstrară o anume rezervă, convinşi în sinea lor că taina violetă ascundea cheia enigmelor de pe astronavă.

Aşa se face că faptele căpătară proporţii răsturnate, nefireşti: nerăbdarea, îndoiala creau impresii false, ba despre viteza încetinită a lui Doando ba despre traseul lui schimbat. Din camera ecranelor era greu să-ţi faci o idee cât de cât precisă, din lipsa oricărei aparaturi de orientare. Prizonierii îşi închipuiau ba una, ba alta, astfel că urmărirea imaginilor devenise un adevărat chin, la care erau constrânşi, dar căruia i se supuneau cu pasiune.

Când, în sfârşit, Polara dispăru dincolo de marginile ecranului, speranţele căpătară aripi largi, avântate spre Soarele acela galben în jurul cărora gravitau Mercur, Venus, Terra, Marte, Jupiter… Mâncau acolo, în sală, acolo se odihneau, şi din aşteptarea ce părea că nu mai

are capăt se înălţa o bucurie nestăvilită, rupând zăgazurile raţiunii. Cât timp a trecut? Nu, nu, ceasurile şi zilele nu mai au însemnătate.

Tulburător luminează steaua cea galbenă!

Uitaseră să-şi mai vorbească. Prin sufletele lor curgea fericirea, încătuşată de timpul încă netrecut, dar care îi fura mereu. Şi când din gânduri răzbătea întrebarea de spaimă dacă Doando se va opri, o goneau repede, cu teamă ca visul să nu li se curme aici. Erau ca nişte străvechi osândiţi la moarte, salvaţi în ultima clipă, care au scăpat dintr-un ocean de întuneric şi care revăd, uimiţi, scânteia unei lumini, aud cântecul unei păsări.

Şi iată că tăcerea zăvorâtă în cabină fu sfâşiată de un strigăt al lui Voa sau al altcuiva:

— O rachetă!

Braţul întins tremura, încercând să urmărească un fir subţirel, prelung, argintiu, ce se mărea văzând cu ochii. Imaginea săgetă ecranul într-o clipă şi dispăru. Trupurile încordate fremătară ca nişte fire de iarbă sub vânt. Se priviră unii pe alţii, apoi imediat năvăliră spre uşă.

— Repede! strigă Tem. Acolo unde am căzut noi…

— Ba nu, pe podiş, unde a fost „Extragalactic”!

În zăpăceala generală tună deodată vocea lui Adal:

— Staţi, prieteni! Graviplanul e în cealaltă parte.

Ajunseră gâfâind lângă nişa vehiculului, dar acesta dispăruse şi, o dată cu el, Em Ro. Fără a mai pierde vremea în căutări, Adal propuse să folosească celălalt aparat, din „Oaza Soarelui”. Şi iată-i gonind într-acolo.

„Racheta nu poate fi decât terestră. Şi fie că a fost trimisă special să ne cerceteze de către Pământenii înştiinţaţi de staţiile Polarei, fie că ne-a descoperit din întâmplare, trecând pe aici într-un zbor de rutină; sau,

în sfârşit, a fost răpită de Doando, ca şi „Extragalactic” şi «Loro». Indiferent cum, important e că a sosit. Cu ajutorul ei vom intra în legătură cu Pământul şi, dacă marea astronavă nu se opreşte, vom izbuti să evadăm de la bordul ei.”

Până aici, gândurile lui Ro erau gândurile tuturor, cu deosebirea că Vuundul păstra un calm desăvârşit şi totodată fu străfulgerat de o idee îndrăzneaţă: să indice lui Doando un loc de coborâre al rachetei străine şi astfel să verifice dacă nu ar fi pasibil, pe aceeaşi cale, să provoace oprirea navei lângă Pământ. Acestea se petreceau în timp ce colegii săi alergau de colo-colo, nehotărâţi; fără a mai pierde nicio clipă, Ro se repezi la graviplan şi porni în goană spre centrul de comandă.

Stăpânirea de sine nu-l părăsi nicio clipă. Pătrunse sigur în sala uriaşă şi rămase drept, privind în sus, spre ampla boltire din partea superioară a aparatului. Jocul luminilor fluide, intensificate brusc, îi linişti gândurile. Iată! În marginea din stânga a ecranului a apărut o văpaie de argint, care şerpuieşte în diagonală printre celelalte imagini – racheta ce-şi caută un loc de asolizare. Lovituri îndepărtate, prelungi îi atraseră atenţia. Nu mai răsunaseră niciodată aici. Un semnal de alarmă din exterior? În orice caz, dacă ecranul centrului de comandă transmite imaginea navei necunoscute, înseamnă, poate, că se aşteaptă dispoziţiile lui Ro. Atunci, e timpul.

— Am venit să vă comunic dorinţa noastră! vorbi el, ca şi când s-ar fi aflat în faţa unui interlocutor. La bord acostează o rachetă străină.

Ezită o clipă. Luminile se stinseră. Numai văpaia argintie continua un drum sinuos, apropiindu-se de zona unde „Noua Arcadie” şi „Oaza Soarelui” erau

reprezentate pe marele ecran.

— Vreau ca astronauţii să fie conduşi pe platoul din interiorul „Noii Arcadii”. Racheta lor să rămână acolo. Înţelegeţi?

Efluvii multicolore pâlpâiră iar, stăruitor. În centra explodă o pălărie roşie, iar zgomotele îndepărtate încetară. Em Ro nu se clinti, până ce nu asistă la toate fazele complicatei coborâri a astronavei terestre.

Abia acum îl sufocă emoţia. Ceea ce se întâmplăse până aici era doar o verificare a lui Doando. Aşadar, atunci când dorinţele călătorilor coincideau cu cele ale creierului viu al mării nave, ea se supunea ordinelor venite de la călători. Doando îi considera în acest caz drept conducători ai lui şi atunci se „îmblânzea” ca prin farmec, îi dispărea îndărătnicia. Noţiunile acestea erau puţin improprii, dar adecvate.

Acum, Ro trebuia să-i ceară marii rachete să se oprească lângă Terra. Oare aceasta e şi dorinţa ei şi se va supune, docilă?

— Mai este ceva. Ne aflăm nu departe de un sistem planetar locuit de fiinţe raţionale asemănătoare celor veniţi cu „Extragalactic”. Este necesar să facem un popas acolo. Cel mai indicat ar fi să ne transformăm întru-un satelit al Soarelui. Şi să nu uiţi! Până la întoarcerea noastră cu necunoscuţii care tocmai au sosit, instalaţi, vă rog, în sala ecranelor un microfon de comandă. Dacă sunteţi de acord cu oprirea lângă Pământ, vă putem da de acolo dispoziţiile ulterioare. Asta e tot.

În centrul explodă iar ochiul acela rubiniu, care pâlpâi scurt şi se închise. Bărbatul ridică mâna, parcă luându-şi rămas bun de la interlocutorul nevăzut şi ieşi în graba.

Grupul lui Adal ajunsese pe platoul din „Noua Arcadie”, chiar în locul unde staţionase odinioară „Extragalactic”. Nu-i surprinse faptul că din plafonul înalt al lumii lor coborâse oblic un tub foarte larg, transparent, terminat la sol cu suporţi groşi din acelaşi material. Ataşată la un suport se afla o cabină-lift dreptunghiulară, cu mai multe fotolii.

Puţin după venirea lor, se stârni de sus un curent de aer, puternic ca un uragan. În urma lui apăru partea inferioară a rachetei străine, coborând încet, susţinută din loc în loc de inele late, negre, care aluneacu în tub ca nişte pistoane în cilindri. Coborârea dură destul de mult, dar, în fine, vântul se potoli şi cabina-lift urcă repede, până în dreptul trapei. Pe acolo ieşiră curând două siluete.

Li se distingeau clar scafandrele cosmice albastre şi, din spatele vizoarelor transparente, chipurile uimite. Mult timp după oprirea originalului ascensor, astronauţii nu se mişcară. Priveau a grupul din faţa lor şi parcă nu-l vedeau.

Abia când Victor deschise uşa cu un gest elegant, zâmbindu-le prieteneşte, unul dintre ei se ridică greoi, copleşit de emoţie. Făcu un pas afară şi îngână, cu voce groasă, ceva.

— Casca, prietene, casca! Aici avem aer suficient! îi strigă Dal Adal, strângându-i mâinile şi îmbrăţişându-l.

Noii sosiţi pricepură greu despre ce e vorba, dar imediat după aceea îşi scoaseră căştile. Unul dintre ei era negru, iar zâmbetul larg îi reliefa şi mai mult albul ochilor şi al danturii. Celălalt bărbat strigă, cu aceeaşi voce de bas:

— Adal! Dal Adal!

Comandantul lui „Extragalactic” se trezi în braţele

celor doi şi clipi nedumerit:

— Mă rog, dar noi nu vă ştim numele. Şi de unde veniţi?

— Eu sunt Sen Dor! zâmbi iar cel cu voce de bas. Acesta, continuă el, e prietenul şi colegul meu de zbor Kwango. Călătoream cu „Ariel” spre Deneb, Alpha Cygni dar am primit dispoziţie să ne abatem spre voi.

— Cum? N-aţi fost răpiţi?

— Nu! se miră Sen Dor.

— Curios! Ah, am uitat prezentările. Tamara…

— Moon! îmi amintesc! îi luă vorba Sen. Şi trebuie să mai fie cineva.

— Eu! Victor Alvarez, Iată cum poţi ajunge „cineva”.

Şi iar se strânseră în în braţe, de credai că-şi vor frânge oasele. Vuunzii participau emoţionaţi la scenă. Fiind ceva mai retraşi, grupul lor atrase atenţia lui Kwango.

— Parcă eraţi numai trei! spuse el. Dumnealor? Tot de pe „Terra V”?

— Nu, nu! Nu, de loc! zâmbi Adal. Prea repede vreţi să le aflaţi pe toate! Întâi faceţi cunoştinţă.

Nici după prezentări sfiala Vuunzilor nu dispăru. „Cine ştie? gândiră noii veniţi. Sunt şi femei, de aceea…”

— V-aţi amenajat straşnic aici! constată Dor. Aşa mai zic şi eu! se bătu cu palma peste frunte; dar voi aţi plecat cu o rachetă, iar asta e planetă în toată regula. Planetă cu motor? Zboară ca un bolid!

— Încet, aveţi răbdare! îi domoli Adal. Veţi şti totul la timp.

*

Doando îşi încetinise goana. Soarele părea un disc

auriu, aruncat pe cărbunele cerului. Terra răsărea în tainice văluiri albastre. Trecură pe lângă câteva staţii ştiinţifice automate. Acum se văzu Luna, cât o bobiţă de mazăre.

— 60 de milioane de kilometri! şopti Sen Dor, cuprins de emoţia generală.

Aflase epopeea celor două echipaje răpite şi participa intens la sfârşitul acestei curse. De pe „Ariel”, Kwango luase legătura cu Pământul, informând Centrul de Cosmonautică, despre intenţiile lor şi anunţând intrarea lui Doando pe orbită.

Primele rachete le ieşiră în întâmpinare. Em Ro dădu dispoziţii unde să fie parcate şi pe unde să fie aduşi oaspeţii. Tem şi Iu alergară să-i primească.

Alte şi alte rachete veneau de pretutindeni. Reprezentanţi ai oamenilor de ştiinţă, cosmonauţi, tineri şi bătrâni. Câţiva intrară în sala ecranelor. Ceilalţi vizitau „Noua Arcadie” şi „Oaza Soarelui”. Când, în sfârşit, Doando se plasă pe orbită, mii de oameni se aflau deja la bord.

În entuziasmul general, îşi făcură loc cei de pe «Loro» şi „Extragalactic”. În frunte, Iu şi Tem. Apoi Voa, Ro, Ena – stăpânindu-şi lacrimile şi zâmbindu-i lui Victor pe care-l ţinea de mână; în sfârşit, Tamara şi Adal.

„Ariel”, gata de plecare, îi aştepta. În faţa lui, înainte de îmbarcare, se aliniară în front, după legile severe dar minunate ale cuceritorilor de stele. Din mulţimea ce aclama se desprinse un astronaut, cel mai bătrân.

—Fiţi bineveniţi în mijlocul nostru! le ură el.

Tamara se lipi şi mai strâns de Adal.

— Dragul meu, vreau să-ţi spun ceva. Vei fi tată…

Vuunzii, copleşiţi de primirea sărbătorească, zâmbeau întruna.

Comandantul lui „Extragalactic” îşi strânse soţia la piept, privind cu ochi calzi noaptea cosmică din jurul lor.

Partea a treia

DEPĂRTĂRILE SUNT APROAPE

XVI. ÎNCĂ UN PAS

DIMINEAŢA se vestea senină. Pe câmp, cât vedeai cu ochii, iarba prinsese o pătură alburie, ca bruma.

Dar nu era brumă, ci rouă, în care se răsturnase cleştarul fumuriu al cerului dinspre răsărit. Pe orizont se încolăcea o pădure de mesteceni, neclintită în acest ceas întâi al zilei, ca un perete lucios, umed şi el, încărcat de tăcere. Stepa încă dormea, părăsită acum şi de greierii al căror cântec o îngânase tot cursul nopţii.

Din spatele vilei cobora un drumeag pietruit, între o păşune la dreapta, şi, la stânga, ţărmul unui ocean verde-gălbui, de grâu în pârg. Liniştea invadase împrejurimile. Ea ţine puţin, doar cât pregătesc zorile, ca pe o taină magică, răsăritul, dar atunci, firea încremeneşte împietrită, aşteptând fără suflare să se întâmple naşterea minunatei lumini.

Femeia păşea pe alei cu luare-aminte, se ferea parcă să atingă cu tălpile pietrele reci, şi mersul ei semăna cu un zbor; trupul, ca lipsit de greutate, se mlădia lin, şi, din clipă în clipă, aşteptai să-şi întindă braţele şi să salte în aer. Părul, cenuşiu, ca iarba, îi dădea capului o demarcaţie imprecisă pe cerul de aceeaşi culoare.

După femeie venea, cu aceleaşi gesturi încete, mereu controlate, un bărbat puţin gârbovit, ale cărui mâini tremurau imperceptibil şi care privea mereu la cea dinaintea lui. Ea o luă prin iarbă, apoi, după câţiva paşi, îi aşteptă, fără să se întoarcă spre el. Îl simţi aproape numai după susurul florilor scuturate de apă.

— E bine! îi zise, pornind desculţă mai departe. Ştii că iarăşi mă supără căldura? Aici e bine, fiindcă e răcoare.

— Nici eu nu mai suport zăpuşeala! mărturisi bărbatul.

Vorbeau amândoi limba Pământenilor, dar cu un accent străin nedefinit.

Merseră mult prin luncă spre lumina care creştea cu fiece clipă. În urmă le rămâneau două poteci, mai închise la culoare decât restul întinderii de iarbă a cărei rouă o adunaseră cu picioarele. S-au oprit în spatele unor răchite pe malul râului, rezemându-şi umerii unul de altul; imediat se avântară, parcă de lângă ei, ciocârliile, şi lumea se umplu de cântec.

— Îmi pare că tot visez, Voa! murmură el. Şi somnul meu nu se mai sfârşeşte. Cât de departe ne e acum Vuundo!

Voa nu răspunse multă vreme. Se uita cum tremură pietricelele sub apă şi asculta ceva al ei, o muzică interioară în ritmul căreia i se părea că se leagănă domol imaginile acelor pietre. Îşi plecă fruntea pe gâtul bărbatului şi închise ochii.

— Credeam, nu ştiu de ce, că n-am să mai îmbătrânesc niciodată! zise ea. Anii au trecu peste noi cu iuţeală de gânduri.

— Au trecut! repetă Ro, mângâindu-i părul de-a latul frunţii.

Deasupra lor, lumina se boltea, din dreptul Soarelui încă ascuns, până aproape de zenit.

— Ce ciudat! murmură mai departe Voa, cu genele tot coborâte. Cum să aşez dragostea noastră în timp? Ne-am iubit cu-adevărat abia pe Doando. Când a fost asta? Calendarul de acolo a arătat un an, iar cei de pe Pământ — 80.

— Să calculăm o medie! glumi Ro. Optzeci şi cu unu… pe jumătate. Patru decenii! E ceva!

Voa privi sus, spre el sau spre cer, şi zâmbi amintirii:

— Vreau să te întreb ceva. Dar să-mi spui drept! Drept, auzi?

Bărbatul scutură din cap că da, încălzit de lucirile din ochii ei. Ea deschise gura să spună, dar şovăi, puţin stânjenită.

— Ascult! o îndemnă el şi-şi ridică sprâncenele întrebător.

— Tu ştiai… că…

— Ce?

— … că Ena… te iubeşte?

— Ena? Ţi-a spus-o ea?

— Im Iu mi-a spus. În ziua când a născut-o pe Ao U şi când voi cercetaţi prima oară alcătuirea lui Doando.

Ro zimbi, trist:

— Era Tem. Este Tem.

— El?!… Şi… Iu ştia încă de atunci?..

— Na-i bănuit, aşa-i? O fiinţă admirabilă Ena. Întâmplarea e uneori necruţătoare…

Rostise fraza din urmă cu glas uscat, ca scârţâitul în vânt al unui trunchi de salcie putredă.

— Toată viaţa… Să ştii că nu poţi avea de la el nicio mângâiere, dar, neclintit, să-l veghezi, să tremuri pentru el, să-l aperi cu puterea câtă o ai… Nu crezi, Voa, că şi acesta e eroism?

Soarele se arătă în zare ca o colina de lavă pe care forţele Pământului o ridică neîntrerupt. Razele scăpărau în sus, una după alta, de parcă o herghelie întărâtată ar fi alergat pe drumuri, stârnind din copite o pulbere de aramă şi aur. Pulberea se risipi molatic şi căzu de pe drumurile cereşti peste câmpia care o sorbi avidă,

legănată de primul zefir al dimineţii. Dar părul lui Voa nu-şi mai schimba culoarea şi acum se vădi alb, dând chipului său un alt aer, neaşteptat.

Cei doi stăteau, nemişcaţi, cu gândurile lor. De sub răchită ieşiră un iepuraş şi un câine. Dormiseră pe semne acolo. Adulmecară spre oameni, apoi veniră la ei. Erau tare prietenoşi, mai ales câinele, care puse labele pe umerii lui Ro şi se întinse să-i lângă faţa. Iepuraşul ţopăi până la apă, bău îndelung, vârându-şi mult botişorul în ea, apoi se întoarse, sări în braţele lui Voa şi, de acolo apucă vreo câteva fire de iarbă, ronţăindu-le mulţumit.

— Ce căutaţi voi aici? întrebă Em Ro şi mângâie câinele. Ia te uită la ei! Au ieşit pesemne din rezervaţia de la Ovidiu şi au plecat să colinde lumea. N-o să vă pierdeţi, voinicilor?

Ca şi când ar fi înţeles teama străinului, câinele hămăi scurt şi făcu o săritură.

— Aha! se bucură Voa. Îţi arată că e viteaz, nu se teme de nimeni. Minunată planetă asta, Ro! Şi noi…

— Se vede că nu s-a putut altfel. Trebuia să se jertfească cineva. Mă munceşte doar taina lui Doando. Se vede că nu s-a putut altfel! repetă el, cu resemnare.

— Şi nici n-o să-l vedem pe Vuundo, îl întrerupse Voa, încetând să mai alinte iepuraşul, cutremurată, ca şi când abia acum ar fi făcut prima dată constatarea.

— Dacă ne-am fi întors fără a fi atraşi de Doando… Alţii ar fi descoperit planeta mult căutată, dar noi, eu şi cu tine, ne-am fi oprit la expediţia noastră neizbutită. Existenţa de cosmonauţi ni s-ar fi terminat aici, în acest eşec care ne-ar fi amărât tot restul vieţii. Pe când aşa…

— Dar n-o să ne mai vedem planeta. Mă chinuie îndoiala dacă am făcut tot ce puteam pentru ea. Oare

atunci… când Ao U murise şi marea rachetă s-a oprit, nu trebuia să o aducem lângă Vuundo? Uite… n-am lăsat acasă nimic drag, al meu, nicio amintire luminoasă, atunci de ce mi-e dor?

Dinspre Soare se ivi un elicopter, zburând jos, direct către vilă; ateriză pe pajişte, nu departe. Cei doi porniră grăbiţi, într-acolo. Le ieşi în întâmpinare Sen Dor.

— Nu sunteţi gata? îi zori el. Ne aşteaptă la cosmodrom.

În elicopter mai erau ceilalţi Vuunzi şi Pământeni. Tem, care nu se simţea bine, şedea într-un mare fotoliu pneumatic. Le zâmbi în fugă celor doi, apoi sprâncenele i se încruntară din nou, pe semne sub ascuţişul unei dureri. Iu şi Ena stăteau aproape, veghindu-l. Noii veniţi îl înconjurară tăcuţi, fără să-l întrebe ce-l doare. Sen Dor conectă pilotul automat pentru plecare, când răzbătu scheunatul câinelui uitat jos.

— Ce-i? se interesă Tem, ridicând capul. Luaţi-i, să-i ducem acasă. Nu e bine când te rătăceşti…

Din cuvinte răzbătea o amărăciune neputincioasă. Ena aduse animalele, şi elicopterul decolă. Comandantul lui «Loro» închise ochii.

Pe sub ei defilau dreptunghiuri imense, de ogoare galbene, despărţite ici-colo de şosele. Pe marginea lor navigau roiuri de combine cu elementele auxiliare – elicoptere, tractoare – lăsând în urmă pământul negru, îngrăşat, gata pentru noile însămânţări.

Dor îşi privi tovarăşii de călătorie. Ajunşi pe Pământ, când nu-i mai ameninţa niciun pericol, când aproape toate cercetările asupra marii rachete căzuseră în sarcina altora, când deci îşi puteau îngădui mai multă odihnă, organismele lor slăbiseră deodată, ca şi când doar munca şi încordarea nervoasă le-ar fi păstrat

puterile până atunci. Doctorii mai constataseră la toţi şi o dereglare, o accelerare a metabolismului. Arderile se efectuau mai intens, dar incomplet, cu o mare pierdere de substanţe, care astfel nu izbuteau să cedeze corpului toată energia lor. De aceea celulele se istoveau, ca într-o luptă continuă, îmbătrânind prematur.

... Dreptunghiurile ogoarelor continuau să se perinde; de parcă tot Pământul ar fi fost acoperit cu ele; totuşi, dezminţind această părere, o dunga sinilie se contură pe zare către apus, dând de veste că se apropie munţii.

Zborul cu Doando scosese la iveală alt lucru, deosebit de important. Cosmonauţii şi-au închipuit că timpul pentru ei fusese neglijabil, că vorbesc de ore, zile, dar ele rămâneau noţiuni abstracte, nematerializate. Pe Pământ, avură dovada că s-au înşelat. În realitate, vremea cursese şi pe marea rachetă, doar de vreo 80 de ori mai încet decât pe Terra. El, Sen Dor, fiul lui Sen Dor, care la răpirea lui „Extragalactic” avea 17 ani, acum era un bărbat de 95. „... Se ştie că la viteza luminii timpul e inexistent. Dar această viteză n-a fost încă atinsă niciodată, tot aşa cum nu s-a realizat temperatura de zero absolut, deşi s-a ajuns de multă vreme la valori mai scăzute decât minus 273,16. La fel astronavele pot zbura mai repede sau mai încet, dar niciodată cu exact 300 000 de kilometri pe secundă. Aici se ascund funcţii nodale ale materiei, care ţin de structura ei cea mai intimă. Aşadar, de la vitezele imediat subluminice până la cele două-trei ori mai mari – cât realizaseră Pământenii la acea dată – vremea pe astronavă era foarte încetinită. Pe Doando însă, la circa l 500 000 km/sec, ea se accelerase iar. Într-un fel, relaţia viteză-timp evoluează după o spirală. Până la

300 000 km/sec se manifestă legea încetinirii timpului. Peste această valoare, ciclul se reia pe un plan superior. Adică decalajul între vremea unei planete şi cea a rachetei scade pe măsura creşterii vitezei supraluminice”, îşi notase meticulosul Ro în carnetul său. „Pământenii obişnuiesc să discute despre aceste fenomene, numindu-le paradoxul timpului.”

Elicopterul făcu o escală în rezervaţia de la Ovidiu şi cei doi pasageri patrupezi fură coborâţi. Decolară în grabă, către soarele ce se ridica necontenit.

— În ce constă diferenţa între zborul instantaneu şi cel cu viteza luminii? Doando are un motor gravific, deci el se poate apropia, oarecum, de mersul instantaneu. Dar care e diferenţa?

Întrebările lui Dor îi treziră din gânduri şi-i scoaseră din tăcerea de până atunci.

— Nu e greu! spuse Tem To, deschizând ochii. Motorul lui Doando, din cât cunoaştem, se bazează pe forţa gravifică, o forţă omniprezentă. Într-adevăr, nu există materie fără gravitaţie, la fel cum nu există materie fără mişcare. Şi lumina o are, de vreme ce este deviată de atracţia marilor stele. Atomii se combină şi se despart, nucleele se sparg ori fuzionează, elementele se schimbă unul într-altul. Dar, neîncetat, emit gravitroni; gravitronii circulă în spaţiul cosmic, izvorând din toate corpurile cereşti – din stele, planete, asteroizi, gaze şi praf intersideral. Instantaneu, înseamnă că în clipa în care s-a desprins de atom, gravitronul a şi ajuns la o distanţă colosală, teoretic la infinit. Deci şi pentru el şi pentru sursa care l-a emis a trecut un timp infim. La fel noi, dacă am fi zburat astfel spre Pământ, nu s-ar fi scurs aici, ca şi pe navă, nicio clipă; deci, diferenţa de timp n-ar fi existat. Bineînţeles

o asemenea viteză nu se poate realiza, căci trebuie să fie nesfârşit de mare. Dar cu cât ne apropiem de ea, vremea scursă pe planeta spre care ne îndreptăm e mai mică. În asta constă diferenţa între instantaneu şi viteza luminii: în ambele cazuri, timpul pe navă se opreşte, numai că la viteza luminii pe planetă trec milioane de ani, iar la zborul instantaneu, mai puţin de o secundă. Cu alte cuvinte, în primul caz timpul planetar tinde spre un infinit mare, iar în al doilea, spre un infinit mic. Gândiţi-vă numai că noi am parcurs din marginea Galaxei până aici un drum de peste 6 000 ani-lumină; dar pe Pământ s-au scurs doar 80 de ani, iar pe Doando ceva mai mult de un an...

Treceau acum peste marginile dinspre apus ale uriaşei stepe ucrainene. Îi surprinse o ploaie, obligându-i să ridice pereţii detaşabili, pentru a închide platforma elicopterului, căci nu voiră să urce deasupra norilor. Ena îi dădu lui Tem un somnifer, ca să doarmă până la cosmodrom. Vuunzii contemplau freamătul ploii văzute de sus. Zăreau cum se leagănă, ca atinse de un bici uriaş, coroanele masive ale brazilor, cocoţaţi în terase pe coastele unor munţi nu prea înalţi. Din când în când, poiene pestriţe de flori albe şi roşii străluceau sub ei.

Valurile de apă cădeau pieziş, străvezii, curăţind praful din aer, de parcă o mână pricepuţă ar fi spălat un geam, sub care se ascundea un tablou de preţ. În urmă rămânea un verde crud, aproape fragil.

O vegetaţie abundentă împlătoşase Pământul, după venirea celor două microrachete ce semănau cu nişte meteoriţi. Se credea acum că ele fuseseră trimise de către Doando, totuşi acest lucru nu se stabilise precis, la fel cum nu se ştia nici scopul exact în care se lansaseră, în orice caz, Pământenii avuseseră vreme să

cerceteze amănunţit cărui fapt i se datora această expansiune a vieţii, adică în ce fel influenţaseră microrachetele dezvoltarea plantelor şi animalelor terestre.

— Am constatat, dădea amănunte Sen Dor celor de pe «Loro», că acel element necunoscut nouă, care avea banda spectrală neagră, era un puternic emiţător de radiaţii, de fapt un aliaj, o compoziţie cu proprietăţi greu de definit, căci n-am putut-o analiza în stare pură, ci integrată în rocile pământene. Parcă ar fi fost vie. Compoziţia s-a „înmulţit” în roci, coborând de la poli spre ecuator. Ea a dus în primul rând la o creştere a radioactivităţii naturale a litosferei şi de aci la încălzirea Pământului. Apoi, radiaţiile de care vă vorbeam au început să stimuleze reproducerea, creşterea şi dezvoltarea regnurilor vegetal şi animal. Transformarea s-a vădit mai întâi în mediul acvatic. Păduri de alge s-au întins pe fundul oceanelor şi mărilor, obligându-ne pe alocuri să le distrugem, pentru a da libertate curenţilor calzi ce ameliorează clima continentală. Taigale uriaşe şi jungle se întind azi în mai toată Asia, Europa de nord, Africa, vechile teritorii ale Statelor Unite şi Canadei. Mulţumită lor aerul s-a îmbogăţit în oxigen, clima e oarecum stabilă, Pământul mai fertil. Avem materii prime preţioase. Nici vieţuitoarele nu s-au lăsat mai prejos. Numărul lor a crescut vertiginos. Multe animale pe cale de dispariţie s-au „regenerat”. Nebănuite rezerve de hrană ne scutesc de o exploatare excesivă a solului. Deoarece căldura în zonele interne a crescut, a devenit un fapt obişnuit obţinerea, în zona temperată şi subpolară, a două recolte anual. Parcă ar fi o a doua perioadă carboniferă, dar de câteva ori mai bogată. Mi-aţi povestit adesea că Doando e expediat pe Vuundo –

în punctul apropierii maxime de planetă – un grup de patru microrachete. Spuneti-mi, nu v-aţi gândit cumva că şi ele au aceeaşi natură şi poate acelaşi scop ca şi cele lansate pe Pământ?

— Ba da, mereu! aprobă Em Ho. Totuşi ne vine încă greu să credem. Mai întâi, rachetele voastre semănau cu nişte meteoriţi, iar ale noastre nu. Apoi, Doando nu ne-a spus nimic despre rostul lor, deşi putea s-o facă lesne, de vreme ce ne cunoştea şi limba. Dar dacă ar fi aşa, ce viaţă trebuie să fi renăscut la noi acasă! Mai întâi, apa provenită din topirea gheţarilor s-a adunat în bazinele vechilor oceane. Aveam două oceane pe Vuundo, cam de mărimea celor terestre, separând continentele, dintre care unul în emisfera nordică şi trei în sud. Cine ştie… Poate aşa nici expediţia «Loro» nu s-a irosit în zadar… Acum… vezi, acum îmi pare rău că n-o să-l mai văd pe Vuundo. Îl visez uneori.

Ro tăcu şi-şi întoarse faţa, parcă stânjenit de aceste destăinuiri. Ieşiseră de sub ploaie. Şerpuiau, la dreapta lor, Carpaţii, în peria verde, continuă a brazilor. În spărturile dintre brazi licăreau, în oglinzi de o clipă, apele unor râuri necunoscute. Sus, printre jnepenii grei, pe steiuri sure, granitice, sărea o turmă de capre negre, îşi ridicară frunţile la zbârnâitul elicopterului.

Toate se perindau cu mare iuţeală, ca într-un film. Aici era iarăşi senin; doar câteva pâlcuri vaporoase de nori albeau cerul către miazăzi.

Aterizară pentru câteva minute la clinica din Bucureşti, unde lucra Anna Dor, fiica lui Sen, pentru a-l îngriji pe comandantul lui «Loro». Tot aici era şi Alf Adal, copilul lui Dal şi al Tamarei, sub o supraveghere medicală permanentă. Ann îl cercetă imediat pe Tem,

dar diagnosticul era greu de stabilit. Doctoriţa văzu o slăbiciune a organismului, provocată de îmbătrânirea timpurie.

— Îi trebuie odihnă! zise ea. Ar fi bine să-l lăsaţi la noi, să nu-l mai luaţi pe Doando. Ne-am gândit că arderile incomplete ale metabolismului dumneavoastră se datorează faptului că pe marea rachetă vi s-a creat o atmosferă puternic ionizată, alta decât cea terestră.

Tamara ridică ochii de pe chipul lui Alf, contrariată. Şedeau pe o bancă, în plin soare, lângă peretele cald al pavilionului principal. În jurul lor, fântâni arteziene desfăceau lumina puternică în zeci de curcubee.

— Doar cunoaşteţi influenţa exercitată de aeroioni asupra materiei vii! explică Ann, îndeosebi Tamarei. Ionii negativi contribuie la oxidarea completă a substanţelor din organism, jucând rolul unor catalizatori. Absenţa lor provocată arderi incomplete, cum se întâmplă la dumneavoastră.

— De ce?

Medicul se uită o clipă la jocurile curcubeelor. Un băiat de vreo cinci ani ieşi de după colţul pavilionului şi se apropie de el. Îi privi foarte atent pe fiecare, apoi îl recunoscu pe Adal, pe care-l mai văzuse; iar Tamara cu Alf îi întări convingerea că sunt cei pe care-i caută.

— Voi sunteţi cosmonauţii? îl întrebă el pe Ro, care era cel mai aproape.

— Noi! aprobă acesta, zâmbind.

— Vă caut de mult. V-am văzut elicopterul. Sunteţi bolnavi?

— Nu. Dar tu?

— Nici eu. Am căzut dintr-un avion şi am nimerit aici.

— De unde? se miră Em Ro.

Ann izbucni în râs şi trase băiatul lângă ea,

mângâindu-l

— Iar ai început să te plângi? Închipuiţi-vă! Vrea să devină astronaut. Tatăl lui e pilot încercător. Îl lua uneori la aerodrom. Odată s-a agăţat de mânerele trapei unui elicopter care decola. A căzut de la trei metri şi şi-a rupt piciorul.

— Îţi place să zbori?

— Da, dar în rachetă nu mă lasă. Voi aţi mers şi cu Doando…

Era atâta invidie în glasul lui, că toţi izbucniră în râs. Totuşi atmosfera se mohorî curând. O osteneală se desfăcea din toate. În jur, aerul tremura de frământările oraşului, dar ele nu trezeau reacţii în cosmonauţi.

— Şi acum? întrebă copilul, parcă ghicind starea noilor săi prieteni.

Adal întârzie să răspundă. Privi la pietrişul aleilor, care lucea viu, ca şi cum cineva aruncase pe Pământ pulberi de nestemate.

— Ne pregătim pentru zbor! zise, în sfârşit, fără să ridice faţa.

— Iar un zbor? spuse copilul tot mai admirativ. Vreau şi eu!

— Nu… Tu – nu se poate…

— Şi voi îmi spuneţi să mai cresc? se necăji băiatul

— Trebuie! Şi nici dacă ai creşte,.. Va fi un drum lung, greu.

Adal privi, în fine, la el şi tresări, văzând expresia feţei celorlalţi, crisparea lor dureroasă.

— De ce? auzi şoapta lui Victor. De ce te gândeşti la asta?

— Plecaţi departe?

— Departe! repetă el automat, preocupându-se de, altceva. La o stea pe care tu n-o ştii, în cealaltă margine

a Galaxiei. Se zice că steaua e veche, întunecată, lumina ei e neagră.

— Îţi pare rău! constată, întrerupându-l, băiatul. Nu-i aşa că-ţi pare rău?

Bărbatul tresări iar, şi imediat se răsuci către fântânile arteziene. Simţise poate de zece ori aripile morţii fluturându-i la tâmple şi de fiecare dată îl muncea grija pentru echipajul dat în subordine şi ocrotire, răspunderea. În faţa oamenilor, veghea asupra aparatelor astronavei. Acum, pe Pământ, îl încerca prima oară regretul pentru soare, apă şi cer.

— Da, îmi pare rău…

— O să vă plictisiţi în rachetă?

Întrebările erau liniştite, curioase, copilăreşti. Lui Adal îi venea tot mai greu să răspundă. Îl luă pe băiat în braţe. Scrută chipurile celorlalţi şi văzu că nimeni n-are puterea să-l privească.

— Nu ne plictisim.. În rachetă vom dormi. Îmi pare rău pentru ce lăsăm aici, pentru tine. Totul va fi altfel după plecarea noastră. Tu însuţi vei fi bărbat, cosmonaut ca noi. Pentru că, ştii, când zbori foarte, foarte repede, timpul pe navă curge mai încet decât cel de aici.

Flori multe, albe şi roşii, dădeau vântului culori şi parfum. În iarba crudă răsuna ţârâitul cosaşilor şi un fluture mare, cafeniu şi albastru, trecu deasupra lor, căutând parcă izvorul cântecului.

— Ann, ce spuneai de aeroionii aceia? De ce ni i-a dat Doando?

Doctoriţa îl trimise pe băiat să se joace, uitându-se o clipă după el.

— Produc o bună dispoziţie permanentă, intensifică puterea de muncă; probabil că avea nevoie să-l

cercetaţi cât mai repede şi mai amănunţit; iar organismele voastre s-au adaptat acestei doze mărite: Adal, ce-ai făcut adineauri e condamnabil. Ne cunoaştem de mult, de aceea ţi-o pot spune fără să-mi cer iertare.

*

Microracheta execută un viraj strâns, spectaculos pentru cei care o vedeau. Recunoscură în el mâna sigură a lui Dal Adal. Fiindcă intrase în dreptul Soarelui, apărea acum ca o pată, de parcă astrul vieţii ar fi fost găurit până în partea cealaltă, lăsând să treacă prin el întunericul cosmic. Luminile de poziţie ale cosmodromului prinseră să licărească pe rând. Cosmodromul acesta, ascuns în umbra munţilor, avea dimensiuni reduse, astfel că acostarea navelor trebuia să se facă foarte atent.

În sfârşit, coborâră. O pătură atmosferică destul de densă atenua negrul smolit al cerului. Călătorii ieşiră, fără Tem, pe care-l lăsaseră la clinică. Zăriră în adăpostul de sub stâncile prelungi şi abrupte încă opt rachete fotonice, ca si cea a lor,

— Am, întârziat! îi zori Im Iu. O fi şi început consiliul.

Personalul de serviciu aduse în grabă un vehicul-reactor. Porniră cu toată viteza, strecurându-se printre pilonii de marcaţie a drumului, săltând mereu ca nişte mingi, din pricina atracţiei scăzute a lui Doando. Marea rachetă gravita pe orbita Pământului, în partea opusă lui, şi aici o cercetau amănunţit echipe de pe Terra.

Într-adevăr, consiliul de bilanţ asupra cercetărilor începuse, dar nu de multă vreme. Vorbea tocmai Kay Work, bioelectronistul-şef, primul înscris la cuvânt. Sala

întrunirii avea forma unei sfere uriaşe, cu diametrul de circa zece kilometri, cu pereţii dintr-un ciudat material plastic, sfredeliţi în nenumărate locuri. Numai o mică parte a sălii era acum luminată şi, din pricina dimensiunilor ei, sunetele nu se prelungeau în ecou, dându-ţi impresia că te afli afară, în câmp.

Noii veniţi salutară în fugă şi fură nevoiţi să treacă prin faţa tuturor meselor, ca să-şi ocupe locurile de onoare rezervate în fund, lângă prezidiu. Se aşezară tăcuţi, puţin jenaţi că toată lumea îi priveşte; însă preşedintele nu-l întrerupse pe vorbitor şi asta le mai aduse inima la loc.

— … După cum vă vor spune şi coreferenţii mei, spunea electronistul, şi după cum şi dumneavoastră aţi constatat, Doando are forma unei sfere. Această formă îl favorizează din două puncte de vedere; în primul rând, trebuie să fie adaptat scopului deocamdată necunoscut în vederea căruia a fost conceput; în al doilea rând, oferă cele mai avantajoase metode de construcţie, printre care cel mai mare volum la cea mai redusă cantitate de materiale şi, totodată, cea mai mare rezistenţă, uniform repartizată pe toată suprafaţa. Dar destul despre asta, căci problema o vor dezvolta ceilalţi vorbitori. Să nu uităm totuşi că e vorba de o astronavă, şi încă de una venită de foarte departe, care posedă însuşiri excepţionale şi la bordul căreia nu există nici urmă de echipaj. Se pune aici o chestiune de covârşitoare importanţă, şi anume: în ce fel a fost asigurată conducerea navei şi mai ales îndeplinirea scopului pentru care a fost trimisă? Nu mai e un mister pentru, nimeni. Vreau însă să subliniez gradul de civilizaţie la care au ajuns acei necunoscuţi dacă au reuşit să „fabrice” pentru dirijarea lui Doando un creier

gigantic, la fel de mare cât însăşi astronava. Nu unul electronic, constituit dintr-un oarecare sistem de tuburi electronice şi relee, ci unul viu.

Inginerul se opri puţin; auditorii trebuiau să observe că se apropie de partea-cheie a expunerii. Le lăsă timp să gândească şi chiar să-l admire.

— Creierul, reluă el, este alcătuit în mare parte din turnuri cu macrocelule – unele descoperite de prietenii noştri de pe «Loro» şi „Extragalactic” – adunate în reţele, noduri, regiuni centrale şi centre. Aceste centre, zece la număr, protejate atât de bine încât doar cu mari eforturi am reuşit să cercetăm unul dintre ele, joacă rolul centrelor principale ale unui creier omenesc.

— Acolo unde era să fiu strivit? se interesă Victor Alvarez aplecându-se către Adal.

— Nu, acela era abia un nod. Centrele sunt de vreo cincizeci de ori mai mari, închise cu patru rânduri de pereţi protecţionali. Acolo nu se pătrunde prea uşor.

— … La extremităţi, turnurile au terminaţii nervoase care se opresc în platourile de pe suprafaţa navei. Im Iu, medicul lui «Loro», a intuit aproape genial, de la prima vedere, că Doando e ca şi o fiinţă. Într-un fel, el trăieşte. În platourile de care vă vorbeam se află ochii, urechile şi degetele sale. Pe acolo percepe radiaţiile luminoase cu întreaga lor bandă spectrală, inclusiv infraroşiile şi ultravioletele; la fel undele electromagnetice, până şi cele mai slabe, emise de radiogalaxiile foarte îndepărtate; şi tot pe acolo şocurile mecanice de orice fel. După cum spunea Im Iu, Doando e o fiinţă adaptată perfect condiţiilor din spaţiul cosmic, la fel ca peştele adaptat vieţii în apă, ori pasărea traiului în aer. Acest lucru are o însemnătate deosebită, în absenţa echipajului, deoarece constituie un sistem

de autoapărare şi orientare, infinit superior tuturor aparatelor cibernetice, oricât de perfecţionate ar fi ele. Reacţiile sale de apărare se execută cu „braţe” gravifice, care îndepărtează corpurile străine mai mari ce cad pe suprafaţa lui. Aşa s-a întâmplat cu „Extragalactic”, atunci când a coborât pe unul dintre platouri. E uimitoare rapiditatea transmiterii semnalelor prin sutele şi miile de kilometri de celule, ca şi iuţeala cu care se nasc acele „braţe”, din orice punct de pe Doando. Desigur, constructorii navei au găsit procedee cu totul noi pentru producerea acestor fenomene. Creierul lui Doando îndeplineşte o parte din funcţiile creierului omenesc, cu gândire cu tot.

Vorbitorul făcu iar o pauză, privind de data asta insistent la cei din jur.

— Cum *gândire?* şopti contrariată Iu. Asta nu se poate, el nu-i capabil.

Auzind-o, bioelectronistul întoarse spre dânsa ochii veseli, albaştri:

— Am exagerat, ştiu, dar cu bună ştiinţă. Doando nu gândeşte ca noi, ci altfel, mai puţin şi mai îngust. Adică, deşi posedă un creier asemănător cu unul viu şi organe de simţ, rămâne totuşi maşină. De fapt, nici acest creier nu e numai organic, adică numai din materie organică; e un complex biocibernetic, o combinaţie între celule vii şi elemente cibernetice, care deservesc racheta, şi atât. Deci, gândirea lui e axată doar în această direcţie, nu şi în altele.

— Va să zică este o maşină! preciză Iu, tot în şoaptă, pentru cei de lângă ea.

— Sigur! Altfel nu se poate! o asigură şi Em Ro. Cum să explic altfel întâmplările noastre? Cât timp am zburat cu Doando, am fost într-o permanentă contradicţie cu

el. Nu ne-a divulgat niciuna din tainele sale. Nici măcar cele legate direct de noi, cum ar fi fost trimiterea acelor rachete pe Vuundo, ori încercările de reanimare ale lui Ao U. Noi puneam totul pe seama oamenilor, care nici nu existau! Cum i-am aşteptat mereu să apară!

— Şi cum i-am visat! îl întrerupse Ena, cu gândul la ciudatul basm de odinioară al lui Alvarez.

— Tem… cum repeta mereu că nu au suflet, parcă ar fi automate! îi întregi pe toţi Voa. Ce mult adevăr era în vorbele lui!

— … să spun că pe lângă creierul propriu-zis se află mai multe calculatoare electronice, probabil pentru trasarea diferitelor traiectorii de zbor, pentru prevederea tuturor perturbaţiilor care ar fi putut influenţa înaintarea astronavei. Şi, în sfârşit, un număr de câteva sute de mii de roboţi de toate dimensiunile. Putem reconstitui, după modelul creierului lui Doando, pe acel al constructorilor lui? Cu certitudine, nu! Pare paradoxal, totuşi aşa e. V-am mai spus înainte că acest creier „gândeşte" altfel. Adică nu are toate funcţiile celui uman, ci numai pe acelea care pot ajuta exclusiv rachetei. De aceea şi organizarea lui este alta, simplificată mult. E copilăresc să ne închipuim deci că şi constructorii ar poseda un creier la fel, trunchiat; o dezmint înseşi excepţionalele calităţi cu care şi-au înzestrat astronava şi care, repet, nu pot fi realizate decât de o civilizaţie foarte avansată, superioară celor vuundă şi terestră. Ar mai fi multe de adăugat, dar, din păcate, cunoştinţele noastre se opresc aici, fiindcă, pentru a şti totul cu precizie, ar trebui să disecăm tot creierul, iar pentru asta să-l scoatem din funcţiune, să-i provocăm o anabioză. Nu dispunem de mijloacele necesare unei atari operaţii; s-o încercăm aşa, ar

însemna să-l ucidem. În schimb, am aflat mai multe lucruri de la „celula” mecanică, modelul cibernetic de neuron, construit, se pare, tocmai în vederea unor cercetări de acest fel. Totuşi, pe această celulă am studiat numai modurile principale în care acţionează neuronii necunoscuţilor constatând că sunt întru totul asemănătoare nouă. În sfârşit, câteva cuvinte despre posibilitatea „îmblânzirii” lui Doando. Em Ro, învăţatul vuund, a descoperit încă în drum spre noi că marea astronavă ni se supune, dacă indicaţiile noastre nu contravin celor memorate de ea de la constructori. De pildă, ea nu s-a oprit lângă Vuundo, deşi i se ceruse asta, în schimb a intrat pe orbită în jurul Terrei, după parametrii daţi de Em Ro. Totuşi iată că după un an de cercetări, când cunoaştem întregul Doando, ne aflăm încă dinaintea unor întrebări capitale. Aşadar ce caută Doando la noi? De ce l-a ocolit pe Vuundo, în ciuda insistenţelor de a-i acorda ajutorul, dar s-a oprit docil pe orbita Terrei? De ce nu are niciun om la bord? Ce a urmărit, lansând rachetele spre Vuundo şi spre Pământ – *dacă* pe cele din urmă el le-a lansat? Pentru ce-i erau necesare grupurile de cosmonauţi pe care – îngăduiţi-mi expresia! — i-a capturat? Doreşte şi sprijină triumful vieţii, chiar dacă a distrus planeta aceea în timpul zborului? Întrebările se pot înmulţi la nesfârşit. Rezolvarea lor, asta-i mai important, n-am putut-o găsi din studierea creierului marii nave. Uneori, aceasta s-a „purtat” deosebit de bine – de pildă construind „Noua Arcadief” şi „Oaza Soarelui” pentru prizonieri. Alteori, lăsându-i să se frământe în contradicţii fără leac s-a purtat absurd. Eu, cel puţin, nu mă pot încă descurca în acest caz, unic în istoria cosmonauticii. Oare Doando ne va dezvălui vreodată taina sa întreagă? Sunt atât de

puţin obişnuit să nu găsesc răspunsul exact…

Încheierea inginerului, aproape copilărească, stârni un ropot de aplauze; poate mai mult pentru mărturisirea de la sfârşit decât pentru reactualizarea celor mai arzătoare necunoscute care frământaseră Pământul în ultima vreme.

Preşedintele dădu imediat cuvântul şefului echipelor de astronautică. Un om scund, slab, cu o chelie în partea stângă a capului – efectul unor radiaţii scăpate de sub control în timp ce verifica motoarele unei rachete – se ridică încet, grijuliu parcă să nu cadă. Cu gesturi meticuloase aranjă foile mari, umplute mărunt cu însemnări, apoi fixă – ca şi cum înainte n-ar fi avut vreme pentru asta – micul aptarat de proiecţie către ecranul din spatele celor cinci mese.

— Să ne amintim – începu el, fără a veni la tribună, cu o voce vibrantă, foarte joasă, care, dacă nu l-ai fi văzut, ţi-ar fi dat impresia că posesorul ei e ua om cât un munte – să ne amintim spectacolul de o măreţie zguduitoare, filmat de prietenul nostru Alvarez de pe „Extragalactic”, în momentul când Doando sfărâma de la distanţă şi înghiţea, treptat, o planetă.

Fraza terminată, bărbatul răsuflă adânc, parcă el şi nu Doando ar fi executat această complicată operaţie.

— După cum şi-au dat cu toţii seama de la început, era vorba de înmagazinarea în navă a unor rezerve de energie, îndeosebi nucleare, căci majoritatea rocilor conţineau minereuri radioactive în stare aproape pură. Fără îndoială, cantitatea de energie era imensă; de vreme ce o planetă întreagă a fost sacrificată pentru asta. Întreb acum, ca şi antevorbitorul meu; pentru ce-i este necesară ea lui Doando? Pentru că sistemul său de propulsie gravitaţională este foarte economic şi astfel

construit, încât aproape tot „combustibilul” consumat la plecare a fost recuperat înce-încet pe drum.

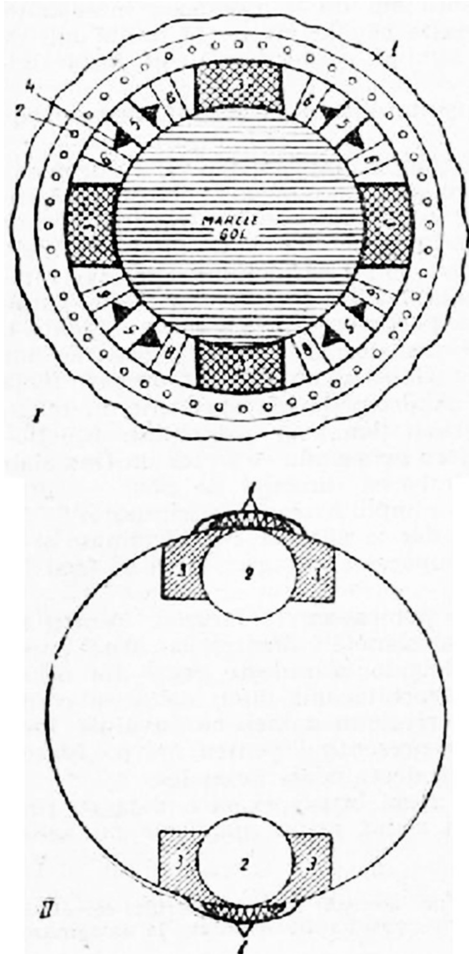
Astromecanicul luă în mână hârtiile cu note, se mai uită o dată la membrii consiliului şi începu să citească:

— Motorul navei, felul în care a fost conceput ne dă siguranţa că ea vine dintr-o altă Galaxie, vecină cu a noastră sau mai îndepărtată; pentru demonstraţie, să considerăm însă una vecină, de pildă Andromeda. Încă din anul 1964 înaintea Erei Cosmice s-a pus problema existenţei în Univers a unei forţe cu mult mai însemnată decât tot ce cunoştea ştiinţa vremii: câmpurile magnetice ale oricărui corp ceresc, comprimate de forţele gravitaţionale, pot deveni o sursă de energie de cel puţin zece ori mai mare decât cea termonucleară. Asemenea tip de energie foloseşte Doando pentru mişcare, şi tot cu ea a sfărâmat planeta aceea. În cazul nostru, Galaxiile înseşi pot fi luate în bloc drept aştri de o mărime uriaşă, deoarece, la o distanţă oarecare, câmpurile tuturor planetelor şi stelelor se contopesc într-unul singur, de o putere excepţională, care, în interacţiune cu alte câmpuri, menţin în ultimă instanţă galaxiile în cadrul anumitor orbite, adică le împiedică să se mişte haotic. Doando foloseşte pentru propulsie, tocmai câmpurile magnetice amintite. Pentru aceasta, pe trei sferturi ascuns în corpul său, are un tor vidat circular, gros de vreo mie de kilometri – mai exact 990,8. La suprafaţă are un înveliş protecţional: „munţii”, descoperiţi de prietenii noştri de pe «Loro» şi „Extragalactic”. Lângă acest tor, înăuntrul lui Doando se află, dispuse simetric, puternice generatoare de particule sau antiparticule, anihilatoare, generatoare de câmpuri electrice de focalizare, pompe de vid şi altele.

Vorbitorul se întrerupse o clipă, pentru a apăsa

butonul aparatului care proiectă pe ecran schemele în secţiune ale astronavei. Apoi continuă să citească, încălzit parcă de ingeniozitatea sistemului.

— Pentru a se desprinde de Andromeda, generatoarele au împins în tor un flux de antiparticule cu proprietăţi speciale. Astfel de particule au fost puse de Doando la dispoziţia noastră, în urma cererii pe care i-am adresat-o, aşa că acum ştim multe lucruri despre ele. Principalul este că au o masă foarte mare într-un, volum mic, la fel, de pildă, cu materia căreia i s-au redus la zero spaţiile dintre nuclee. În acelaşi timp, au o sarcină electrică tot foarte mare. Cu ajutorul câmpurilor electrostatice, anume create de generatorii respectivi, aceste particule, să le spunem „gravigene”, sunt menţinute în interiorul torului pe o orbită circulară, (sistem asemănător cu al acceleratorilor noştri de particule). Mişcarea lor produce un câmp antigravific, care intră în interacţiune cu câmpul emis de Andromeda, şi astfel Doando este propulsat înainte. Cât de mare poate fi anticâmpul rachetei?

Inginerul privi la preşedinte, aşteptând parcă de-acolo

răspunsul. Dar cum preşedintele nu-i zise nimic, continuă tot el:

— În orice caz, destul de mic în comparaţie cu cel al Galaxiei, altfel nava s-ar deplasa probabil instantaneu, într-un astfel de zbor, orientarea şi conducerea ei devin în mod practic imposibile, din pricina timpului foarte redus; dar motorul său, oricât de puterrnic ar fi el, nu poate dezvolta un anticâmp de o asemenea intensitate, în schimb, Doando poate căpăta viteze de multe mii de ori mai mari decât a luminii, ceea ce încă este foarte important,

Astromecanicul tuşi tare şi gros şi lăsă însemnările pe masă,

— Toate bune, dar după desprinderea de Andromeda cum se apropie astronava de Galaxia noastră? Anticâmpul a dus-o până la punctul unde atracţia ambelor Galaxii devine egală. Ei bine, din acest punct antiparticulele sunt anihilate, redând sistemului aproape integral energia consumată cu producerea lor. Alte generatoare fabrică acum particule din materie identică, nouă. Anticâmpul se transformă în câmp gravific, iar Doando este atras de Galaxia noastră cu aceeaşi forţă cu care îl respinsese Andromeda. Acestea sunt, în mare, schema motorului gravitaţional şi principiile funcţionării lui. Frânarea se face generându-se în tor un flux slab de antiparticule. Schimbarea direcţiei de zbor – prin schimbarea orientării câmpului sau anticâmpului[1].

Izbucniră aplauze, dar vorbitorul nu terminase şi-şi agită braţele întruna, supărat şi stângaci, până se făcu linişte deplină.

— Să nu uităm ce pomeneam la început. Pentru ce a

1 Autorii mulţumesc pe această cale inginerului-cercetător Alexandru Enulescu pentru consultaţiile acordate la imaginarea teoriei de mai sus (n.a.)

fost „înghiţită” acea planetă? Pentru ce atâta energie? Fără îndoială, Doando plănuieşte ceva. De aceea mă alătur cererii antevorbitorului meu, de a se căuta prin orice mijloace dezlegarea tainei ce învăluie încă uriaşa navă galactică reprezentând pentru noi o „fiinţă” copleşitoare, ca un geniu deocamdată neînţeles.

Omul cel scund se aşeză brusc, exact o dată cu rostirea ultimei silabe, şi acum primi aplauzele cu satisfacţie.

XVII. „TAINA VIOLETĂ”

ZIUA ŞI NOAPTEA se succed pe Doando la intervale mari de timp, datorită mişcării lente de rotaţie a acestuia. Pe partea întunecată, circulaţia se suspendă. Sunt practicabile numai drumurile marcate cu piloni, împânzite de proiectoare, care duc la construcţiile importante de la suprafaţă: staţiile care urmăresc ca nişte medici pricepuţi „viaţa” rachetei. În schimb, pe cealaltă emisferă roiesc aparatele de zbor, magnetoplanele, chiar automobilele şi tanchetele cosmice. Cercetările nu s-au terminat. Se iau probe din aliajul exterior, se detectează amplasarea dispozitivelor gravigene, se încearcă prin toate mijloacele aflarea tainei care încă învăluie astronava. La fel, în interior forfotesc armate de specialişti din cele mai diverse domenii, înzestraţi cu aparatură adecvată, colindând prin cele mai ascunse unghere. Sectorul ce ascunde „taina violetă” rămâne deocamdată impenetrabil şi oamenii se feresc să pătrundă cu forţa, convinşi că până la urmă Doando va lămuri singur totul.

Pe Pământ, luna august a aurit calota nordică. Zi de zi culorile se schimbă acolo, locul grânelor strânse luându-l pregătirile pentru noua recoltă. În sud, luceşte albul zăpezilor, ici-colo cu pete mai închise, de munţi şi păduri desfrunzite. Tamarei şi lui Adal le e dor de Alf. Îşi propun de multă vreme să dea o fugă până la clinica din Bucureşti, dar tot amână, în speranţa că vor dezvălui în sfârşit misterul care le-a dat de furcă atâta vreme pe navă. Sunt amândoi la biostaţia „polară” din

nord, deasupra unui platou cu macrocelule, ducându-şi viaţa pe o pardoseală transparentă. În această regiune, „organele de simţ” ale lui Doando sunt mai dese, îndeosebi de-a lungul unei văi late şi adânci în înconjoară trei sferturi din astronavă, în linie dreaptă. La ei, Soarele nu apune niciodată, de aceea îşi creează o noapte artificială, cu ajutorul unor panouri opace.

Acum au luat legătura prin radio cu staţia opusă lor, din polul sud, unde lucrează Ua Ena cu Victor.

Vuunda îi înştiinţează că prietenul ei s-a apucat să scrie versuri.

— De dragoste? se interesează Tamara râzând.

— Ce vorbeşti? intervine acesta, jignit. Despre călătoria noastră. Un poem-cantată, lung cât de la Vuundo la Pământ. Aţi auzit ultima noutate? Voa şi Ro, plictisiţi să mai caute acul în carul cu fân – adică dezlegarea tainei – se ocupă serios de muzică.

— N-au găsit nimic? întrabă Adal.

— Nici pomeneală! Au şi un sector păcătos, tocmai în miezul lui Doando, în marele gol. Ce să vezi acolo? Se pare că acest *loc* e într-adevăr gol cu desăvârşire. Au fost ieri pe la noi. Erau cam necăjiţi. În schimb Iu şi cu Tem stau ca la cinematograf în faţa ecranului centrului de comandă şi se tot frământă să-i descifreze hieroglifele. Dar voi?

— Mă intrigă valea asta din apropiere! mărturiseşte Adal. Are peste 500 de metri adâncime, o adevărată prăpastie.

— Şi crezi că acolo se ascunde insesizabilul mister?

— Ei, şi tu! râde bărbatul. Totuşi ce rost să aibă?

— Un defect de fabricaţie! presupune Victor. La miile astea de kilometri, crezi să se mai bagă de seamă o fisură de 500 de metri? Din grabă, sau cine ştie cum, au

uitat-o neastupată.

— Din grabă, se agăţă Tamara de cuvânt. Şi voi cedeţi că „ei” s-au grăbit?

— De bună seamă! intervine Ena. Şi de aceeaşi părere erau ieri Voa şi Ro. Se explică astfel de ce astronava nu şi-a îngăduit răgazul să poposească în faţa lui Vuundo.

— Ia staţi! Ne cheamă cineva prin radio. Ena, eşti bună să deschizi aparatul? A, e Tem.

— Ena, Victor! răsună vocea guturală a lui Tem To. Luaţi legătura cu Adal. Mie nu mi-a răspuns. Repede!

— Tocmai stătea de vorbă cu noi. Ce este? întreabă Ena.

— Veniţi cu toţii aici! Se întâmplă ceva… în fine, n-am cum să vă explic. Mi se pare…

Urmarea se pierde într-o exclamaţie, apoi emisiunea e întreruptă.

— E cazul să mergem? întreabă nedumerit Victor.

— Bineînţeles! îl întrerupse Adal. Ne vedem acolo.

*

Vehiculul celor doi Pământeni coboară în goană spre ecuatorul navei. Au luat un automobil cu reacţie, fără să mai aştepte microracheta de serviciu. Au intrat acum în întuneric. Drumul se vede până departe, alb, sticlos în razele proiectoarelor cocoţate pe stâlpii înalţi. Noroc că deocamdată nu mai sunt şi alte maşini, aşa că pot atinge viteză maximă. În dreapta şi stânga, lumina ajunge până departe, scoţând la iveală două şiruri de coline inegale, printre care s-a croit autostrada. Restul peisajului s-a estompat în noapte.

Iată că în faţă se aprind trei luminiţe roşii; înseamnă că vine un vehicul. Tamara, de la volan – îi place mult

să conducă, iar Adal o lasă întotdeauna – aprinde, şi ea lanternele de poziţie. Începe acum o lungă conversaţie prin semnale, încă de la depărtare; călătorii se întreabă dacă drumul e liber mai departe, şi distanţa se micşorează. Adal vede că se apropie un tren de camioane-rachetă, cu farurile roşii în funcţiune, îmbrăcând şoseaua într-o perdea de foc. Se perindă multă vreme pe lângă automobil. După ce trece, Pământenilor le mai joacă pete sângerii în faţa ochilor.

— Duc alimente şi rezerve de energie la biostaţie! presupune Tamara. Ce bine! Vom găsi la întoarcere fructe de pe Pământ. Au poate şi struguri?

Petele roşii, de un vişiniu foarte închis, nu dispar din retina lui Adal. Ei clipeşte, se uită alături de drum, în noapte, pentru a-şi reveni. În zadar însă. Treptat, observă că nu le vede pretutindeni. Când închide ochii sau priveşte spre cer, se fac nevăzute. Cum priveşte însă în jos, mai ales către colinele de lângă şosea, apar din nou.

— Tamara, tu observi?

— Ce?

— Pământul devine luminos.

— Cum luminos? se miră ea şi înalţă fruntea, căutând planeta printre puzderia de stele. Pământul nici nu se vede de aici.

— Nu, nu acela! insistă Adal. Am greşit eu. Doando!

—Aşa e! tresare Tamara. Parcă se aprinde.

— Nu-ţi fie teamă! o mângâie soţul. O fi în legătură cu apelul lui Tem. Enigme peste enigme…

A prins să se înroşească şi autostrada, mai greu vizibil din cauza proiectoarelor. Dealurile îşi deschid culoarea. Alte ridicături se profilează pe orizontul până acum nebănuit. Culmile şi vârfurile lor se aprind mai repede.

Câmpia tălăzuieşte în valuri tot mai rubinii, dezvăluindu-se grabnic până departe, ca şi cum mâini nevăzute ar trage de pe ea o învelitoare de catifea neagră.

Încep să apară tot mai multe maşini, ca furnicile când vreo ameninţare le primejduieşte furnicarul. În curând au trecut de o încrucişare, apoi de alta. Vehiculele sunt tot mai frecvente. Au ieşit şi tanchetele, iar Tamara e nevoită să reducă din viteză. Adal a deschis staţia de radio pe lungimea de undă a postului central. O cascadă de întrebări curioase şi speriate răsună în difuzor. Toţi sunt neliniştiţi. Dar postul central încă nu răspunde, pe semne nici acolo nu se cunosc prea bine cauzele fenomenului.

Drumul nu se mai termină. Incandescenţa rece a suprafeţei lui Doando creşte cu fiecare secundă. Nu e o lumină artificială, de faruri ascunse dedesubt, ci pare că însuşi solul e luminescent. Roşul se degradează în portocaliu. Şi întunericul cerului a devenit mai palid, datorită stratului de aer rarefiat ce înveleşte astronava şi care difuzează lumina. Stelele îndepărtate au prins să dispară, ca în cursul zilei.

Tamara şi Adal nu schimbă nicio vorbă, ascultând concentraţi vacarmul de la aparatul radiofonic. Un vânt slab ridică valuri de praf ce se disting foarte bine, ca o ceaţă care se târâie leneşă din colină în colină. Din câte părţi ale Universului a fost cules acest praf, vânzolit acum de curenţii de aer? Ce resturi de planete, de Sori şi de civilizaţii se amestecă de-a valma în norii mişcaţi încet de-a lungul uriaşei astronave?

— Atenţiune! se aude tare în difuzor. Atenţiune! Toţi cei care se află pe Doando sunt rugaţi să rămână lângă aparatele de radio. Atenţiune! Toţi cei care se află…

— E Tem! îl recunoaşte Tamara.

— Se petrec evenimente de maximă importanţă. Credem că în curând Doando îşi va dezvălui taina. Luminozitatea lui este un semn. Păstraţi-vă calmul! Sectoarele A, O, V şi Z, care duc spre zona „tainei violete”, să fie eliberate. Este convocat urgent în „Noua Arcadie” Consiliul de coordonare a cercetărilor. Tot acolo sunt aşteptaţi cosmonauţii Dal Adal, Tamara Moon, Voa Zad şi Em Ro. Atenţiune, repetăm…

— Ce facem, Adal? Luăm o microrachetă?

Este ziuă de-a binelea, o zi ciudată, ca a Pământului. Dacă solul ar fi învelit cu vegetaţie, probabil şi ea ar răspândi lumină. Portocaliul palid se transformă în galben şi pe alocuri în alb. E ca un negativ de fotografie, luat pe un soare puternic. Nicăieri nu există umbră. Praful purtat de vânt pare o fantastică auroră polară, fluturându-şi vălurile verticale, policrome.

— Să oprim şi să chemăm una! aprobă Adal.

Întrerupe legătura cu postul central şi formează indicativul celei mai apropiate staţii de rachete.

De sus, priveliştea e mai fantastică. Parcă într-un acvariu aşezat între becuri colorate, numai oamenii şi vehiculele sunt negre. Doando e îmbrăcat într-o jerbă cromatică în care predomină roşul cu toate nuanţele de deschidere spre alb. „Munţii” – învelişul protector al torului vidat – par de zăpadă.

—— Unde aţi zăbovit? îi întâmpină nerăbdător Sen. Haideţi înăuntru!

Le arătă că pe ecranul centrului de comandă s-a stins păienjenişul luminos ce redase planul amănunţit al încăperilor lui Doando. Apăruse în loc doar zona „tainei violete”, mare cât perimetrul ecranului, marcată cu acelaşi cerc roşu. Tot acolo i-au găsit pe ceilalţi

cosmonauţi, sfătuindu-se asupra evenimentelor.

— Aşteptăm hotărârea Consiliului! îi înştiinţează Victor de cum îi vede. Ce ziceţi? Parcă e o serbare. Noi am venit pe cealaltă emisferă, unde bate Soarele. E o lumină dureroasă, aproape insuportabilă. Până şi „organele de simţ” ale navei şi-au deschis culorile, ca nişte flori. Spune, Ro, eşti mulţumit? Ipotezele tale se confirmă.

— Parcă e o sărbătoare! repetă bătrânul în şoaptă. Nici n-aş fi crezut… Adal, poate ne lasă pe noi să vedem întâi… să aflăm totul?

— Eu am să-ţi cedez locul, dacă mă vor propune! îi promite Pământenul, înduioşat. Te bucuri mult?

— Mult! mărturiseşte bătrânul. Am trăit o viaţă de căutări…

Nu mai continuă. Se uită la ecran, aşteptând de la el dezlegarea.

— Consiliul v-a desemnat să participaţi la dezvăluirea „tainei violete”, anunţă Kwango, intrând ca o furtună. Vin şi ei îndată. Vă vom însoţi până în apropierea zonei acesteia încă necercetate şi vă lăsăm să pătrundeţi singuri acolo.

— De unde atâta siguranţă că tocmai despre asta e vorba? întreabă Ro, încruntându-se. Dacă Doando…

— Ba da, ba da! îl contrazice africanul. Cei care erau prin preajmă, în sectorul A, ne-au spus despre nişte transformări ale întregii zone. De bună seamă că nu e altceva la mijloc.

În acest moment apare Prezidiul Consiliului, întovărăşit de toţi cercetătorii din „Noua Arcadie”. Preşedintele, înaintează încet, oarecum solemn, spre grupul cosmonauţilor, care aşteaptă, cuprinşi de emoţie.

— Consiliul de coordonare a cercetărilor întreprinse pe Doando, spune el titulatura completă, a hotărât să vă încredinţeze dumneavoastră misiunea de onoare de a afla primii taina pe care astronava a ascuns-o atâta vreme, în semn de preţuire pentru abnegaţia dovedită în grelele împrejurări prin care aţi trecut aici. Cu toate mulţumirile noastre şi cu urarea: mult succes, prieteni!

Izbucneşte un tunet de aplauze. Preşedintele strânge mâna Enei, care e mai aproape, apoi urmează cu un alt ton, prietenesc şi cald:

— Se fac toate pregătirile. Peste zece minute, plecăm. E bine să mâncaţi ceva, nu se ştie cât durează totul.

Vă vom da nişte somnifuge, să nu vă prindă oboseala. E foarte important să fiţi atenţi, cât se poate mai atenţi.

De undeva au apărut flori. „Sentimentalisme…” gândeşte Tamara, profund emoţionată. Acum îşi îmbracă scafandrii elastici, speciali, cu rezerve de oxigen pentru treizeci de ore. Poate nu vor fi necesare, dar e bine să le aibă. Cele zece minute au trecut. Se dă semnalul plecării.

Până la graviplan, îi acoperă florile. Sute de chipuri prietenoase răsar de pretutindeni şi ei se întreabă uimiţi cum de sunt atâţia oameni pe Doando! Parcă-i ştiau mai puţini. S-au aşezat pe banchete, au tras portierele şi le-au blocat. Preşedintele Consiliului le face semn să pornească Se urnesc încet, pe măsură ce prietenii din faţa lor se îndură să le facă loc. Ultimul lucru pe care îl mai văd la plecare, prin uşa deschisă, este carcasa centrului de comandă. Luminile şerpuiesc pe el în ghirlande vii.

S-au aşternut la drum spornic, repede. Maşina lor alergă în frunte. În dreptul ampenajului ei răsar, la

dreapta si la stânga, capetele conice ale altor două aparate şi, mai înapoi, restul celorlalte. E o cursă festivă, veselă. Radioul poartă de la un graviplan la altul râsete, glume, pronosticuri. Doando îşi aprinde reflectoarele în tunel. Nu toate o dată ci pe rând, tot la treizeci de metri înaintea maşinii cosmonauţilor. Parcă absorbită de întunericul ce se retrage, aceasta îşi măreşte viteza mereu. Un fluierat ascuţit dovedeşte că, laolaltă cu lumina, în coridor a pătruns şi aerul. Căile de acces au devenit toate practicabile, Eveniment deosebit pentru Doando. Jocul de umbre creează fantasme ciudate pe pereţii metalici, în fracţiuni de clipă, cât trec vâjâind graviplanele. În urma lor se nasc vârtejuri care mătură în trombe puţinul praf ajuns aici, cine ştie cum. E ca un cântec aspru al goanei şi al puterii maşinilor, al aşteptării materializate în graba cu care roiul prelung de aparate apare şi se mistuie ca o singură nălucă. Drumul rămâne luminos, de parcă turbata viteză ar fi încins tunelul prin frecare. După cum află călătorii, şi pe celelalte ganguri pătrunde lumina şi aerul, ca sângele în arterele unui corp, galopând în acelaşi ritm nebunesc spre zona „tainei violete”.

„Piaţa Nopţii” este acum „Piaţa Dimineţii”! Proiectoarele nu se văd; doar razele lor, îndulcite de filtre albăstrui, împânzesc aerul din toate părţile. Oamenii opresc, parchează maşinile în centrul spaţiului vast şi coboară. Se strâng în grup compact dinaintea panoului triunghiular, verde, aplecat puţin. Ceva foarte solemn domneşte în această incintă iluminată feeric, totuşi sobră. Se vorbeşte cu glas scăzut. După ultimele strângeri de mână, cam douăzeci de oameni se desprind şi parcurg distanţa până la panou. Sunt cosmonauţii şi Prezidiul Consiliului de coordonare.

Panoul se apleacă şi mai mult, iar după intrarea lor acoperă deschizătura.

Înăuntru îi întâmpină aceeaşi lumină albastră, pâlpâitoare. Plutesc imponderabil pe un pinten sticlos din apropiere. Sfera violetă e tot atât de inertă. Dar pe suprafaţa ei plutesc puncte în mişcare, ca solzii unui peşte.

— Ei, succes! exclamă ultima oară preşedintele. Nu uitaţi, vă rog: multă atenţie! Cred că dincolo e aer, ca şi aici. Totuşi păstraţi costumele. Prevederea e bună. Vă aşteptăm.

Le mai strânge mâna fiecăruia, apoi se depărtează cu însoţitorii săi. Siluetele li se disting cu greu în semiîntunericul albastru. Adal cu ai săi înaintează spre extremitatea pintenului orizontal. Au ajuns. Ro întinde mâna nehotărât şi întâlneşte duritatea peretelui străveziu: întoarce ochii spre Tem şi spre Adal, care sunt lângă el.

— Ce facem?

O forţă nevăzută îi împinge brusc de la spate. Printr-un orificiu apărut nu se ştie cum, pătrund dincolo de peretele transparent, de-a valma, şi cad, încremeniţi în poziţii stranii, purtaţi de inerţie, gâze negre pe globul unei lămpi cu lumina violetă. Sfera e puţin elastică, dar nu-i respinge. Rămân agăţaţi de ea. Văd acum ţurţurii sticloşi îndreptaţi spre ei din toate direcţiile ca acele unui arici cu spinare nefirească, concavă. Însoţitorii care i-au condus le rămân ascunşi.

Încep să se caţere pe sferă, pentru a găsi o deschidere prin care să pătrundă în ea. Aerul abundent, bogat în ozon îi înviorează. Suprafaţa pe care merg nu e lipicioasă „dar mâinile şi picioarele rămân prinse zdravăn de ea şi le trebuie eforturi ca să şi le smulgă.

Prezidiul Consiliului îi vede cum se târăsc ca nişte furnici.

— Luminescenţa corpului din faţa noastră seamănă, ca natură, cu cea de la suprafaţa lui Doando! constată Sen Dor. E un nou semn că această luminescenţă exterioară se leagă direct de „taina violetă”.

— Posibil! se declară cineva de acord.

— Iată! exclamă preşedintele. Au dispărut!

Sen întoarce ochii spre locul unde au fost ultima dată cosmonauţii. Dar nu mai vede decât cercul foarte negru al deschizăturii apărute în timp ce el vorbea. O secundă, două – şi între cercetători şi cei de afară încetează orice posibilitate de comunicare.

Întunericul e total, gol. Trecerea din lumină – oricât de slabă fusese aceasta din urmă – în bezna, de aici, înţeapă ochii. Nu ştii dacă pluteşti pe spate, în picioare sau cu capul în jos. Nu ştii nici unde îţi sunt prietenii, lângă tine sau departe; nu ştii dacă te caută; nici chiar dacă mai trăiesc. Nu-ţi rămâne decât auzul, să-ţi asculţi respiraţia şi inima. Aerul umed îţi dă senzaţia că te-ai trezit, noaptea, după o furtună pustiitoare. Cauţi cu ochii închişi să te dumireşti ce s-a întâmplat; eşti în plină incertitudine. Ena încearcă o mişcare; mâna o ascultă atât de uşor, parcă n-ar fi a ei.

— Tem! şopteşte ea, dar nu primeşte răspuns. Nu mai are îndrăzneala să repete chemarea… Puncte albe, albastre şi roşii se deschid ca florile în faţa ei şi se măresc uşor, pe nesimţite, pe măsură ce sunetele acelea familiare se întăresc şi ele, armonic. Fata deschide ochii, deşi cu părere de rău după acest început de halucinaţie. Însă totul este real, şi luminile, şi sunetele. La fel de real ca şi corpul ei. Muzica, dacă muzică este – pare mai curând o îmbinare armonioasă

de zgomote din natură – vine din faţă şi parcă trece prin tot trupul fetei. Ea îşi închipuie deodată că aşa ar vibra spaţiul cosmic, dacă toate corpurile din Univers ar produce în mişcarea lor sunete. Atunci ar cânta razele tuturor Sorilor, înfigându-se ca săgeţile în noaptea oarbă, ar cânta undele radiogalaxiilor, ploile de neutroni născuţi în reacţii atomice, şi omul le-ar înţelege pe fiecare în parte, mai bine decât o face ajutat de aparate.

Mereu mai apropiate, luminile prind contururi. Dispunerea lor spaţială nu e întâmplătoare, ele refac, reduse la scară, principalele constelaţii vizibile de pe Pământ.

Ena aude exclamaţii de încântare, ce tulbură melodioasa îmbinare de note în care pulsează stelele. Întoarce capul şi le vede pe Tamara şi Voa, mişcându-se zvelte ca nişte curcubee. Braţele le unduiesc graţios, ca înotătoarele unor peşti fantastici. Ena se avântă pe urmele lor. Zborul îi este prelung, dându-i toate senzaţiile plutirii libere, mai îmbătătoare decât la o pasăre, din cauza imponderabilităţii. În zbor îşi arcuieşte spatele, ridicându-şi fruntea cât se poate mai sus, lipind şi întinzând picioarele. Schiţează, cu mâini leneşe, mişcări de înot: aerul se desface şi o lasă să treacă, accentuându-i impresia de deplasare. Un nou fior îi trece, şerpuitor, prin toţi nervii.

— Drumul parcurs cu Doando, de data asta în sens invers! aude de departe mormăitul veşnic meticulosului Em Ro. Aici e figurată Polara. Uite mai încolo şi Deneb, îi răspunde o voce plină, de bariton, probabil Adal. Ena nu stă să mai asculte. Râde tare, fericită. „Aceasta e pentru mine taina lui Doando – gândeşte ea – fericirea zborului din astru în astru, în necontenită mişcare.”

Stelele sunt mai rare. Plutirea lor domoală se apropie de sfârşit, spaţiile dintre ele cresc tot mai mult şi în curând totul se mistuie în urmă. Au mai rămas câteva, şi dincolo nimic, acelaşi întuneric gol de la început.

— Într-adevăr, drumul parcurs de Doando! repetă glasul cunoscut al lui Tem. Acesta din dreapta noastră e Orit. Cât e de roşu! Bătrân…

— Ce semnifică asta? întreabă Victor nerăbdător şi dezamăgit că feeria luminilor galactice s-a stins.

— Probabil ne arată *pe unde,* şi, mai important, de *unde* a venit el! răspunse Adal.

Femeile se întorc la ei, vâslind cu braţele şi învârtindu-se o vreme în loc, căci nu izbutesc să-i mai găsească în beznă. Niciunul dintre ei nu dorea să-şi aprindă farul de la cască.

— Să vedem ce Galaxie va apărea acum? zice Ro, mai meticulos ca oricând.

Ca un răspuns la fraza lui, din muzica ce nu a încetat nicio clipă se naşte o voce străină oamenilor; nici nu e omenească, ci are inflexiuni neaşteptate, inimitabile, ca însuşi infinitul Universului.

— Galaxiile nu au un număr, fiindcă el ar trebui să fie infinit, şi nici nu interesează pe cineva să-l cunoască. La fel, în mişcarea lor, nu au un centru unic, ci nesfârşit de multe centre în jurul cărora descriu elipse complicate; rotaţia lor este nesfârşită.”

Frazele, în limba Pământenilor, alcătuite din cuvinte uzuale, repetând lucruri de mult cunoscute, aveau totuşi ceva ciudat din pricina vocii mereu schimbătoare care le pronunţa. Cercetătorii se opriseră, cu auzul la pândă, ca să nu le scape nimic.

„— Această complexitate în mişcare, face ca unele Galaxii să se ciocnească. E ştiut că, datorită mulţimii

centrilor de rotaţie, niciun corp ceresc nu trece de două ori prin acelaşi punct. De aceea şi Galaxiile care s-au ciocnit o dată, la următoarea întâlnire trec la mari distanţe una de alta; astfel, din acest punct de vedere, si numai din acesta, asemenea fenomene se pot considera drept accidente.”

În noapte se desfac iar luminile, de astă dată mai mărunte, ca o spuză uşor estompată; închipuie un disc văzut din profil, aşezat oblic: nebuloasa Andromeda. Ea se apropie, până încep să se distingă cu greutate primele stele, apoi trece prin faţa oamenilor înspre stânga şi se depărtează. Deci Doando nu vine de acolo.

„— Ciocnirea Galaxiilor nu le aduce, în mod normal, prejudicii, deoarece spaţiile dintre aştri sunt aşa de mari, încât ei nu ajung să se lovească. Mai mult sunt influenţate procesele stelare, din partea câmpuriior gravifice variabile şi a schimbului intens de radiaţii de toate felurile.”

O altă nebuloasă prinde contur în spatele vizitatorilor. Harta cerească e aşa de schimbată, încât ei nu mai pot recunoaşte nimic. De altfel şi această spirală largă, cu trei braţe, nu dăinuie mult, ci se mistuie repede în beznă, ca o părere de o clipă.

„— În multe Galaxii se află corpuri alcătuite şi din materie şi din antimaterie. Unele sau altele sunt superioare numeric, dar de obicei se află grupate în zone distincte, în sectorul de demarcaţie între zone domină alte legi şi nu se poate naşte viaţă din pricina acţiunii permanente între câmpurile şi anticâmpurile gravifice. Într-un trecut foarte îndepărtat, Galaxia noastră s-a ciocnit cu o alta în care antimateria era preponderentă.”

Jos, sub picioarele cercetătorilor, ies la iveală

Galaxiile amândouă. Ei au unicul prilej să asiste de la început până la sfârşit la acest grandios proces cosmic. Îngrămădirile stelare vin oblic una către alta, ca liniile literei V „împreunate. Se văd de sus şi puţin dintr-o parte. Una este o spirală cu roiuri centrale dese, cealaltă globulară, ca un tăvălug sferic ceţos. La o distanţă nu prea mare, spirala îşi desface deodată un braţ, ca o caracatiţă, spre meduza rotundă ceva mai mică. Braţul şi sfera încep să se unească încet, de parcă un copil neastâmpărat şi-a vârât degetul într-o minge găurită. Apoi alt braţ se descolăceşte, ca atras de un magnet, şi învăluie Galaxia globulară. Nebuloasele seamănă cu o pasăre fantastică, lungă, cu aripile îndoite şi gâtul întins cu disperare înainte, sub primejdia unei ameninţări de moarte. Treptat gâtul se chirceşte, se apleacă spre corp şi dispare în el, ca şi cum pasărea şi-ar fi ascuns somnoroasă ciocul sub aripă.

După ce se despart, Galaxiile şi-au schimbat forma, devenind amândouă discoidale. Extremităţile le mai sunt împreunate, când izbucneşte o violentă explozie, ce se întinde fulgerător pe tot sectorul şi se stinge la fel de repede cum a apărut. După ce lumina puternică moare, cercetătorii nu mai văd acolo nicio stea, doar noaptea şi mai neagră a spaţiului infinit.

„— Explozia s-a produs între corpurile formate din materie şi antimaterie. Un fenomen unic din câte ştim noi despre Univers, petrecut cu totul întâmplător. Prin anihilare, întreaga masă a aştrilor s-a transformat în energie, într-o colosală cantitate de energie. Erau mai ales surse de radiaţii potrivnice vieţii. Ele s-au împrăştiat repede în jur şi, străbătând toată Galaxia, au întâlnit şi planeta noastră. Ionosfera nu le-a putut respinge; au înconjurat-o din toate părţile, menţinute

de forţa gravifică a planetei şi perpetuându-se necontenit într-un ciclu închis de reacţii.”

Vocea face o pauză. Se pregăteşte o dramă neînchipuită, pe care oamenii o presimt, raţional şi instinctiv. Imaginile celor două nebuloase se sting deodată, şi cu toate că ar trebui să se fi obişnuit cu întunericul, cercetătorii îl simt acum sufocant de apăsător.

„— La noi, viaţa se afla atunci la începuturile sale. Abia câteva plante se căţăraseră din mări pe stâncile munţilor încă vulcanici. Radiaţiile au ucis multe dintre ele, dar tot au fost câteva care s-au adaptat. Aici este izvorul întregii nenorociri de mai târziu; fiindcă adaptarea s-a făcut în pierdere pentru ele, cu modificarea profundă a proceselor metabolice. Această primă treaptă defectuoasă a făcut ca toată scara evolutivă să sufere. Când omul apăruse, majoritatea rocilor planetei deveniseră radioactive, sub influenţa radiaţiilor ionosferei.”

O forţă uşoară, ca o adiere de vânt, împinge fără greutate grupul de cosmonauţi spre peretele de sus al sferei. Apoi în jur se porneşte o activitate febrilă, marcată de vânzoleala aerului.

— Totuşi despre care Galaxie e vorba? îşi repetă Ro întrebarea.

O lumină orbitoare îi face să clipească. Se găsesc la câţiva metri de calota superioară a sferei. Alături s-a materializat o planetă, miniatura unei planete. Nori denşi, galbeni, îi acoperă mare parte din suprafaţă; prin spărturile lor se întrezăresc detaliile şterse ale reliefului. Cu, mişcările de înot dinainte, Ena se apropie de stratul de nori şi, fără ca nimeni să aibă vreme s-o mai oprească, dispare îndărătul lor. Victor şi imediat

Tem o urmează, mai ales din dorinţa s-o apere de eventualele neplăceri. În urma lor vâslesc, înfriguraţi, ceilalţi.

Norii sunt groşi, umezi, mai închişi la culoare pe măsură ce lumina care-i străbate slăbeşte. Parcă ar fi dintr-o vată uşor vâscoasă, puţin plăcută la pipăit, De sub ei se deschide o privelişte întinsă; printr-un ciudat efect de miraj, orizontul e mult mai larg decât ar trebui, în funcţie de dimensiunile microplanetei. Cercetătorii plutesc ca nişte păsări deasupra unei câmpii foarte accidentate, mărginite la dreapta – aproximativ la vest, în măsura în care se poate vorbi de puncte cardinale – de un lanţ muntos înalt, cu povârnişuri abrupte, iar la sud – în faţă – de sclipirile unei mări sau ale unui ocean, deocamdată mai mult bănuite.

Rătăcesc o vreme de colo-colo, fără nicio direcţie precisă. Cum nu descoperă nici urmă de viaţă, ca într-un pustiu, se decid să treacă munţii. Inspiraţia se dovedeşte bună; dincolo de piscurile semeţe, încărcate cu zăpadă, o vegetaţie luxuriantă se leagănă încet, cu toate că nu se simte nicio adiere de vânt. Nu e o pădure propriu-zisă, ci un fel de savană cu ierburi lemnoase, înalte. Încă de departe se constată un aer ciudat al plantelor, nu atât în culoarea neobişnuită, galben-roşcată, cât în aspectul tulpinilor strâmbe, al frunzelor răsucite ca de secetă. Dar nu-i de vină seceta; plantele au oarecare vigoare. Flori sunt puţine, fără miros, mai mult negre sau albastre închis. Ici-colo, luminişuri neregulate împestriţează cu un verde pal monotonia peisajului. Animale nu se văd pe nicăieri. Cercetătorii merg spre sud, cu intenţia să întâlnească oceanul, ceea ce şi izbutesc, după parcurgerea unei distanţe nu prea mari. Aici, savana a devenit pădure, la fel de chinuită,

cu bolţi aplecate, parcă trase, absorbite avid de pământ. Apa e tulbure, ca şi cum valurile ar răscoli un nămol de pe fund. Câteva animale se arată la stânga, în marginea unui promontoriu, se caţără agil pe ţărm cu ajutorul unor pseudopode ca ale focilor pământene şi aleargă greoi în pădure. Par a fi reptile evoluate sau mamifere inferioare.

Se porneşte ploaia, torenţială, un simulacru perfect, care-i face pe astronauţi să se gândească la retragere. Dar nicio picătură nu-i atinge, confirmându-le că totul e o iluzie optică. O dată cu ploaia, zgomotele surde ale naturii, îndeosebi ale valurilor, se intensifică de câteva ori. Pare că atmosfera a devenit mult mai densă; de pretutindeni răsună lovituri sonore; picăturile ce cad pe frunze, pe pietre, pe nisip. Încurajaţi că nu sunt în primejdie, oamenii coboară pe sol. O elasticitate deosebită a acestuia le face mersul instabil şi-şi dau seama că, de n-ar exista imponderabilitatea, terenul extrem de fragil nu i-ar putea ţine, şi ei s-ar prăvăli prin toată „planeta”, până în partea cealaltă. Tot ce-i înconjoară e de fapt un fel de basorelief materializat prin mijloace necunoscute, un basorelief „viu”, în mişcare continuă, complexă, ce sugerează viaţa adevărată.

Curând sunt înapoi în aer, renunţând să mai înainteze în salturi nesigure de zeci de metri. Traversează oceanul. Întâlnesc pe celălalt ţărm un şir de uriaşe cascade, pe o mare distanţă, ce le aminteşte de Niagara terestră. Sunt formate de patru fluvii bogate în ape, ale căror izvoare se află probabil departe. Fluviile se prăvălesc ameţitor de pe înălţimea unei faleze netede, cu pereţii tăiaţi parcă artificial. Sus, înainte de vărsare, se desfac în mai multe braţe, dintre care unele

se pierd într-un grup de mlaştini negre, mocirloase. În ele mişună un fel de şerpi, albi, groşi, fără cap, ca nişte viermi oribil de mari. Vegetaţia se reduce la câteva plante cu frunze enorme, întinse la suprafaţa smârcului, de culori şterse, cenuşii. Între mlaştini şi fluvii se răsuceşte o perdea de foc, mânând pretutindeni şfichiuri de aer fierbinte. Flăcările înalte, continui şi egale degajă un fum gros, parcă ar fi intrat în erupţie un vulcan. Ele plutesc deasupra nămolului negru, izvorâte dintr-însul. Arde petrolul, care pluteşte în mici băltoace izolate şi mai încolo, departe de foc; a fost aprins de vreo descărcare electrică.

Astronauţii trec şi de aceste locuri. Printr-o spărtură în nori îi întâmpină imaginea unui Soare uriaş, străin, care degajă o atât de mare căldură, că din pământ ies şuviţe de aburi denşi, ca şi cum focul de la mlaştini s-ar fi întins până aici, consumând mocnit ierburile crude. De pretutindeni se desprinde un vitalism extraordinar. Pământul pare să plesnească de viaţa care năvăleşte nerăbdătoare prin crăpăturile lui, oriunde găseşte un loc prielnic. E ciudat, fiindcă, totuşi, formele de viaţă sunt puţine şi rare; dar posibilităţile de dezvoltare par nelimitate.

Această concluzie care se înfiripă în mintea tuturor şi pe care Adal o rosteşte tare provoacă, aidoma unui semnal, dispariţia microplanetei. Cercetătorii se trezesc iar în beznă şi, puţin înfricoşaţi, se caută unii pe alţii, temători să nu li se întâmple ceva rău. Muzica aceea ciudată, galactică, astrală, care până acum tăcuse, reîncepe cu tonuri noi, neliniştitoare. Vocea povestitotrului nevăzut se aude şi ea, din nou:

„— Într-adevăr, condiţiile de la noi asigură dezvoltarea unei vieţi puţin obişnuite. Numai că centura

necruţătoarelor radiaţii ostile se opunea. Din pricina ei, plantele au crescut aşa de închircite. Tot de aceea animalele erau puţine, refugiate mai ales în mediul acvatic. Ploile radioactive modificau structura organismelor. Şi solul a fost radioactiv. Procesul de reproducere da naştere unor indivizi atât de diferiţi de părinţii lor, încât după câteva zeci de generaţii, speciile deveneau de nerecunoscut. Dar orice radioelement îşi are o perioadă de înjumătăţire. Pe de altă parte, adaptarea a dus la o stabilizare a evoluţiei în limite oarecum normale, ceea ce a avut drept rezultat micşorarea influenţei dăunătoare excesive a stratului de radiaţii din ionosferă. Perioadele din istoria planetelor sunt foarte lungi. La apariţia omului, situaţia se schimbase, în sensul că iradierile permanente erau pe cale de dispariţie. Ele au şi dispărut în curând, dar au lăsat o viaţă schiloadă, total diferită de cea care în mod firesc ar fi trebuit să se dezvolte; un metabolism schimbat, o reproducere imperfectă. În aceste condiţii, omului îi era extrem de greu să păşească pe treptele diferitelor civilizaţii. Şi ştiinţele au mers încet. Aici se află o a doua cauză care i-a defavorizat pe oameni în lupta cu natura. Poate, dacă medicina lor s-ar fi dezvoltat mai rapid, ar fi reuşit să descopere un leac pentru micşorarea degenerescenţei organismelor. Până când acest leac ar mai fi putut fi eficient. Acum, o asemenea descoperire e tardivă, deoarece o nouă schimbare a metabolismului cere un timp uriaş, anabioza totală a indivizilor şi alte condiţii de acelaşi fel. Realizarea lor este imposibilă.”

Întâi ca nişte fire de nisip, apoi mărindu-se cu fiecare clipă, de parcă ar fi bulgări de zăpadă rostogoliţi la vale, încep să licărească roiuri de stele ale unei Galaxii. Sunt

stele de toate dimensiunile, de la piticele albe la uriaşii cu materia rarefiată, de toate clasele, de la A până la M. Culorile lor se disting cu multă uşurinţă. La fel mişcările de rotaţie după volute complicate, aparent haotice. Braţul magnetic îi cuprinde pe cercetători şi-i poartă prin golurile interastrale până în dreptul unei constelaţii dispuse în formă de cerc, şi apoi până la una dintre stele, în jurul căreia gravitează o duzină de planete.

„— Oamenii despre care vă vorbeam, reia vocea, au ajuns la o civilizaţie foarte avansată.”

Grupuri de scântei se desprind de pe una dintre plante, se învârtesc puţin în jurul ei, apoi descriu curbe prelungi, fosforescente, spre corpurile cereşti din apropiere.

„— Rachetele lor au colindat întâi lumea sistemului solar, apoi stelele din ce în ce mai depărtate. Căutau alte lumi populate, îndeosebi alţi oameni, cu care să intre în relaţie. Astfel au colindat ei, în multe secole, cu nave tot mai perfecţionate, poate un sfert din Galaxie.”

Scânteile pornesc din toate direcţiile, stabilind şi un fel de curse cu staţii cosmice plantate pe diferite corpuri cereşti, sau direct în spaţiu. De pe ele se avântă mai departe, singure sau în grupuri, atunci când ţinta călătoriei e vreo stea situată la distanţă uriaşă.

„— Nu numai că n-au găsit o altă civilizaţie, dar o nouă nenorocire se abătu asupra lor. Boala atavică atotcuprinzătoare, care-i stăpânea, făcu treptat ca ei să nu mai poată să zboare. Se ştie că zborurile cosmice pretind de la cosmonauţi în primul rând o sănătate de fier. Celor ce moşteniseră ereditar boala de radiaţii le-a fost tot mai greu să suporte aceste încercări. Câteva sute de nave au dispărut, cu echipajul mort, până când ei să-şi dea seama de neputinţa care îi condamnase

pentru totdeauna. Dacă ar fi putut, prin absurd, să oprească evoluţia! Din pricina ei, dereglarea congenitală a metabolismului se accentua cu fiecare nouă generaţie. Sfârşitul se întrevedea, îngrozitor, fără cruţare. Se descoperiseră nu unul, ci mai multe leacuri ale bolii. Experimentate pe organismele inferioare, au dat rezultate excelente. Dar toate cereau anabioza. Pentru o civilizaţie, anabioza oamenilor pe un timp îndelungat, de vreo două-trei secole, înseamnă inevitabil dispariţia. Sunt necesari alţi oameni, sănătoşi, cum se află în alte părţi ale sistemelor galactice. Bolnavii nu i-au descoperit în Galaxia lor. Poate chiar explozia aceea, anihilarea din timpul ciocnirii cu altă Galaxie să-i fi distrus, dacă au existat cumva. Între timp, în urma îndelungatelor căutări, s-au descoperit multe planete accesibile vieţii, dintre care unele au şi fost populate."

Pe lângă Sorii apropiaţi şi depărtaţi se aprind şi se sting luminiţe ca nişte ochi ce clipesc întruna. Sunt multe, câteva zeci, aproape o sută, cum calculează Ro.

„— Un gând genial trecu prin mintea celor care-şi vedeau agonia apropiindu-se, o agonie îndelungată, nimicitoare. Să construiască douăzeci de astronave gigantice, înzestrate cu un creier biocibernetic, cu „organe de simţ", cu o „raţiune" destul de dezvoltată şi să le trimită în Galaxiile din jur, în căutarea unor fiinţe raţionale."

Fraza este revelatoare pentru astronauţi, deoarece cuprinde, în câteva cuvinte numai, întreaga taină a lui Doando. De pe planeta necunoscuţilor, rachetele încep să ridice în spaţiu elemente ale viitoarelor astronave. Apoi, sub acţiunea oamenilor invizibili, elementele se apropie, se contopesc încet-încet şi iau forma unor

sfere mai mari decât planeta, aşa cum este şi Doando.

„— Multe jertfe a cerut construcţia marilor nave, care a durat aproape un secol. „Creierul” lor a fost programat cum să acţioneze la întâlnirea cu fiinţele raţionale, dar mai ales cum să ferească nava de aceia care ar intenţiona să o distrugă. Aceasta, deoarece se întâmplă de multe ori ca societăţile să fie împărţite în grupuri cu interese divergente, adesea antagonice. Dacă un asemenea grup, pe deasupra şi fanatic, ar deveni stăpân absolut al vreunei nave, rezultatele ar putea fi catastrofale pentru întreaga planetă, fiindcă eu, Doando, ca şi semenii mei, dispun de mijloace de distrugere practic nelimitate pe care le le utilizez fie pentru a-mi înnoi rezervele de combustibil, fie pentru a-mi croi drum în condiţii improprii zborului cosmic.

Formaţia de astronave ce a gravitat în jurul Soarelui necunoscut se împrăştie, dispărând în întunericul pereţilor sferei.

„— Cum să transferi însă o întreagă civilizaţie dintr-o Galaxie în alta? E posibil să o îmbarci în rachetă, pentru un drum de peste un secol, fără a lua totodată mediul ambiant şi produsele acelei civilizaţii? De aceea constructorii s-au gândit să le dea navelor asemenea dimensiuni, încât în golul din centrul fiecăreia să poată intra o întreagă planetă, cam de dimensiunile Pământului cu locuitorii ei cu tot.”

Cosmonauţii nu mai sunt capabili să comenteze cele auzite. Privesc la stelele ce pulsează egal şi au sentimentul că trăiesc un vis nemaiîntâlnit. Au încremenit în poziţiile ciudate pe care le dă imponderabilitatea şi întind mâinile unii spre alţii, să se asigure dacă nu dorm cumva de când au pătruns în sferă.

„— Pentru plecare, planeta trebuie pregătită în mod special. În primul rând, lipsa căldurii unui Soare adevărat se compensează prin mărirea temperaturii în straturile scoarţei; apoi viaţa vegetală şi animală trebuie ajutată să se dezvolte în climatul artificial al navei. Această acţiune o au microrachetele trimise de mine mai înainte pe Pământ – pentru eventualitatea când îl veţi alege pe el pentru marele zbor. Întâlnind centura de meteoriţi dintre Marte şi Jupiter, ele au fost lovite şi deformate, luând aspectul de veritabile pietre cereşti. Acelaşi tip de microrachete le-am trimis pe Vuundo – pentru a-l descătuşa de sub gheţuri – împreună cu «Loro», care avea la bord un mesaj pentru Vuunzi: să nu distrugă microrachetele şi să vă aştepte, căci veţi reveni. Dar cele încredinţate mie pentru comunicare nu se opresc aici.”

Stelele se sting, închizându-şi culorile. Un timp, muzica se mai face auzită. Alţi curenţi de aer străbat sfera, mângâind frunţile asudate ale cercetătorilor. În centru se desluşeşte o lumină albastră-argintie, exact ca aceea a Lunii. Mâna magnetică îi cuprinde pe astronauţi şi-i poartă într-acolo. Şi răsună un alt glas, un glas plin, ce se rostogoleşte parcă circular împrejurul sferei, puternic, lungit de ecouri:

„— Fiinţe raţionale de pretutindeni! Lumea noastră se află nu departe de sfârşit, şi dacă va scăpa, aceasta se întâmplă mulţumită ajutorului vostru. Vă chemăm nu doar ca să ne salvaţi, ci pentru a continua împreună un drum spre un orizont nemărginit. Aceasta abia după anabioza noastră care va dura, poate, două-trei secole. Vă va veni greu să preluaţi de la noi întreaga civilizaţie, s-o păstraţi şi s-o duceţi mai departe. Dar după somnul cel lung ne vom însănătoşi şi, puternici, vom porni să

cucerim infinitul, alăturându-ne fiinţelor raţionale de pretutindeni.”

După ultimele sunete, în încăperea sferică, la fel ca într-o sală după terminarea unui spectacol, se aprind lumini puternice.

Consiliul a avut loc peste două zile. Trăiau încă sub impresia celor aflate.

A luat cuvântul un mare număr de specialişti din toate domeniile. Încheierea lucrărilor i-a revenit lui Dal Adal:

— Aşadar, prieteni, ştim ce a ascuns „taina violetă”. Nouă ne-au rămas de clarificat câteva întrebări. Printre altele se pune problema lui Vuundo. Pentru ce nava nu l-a ales pe el să-l transporte în Galaxia celorlalţi? Răspunsul cel mai plauzibil cred că trebuie căutat în vârsta acestei planete, din pricina căreia, probabil, ea n-ar fi suportat marele drum. Pentru ce Doando nu s-a oprit nicio clipă lângă ea, ci doar i-a expediat microrachetele, este simplu de ghicit, dacă ne gândim că el se grăbea să găsească acel corp ceresc pe care să-l ia la bord şi că orice întârziere nu i-ar fi fost decât dăunătoare. Acum am ajuns la necunoscuta esenţială, pe care astronava ne-a lămurit-o doar în parte: de ce nu ne-a comunicat ea de la început intenţiile sale? Glasul acela ca un murmur cosmic ne-a lăsat să înţelegem că Doando trebuia să se convingă că suntem cu toţii oameni paşnici. Astfel a apărat de la distrugere nu numai alţi semeni ai noştri, ci s-a apărat şi pe sine. Tot de aceea după expedierea microrachetelor, a trimis pe Vuundo şi pe Pământ mesaje şi nu a luat legătura cu planetele prin intermediul undelor; nu voia să se constate prematur, adică, prin detecţie, locul exact

unde se afla şi traiectoria de zbor. În acele împrejurări, prieteni, pe Pământ a murit Lombo, al cărui sacrificiu rămâne o pildă de eroism ştiinţific. Se pare însă că nu numai în scopuri defensive Doando a întârziat dezvăluirea misiunii sale – adică nu numai dintr-o excesivă prudenţă ci şi pentru a ne da mai întâi posibilitatea să-l cunoaştem amănunţit, să căpătăm într-un fel încredere într-însul, pe măsură ce şi el căpăta încredere în noi. Aşa se explică de ce s-a lămurit „taina violetă" abia după ce Consiliul de coordonare trăgea concluziile asupra cercetărilor efectuate pe astronavă. Pesemne că aşa fusese programat marele creier biocibernetic. Şi iată-ne în faţa unei alte contradicţii, căreia abia acum i se află dezlegarea. E vorba de moartea lui Ao U, în speţă de faptul că Doando nu ne-a anunţat ce scop îndeplinesc rachetele trimise pe Vuundo. Astfel ni se lămureşte o dată mai mult că tot complexul biocibernetic e o maşină de „gândire" limitată. S-a ţinut strict de programul ei – să nu dezvăluie nimic până la stabilirea acelei încrederi reciproce – nereuşind să adapteze acest program la noile condiţii. Condiţiile ţineau de natura specific umană, adică de sentimentul de nelinişte şi de panică trezit în noi, mai ales în prietenii noştrii Vuunzi. Maşina a făcut abstracţie de aceste sentimente, chiar dacă le-a sesizat. În programul ei nu fusese prevăzut aşa ceva. S-a spus şi mai înainte că în tot timpul zborului am fost în contradicţie cu Doando. E foarte adevărat. A fost o contradicţie om-maşină, care se mai petrece şi pe Pământ, fără a îmbrăca însă aspecte atât de multiple. Aşa se face că nava, care nu doreşte moartea nimănui, a provocat indirect moartea fetiţei şi după aceea s-a derutat complet, oprindu-şi şi zborul. Atunci a intrat o

clipă în subordinele noastre, parcă înfricoşată de eveniment, incapabila să soluţioneze probleme în afara programului ei. Abia când Tem i-a dat permisiunea să-şi reia drumul, şi-a revenit. În fine, câteva cuvinte despre mesajul necunoscuţilor. Ei vor reuşi, aducând oameni din toate Galaxile învecinate, să creeze o familie cosmică, infinit mai puternică decât civilizaţiile izolate în spaţiu. Oare, se ridică iar întrebarea, de ce n-au trimis cu rachetele câteva din realizările lor în domeniile principale de activitate omenească, pentru cei care vor rămâne mai departe pe planetele natale? Cred că tot din teama de a nu determina astfel supremaţia, prin forţă, a unui grup asupra întregii societăţi. Mai târziu, când pârghiile civilizaţiei lor vor fi preluate de aceia care, poate, şi călătoresc spre dânşii, navele se vor întoarce, şi Doando va reveni aici, purtând ultimele descoperiri în toate ramurile ştiinţei, ultimele perfecţiuni artistice, ultimele trepte la care s-a avântat gândirea creatoare. Nouă nu ne rămâne acum decât să găsim acea planetă, poate chiar Terra, care să fie îmbarcată împreună cu câteva sute de milioane de voluntari, la bordul marii astronave. În viitorul său zbor, Doando va purta cu sine o planetă populată. Ciudată călătorie! Pe planetă, viaţa va continua să pulseze nestânjenită, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Această, uimitoare performanţă ştiinţifică a fost obţinută departe de noi, dar tot de fiinţe raţionale, de oameni. Doando ne demonstrează că gândirea omenească este nelimitată şi inepuizabilă.

XVII. ULTIMUL VIS

FEMEIA îşi înclină capul pe spătarul fotoliului larg. Părul alb şi bogat i se răsfiră pe umărul drept, acoperind albastrul strălucitor al costumului cosmic. Pleoapele îi coborâră încet peste ochii mari, înconjuraţi de riduri. Un zâmbet fugar îi apăru în colţul buzelor decolorate. Mâinile lungi i se frământau în jocul degetelor. Apoi, albe, ca două aripi ostenite, îşi încetară mişcarea, pregătindu-se parcă pentru un popas lung.

Femeia începu să fredoneze ceva. Sunetele se înălţau molcome prin cabină. Melodia, lipsită parcă de puteri, era plină de nostalgie.

— Cânţi, Ena?

Femeia întoarse capul.

— Da, Tem. Am crezut că aşa... Nu mai sta acolo în uşă! Intră! Aşază-te lângă mine! Se ghemui în fotoliu, cuprinsă parcă de frig. Bărbatul străbătu cabina cu paşi rari. Îmbătrânise. Spatele nu-i mai era drept ca altădată. Umerii căzuţi îi împungeau pe dedesubt costumul elastic de zbor. Părul alb, imaculat, îi acoperea în întregime capul mare. Hrăniţi de un foc ce părea că nu va fi stins niciodată, ochii îi străluceau nefiresc din fundul orbitelor.

Se opri lângă bătrână. Întinse mâna, mângâindu-i părul.

— Mai cântă, Ena!

Dar femeia nu-i auzi spusele.

— Trebuie să trăim, să-i revedem pe Vuundo şi pe cei care ne aşteaptă.

— Cum or să ne primească? Au ieşit în întâmpinarea

unor titani. Vin cu flori, cu fanfare. Ochii aţintiţi la rachetă… Trapa s-a deschis… De unde or fi apărut moşnegii ăştia? De ce coboară înaintea titanilor?

Ena râse.

— Doar timpul nu iartă pe nimeni.

— Te pomeneşti că se vor întreba dacă peripeţiile noastre nu sunt curate născociri. Altfel cum de se face că am rezistat la atâtea încercări?

Ea tăcu. Acelaşi zâmbet trist îi juca în colţul buzelor.

Alf Adal şedea gânditor în cabina de comandă. Era încă. foarte tânăr, nici nu împlinise treizeci de ani. Mai degrabă slab, nu moştenise prea mult din vigoarea tatălui său, în schimb ceva din frumuseţea Tamarei îi dăinuia în trăsături. Parcă se născuse pentru a fi astronaut, cu o mare pasiune, încă de copil, pentru zborurile cosmice. De altfel, părinţii îl hărăziseră acestei profesiuni. Astfel Alf începu să studieze încă de pe Pământ astrofizica, medicina, cosmobiologia. Iar când Dal Adal şi Tamara l-au luat cu Doando, spre „Terra V”, a făcut o descoperire cu răsunet pe atunci – găsise urme de viaţă, bacterii, într-un nor de praf interastral. Apoi, Dal începu să-l iniţieze în tainele zborului de lungă durată, formându-i mai ales tăria psihica necesară. Odată cu toate acestea, el află despre marea odisee de pe Doando. Vuunzii, îndeosebi Iu şi Tem, nu se mai despărţeau de el. Era răsfăţatul echipajului de veterani; încerca să înveţe cât mai mult din experienţa lor.

Rămăsese în cabina de comandă, ţinând în mână fişa automatului de orientare. Pe ea, sub o serie de cifre, fusese înscrisă una mai mare, ca un total: 23. Atâtea zile mai aveau până să ajungă la Vuundo, urmând actuala traiectorie de zbor a navei. Trebuia să le comunice această dată şi lui Tem şi Enei, dar se temea

că termenul prea lung îi va deprima.

Cercetările pe Doando, până la lămurirea „tainei violete” şi după aceea, duraseră mai bine de trei ani. În tot acest timp, cosmonauţii, bolnavi, au fost supuşi unui tratament special, într-o clinică bucureşteană. Em Ro, cel mai în vârstă dintre toţi, nu mai rezistă. Muri, curând după aflarea înaltului mesaj purtat de Doando, împăcat, cu amărăciunea doar că n-a mai reuşit să-l vadă pe Vuundo. Sicriul i-a fost adus în marea rachetă, alături de cel al lui Ao U.

Pământenii o aleseseră, pentru zborul în cealaltă Galaxie, pe „Terra V”. Într-acolo au fost lansate enigmaticele rachete, menite să-i ridice temperatura în zonele interne, pentru a suplini absenţa Soarelui. Urma să se schimbe clima, să se dezvolte impetuos fauna şi flora. Apoi, nu după multe vreme, luând la bord pe toţi Pământenii care trebuiau să facă marele drum intergalactic, Doando porni spre „Terra V”.

Alf îşi luă ochii de la roiurile luminoase ce brăzdau ecranul şi se ridică din fotoliu. Se plimbă prin cabină, încercând să-şi explice această obsedantă întoarcere în trecut. Probabil că era de vină zborul îndelungat, primul lui zbor în calitate de comandant de astronavă. Şi singurătatea, fiindcă trebuia să-i lase mereu împreună pe cei doi bătrâni.

Pe Doando, Vuunzii se întristau tot mai mult, chinuiţi de dorul planetei natale. Visau s-o revadă – dorinţă iluzorie, dar cu atât mai dureroasă. Într-o noapte, muri Im Iu. Tem deveni singuratic, de nerecunoscut. Rătăcea, ca şi altădată, pe coridoarele fără de sfârşit ale navei, împreună cu Alf Adal, care-l însoţea pretutindeni, ca o umbră. Lui i-a mărturisit deseori credinţa că ar mai rezista unui zbor spre Vuundo, dacă

ar avea o rachetă potrivită.

O dată, Alf l-a descoperit în faţa centrului de comandă, cu obrajii umezi. Nu l-a mai întrebat dacă ceruse ceva de la Doando.

De când pierise Iu, se adunau cu toţii în „Oaza Soarelui” sau în pragul Marelui Gol şi tăceau. Ce-ar fi avut sa-şi mai spună? Copleşitoarea sarcină, lupta pentru viaţă, care le apăsaseră umerii, trecuse acum în seama întregii omeniri.

În sfârşit, ajunseră la „Terra V” şi coborâră pe planetă. Nostalgia după Vuundo devenea mereu mai apăsătoare. Într-o zi, Alf trăi o intensă mâhnire, poate prima de acest fel, la vârsta şi concepţiile lui. Se plimbau în taiga, dimineaţa, când soarele pătrunde pieziş prin coroanele arborilor giganţi. Iarba mustea de rouă şi aerul răcoros le spăla chipul de moleşeala somnului de peste noapte. Respirau lacom, adânc.

Tem, Voa şi Ena păşeau absenţi pe sub zidul verde, cu gândurile în altă parte. Au ciripit undeva nişte păsări ciudate. Adal şi Tamara rămăseseră în urmă.

— Poate că acum şi pe Vuundo se plimbă într-o pădure trei bătrâni! zâmbi Voa şi se aplecă să ia o floare cu petale albastre.

Tem, posomorât brusc, s-a oprit.

— Ce este? tresări speriată Enna.

— Vreau să vă spun ceva…

— Spune, strigară femeile, presimţind că e vorba de planeta lor.

— M-am gândit de mult că Doando ar fi în stare…

— Ce? întrebă Ena, neliniştită de gândul care-i venise în acelaşi moment.

— … să ne construiască o astronavă. O copie mai mică a sa, care să dezvolte aceeaşi viteză. În mai puţin

de un an; am fi acasă.

— De ce-ai tăcut până acum? izbucni Voa, cu o fulgerare de bucurie în glas. De ce ne-ai făcut să întârziem? Am fi vorbit de mult cu Doando!

— Am vorbit eu, încă de atunci.

— Şi?

— De fapt, am dat o dispoziţie. Atât de neaşteptată a fost ideea! Şi certitudinea că visul ne va fi îndeplinit, poate... M-au năpădit lacrimile...

Alf îşi aminti cum îl găsise, cu obrazul umed, în sala centrului de comandă.

— Dar de ce ai tăcut până acum? întrebă iar Voa, cu totul nedumerită.

Tem ezită o clipă, după care ridică din umeri neputincios:

— Am uitat... Iertaţi-mă, poate bătrâneţea... Vroiam să vă fac o bucurie, dar am, uitat să vă spun...

Atunci, inima lui Alf se strânse de durere. În el se năruia o credinţă copilărească, e drept, dar care îl însufleţise până atunci. Trăind mereu în preajma echipajului de eroi ai Cosmosului, şi-i închipuise ca pe nişte semizei, cu puteri mai presus de ale celorlalţi oameni. Şi deodată...

Nu mult după această întâmplare, undeva, în pântecele lui Doando, uzinele misterioase au intrat în funcţiune.

De pe coridoarele apropiate nu se auzeau decât zgomote înfundate şi un zumzăit uniform. Niciodată oamenii n-au reuşit să pătrundă într-un asemenea laborator, în care materia suferea cele mai năstruşnice schimbări. Din direcţia uzinelor, se prelungeau spre exterior galerii cilindrice, învăluite în întuneric. Ca pe o bandă rulantă invizibilă, erau aruncate mereu în spaţiul

cosmic angrenaje tehnice mari şi mici. Construcţii bizare, cu forme ciudate, dând la început impresia că sunt opera vreunei minţi dezechilibrate.

De cum părăseau astronava, erau preluate de câmpuri gravifice şi duse într-un păienjeniş uriaş de cabluri, suporţi schele metalice, panouri învălmăşite laolaltă, într-o viziune de coşmar, în toate direcţiile, sfidând orice lege a gravitaţiei, se foiau roboţii. Fiecare lucra cu fel de fel de aparate şi toată execuţia se făcea într-un ritm uluitor de rapid şi precis. În jurul lor, patru Sori mici, artificiali, luminau orbitor.

Construcţia înainta repede. Vuunzii şi Pământenii o urmăreau cu sufletul la gură. Au încercat în repetate rânduri să se apropie cu rachetele de acest impresionant şantier cosmic. Dar tot de atâtea ori au fost respinşi.

Zi de zi, noapte de noapte, fără oprire, fără odihnă, lucrul continua şi viitoarea astronavă începu să prindă contur.

După câteva luni, suprafaţa exterioară era gata. Un timp îndelungat n-au ştiut ce se mai petrece în interiorul ei.

La un moment dat, observatoarele permanete au transmis că pe mica astronavă se îmbarcă bazine străvezii cu macrocelule..

Fericita veste fusese umbrită de alte evenimente. Muri Voa Zad. Apoi brusc, nefiresc de repede, muriră Adal şi Tamara... Victor le urmă în curând. Urnele lor funerare s-au aliniat în mausoleul argintiu din Marele Gol de pe Doando.

Numai Tem şi Ena se încăpăţânau să trăiască, furnizând fiziologilor şi biologilor materiale de experienţă cu rezultate paradoxale. Organismele lor

slăbite înfruntau curajoase moartea şi secretul acestei vitalităţi rămânea ascuns în procesele ereditare ale vieţii de pe Vuundo. Numai atât? Tem To şi Ua Ena demonstrau o voinţă uluitoare de a trăi, născută parcă din fiecare celulă a organismelor.

Şi voinţa le dicta să trăiască pentru a-l revedea pe Vuundo! Toate actele lor de viaţă s-au concentrat spre acest unic ţel, dorit cu un efort supraomenesc. Iar când astronava construită de roboţi a fost gata, în grupul primilor ei vizitatori se găseau şi cei doi Vuunzi.

Noua navă astrală semăna întru totul cu Doando. Era însă de mii de ori mai mică. La rugămintea lui Tem, ea fu numită „Ao U”.

Alf Adal reveni la realitate. Cânta cineva. Da. Cânta iar Ena. Un cântec vuund de luptă. Cuvintele au o cadenţă aspră şi cad într-un ritm rar, apăsător. Microfonul central le amplifică tonalitatea, ca şi când vocea ei ar fi întinerit brusc.

Alf se îndreptă spre trapă. Apoi se răzgândi. Ascultă nemişcat un timp. Cântecul se frânse pe neaşteptate, de parcă forţele femeii secătuiseră.

— Ena, se auzi vocea lui Tem, eşti mereu tânără şi mă uimeşti!

— Da, Tem, răspunse femeia. Vreau să trăim, ca să-l vedem pe Vuundo. Ne mai aşteaptă oare cineva? Îşi mai amintesc de «Loro», de noi?

Se aşternu o tăcere lungă.

— Nu ne-a uitat nimeni. Sunt sigur! spuse într-un târziu bărbatul. Ascultă, Ena, şopti el deodată. Crezi că mai pot lupta împotriva morţii?

Iar tăcere. Alf se întunecă. „La ulţimul control medical, cordul...”, îşi aminti el.

— Trebuie, Tem, trebuie! Ce altceva ne-a ţinut în

viaţă dacă nu voinţa cu care am înfruntat această moarte?

— Ştiu, buna mea prietenă, ştiu, îţi mai aminteşti de primele zboruri cu „Ao U”?…

Exaltarea de o clipă se stinse.

— „Ao U”, reluă Tem cu o şoaptă stinsă, ce părea că a străbătut distanţe enorme până să le ajungă în auz. A fost odată o astronavă mare, mare, venită de peste nouă ceruri şi nouă Galaxii… Cine mi-a spus începutul acesta de basm? A, da! Iu, înainte de a ne părăsi… Iartă-mă! Vorbesc de unul singur. Atunci, în timpul antrenamentelor de zbor, mă gândisem să-l rog pe Doando să-mi dea înapoi fetiţa. N-a vrut. De ce?…

— Tem, ce-i cu tine? Tem!

Alf Adal împinse repede trapa şi alergă pe coridor. Din uşa cabinei îl zări pe Tem, căzut într-un fotoliu. Avea ochiji închişi şi respira greu. Ena, zăpăcită, îi mângâia în neştire mâinile.

— Alf! Ce are? I-a venit deodată rău! Tem! Mă auzi? Eu sunt, Ena!

Calmantele aduse de Pământean îşi făcură efectul. Tem aţipi. Coborâră speteaza fotoliului, transformându-l într-un pat comod.

Deodată, cabina se înclină periculos. Ena căzu lângă Tem. Alf, ţinându-şi echilibrul cu greutate, deschise uşa fugind spre cabina de comandă.

Apoi Ena, atentă mereu la Tem, găsi un fotoliu şi se aşeză în el; tânărul o linişti peste câteva clipe, comunicându-i la microfon:

—Suntem în siguranţă. „Ao U” a ocolit câteva corpuri cereşti apărute în cale. Ai grijă de Tem.

Bolnavul întredeschise ochii şi zâmbi. Ena se aplecă deasupra lui.

—Parcă lipsit de puteri… Ce să fie? Vorbea, făcând un efort vizibil. Îi strânse uşor mâna. Nu ţi-a spus Alf cât mai avem până acasă?

— Nu. Nu l-am întrebat.

— Să-l întrebi… Trebuie să ştiu şi eu. Trebuie.

Întorcându-şi capul, Tem aţipi iar, încruntat. Încet, încet, faţa i se destinse. O paloare pregnantă i se strecura de-a lungul tâmplelor. Nemişcată, femeia îi privea obrazul. Îi cunoştea fiecare cută, fiecare linie ce se adâncise de-a lungul timpului. Ce slab era! Încercă să-şi smulgă din amintiri alt chip, acela de odinioară. Şi nu reuşi.

După câteva zile de îngrijiri medicale, în care timp întrebuinţă toată priceperea sa, Alf Adal trebui să se predea. Bătrânei nu-i mărturisi nimic. Organismul lui Tem To nu avea să mai reziste.

Şi mai erau 18 zile până la Vuundo.

Făceau cu schimbul, îngrijindu-l pe bolnav. Alf se culcase, învins de oboseală. Ena moţăia neliniştită. Din când în când, bătrânul deschidea ochii, aţintindu-i pe chipul femeii, pe care o vedea ca de departe. Câte un strop de sudoare i se strecura de-a lungul frunţii.

— Ena, chemă el dintr-o dată.

— Da, ce s-a întâmplat? tresări ea, apropiindu-se repede de pat.

— Câte zile mai sunt?

— Şapte, minţi bătrâna, neştiind ce să spună.

Îi aşeză pledul.

—Trebuie să-l văd. Ei… ne aşteaptă… Şi copiii care nu-şi mai pierd cerul…

Atât spuse Tem şi adormi din nou.

Ena suporta tot mai greu agonia bărbatului iubit. Îi mângâia părul şi mâinile, şoptind în neştire: „Vei trăi

să-l vezi pe Vuundo! Vei trăi”. Ştia însă că se amăgeşte şi că sfârşitul este aproape.

Aşa au trecut iar câteva zile. Apoi Alf l-a examinat cu luare-aminte pe Tem. După care s-a întors spre Ena, spunându-i:

— Dacă se întâmplă ceva, anunţă-mă! Sunt în cabina de comandă.

Mai privi o dată spre chipul livid al bătrânului şi ieşi grăbit.

Ena înţelese. Ascultă puţin paşii pierduţi pe coridor. Se simţi deodată tare singură. Nu mai avea cum să-şi învingă chinul, oboseala, durerea sfâşietoare că nici el… nici el nu va mai fi. Ar fi vrut să plângă. Dar ochii îi ardeau parcă, uscându-i orice lacrimă. „Te-ai grăbit, Tem, gândi ea. Te-ai grăbit. Poate că era mai bine dacă rămâneam pe „Terra V”, aşa cum ne-au sfătuit Pământenii. Tu n-ai vrut. Ai pretins chiar că vei pleca singur. Aprigă voinţă ai avut, Tem! Ai crezut că poţi învinge şi moartea! Ai luptat împotriva ei, dar orice are limită. Numai eu nu vreau să mă las încă doborâtă, nu vreau”. Ca şi când i-ar fi fost totuşi teamă de ceva, se duse la ecranul oval, conectând imaginea.

Acolo, afară, sunt stele strălucitoare, multe, multe. Dar Vuundo încă nu se vede. Ce-a fost asta? Un soare roşiatic a căzut în diagonală, sfâşiind întunericul. Apoi un grăunte alb, şi altul.

— Alf, Ena, unde sunteţi?

Bătrâna se ridică în picioare şi fugi spre Tem.

— Te-ai trezit?

— Puţină apă…

Femeia îi duse paharul la gură. Bolnavul înghiţi lacom.

Capul îi căzu înapoi pe perna de plastic.

— Am ajuns? hârâi vocea lui stinsă.

Ce să-i spună? Ce să-i spună? Poate mai sunt câteva ore. Şi dragostea ei? Nu, n-o s-o ştie niciodată!

— Peste câteva minute, ne plasăm pe orbită, Tem!

De ce l-a minţit?

— Unde?

Bolnavul încercă să se ridice şi nu reuşi.

— Stai liniştit, strigă Ena, repezindu-se să-l sprijine.

Dar Tem mai, avea puteri. Cu capul întors, cu ochii lărgiţi anormal, privea lacom în direcţia ecranului.

— Nu văd nimic, gemu el. O pată neagră, şi atât.

— Eşti obosit. Ştii că Alf ţi-a interzis să faci eforturi. Stai liniştit. Îţi povestesc eu tot.

—Da, da, spune-mi tot… ce vezi, şopti el, relaxându-se brusc şi închizând ochii.

Femeia îl mai privi câteva clipe, pentru a se convinge că stă cuminte şi trecu lângă ecran.

Un stol de lumini fâlfâi iar, cu repeziciune.

Cu ce să înceapă? Ar trebui poate să-i spună adevărul brutal. De unde mila asta sfâşietoare? Totul e doar firesc. „Ai trăit şi trebuie să mori o dată”! Nu, e prea simplu. El…

— Iată, acuma intrăm pe orbită, începu ea cu glasul stins, dar melodios. Suntem aproape, Tem! Planeta nu mai este înveşmântată în nori mohorâţi, ca odinioară. Numai deasupra calotelor polare aceştia s-au îngrămădit ca nişte munţi haotici de vată. Orit arde ca şi altădată, liniştit şi roşiatic. Dar acolo, acolo s-au topit gheţurile. Ritarg, oceanul cel mare, îşi leagănă apele de-a lungul celor două continente. Se văd câmpii rodnice şi păduri.

— Şi cerul, cerul cum este? o întrerupse bolnavul.

— Cerul albastru înveleşte planeta într-o mantie

uşoară.

— Doando, şopti iar Tem.

— Da, Doando! Rachetele trimise de el au reîncălzit solul, şi viaţa a renăscut tumultoasă peste tot. Se vede şi ecuatorul. E ca un brâu verde.

— De „Ziua Soarelui” să-i spui lui Alf să vâneze o olmă tânără…

— Am să-i spun.

— Câtă lumină trebuie să fie… şi păduri şi ape întinse, Ena!

— Şi copiii, Tem! Toţi copiii vor veni să ne întâmpine. Şi niciunul nu-şi va mai pierde cerul, ca atunci. Ne vor întâmpina şi îndrăgostiţii cu flori. Îndrăgostiţii sunt întotdeauna veseli şi frumoşi, Tem! Dar nimic nu va fi mai frumos decât visul pe care îl trăim, de altfel ultimul, dragul meu, ultimul vis! De noi se apropie un stol de rachete argintii. În curând vor ajunge…

Ena se întrerupse. Privi spre Tem. Bătrânul avea ochii larg deschişi. Un zâmbet fericit îi dăinuia în colţul buzelor. O mână îi căzuse de-a lungul patului.

— Tem, strigă Ena. Tem!…

Căzu lângă pat, lipindu-şi obrazul de mâna lui şi începu să plângă.

— Tem, iubitule! murmură ea.

Aşa o găsi Alf Adal, cu obrazul fierbinte lipit de palma rece a bătrânului.

XIX. DEPĂRTĂRILE SUNT APROAPE

PETRECEM ultima noapte pe planetă, în ajunul Marelui Drum. Privirile toate urmăresc cerul, cu pâlpâirile aştrilor, pe care ultima dată îi văd în poziţiile familiare, alcătuind figuri fantastice, fiecare cu numele ei: Astronava, Flamura, Poarta Galactică, Nebuloasa… Mâine seară, totul va fi altfel; pe cerul golit de stele nu se vor mai învârti nici cei doi sateliţi. Luna cea Mică îşi încheie acum călătoria şi se ascunde printre vârfurile copacilor.

A rămas să străjuiască Pământul colosalul disc al lui Doando, albăstrui, cu marginile estompate în atmosfera puţin densă, care fâlfâie în jurul său ca un văl însufleţit. Pe suprafaţa lui se conturează, cu umbre precise, profilul „munţilor”. Privind cu atenţie, descoperim şi reţeaua fină de puncte închise la culoare a „organelor de simţ”. Încotro ne va purta acest sol de departe? Şi ce vom găsi găsi acolo, la prietenii care ne cer ajutorul? Ce alte lumi vor aduce marile nave trimise în celelalte Galaxii?

Ne aflăm, cu un grup de astromecanici, la marginea cosmodromului central. Aparatul de radio de lângă noi începe deodată să emită apeluri sonore. Ne grăbim să-l deschidem pe recepţie. O convorbire scurtă; ni se anunţă apropierea rachetei „Dal Adal”, pe care va trebui să ne îmbarcăm. Suntem gata să ieşim din pădure în câmpul cosmodromului. Avem toţi costume de zbor. Şi căşti uşoare agăţate la centură. Ne adunăm în şir şi pornim aşa, prin iarba care ne trece de genunchi. În lumina reflectată de Doando, câmpia se

vede până departe, unduind molcom sub vânt. Plantele călcate în picioare foşnesc neîntrerupt. Tot felul de zgomote răzbat spre noi, neauzite până acum din pricina freamătului taigalei. Câteva păsări cu aripi lungi sar din drumul nostru şi se ridică în aer fără să ţipe, cu mişcări leneşe, obosite. Şi noi mergem cu discul rachetei în faţă, acoperindu-ne un sfert de cer, iar în jur până la orizontul întunecat, valurile vegetaţiei se mişcă întruna. Parcă plutim pe un ocean de argint şi aramă, plecaţi de la ţărmul negru al taigalei, care ne stă în spate ca un zid neclintit; şi păsările fâlfâie înaintea noastră, ca nişte albatroşi fantastici, arătându-ne calea.

Din nori se arată „Dal Adal”, al cărui jet de propulsie se zbate în toate părţile. Nava se proiectează ca o pată de întuneric pe fundalul norilor alburii. Alunecă mereu mai jos, şi flacăra de desubtul ei îşi potoleşte treptat zbuciumul, până când atinge Pământul, se împrăştie pe suprafaţa lui cu un ultim efort şi se stinge brusc. După câteva minute, trapa rachetei se deschide. Silueta comandantului se vede, pe aceeaşi luminozitate a norilor din zare, coborând treptele scării. Ne apropiem în grabă de stânca ce a răsărit în mijlocul oceanului mişcător. Din partea opusă se aude şuierul unui motor. Un vehicul îşi face apariţia, venind dinspre clădirile staţiei de control a cosmodromului. A ajuns lângă astronavă, se opreşte şi dinăuntru sar doi oameni. Comandantul, cu o casetă grea în braţe, li se prezintă, după regulament.

— E gata? auzim întrebarea unuia dintre noii veniţi.

— Preparativele noastre sunt terminate! răspunde căpitanul lui „Dal Adal”. Peste circa o oră, Doando ne va da ultimele recomandări. Aici, în casetă, se află instrucţiunile echipei de coordonare a operaţiilor.

Escadrila de astronave de pe „Terra V” a coborât cu bine pe marea rachetă. În curând, vor ateriza aici. Până mâine seară trebuie evacuaţi, cu ele, toţi cei care nu participă la călătoria spre Galaxia cealaltă. Aştept dispoziţiile dumneavoastră.

— Bine, vom studia materialul. Iei la bord un grup de ziarişti şi de specialişti în astromecanică. Iată-i au şi sosit. Faceţi cunoştinţă! Termenul operaţiei de înglobare rămâne acelaşi?

— Da, mâine, la orele 23 şi 35. Bineînţeles, dacă nu se ivesc complicaţii. Îmi permiteţi să decolez? Ne aşteaptă pe Doando.

— Vi se va da startul numaidecât. Să ne luăm rămas bun! Ne vom vedea abia poimâine pe la prânz. Aveţi grijă cum lucraţi, să nu se întâmple niciun accident. Succes!

— Rămâneţi cu bine!

Pregătirile de decolare se încheie repede, ca orice lucru obişnuit, repetat de zeci de ori. Urcăm treptele, aruncând o ultimă privire spre câmpie. Ne luăm rămas bun şi de la cerul planetei natale. Când vom reveni pe acelaşi cosmodrom, „Terra V” se va afla în interiorul lui Doando, cu alt climat, străin, artificial. O răbufnire de vânt ne urmăreşte până în camera-ecluză.

Motorul e pus din nou, în funcţiune. În sfârşit, un proiector verde a licărit departe, dând drum liber. Stelele, tot mai clare pe măsură ce nava câştigă altitudine, par că s-au reflectat jos, ca într-o apă adâncă, foarte liniştită; sunt oraşele care dorm somn greu în ajunul marilor evenimente ce se apropie. Luminile lor albesc neregulat în diferite locuri, înconjoară ca o centură ţărmurile mărilor nevăzute Mai mult nu se poate observa. Acum. „Dal Adal” a ieşit din

umbra nopţii. Soarele se arată de după „Terra, V”, îmbrăcând cabina cu haine de sărbătoare. Se apropie Doando.

Pe marea navă, pregătirile sunt în toi. Câteva mii de roboţi, zboară, păşesc sau lunecă pe suprafaţa ei, prinşi cu îndeletniciri dintre cele mai diverse. Din loc în loc, apar şi graviplane sau tanchete de-ale noastre, accentuând impresia generală de agitaţie. Două cosmodromuri, arhiîncărcate de navele de pe „Terra V”, ne refuză coborârea. Abia un al treilea se învoieşte să ne dea această permisie, după îndelungi parlamentări. Când în sfârşit ieşim, suntem luaţi în primire de echipajul unei cosmotanchete şi transportaţi imediat în faţa comisiei medicale, ce s-a instalat în clădirea punctului de control.

Voluntarii care s-au oferit să participe la trecerea în Galaxia lui Doando au fost la început mai bine de un miliard. În rândurile lor, câteva mii de comisii medicale au operat un sever control de lungă durată. Impresionanta cifră a fost redusă la mai puţin de jumătate. S-au declarat apţi pentru zbor numai cei cu o sănătate desăvârşită, în vârstă de la 30 la 70 de ani, ţinându-se cont şi de familiile lor. Astronavele de pe „Terra IV” îi vor lua pe ceilalţi, împreună cu bătrânii şi bolnavii de pe „Terra V”. Deoarece au existat câteva cazuri în care voluntarii respinşi au încercat să se strecoare pe Doando, s-au instituit şi aici comisii medicale, care îi verifică amănunţit pe toţi cercetătorii veniţi cu diferite treburi.

Aşa se face că suntem supuşi unei examinări complexe ca toţi cei ce vor rămâne pe navă pentru Marele Drum.

Purtăm fiecare în permanenţă un automat de

proporţii reduse, care ne înregistrează starea organismului şi eventualele tulburări ce pot surveni. Medicii cer în primul rând aceste automate, nu mai mari decât nişte ceasuri de mână. Le controlează minuţios, efectuează ei înşişi nişte măsurători ale funcţiunilor fiziologice apoi încheie examenul, fără a se declara însă pe deplin mulţumiţi.

După ce scăpăm de comisie, astromecanicii se împrăştie care încotro. Rolul lor este să dirijeze operaţiile de captare a „Terrei V” în câmpurile gravifice ale lui Doando. În acest scop, câţiva însoţiţi de trei dintre noi, se îndreaptă către staţia de graviplane a liniei ce duce prin tunelul semicilindric la Marele Gol. Atât de intensă a devenit circulaţia pe navă, încât între diferitele ei sectoare s-au stabilit linii de transport în comun. În Marele Gol arde un microsoare cu lumină gălbuie. Roboţi cu rachete minuscule trec preocupaţi; din loc în loc se văd agăţaţi de pereţii sferici ai cavităţii, ca nişte insecte mari. În genere, ne dau puţină atenţie, totul rezumându-se la înlăturarea ciocnirilor de vehiculele noastre, când circulă cu viteză. Nu vorbesc, fiindcă nu posedă dispozitive pentru aşa ceva. Sunt construiţi doar ca executanţi ai ordinelor creierului biocibernetic şi, ca orice maşini, nu ies niciun moment din cadrul atribuţiilor lor. Uneori scot din cotloane ascunse tot felul de materiale. Iată, doi dintre ei poartă o bară metalică striată. Ca să afli ce vor face cu ea, ar trebui să te ţii pe urmele lor ceasuri la rând, căci sunt „meticuloşi” şi de loc grăbiţi. Bineînţeles, puţini sunt aceia a căror curiozitate rămâne la fel de puternică, după o asemenea plimbare. Cei mai mulţi rezistă o singură dată şi, cu siguranţă, a doua oară nu mai au curajul să urmărească vreun robot. Altfel, îndeletnicirile

acestora rămân necunoscute. Este ceva firesc în asta. Doando ne-a comunicat doar planul general al activităţilor preliminare „înghiţirii” planetei, fără amănunte, care de altfel nu-şi aflau rostul. Despre automate a pomenit că vor lucra la izolarea sectoarelor creierului biocibernetic şi a „organelor de simţ”, din porţiunea care se va desprinde temporar de astronavă.

Ne-am convins repede că trebuie să lăsăm totul pe seama rachetei, care îşi îndeplineşte sarcina după un program bine stabilit. Vom interveni doar în momentul hotărâtor al înglobării. Aşa că, nepreocupându-ne de importantele „treburi” ale roboţilor, noi, ziariştii, îi tratăm cu glume, amuzaţi de aparenta lor meticulozitate. La urma urmei, nici n-am putea interveni în vreun fel în activitatea acestor maşini. În jurul Marelui Gol, pe toată suprafaţa pereţilor se află sumedenie de aparate, ale căror rosturi ne sunt în cea mai mare parte cunoscute. Complicatele gravigeneratoare se învecinează cu sistemele Sorilor artificiali, cinci la număr, dispuşi în planul ecuatorial al rachetei, imediat dedesubtul motorului gravific. Tot aici se găsesc alte instalaţii, printre care refrigeratoare ale atmosferei pentru producerea şi dirijarea ploilor, aparatură de orientare a curenţilor atmosferici şi, în genere, toate cele necesare comandării unui climat cât mai potrivit, asemănător celui din condiţii naturale. Aparatele pot provoca, printre altele, succesiunea anotimpurilor, imposibil de realizat pe altă cale, din pricina absenţei mişcării de revoluţie a planetei. Dispozitivele speciale vor produce mareele, atât de însemnate pentru desfăşurarea ciclului vital al anumitor vieţuitoare acvatice. Nu e de loc simplu să faci să trăiască un corp ceresc populat, în condiţii artificiale,

mai ales pe o perioadă atât de lungă, de cel puţin un secol. Nenumărate organisme, pe trepte diferite de dezvoltare biologică, îşi au modurile lor specifice de existenţă, pe care constructorii lui Doando nu le-au putut prevedea în amănunt, dar pe care creierul navei trebuie, într-un mod sau altul, să le asigure. Şi cum, iarăşi, el singur, limitat la un program oarecare, e incapabil de această performanţă, noi şi Vuunzii trebuie să rezolvăm problemele respective. Doando însuşi ne-a vorbit despre toate acestea şi ne-a cerut ajutorul, conştient (dacă se poate aplica această noţiune la un complex, cibernetic) de limitele sale. De bună seamă, însă că o serie de chestiuni se vor rezolva pe parcurs, în funcţie de cum se va comporta planeta captivă.

Deocamdată, pregătirile pentru capturarea „Terrei, V” sunt pe sfârşite. Roboţii, ceva mai grăbiţi acum, termină ultimele lucrări. Ei au izolat „organele de simţ” şi sectoarele creierului biocibernetic. Cei mai mulţi s-au adunat de-a lungul văii largi şi adânci care îl intriga odinioară pe Adal, îmbarcaţi pe vehicule de o construcţie aparte, care au ieşit dintr-unul din depozitele uriaşe ale rachetei. Doando a început să se îndepărteze de planetă, după o spirală strânsă.

Rachetele de pe „Terra IV” decolează în formaţii de câte trei, la intervale mici de timp – câteva minute. Zgomotul motoarelor, diminuat de atmosfera săracă, e totuşi destul de puternic pentru a se auzi până departe. Echipajele rachetelor îşi iau pentru totdeauna rămas bun de la cei care rămân pe Doando. Şi unii, şi alţii sunt emoţionaţi, stânjeniţi de gândul că nu se vor mai întâlni niciodată. Tunetele aparatelor ce se avântă spre cer cu salturi prelungi le acoperă cuvintele de adio. Dar vorbesc mai bine ochii decât buzele lor. Acum schimbă

între ei daruri. Îşi scotocesc costumele de zbor, scoţând din buzunare tot felul de obiecte, înduioşător de mărunte şi obişnuite. Îşi desfac de pe piept embleme şi distincţii, catarame mai puţin trebuincioase, dau la iveală unelte mici şi aparatură de schimb, pe care le-au ţinut, gospodăreşte, pentru orice eventualitate neplăcută, cum se întâmplă adesea într-o călătorie cosmică. Noi, cei câţiva ziarişti care vom merge cu „Terra V" şi care asistăm acum la despărţire, ne-am retras la dreapta navigatorilor astrali, emoţionaţi de impresia de neuitat pe care ne-o lasă aceştia. Ca fiecare Pământean, nutrim pentru ei o stimă deosebită. Într-adevăr unde pot exista oameni mai curajoşi şi mai plini de abnegaţie decât pe corăbiile cosmice? S-a spus de multe ori că astronavigaţia nu e profesiune, ci vocaţie, că cere, pentru a atinge desăvârşirea, un talent înnăscut, la fel ca oricare artă. Odinioară, în trecutul îndepărtat, oamenii mărilor erau preţuiţi în mod deosebit de semenii lor. Şi la noi e ceva asemănător, pe alt plan, fiindcă mările noastre au devenit golurile dintre stele. Şi nenumărate, şi neprevăzute primejdii îi pândesc pe cei care le colindă, de la uraganele de radiaţii penetrante, la valurile de praf intersideral, care nu rareori e alcătuit din antimaterie, şi la stâncile ameninţătoarelor roiuri de meteoriţi. Şi totuşi „marinarii" noştri pătrund cu navele lor mereu mai departe; au atins unul din ţărmurile oceanului galactic, prin echipajul condus de Dal Adal. Cine ştie ce noi lupte le rezervă viitorul, ce noi victorii îi vor acoperi de glorie pe aceşti fii ai Pământului, modeşti, pe care laudele îi stingheresc, fiindcă pericolele prin care trec nu sunt decât modul lor de a exista?

A decolat şi ultima rachetă. Noi, cei rămaşi pe

cosmodrom, ne învârtim fără niciun rost. Darurile primite s-au ascuns în buzunarele de la piept sau în pumnii strânşi. Nu privim unul la altul, şi treptat părăsim câmpul, furişându-ne spre vehicule. Prima despărţire s-a vădit din cale-afară de grea.

În curând pe „Terra V” şi Doando vom rămâne doar cei care avem să călătorim în îndepărtata Galaxie. Din sala centrului de comandă, Doando este înştiinţat de acest lucru şi i se aşteaptă decizia. Convorbirile cu el sunt întotdeauna extrem de lungi şi obositoare. E nevoit să „judece” îndelungă vreme fiecare noutate şi hotărâre, indiferent dacă ele sunt de importanţă capitală ori simple lucruri mărunte. La fel şi acum, după aproape un sfert de oră de meditaţie, dinspre marele ecran al centrului de comandă se aude vocea stranie a astronavei:

„— Zborurile în atmosfera „Terrei V” şi în afara ei să se suspende. Să fiu anunţat când pleacă ultima rachetă spre „Terra IV”. Peste douăzeci de ore şi patruzeci de minute va începe înglobarea planetei. Este de dorit ca toţi cei ce se află pe suprafaţa mea să se retragă în „Noua Arcadie”. Acolo voi avea grijă să le instalez un ecran pe care să urmărească toate fazele operaţiei. Să rămână afară numai personalul strict necesar pentru supravegherea roboţilor şi efectuarea observaţiilor pe ambele mele emisfere. Locuitorii „Terrei V” să se refugieze din oraşe, preferabil în păduri şi pe câmpii depărtate de mare, pentru a se preveni orice fel de accident. Este interzisă cu desăvârşire circulaţia în cuprinsul meu, pe timpul efectuării operaţiunii de captare. Observatorii se vor instala pe platforme speciale, pe care le voi aşeza cu sprijinul roboţilor deasupra organelor mele de simţ, ca să le pot cerceta

în permanenţă şi ocroti la nevoie. În sfârşit, o ultimă cerere: e posibil să intervină vreun accident care să mă împiedice să înglobez planeta la prima încercare. Nu stârniţi panică. Aceasta îmi va îngreuna respectarea programului dat de constructori. Viitoarea noastră convorbire va avea loc la zece ore după operaţie, până atunci, creierul meu intrând în repaus absolut. După aceea puteţi trece pe planetă. Dacă totul merge bine, vom termina în circa 23 de ore. Repet: operaţia va începe peste 20 de ore şi 30 de minute. La revedere!”

Stereoecranul cu diametrul de aproape un kilometru este montat sus, pe podişul „Noii Arcadii”. Cele câteva mii de spectatori au început să sosească de pretutindeni, în acelaşi timp, echipele desemnate de forul conducător al operaţiei se împrăştie la locurile lor.

Astronava se îndepărtează de planeta pe lângă care a gravitat până acum şi, după trei ore, începe să se rotească în jurul Soarelui, pe aceeaşi orbită cu „Terra V”. Luminile care au ars pretutindeni se sting pe rând, dar suprafaţa rachetei începe să devină din nou „incandescentă”, ca mai de mult, la lămurirea „tainei violete”. Piscurile muntoase par coloane de lavă în erupţie, în toate nuanţele de la portocaliu la galben şi alb. Punţi de cristale de gheaţă se aruncă încet, maiestos către stele. Nava pare o planetă din care viaţa a dispărut, lăsând în urmă toate vestigiile unor civilizaţii strălucite. Se simte, pe undeva, o încordare intensă a creierului biocibernetic.

De pe „Terra V” imaginile nu sunt aşa de impresionante, deoarece Doando e acum mai departe. Totuşi „atunci când vârtejurile de praf sunt mai dense, marea navă se observă şi de aici. Locuitorii „Terrei V” au ieşit din oraşe şi s-au retras de la ţărmurile mărilor,

adânc spre continent. Trenuri de avioane şi rachete îi transportă mereu. Tabere uriaşe se înjghebează peste tot. Pe cosmodromul central, ultimele nave ale „Terrei IV” se pregătesc să-şi ia zborul

Activitatea intensă de pe planetă a făcut să intre în repaus uzinele ei, să se oprească maşinile pe ogoare, să înceteze traficul de mărfuri şi călători. Vasele maritime şi fluviale s-au grupat în mijlocul oceanelor, iar submarinele sunt gata să intre în imersiune. Grupurile expediţiilor ştiinţifice şi sportive sunt adunate şi puse la adăpost. Uriaşa Taiga e populată în luminişuri. Mii de focuri dansează grăbit pe partea cuprinsă de noapte; uneori sunt atât de mari, încât taberele par, văzute de sus, nişte orăşele.

Iar peste tot şi toate, dominându-i, la zenit, la răsărit şi apus, în aparenţă cât însăşi „Terra V”, se vede departe Doando. Imaginea navei, scăldată în lumină sau înfăşurată în întuneric, e ţinta tuturor privirilor şi comentariilor. Toţi vor să înceapă ceva, dar comunicatele amână mereu semnalul acestui început. Pe cosmodromul central se apropie miezul zilei. Astronavele „Terrei V” au decolat; se rotesc pe o elipsă depărtată, pasagerii lor fiind dornici să asiste la operaţia de înglobare a planetei natale.

Ora 23 şi 35 minute.

Se anunţă, în sfârşit că, va începe! Un freamăt scurt trece printre oameni. Prânzul, gustarea sau cina sunt părăsite de cei care se pregăteau pentru ele. La fel scurtele plimbări în jurul taberelor, partidele de pescuit, jocurile distractive, somnul, discuţiile, lectura.

Ora 23 şi 45 minute.

Prima impresie, de altfel aşteptată, este apropierea lui Doando. În jurul marii văi care traversează o parte din astronavă, numeroase vehicule cu roboţi, conduşi de câte doi oameni, ies din adăposturile anume construite. Antenele roboţilor se agită în căutarea undelor radio prin care creierul biocibernetic îşi va transmite ordinele.

Ora 23 şi 50 minute.

Aşezaţi câte 15 în fiecare vehicul, roboţii aşteaptă. Nu au nimic în mâini; stau cu capetele plecate spre centrul maşinii, alcătuind ciudate figuri geometrice. Din kilometru în kilometru, această imagine se repetă de o parte şi de alta a văii, faţă în faţă, ca nişte participanţi la o uriaşă competiţie sportivă, o ştafetă cu obstacole, al cărei traseu înconjoară toată nava.

Ora 24,00.

Iată, antenele şi-au încetat tremurul. Miile de posturi de radio ale lui Doando se pregătesc să emită. Planeta pare atât de aproape, încât îţi vine să întinzi degetele, sigur că o vei atinge. Contururile continentelor se profilează pe partea luminată. Dincolo, unde e noapte, licăresc şters focurile uriaşe de tabără.

Ora 0 şi 18 minute.

Oamenii s-au ridicat în picioare. Un robot, întâiul, s-a desprins din grupul celorlalţi, şi-a depărtat capul de

centrul vehiculului. Toată armata automatelor intră brusc în agitaţie. Tanchetele se urnesc din gurile adăposturilor, scrâşnind răguşit şi coboară precaute în vale. O vreme, ele îşi potrivesc intervalele. Din turelele conice ţâşnesc afară suporturi încărcate cu faruri multicolore.

Ora 1,00.

Cercetătorii din „Noua Arcadie” au o imagine de ansamblu a tuturor pregătirilor. Astfel, ei văd cu precizie momentul în care cosmotanchetele îşi încep lucrul. În urma maşinilor ce înaintează pe firul văii, izbucnesc spre cer trâmbe lungi, diafane, de aburi sau fum, care se condensează şi pier imediat. Ştim toţi că roboţii, cu vehiculele lor, secţionează racheta, că valea care îl nedumerise pe Dai Adal a fost lăsată special cu această menire; în regiunea ei nu există niciun fel de aparate în profunzimea astronavei. Cei din Marele Gol, cufundaţi timp de câteva ore în întunericul cel mai deplin, cu care s-au obişnuit, observă acum că el a devenit ceva mai dulce, deşi nu apare încă nicăieri o rază de lumină.

Ora 2 şi 30 minute.

Lucrul la suprafaţa lui Doando continuă într-un ritm lent, fără grabă. Tanchetele au de parcurs circa un kilometru fiecare, după aceea se vor retrage în adăposturile lor. Atunci o parte din Doando, secţionată, se va desprinde de corpul principal al navei.

Ora 3 şi 15 minute.

Schimburi vii de semnale cu ajutorul farurilor policrome vestesc în fiecare moment cum se desfăşoară lucrul. În urma fiecărei maşini rămâne un şanţ adânc, lat de vreo 4 metri, cu marginile puternic înroşite. E de mirare că numai pentru secţionare s-au instalat aparatele pe aceste vehicule gigantice, înalte de 15 metri, late de circa 20, care se mişcă totuşi cu destulă uşurinţă, probabil şi datorită forţei de atracţie scăzute. E iarăşi de mirare că roboţii, atât de mulţi, nu fac mare lucru, ci doar stau ca nişte soldaţi din vechime pe un tanc, încremeniţi, ca prinşi în şuruburi.

Ora 4 şi 3 minute.

Întunericul din Marele Gol a devenit vag cenuşiu, dar nici acum nu răzbate pe undeva lumina Soarelui. Aici se găsesc cam 400 de posturi de control, răspândite pe suprafaţa concavă. Cosmotanchetele şi-au îndeplinit misiunea. Întregul lor traseu e acum perfect vizibil, datorită incandescenţei metalului topit, care întrece în strălucire luminozitatea astronavei. Şi de pe „Terra V” poate fi observat, cu un simplu binoclu. După retragerea maşinilor în adăposturi, urmează din nou câteva minute de repaus. Şanţul topit fumegă uşor, în trâmbe negre, parcă arde acolo o mare cantitate de cauciuc. Pesemne creierul lui Doando a aşteptat să se răcească metalul, căci imediat ce fumul devine diafan ca un voal de mătase, o trepidaţie surdă se face simţită peste tot.

Ora 4 şi 28 minute.

Te-ai aştepta, din moment în moment, să se întâmple o catastrofă de mari proporţii,. Mai ales neclintirea navei începe să-i îngrijoreze pe cercetători. Dar nu pentru multa vreme, căci încetează, la fel de neaşteptat cum se manifestase.

Ora 5 şi *un minut*.

O parte din Doando începe să se desfacă lent, cu viteza de vreo 50 cm pe secundă, şi să se îndepărteze perpendicular faţă de linia orizontului. E mare cam cât o treime din toată racheta. Greu de descris această privelişte! Chepengul deschis al unei batisfere, capătul tăiat al unui ou colosal, calota unei paraşute? Toate la un loc, şi niciuna dintre ele. E ceva a cărui grandoare întrece închipuirea, îndeosebi încetineala mişcării produce această senzaţie. În curând, prin uriaşa crăpătură ce se măreşte întruna apar câteva stele, ciuntite fragmentări ale constelaţiilor. Abia acum observăm că partea cea mică din Doando nu se desprinde total de el, rămâne prinsă în mai multe puncte, Printr-o puternică acţiune a unor câmpuri gravitaţionale de respingere, unghiul dintre lentilele luminescente creşte cu fiecare secundă. Acum, astronava seamănă cu o scoică, între valvele căreia ar putea încăpea deja un corp ceresc cât un meteorit sau planetoid.

Ora 6,00.

În ciuda deschiderii rachetei, în Marele Gol tot n-a pătruns lumina, nici licărul vreunui astru, nici radiaţia

lui Doando. De pe „Terra V”, totul apare mai bine. Mişcarea celor două calote e însă greu de sesizat, dacă nu ai la îndemână aparate optice potrivite. Observatoarele astronomice, care urmăresc fenomenul, îl înregistrează continuu pe peliculă. Astronava se apropie ca un peşte flămând ce-şi desface fălcile după pradă, însă extrem de încet; doar dacă priveşti la intervale mari de timp, pătrunzi mişcarea. Gura peştelui e îndreptată în jos, din care pricină deschiderea ei pare de aici mult mai mică. Dar aparenţa aceasta nu durează mult; repede, ca un cap de şarpe ce se ridică de după o piatră, calota superioară se dă pe spate. Atmosfera năvăleşte dedesubtul ei în curenţi puternici, laolaltă cu praful portocaliu şi galben. De pe ecranul montat în „Noua Arcadie”, imaginea e puţin neclară, fiindcă aparatele de luat vederi s-au despărţit o dată cu părţile navei. De pe rachetele „Terrei IV”, cele două corpuri par de pe acum unite, căci unghiul de vedere le cuprinde în grup.

Ora 9,00.

Apropierea foarte lentă face ca abia după trei ore, planeta să fie atinsă. Doando pare să fie alcătuit din două emisfere unite în convexitatea lor, una aproximativ de două ori mai mică decât cealaltă. Emisfera cea mare se orientează în aşa fel ca să cuprindă planeta cât mai exact între marginile sale. În acest moment, viteza descreşte, reducându-se la o înaintare de abia un metru pe secundă. Noaptea pe „Terra V” începe să dispară într-un crepuscul tot mai luminos, mulţumită razelor astronavei. Focurile de tabără mocnesc în cenuşă; poienile s-au scufundat în

beznă. Dar, tot mai mult, întunericul devine o semiobscuritate; parcă undeva, la o distanţă nedefinită, ar fi izbucnit un incendiu imens, care a făcut ca aerul să devină fosforescent. Cerul e rumenit de un fel de halo nemaivăzut, ca la o auroră polară de proporţii colosale.

Dincolo, unde bate Soarele, dimpotrivă, cerul îşi închide strălucirea. Mai întâi e numai o umbră care se lăţeşte molcom pe suprafaţa apei şi continentelor. Apoi ea se intensifică, la fel de încet. E ca şi cum o eclipsă totală, de lungă durată, şi-ar fi întins mantia, cu dărnicie sau răutate. Prin violetul mereu mai închis răzbate pâlpâirea aştrilor.

Pe cosmodrom e după-amiază. De după orizont se arată, pe deasupra copacilor şi a crestelor muntoase înceţoşate, ceva ca un nor negru, încărcat cu grindină. Marginea lui de sus, aşa cum înaintează către miazănoapte şi asfinţit, e tivită cu aur. Această margine e de vreo zece ori cât întunecimea norului, ba chiar de vreo 15 sau şi de 20 de ori. E peretele lui Doando, a cărui grosime maximă măsoară în jurul a l 000 de kilometri. Pe el se disting, cu greutate, e drept, contururile câtorva mecanisme de ansamblare, ba unii cred că observă şi un oarecare număr de roboţi care circulă în toate părţile. Dar e, desigur, numai o părere, căci distanţa face imposibilă o atare observare, mai ales cu ochiul liber.

Marele Gol a fost acoperit cu un fel de membrană, mai bine zis trei membrane opace, suprapuse. Ele se desfac pe rând, înainte ca planeta să le ajungă. Astfel, ochii celor dinăuntru sunt izbiţi dintr-o dată de albul strălucitor al norilor „Terrei V” difuzaţi şi atenuaţi de albastrul palid, fâlfâitor al atmosferei. Pe măsură ce corpul ceresc pătrunde mai adânc în calota lui Doando,

lumina reflectată de el scade; rămâne doar aerul, ca un inel safiriu, prin care petele albe plutesc haotic, mânate de vânturi zăpăcite. Cei din fundul titanicei hale emisferice văd planeta „din faţă”, înaintând fără grabă, totuşi sesizabil, ca un pumn a cărui ameninţare teribilă o atenuează aura de safir înconjurătoare.

Ora 12 şi 25 minute.

Pe ecranul „Noii Arcadii” se redă o imagine de ansamblu. Este o imagine foarte limpede, cu toate că înainte, deschiderii navei, lucrurile stăteau ceva mai prost. Doando, aprins de luminiscenţa lui exterioară, se profilează precis pe fondul de cărbune al spaţiilor. Unghiul dintre cele două calote e de aproximativ nouăzeci de grade. Prin orificiul larg astfel obţinut, planeta intră puţin oblic, de sus în jos şi de la stânga la dreapta. „Terra V” are mai puţină strălucire. Se observă îndeosebi cum o parte din atmosferă, mai cu seamă de la periferie, se împrăştie ca nişte aburi, târându-se asemeni apelor revărsate de-a lungul tuturor adâncurilor din navă. Treptat, fiecare calotă se înconjoară în interior şi exterior cu câte un văl diafan care n-o mai părăseşte.

Ora 15,00.

... Orele trec năvalnic, ca nişte clipe, pline de admiraţie, încordare, teamă, mândrie, într-un amestec nedefinit. „Terra V”, prinsă în păienjenişul nevăzut al câmpurilor gravifice, se fixează în calota navei mai bine şi mai sigur decât dacă ar fi ancorată în cabluri. Prin intensificarea şi reducerea periodică a acestor câmpuri i

se imprimă, adică i se păstrează mişcarea de rotaţie constantă. E prima măsură pe care o ia în privinţa ei creierul biocibernetic al astronavei.

Ora 16 şi 30 minute.

Emisfera, cu planeta în ea, pare o cupă care ţine un fruct, o portocală pe jumătate cojită. Tot aşa repede cum s-au desfăcut, cele trei membrane se împreunează iar, deasupra „Terrei V”. O dată cu ele a coborât şi bezna, cea mai întunecată noapte cunoscută de oameni, fără stele, fără sateliţii argintii care au rămas afară. Animalele, nedumerite şi înfricoşate de schimbările petrecute fără veste, pornesc să colinde câmpiile şi codrii, tălmăcindu-şi neliniştea în ţipete. Pe oceane şi mări, valuri uriaşe stârnite de atracţia lui Doando se împrăştie, de la centru spre maluri şi invers, săltând în mers giganticele vase maritime ca pe nişte firimituri, înecând pe alocuri coastele mai puţin înalte. Focurile din tabere sunt aţâţate din nou, cu mai multă putere. Abia acum, timide, cu voci tremurate din pricina emoţiei care e încă atotstăpânitoare, se înfiripă primele aprecieri, se nasc întâile discuţii şi controverse.

Ora 17 şi 13 minute.

Locuitorii „Terrei V” nu mai pot urmări activitatea de la suprafaţa lui Doando. Astfel nu au cum să ştie că luminozitatea astronavei a început să scadă imediat după înglobare, în acelaşi timp cu revenirea lentă a calotei mici deasupra celei mari. Emisferele se suprapun docil, ascultând de câmpurile magnetice care le trag una spre cealaltă. Suprapunerea nu e gata încă

şi din adăposturi au ţâşnit tanchetele automate, gata de lucru. Roboţii şi-au schimbat acum ordinea, majoritatea se află în interiorul vehiculelor.

Ora 18,00.

În fine, părţile rachetei s-au lipit. Maşinile pornesc iar de-a lungul văii secţionate. Din pântecele lor cad foi metalice, late de cinci-şase metri, care, în contact cu solul, sudează marginile tăieturii. Aşadar, pentru asta se folosesc vehicule aşa de voluminoase, ajutate de atât de mulţi roboţi. Munca lor, urmărită cu atenţie mai înainte, acum nu ne prea interesează. Cei din posturile de observaţie sunt grăbiţi să se întoarcă acasă. Navă şi planetă gravitează mereu în jurul Soarelui, cu viteză constantă. Îndată ce au terminat lucrul, roboţii se retrag, pe drumuri ştiute numai de ei, fixate în memoria lor mecanică. Alte automate încep să forfotească în interior, reunind sistemul biocibernetic al creierului în repaus. Dar sus, la suprafaţă, după ce şi oamenii au plecat, rămâne un imens pustiu răscolit de vânturi. Atmosfera „Terrei V”, captată de astronavă, s-a adăugat aerului ei şi a intensificat curenţii acestuia. Rachetele „Terrei IV” prind în ocularele telescoapelor doar imaginile unui deşert fără margini, cu urme de tanchete. Şoselele croite între diferitele centre importante sunt goale, acoperite cu praf, de parcă circulaţia pe ele ar fi încetat de mult.

Cu aceste privelişti în suflet, astronauţii se pregătesc să plece, când deodată jerbe gigantice de semnalizare cosmică se desfac peste Doando, izvorând din acelaşi punct de deasupra „Noii Arcadii”. Se ridică până la limitele atmosferei, explodează în bulgări de văpaie mai

mici, apoi într-o pulbere policromă ce recade înapoi, uşoară şi diafană. „Terra V” îşi ia rămas bun de la „Terra IV”.

Dragi cititori, Pământeni, a sosit momentul să ne despărţim şi noi. Marele Sol al depărtărilor va porni peste zece ore în Galaxia prietenă, care ne-a cerut ajutorul. Ce să vă spunem la plecare? Am fost aleşi să încununăm prin munca ce ne aşteaptă, evoluţia omenirii de pe Vuundo şi de pe Pământ. Mâinile noastre vor crea minuni. Dar să ştiţi că, oriunde vom fi şi orice vom face, vom păstra cele mai luminoase gânduri pentru planetele care ne-au născut, pentru voi, cei care ne-aţi dat aripi să zburăm atât de departe. Bun rămas, oameni ai Pământului. Fie ca depărtările care l-au trimis pe Doando printre noi să vă ajungă aproape!

EPILOGUL LUI ALF ADAL

... Alf clipeşte, pătruns de oboseală. I-au înţepenit umerii şi mijlocul de stat în fotoliu. Ascultătorii răsuflă adânc, se ridică, încep să-şi şoptească. Atenţia li se îndreaptă încă spre bătrân. Acesta priveşte câteva momente, neatent, la peştii rătăciţi printre pereţii dubli ai încăperii. Observă doar că de sus se difuzează o lumină pală, verzuie, alta decât a proiectoarelor.

— S-a făcut ziuă! remarcă. Ne-am luat cu vorba... Mergem, prieteni! Însoţiţi-mă până sus!

Tinerii se întrec în a-i ţine tovărăşie. Dar cum un singur elicopter submersibil nu-i poate cuprinde pe toţi, sunt nevoiţi să se împartă în câteva vehicule şi astfel ajung la suprafaţă.

Într-adevăr, primul Soare a şi răsărit. Peste vreo oră şi jumătate îşi va face apariţia cel de-al doilea. Drumul elicopterelor e întretăiat de alte aparate, de la microrachete la aerostate, care-i transportă pe oameni la locurile de muncă. Sărbătoarea s-a sfârşit în zori şi toţi se grăbesc să-şi reia îndeletnicirile zilnice.

Oceanul a căpătat pronunţate nuanţe de smarald, mai ales către ţărmuri. Urmele a două vapoare se disting net pe oglinda strălucitoare a apei, ca două mari triunghiuri întunecoase şi mate.

— Şi mai departe? se interesează fata. Despre Vuundo nu ne-aţi mai spus. Acolo ce-a fost?

O astronavă pătrunsă de la suprafaţa lui Doando cade, ca o petală albă din înalturi, parcă exact peste

maşini. Povestitorul o urmăreşte îndelung şi abia apoi răspunde.

— N-a rămas să vă spun mare lucru. Doando a făcut lângă Orit o escală mai mare, luând la bord voluntarii vuunzi. Printre aceştia se numărau, desigur, şi părinţii dumitale, nu?

— Aşa e! confirmă fata şi roşeşte mereu, nici ea nu ştie de ce.

— O dată cu ei am venit şi eu, aducând aici rămăşiţele pământeşti ale lui Tem To şi Ua Ena. Astfel ne-am despărţit pentru totdeauna de Galaxia noastră.

Soarele galben-auriu aruncă raze peste păduri, peste vârfurile munţilor, în formă de figuri geometrice neregulate. Pe alocuri, în junglă se înalţă acoperişuri şi terase vaste, de staţiuni climaterice sau orăşele grupate pe malurile fluviilor sinuoase.

— Iată, acolo, în preajma Piscului Vulturilor, s-a petrecut aventura de vânătoare a lui Victor Alvarez. Acea poiană se numeşte acum „a Panterelor”, cu toate că, bineînţeles, haitele de pantere se găsesc mult mai la nord, dincolo de munţi.

Alf îşi aduce aminte de seninătatea Enei în clipa morţii, de împăcarea din privirile ei atunci când îi strânsese mâna ultima oară. Încearcă să-şi închipuie cum vor reacţiona tinerii de acum la întâlnirea primelor greutăţi adevărate, la primele neînţelegeri cu maşina care nu va înceta nicicând să fie Doando la cele dintâi regrupări în tabere cu puncte de vedere, cu ideologii, cu acţiuni potrivnice. Nimeni nu i-a prevenit că sunt posibile şi înfrângeri, şi asemenea înfrângeri de dinaintea bătăliei în care atât de entuziaşti s-au angajat…

Al doilea Soare izbucneşte în stânga lor, ca aruncat

de o catapultă. Norii îngrămădiţi în dreptul lui se destramă, parcă împinşi de lumină, razele lungi se răsfiră într-un evantai, ca şi cum o mână şi-ar fi ridicat degetele la răsărit. Pe lângă ea, micul Luceafăr ce se roteşte neobosit pare pâlpâirea unui beţişor care arde. Se apropie tot mai mult, până când tinerii îl observă.

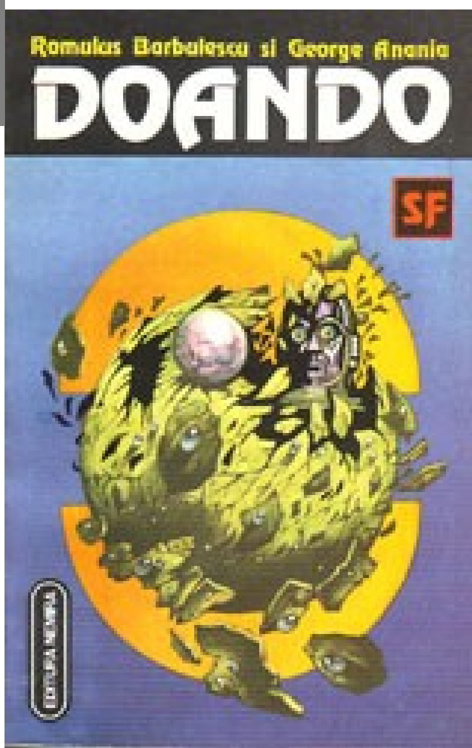
— Ce frumos e acum! exclamă fata. Parcă ar clipi la noi, nu?

— Parcă morţii noştri ne fac semn, murmură băiatul cel mare, cu privirile pierdute pe cer. Cât aş da să am parte, o dată măcar, de o fărâmă din gloria lor...

SFÂRŞIT

CUPRINS

R. BĂRBULESCU–G. ANANIA
DOANDO

Romulus Barbulescu si George Anania
DOANDO
SF

